

str. 7

Edi Špilak, ZKD Ljubljana: »Z nakupom zadružnega premoženja smo prevzeli tudi vse obveznosti zadrug, večino upnikov pa smo že poplačali. Tudi noben kmet pri tem ni bil oškodovan.«

Str. 3 - Ob
šestdesetletnici
osvoboditve Prekmurja

V Murski Soboti
pričakujejo šte-
vilne tuje goste

Str. 4 - Ravnateljica
behtinske šole je še
zmeraj vroča tema

Avtorji pisma
delavci šole

Na hitro sklicana seja sveta
zavoda in še eno pismo

Str. 7 - Družinska
zgodba

»Pričakoval bi,
da mi bo mama
pomagala«

Goran Zrim: »Ko tole zgodbo
pripovedujem prijateljem in
kolegom, me vsi po vrsti
sprašujejo, kako je to sploh
možno, in ali jih morda ne
'zajebavam'. Ne razumejo, zakaj
mi mama ne želi pomagati.«

Str. 11 - Inženir
gradbeništva
Danijel Srnc

Pomursko
gradbeništvo
je v slovenskem
vrhu

Gradbeništvo med vrhunsko
kakovostjo in obrtniško
nepismenostjo

Str. 15 - Sauber-
macher Komunala

Prevarantski
inkasant

NAROČNIK

Je prekmursko zadružništvo pred dokončnim propadom?

Poslovne funkcije prevzema ZKD

V Zadružni kmetijski družbi zavračajo namigovanje, da so se v
sanacijo prekmurskega zadružništva vključili le zaradi lastnih koristi

str. 24

Krst jeklenega
lepotca za OS IV

str. 35

Šalinci, velika noč, streljanje,
30 let, 2 dni in 70 kg karbida

Ko butne »fasl«

str. 2

Stanislav Hunjadi

Gasilec,
ribič in
gobar

Plaketa za posebne
zasluge in izjemne
uspehe

Nepreslišano

RTC VICTORIA HIBLER & G, d. n. o. v stečaju
Predanovci 21, 9201 Puconci
 objavlja na podlagi pravno-močnega sklepa stečajnega
 senata Okrožnega sodišča v Murski Soboti

JAVNO DRAŽBO za prodajo naslednjih premičnin:

Zap. št.	Naziv predmeta	Št. kosov	Cena v SIT	Vrednost v SIT
1.	Točilni pult s hladilniki, hrast, nerjaveče, povr. 5 m	1	985.000,00	985.000,00
2.	Vitrina za točilnim pultom, hrast	1	280.000,00	280.000,00
3.	Regal, 150 x 80 x 43 cm, hrast	1	68.000,00	68.000,00
4.	Obešalnik, stenski, 110 x 230 cm, hrast	1	9.000,00	9.000,00
5.	Miza, raztegljiva, 135 x 80 x 76 cm, hrast	3	25.000,00	75.000,00
6.	Stol z naslonom, tapecirani, hrast	12	10.000,00	120.000,00
7.	Preproga, tekač, 90 cm x 9 m	1	9.000,00	9.000,00
8.	Preproga, tekač, 90 cm x 2,6 m	1	2.000,00	2.000,00
9.	Solniki, nerjaveči	12	500,00	6.000,00
10.	Miza, raztegljiva, 120 x 80 x 76 cm, mahagonij	4	30.000,00	120.000,00
11.	Stol z naslonom tapecirani, mahagonij	18	15.000,00	270.000,00
12.	Slika, litografija, ročno delo	1	60.000,00	60.000,00
13.	Preproga, 290 x 200 cm	1	9.000,00	9.000,00
14.	Miza, raztegljiva, 135 x 80 x 76 cm, hrast	8	35.000,00	280.000,00
15.	Stol z naslonom, tapecirani, hrast	38	10.000,00	380.000,00
16.	Preproga - tekač, 100 x 13 m	1	13.000,00	13.000,00
17.	Zavesa, 2,5 m x 2,5 m	5	7.000,00	35.000,00
18.	Mizica, klubska	1	15.000,00	15.000,00
19.	Obešalnik, stojedi	2	4.000,00	8.000,00
20.	Štedilnik, plinski, 70 x 80, 4-krat plin	1	230.000,00	230.000,00
21.	Žar, plinski, nerjaveči, 40 x 65	1	95.000,00	95.000,00
22.	Friteza, električna, 60 x 40	2	82.000,00	164.000,00
23.	Štedilnik, električni, 60 x 40	1	40.000,00	40.000,00
24.	Toplovodna kopei, 60 x 40	1	38.000,00	38.000,00
25.	Peč za pice, enojna, električna s podstavkom	1	196.000,00	196.000,00
26.	Hladilni pult, nerjaveči, 70 x 150	1	106.000,00	106.000,00
27.	Delovni pult, nerjaveči, 70 x 155	1	45.000,00	45.000,00
28.	Pult za posodo, nerjaveči, 40 x 250 x 84	1	62.000,00	62.000,00
29.	Hladila omara LTH 350I, 205 x 70 x 75	1	98.000,00	98.000,00
30.	Regal, stenski, nerjaveči, 65 x 160 x 35	1	41.000,00	41.000,00
31.	Regal, stenski, nerjaveči, 120 x 60 x 35	1	24.000,00	24.000,00
32.	Stelaža, kovinska, 75 x 150 x 30	2	500,00	1.000,00
33.	Napa, odseovalna, aluminijasta, 190 x 170	1	145.000,00	145.000,00
34.	Aparat, gasilni	1	6.000,00	6.000,00
35.	Pomivalno korito, dvojno, 120 x 70	1	49.000,00	49.000,00
36.	Miza, odlagalna, 90 x 70	1	32.000,00	32.000,00
37.	Pomivalno korito z odcejevalnikom	1	78.000,00	78.000,00
38.	Stroj za pomijanje posode DIHRE INTERNATI	1	195.000,00	195.000,00
39.	Posoda, nerjaveča, za odpadke	1	14.000,00	14.000,00
40.	Delovni pult s predalnikom, 70 x 130	1	43.000,00	43.000,00
41.	Pomivalno korito, enojno, 130 x 70	1	45.000,00	45.000,00
42.	Pult, hladilni, s pomivalnim koritom, 150 x 70	1	122.000,00	122.000,00
43.	Regal, stenski, nerjaveči, 150 x 65 x 35	1	50.000,00	50.000,00
44.	Mikrovalovna pečica, 34 x 50	1	5.000,00	5.000,00
45.	Stroj za rezanje klobas	1	2.000,00	2.000,00
46.	Zamrzovalna omara s predali	2	15.000,00	30.000,00
47.	Čok za rezek mesa, 40 x 50	1	16.000,00	16.000,00
48.	Regal, nerjaveči, 75 x 190 x 60	2	35.000,00	70.000,00
49.	Regal, nerjaveči, 117 x 190 x 60	1	40.000,00	40.000,00
50.	Pult, odcejevalni, 90 x 70 x 85	1	19.000,00	19.000,00
51.	Korito, pomivalno za zelenjavo, 70 x 90	1	26.000,00	26.000,00
52.	Hladilna omara LTH, 350 I	1	103.000,00	103.000,00
53.	Petdelna garderobna omara, kovinska	1	15.000,00	15.000,00
54.	Miza, okrogla, steklena	1	13.000,00	13.000,00
55.	Stol z naslonom, kovinsko ogrođje	3	15.000,00	45.000,00
56.	Hladilnik, 50 x 60 x 85	1	5.000,00	5.000,00
57.	Skodelica za solato, steklena	60	100,00	6.000,00
58.	Krožnik, globoki, jušni	60	300,00	18.000,00
59.	Krožnik, servisni	60	300,00	18.000,00
60.	Krožnik, desertni	60	300,00	18.000,00
61.	Noži, razni	10	1.000,00	1

POGOJI JAVNE DRAŽBE

Javna dražba bo 11. 04. 2005 ob 13.00 na Okrožnem sodišču v Murski Soboti saba št. 12. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Pred začetkom javne dražbe so se ponudniki dolžni izkazati s placilom 10 % varščine od izklicne cene, ki jo plačajo na transakcijski račun št. 02496-0254808732. Kupcu, ki bo na dražbi uspel, se bo varščina vračunala v kupnino, drugim pa bo vrnjena v 8 dneh brez obresti.

Za premičnine mora kupec plačati kupnino v 15 dneh po javni dražbi na osnovi izdanega računa.

Prodane stvari se kupcu izročijo po plačilu celotne kupnine. DDV in vse druge stroške v zvezi s prodajo premičnin plača kupec.

Nakup premičnin se opravi po principu videno-kupljeno, poznejših reklamacij glede stvarnih napak se ne bo upoštevalo.

Ogled premičnin je mogoč po dogovoru z dr. Štefanom Ščapom, telefon 02/534 99 50, od 16. do 22. ure.

Avstrijski veleposlanik na Goričkem

Slovenija in Avstrija pomembni partnerici

**Veleposlanik lahko pomaga pri razvoju goriških občin
predvsem z vzpostavljanjem pomembnih stikov**

Prejšnji teden se je na Goričkem mudil avstrijski veleposlanik dr. Valentin Inzko. V dveh dneh je obiskal tamkajšnje občine, si ogledal znamenitosti ter se seznanil z aktualnimi problemi in načrti. Kljub medijsko ne preveč izpostavljenemu dogovodu smo z veleposlanikom uspeli govoriti ob obisku rogašovske občine.

Eden od osrednjih dogodkov ob obisku v Rogašovcih je bila okrogla miza v tamkajšnji novi osnovni šoli, ki so se je poleg gosta udeležili še predstavniki lokalne skupnosti, večjih gospodarskih subjektov v občini, vodstvo šole, nekateri župani sosednjih obmejnih občin iz Avstrije in drugi.

Župan Janko Halb je veleposlaniku na kratko predstavil podatke o občini, kjer je med drugim povedal, da se, podobno kot v celotni pokrajini, srečujejo s problemom gospodarske nerazvitosti, nezaposlenosti, »begom možganov« in tudi nekaterimi osnovnimi problemi, kot je npr. pomanjkanje čiste pitne vode. V tem pogledu je bistveno vprašanje okroge mize tudi bilo, kako lahko avstrijsko veleposlaništvo pomaga tem krajem in preostalim goričkim občinam s sorodnimi problemi. Kot je povedal Inzko, vidi svojo pomoč v posredovanju informacij in vzpostavljanju stikov z nekaterimi pomembnimi avstrijskimi podjetji in subjekti, ki so pripravljeni vlagati v Slovenijo. Pri tem je poudaril, da je v Sloveniji aktivnih več kot 700 avstrijskih po-

djetit ter da prihaja kar 25 odstotkov investicij v našo državo prav iz Avstrije. Na ta način je Slovenija za Avstrijo zelo pomembna gospodarska partnerica, je pa tudi obratno. Pomoč vidi tudi v sredstvih Evropske unije, kjer je zbranim predlagal, da naj se na razpise iz teh virov prijavljajo skupaj s sosednjima Avstrijo in Madžarsko, s čimer se bo možnost

Sicer pa je minul omenjeni obisk v sproščenem vzdušju. Inzko, ki je koros-
nec, zato s slovenščino ob obisku ni bil
je službo avstrijskega veleposlanika p-
začel komaj januarja letos. Namen podob-
obiskov je, ob začetku svojega dela spoz-
čim več slovenskih krajev in občin ter
viti stike z ljudmi in drugimi pomemb-
bjekti. Veliko pa je povedal tudi o iz-
funkciji avstrijskega diplomata, saj je
različnih državah na različnih celinah.

Besedilo in foto

Avstrijski veleposlanik se je ob obisku rogašovske občine in ogledu tamkajšnje cerkve preizkusil tudi v igranju na cerkvene orgle.

Stanislav Hunjadi

Gasilec, ribič in gobar

Plaketa za posebne zasluge in izjemne uspehe

Pomurci smo še posebej aktivni na področju civilne zaščite, saj je vanjo vključenih več kot tri tisoč ljudi v dolžnostnih formacijah, 243 prostovoljnih gasilskih društev in tudi prostovoljnih formacijah, kot sta radioamaterska in potapljaška. Letos je podelila civilna zaščita 15 priznanj, med njimi pa je prejel najvišje, plaketo civilne zaščite za posebne zasluge in izjemne uspehe pri zaščiti in reševanju ljudi, Stanislav Hunjda, ki smo ga zmotili kar pri njem doma v Kajuhovi ulici v Ljutomeru.

Začelo se je že leta 1957, ko sem se učil v pekarni, ker je bil moj šef poveljnik gasilske zveze, še prej pa seveda društva, kjer sem ga nasledil. Najprej poveljstvo društva, potem sem prevzel mesto sektorskega poveljnika za Ljutomer, v katerega je spadalo osem prostovoljnih in štiri industrijska gasilska društva, pravi Stanislav Hunjadi, ki je postal pred dvema letoma častni poveljnik Gasilske zveze Ljutomer.

»Gasilstvo nekoč in danes sta kot noč in dan. Ker če gledamo leta od 1960 pa vse do leta 1970, je bilo v gasilstvu zelo malo tehnične opreme. Čeprav bi jo morali imeti, je žal vedno primanjkovalo sredstev, pa še teh je bilo običajno toliko, kot jih je kdo dal. Industrijska društva pa so se tako ali tako vzdrževala sama. Drugo se je stekalo na račun iz občinskega

proračuna, nekaj sredstev pa smo zbirali tudi na požarnem skladu oziroma občinski požarni skupnosti, ki je obstajala kar nekaj let,« pripoveduje Hunjadi. Dodaja pa še: »Takrat je bilo malo bolje, saj se je v tem času gradilo precej novih gasilskih domov.« Ker so se pojavljale napake, tako Hunjadi, mnogo gasilskih domov je bilo namreč premajhnih, so kot gasilska zveza skušali vplivati na organe požarne skupnosti, ko so se dotočena dela izvajala. »Pa tudi oro-

dišča so bila zastarela in še marsikaj. Pogovarjamo o osnovnih stvareh, le ... so razne zajetja, motorne brizgalne ... In tudi vozila, bilo izredno malo, saj jih je imelo le nekaj. Po letu 1990 se je to nekoliko povečalo, ker je požarna skupnost takrat začela delovanje je prevzela gasilska društva, ki sofinancirala občina. Zelo pogreša pa je bila skupnost, saj so se tam sredstva redno zbirala, čeprav so imeli župani in posamezni občani od krajevne skupnosti pa tja do države, v rokah škarje in so nam vedno razpoložljivi, pozna še danes. »

Hunjadi je bil in še zmeraj ven v civilni zaščiti, saj je deloval v gasilskem društvu, sektorski gasilski zvezi Ljutomer, v regijskem svetlu gasilskih skupnosti. »Poleg tega sem bil tudi delegat kongresa gasilskega plenuma. Sedaj sem upokojen, dvema letoma smo se dogovorili, da se zamenjam, sam pa sem postal član plenuma. Mislim pa, da smo že od nekdaj vzgledni kader, tako da zamenjave ni bilo

Krajša se za pravilovom in nabiranjem priznanju? »Iako podarjenem priznanju?« Iako lahko dobiš le enkrat v življenju, in če sem že dobil precej gasilskih odlikovanj, silske zveze Slovenije pa tudi zlati znak, lne zaščite, sem nanj še posebno ponosen. Vanja Poljanec

401

Ob šestdesetletnici osvoboditve Prekmurja

V Murski Soboti pričakujejo številne tuje goste

Predvčerajšnjim so nekateri člani pripravljalnega odbora Mestne občine Murska Sobota medijem predstavili koncept proslave ob šestdesetletnici osvoboditve Prekmurja, ki bo to nedeljo v Murski Soboti.

Kot je povedal murskosobotski župan Anton Štihec, ki je tudi predsednik pripravljalnega odbora, so se že pred časom na etno od koordinaciji pomurskih županov dogovorili, da bo osrednja prireditev ob omenjeni obletnici v Murski Soboti. Prireditelji naj bi se začela to nedeljo ob enajsti uri na murskosoboškem pokopališču, kjer bo posvetitev pravoslavne križa ob spomeniku padlim rdečearmejcem.

Ob dvajseti uri naj bi pri vojaških odkrili tudi pomnik letalcev leta 1944 sestreljenega angleškega letala. Nato pa naj bi se celotno dogajanje preselilo na Trg zmag, kjer bo ob pol treh osrednja prireditev. Na njej bo sta spregovorila župan gostitelj ter veleposlanik Ruske federacije Republiki Sloveniji Mihail Gerasimov. Sledi pa bo tudi bogat kulturni program, ki se bo nadaljeval pri vhodni ploščadi soboškega gradu.

Kot je na novinarski konferenci povedal Štihec, v Murski Soboti pričakujejo ta dan visoke tuje goste. Poleg že omenjenega ruskega veleposlanika naj bi se

Člani pripravljalnega odbora: Metka Fujs, Anton Štihec, Duša Škof in Janez Mataj

proslave udeležila še ukrajinski in bolgarski veleposlanik ter predstavniki veleposlaništev iz Velike Britanije in Severne Irske, Avstralije in Nove Zelandije. Seveda bodo tukaj tudi predstavniki različnih slovenskih ministrstev, društev in drugih pomembnih institucij.

Nekaj zgodovinskih podatkov ob obletnici je podala tudi Metka Fujs iz pokrajinskega muzeja, ki je med drugim povedala, da je bilo prav Prekmurje prva osvobodjena pokrajina v Sloveniji. Vo-

jaki Rdeče armade, ki so sodelovali pri tem, so bili iz različnih dežel, zato bodo na proslavi tudi sodelovali omenjeni tuji gostje. Scenarij osrednje prireditve je na kratko predstavila še scenaristka Duša Škof, ki je povedala, da bo spomenik na Trgu zmag osrednji prostor, kjer bosta na mestu, kjer sta topova, simbolično stala klavirja, na katera bodo glasbeniki sinhrono igrali. Ozadje odkritja pomnika angleškemu letalcem pa je predstavil še Janez Mataj, ki je med drugim povedal, da

je šlo za letalo, ki so ga sestrelile madžarske obrambne sile. V njem je umrlo sedem mladih ljudi iz različnih zaveznih držav, ki so jih pokopali na murskosoboškem pokopališču, pozneje pa so njihove posmrtno ostanke odnesli v skupno grobnico v Beograd.

Kot je ocenil župan Štihec, naj bi stala omenjena proslava okrog 1,5 milijona tolarjev, pri čemer bo večina sredstev iz občinskega proračuna, nekaj pa bodo dodali tudi sponzorji in donatorji.

Besedilo in foto: C. K.

Komentar

Osvoboditev

Praznovali bomo šestdesetletnico osvoboditve in konca druge vojne v Pomurju. Proslava bo, vprašanje pa je, kaj se bomo iz proslave naučili, koliko bo ta zgodovinski dogodek vplival na utrditve naše lastne podobe in podobe slovenskega prostora. Upajmo, da ta prelomnica ne bo spet čas nategovanja mišic, kot se nam je to zgodilo ob praznovanju šestdesetletnice priključitve Prekmurja k matici. Vprašanje, ki se zastavlja ob tej priložnosti, če ostanem na prekmurski ravni, je, ali je v tem delu dovolj potence, da enkrat jasno povemo, da nismo privešek matici, ampak prostor in tisti del slovenskega naroda, ki je v svoji zgodovini premogel dovolj samozavesti, da ni podlegel asimilaciji, kateri je bil izpostavljen ves čas ogrske vladavine. Po drugi strani pa je tu desni breg Mure, ki je z velikimi imeni tega prostora močno vplival na dogajanje na državni ravni tako v političnem, kulturnem kot zgodovinskem smislu. Ne glede na trenutne lokalne razprtije je dejstvo, da so to dejavniki, ki so močno vplivali na zgodovinsko povezanost tega prostora in tudi na integracijo prekmurskega dela v slovenski prostor. Če se ozremo nazaj, je bil predvsem prekmurski del v svoji zgodovini v bistveno slabšem položaju kot sonarodnjaki v matici. Madžarski asimilacijski škorenj je bil izredno težak in za dihanje pod tem škornjem je bilo treba imeti veliko moči in poguma, da se je ohranila nacionalna identiteta. Primerjalno gledano ni bilo bistveno lažje kot na Primorskem. S to razliko, da je bilo Prekmurju po prvi vojni s Trianonom danega nekaj časa, da zadira. Vendar v primerjavi s prvo vojno ni bilo bistveno nič drugače v času druge vojne, ko ga je madžarski škorenj pritisnil še toliko bolj. Na tej točki pa je treba razmišljati nekoliko širše, ker se srečujemo s pomisleki okrog tistega časa. Čas je, da se ideološko razbremenimo, vendar to ne pomeni zanikanja tistega časa in pomena tega časa za preživetje in ohranitev nacionalne identitete. In ravno nacionalna identiteta in narodna zavest sta večino prebivalcev tega prostora postavila na pravo stran, torej na stran zmagovalcev. Ob sedanjem jurisu »elite« pripadnikov tu živčev narodnosti, ki so že nekajkrat poskušali »z objektivno osvetlitvijo nekaterih zgodovinskih dogodkov« tega prostora, je treba jasno povedati, da smo bili s svojo zavestjo in tudi uporom na strani zmagovalcev. To je ena od točk, ko ne more biti govora o oškodovanju ali zgodovinski krivici, kot je treba tudi jasno povedati, da je poleg vojne tu še zgodovina, ki sega stoletje in več nazaj, ko se je poskušilo ta del slovanskega življa izbrisati z zemljevida. Hkrati pa je tudi čas, da si prostor sam izpraša svojo vest, dejstvo je namreč, da v celotnem prostoru le ni bilo take enotnosti in tudi visoke nacionalne zavesti, ki bi bila imuna na velikomadžaronstvo. Na tej točki pa, kot kaže, se prostor ni uspel očistiti in morda zato ne premore tistega, kar premore primorski prostor – nacionalni ponos in samozavest. Ob že povedanem si moramo priznati, da brez zavedne duhovščine v vsej svoji zgodovini ne bi uspeli ohraniti nacionalne identitete. Zalostno pa je, da si tega predvsem v novejši zgodovini nismo bili sposobni priznati. Tu smo že v ideoloških vodah, ko so v ideološkem obračunu odpadla skorajda vsa velika imena s »krščanskim« pridihom tako na levem kot desnem bregu Mure. V začetku sedemdesetih se je zgodil zadnji poskus obračuna z nacionalno zavednimi duhovniki, ki se jim je očitala madžaronska naravnost. Na srečo je zgodovinar Škafar s pronicljivo analizo ta napad odbil in s socialnozgodovinsko analizo nasprotnike postavil na pravo mesto. In tu se spet razlikujemo od Primorčev, ki so ob svoji »levi« naravnosti svojim čedermcem ves čas priznavali pozitiven pomen.

To sicer ne pomeni, da s tem kakorkoli zanikam pomen vojnih operacij z Rdečo armado na čelu, ki so Pomurje dokončno osvobodile ne samo pred fašizmom, ampak tudi izpod madžarskega škornja. V tem trenutku torej sploh ni pomembno, kdo bo govorec na proslavi, ampak, kaj nam proslava pomeni pri utrjevanju naše samopodobe.

J. V.

Sojenje za lansko streljanje med Romi Izvedenca ostajata pri svojem

Naslednjič izrek sodbe?

Na murskosoboškem sodišču je večer potekala četrta obravnavna na sojenju proti Saški Cenerji, ki mu tožilstvo očita umor in poskus umora v pretepu in streljanju med Romi lani maja. Takrat sta umrli dve osebi, več pa jih je bilo ranjenih.

Prva je bila zaslišana Katja Drobnič s Centra za forenzične raziskave. Povedala je, da je v analizo dobila hlače obtožene, ki so bile videti oprane, in majico, ki je bila prav tako videti oprana. Ni znala oceniti, kdaj so bile oblačila oprane. Raziskala je le sledi z motike, ki je bila uporabljena v pretepu. Tudi tu so bile sledi zabrisane.

Nato sta se soočila izvedenca Jože Balažic in Srečko Kovačič. Srečko je predlagal tožilec Žarko Bejek, ker se njuni mnenja, ki sta jih predstavila sodišču, medicinske stroke Balažic je po novu svoje trditve, da je pokojni Baranja najprej dobil poškodbe po glavi, ki so bile zanj najverjetneje usodne, in je bil šele nato zabit v prsni koš. Cenerjevega zagovornika Jožeta Šafariča je

Na fotografiji obtoženi Saško Cener in zagovornik Jože Šafarič

zanimalo, ali je bil Baranja že mrtev, ko naj bi ga njegov varovanec večkrat zabodel z nožem. Balažic je dejal, da še ni bil mrtev, je pa bil v globoki komi, in da ga zdravniška pomoč ne bi mogla rešiti. Vhodne rane, ki sta jih dobila Baranja in Bojan Horvat, naj bi nastale le z enim orodjem oz. nožem. Obducent Kovačič pa je mnenja, da je Baranjeva smrt nastopila zaradi kombinacije poškodb glave in vbranih ran v predel prsnega koša in pljuč ter da sta nekatere rane povzročila dva noža.

Na naslednji glavni obravnavi je mogoče pričakovati izrek sodbe. A. B., foto: N. J.

Občini Ljutomer 68 milijonov tolarjev

Agencija Republike Slovenije za regionalni razvoj je namenila za projekt Poslovne cone Prekije, katerega predračunska vrednost je 97 milijonov tolarjev, 60,9 milijona tolarjev. Nosilka projekta, ki ga je pripravila Preška razvojna agencija, je občina Ljutomer, partnerice pa so še občine Veržej, Sv. Jurij ob Ščavnici, Razkrižje, Križevci in Radenci. Ljutomerska občinska uprava v svojem sporočilu svetnikom navaja, da je cilj projekta povečanje ekonomske moči Prekije, ustvarjanje novih delovnih mest in proizvodnih programov. Drugi projekt, za katerega bo dobila Ljutomerska občina skupaj s partnericami regionalna razvojna sredstva, je Promocija in trženje tematskih poti Prekije. Vrednost projekta je 17 milijonov tolarjev, Agencija RS za regionalni razvoj pa je zanj odobrila dobrih 7 milijonov tolarjev. Namen projekta je, širiti turistično dejavnost iz obstoječih središč na manj znana območja. - M. H.

Radgončani so se spomnili svojega generala

Tako kot marsikje po državi, je bila ob torkovi (29. marca) 131. obletnici slovesnost v spomin na generala Rudolfa Maistra tudi v Gornji Radgoni. Tik ob radgonski farni cerkvi sv. Petra, kjer so ob lanskem vstopu Slovenije v EU obnovili spomenik generalu Maistru, je namreč posebna delegacija položila k omenjenemu spomeniku šopek in se poklonila njegovemu spominu. V delegaciji so bili: podžupan Dušan Zagorc, predsednik Podružnice Društva generala Maistra za Prekijo in Prekmurje dr. Ivan Rihtarič, predstavniki Veteranskega združenja vojne za Slovenijo (Franc Zemljic, Silva Kuzma in Janko Kuzmič), predsednik Združenja Sever Stanko Sakovič, občinski kronist Mihael Nekrep in član občinskega sveta Vinilo Rous. Rudolf Maister je bil prvi general slovenske vojske, ki je nosila slovenske oznake, v kateri se je poveljevalo v slovenskem jeziku, in ki se je borila za slovensko ozemlje. Kot vojaški poveljnik se je ob koncu prve svetovne vojne povezal z Narodnim svetom za Štajersko ter 1. novembra 1918 prevzel vojaško poveljstvo nad Mariborom in slovensko Štajersko. Osrednja proslava v počastitev spomina na generala Maistra bo jutri (1. aprila) v Kamniku. - O. B.

Mercator Center
Ples 1, Murska Sobota

PRIDRŽITE V APRILU 2005

Sobota, 2. april, ob 10.00 uri

Dan otroških knjig

Mednarodni dan otroških knjig, je dan, na katerega se je rodil Hans Christian Andersen. Govorimo o enem izmed največjih pravljicarjev, ki še posebej poudarja pomen knjige v našem življenju. Mednarodni dan otroških knjig je prava priložnost, da se najmlajšim knjige predstavijo na njim razumljiv in zanimiv način. Pripeljite svoje najmlajše in skupaj bomo »skočili« v pravični svet.

Mercator najboljši sosed

Prijave za vpis v srednje šole

Gimnazije še vedno najprivlačnejše

Kljub zahtevam na trgu dela tudi letos manjše zanimanje za nižje in srednje poklicno izobraževanje

Ravno včeraj je minul rok, ko so lahko kandidati, ki se vpisujejo v srednje šole, še prenesli prijavnice na drugo šolo ali v drug program na isti šoli, če so menili, da bo tako za njih ustrežnejše in si bodo s tem zanesljiveje zagotovili vpis v srednjo šolo. Na nekaterih šolah je bilo namreč prijav več kot razpisanih mest, na večini pa ne, tako da je, kot so nam prejšnji teden sporočili s šolskega ministrstva, skoraj pet tisoč mest še vedno prostih.

Do desetega marca, ko je bil rok za prijave, je v slovenske srednje šole prijavnico oddalo 22.913 kandidat in kandidatov, za katere je bilo letos razpisanih 27.738 mest. V programe nižjega poklicnega izobraževanja se je na 1.180 razpisanih mest prijavilo 553 kandidatov, v programe srednjega poklicnega na 7.516 mest 4.846 kandidatov, v programe srednjega strokovnega izobraževanja na 9.248 mest 7.885 kandidatov in v programe gimnazij na 9.794 razpisanih mest 9.629 kandidatov.

Čeprav zgornji podatki v slovenskem merilu kažejo, da so v vseh oblikah izobraževanja še prosta mesta, pa pri nekaterih programih prijave presegajo število razpisanih mest, ker se kandidati seveda niso enakomerno porazdelili po programih in šolah. Tako se je na splošne gimnazije prijavilo 629 kandidatov preveč, imajo pa zato v gimnazijskem izobraževanju 794 mest v programih strokovnih gimnazij še vedno prostih. Podobno je tudi pri srednjem strokovnem izobraževanju, kjer je sicer še vedno prostih 1.363 mest, vendar ne več v programih, kot so: tehnik zdravstvene nege, predšolska vzgoja, elektrotehnik računalništva, veterinarski tehnik, farmaceutski tehnik, kozmetični tehnik in zobotehnik. V programih srednjega poklicnega izobraževanja pa ni več mest v programu bolničar - negovalec in avtoserviser na nekaterih šolah, zato pa so lahko kandidati prenesli prijave v druge proste programe, kjer je še vedno 2.644 prostih mest. Za kandidate, ki se vpisujejo v nižje poklicno izobraževanje, pa je še povsod zadosti mest.

Stanje prijav za vpis v pomurske srednje šole je precej podobno slovenskim razmeram. Kar trideset kandidatov preveč se je prijavilo na ljubotomsko gimnazijo, ki je razpisala 120 prostih mest. Podobno je tudi na Srednji zdravstveni šoli Murska Sobota, kjer se je v triletni program bolničar - negovalec prijavilo kar 55 kandidatov, prostih pa je le 26 mest, ter v štiriletni program tehnik zdravstvene nege, kjer se je prijavilo 140 kandidatov, razpisanih pa je bilo le 112 prostih mest. Trije kandidati več, kot je bilo razpisanih prostih mest, pa so se vpisali še v športno gimnazijo v Murski Soboti ter po pet kandidatov več v štiriletni programa elektrika in elektronika in elektrotehnik računalništva, ki se izvajata na Srednji poklicni in tehniški šoli Murska Sobota. Sicer pa je v preostalih programih po pomurskih srednjih šolah še vedno dovolj prostora, saj so nekateri le polovično zasedeni. Tako se je kljub zahtevam na trgu dela tudi letos pokazalo manjše zanimanje za nižje in srednje poklicno izobraževanje.

Kako se bodo prihodnji srednješolci odločili tokrat, bo jasno petega aprila, ko bo šolsko ministrstvo na svojih spletnih straneh objavilo informacije o stanju prijav po prenosu prijavnice.

C. K.

Ravnateljica beltinske šole je še zmeraj vroča tema

Avtorji pisma delavci šole

Na hitro sklicana seja sveta zavoda in še eno pismo

Igor Adžič in Peter Gruškovnjak sta v zadnjem času pogosto omenjeni osebi. In v javnosti sta, tako vsaj pravita, predstavljena kot tista, ki sta zakuhala celotno zgodbo (ne)imenovanja Marice Horvat za ravnateljico beltinske šole. Ker pa menda ni tako in ker naj ne bi nobenega medija zanimalo, kakšna je dejansko njuna vloga pri tem, sta se obrnila na Vestnik.

Avtorji pisma delavci šole

Adžič in Gruškovnjak trdita, da sta pismo, ki govori o razmerah na šoli, dobila od zaposlenih: »Gre za 10 do 12 zaposlenih, ki se počutijo šikanirane in ogrožene, in to le zato, ker mislijo drugače. Midva imava pri vsem tem le toliko, da sva vsebino prebrala in pismo nato predala pravniku šolskega ministra. Ta naju je zaprosil, naj se pismo avtorizira. To sva storila, ker imava kot občana, kjer je šola, in kot starša otrok, ki obiskujejo to šolo, moralno in državljansko dolžnost, da ministra seznaniva z domnevnimi nepravilnostmi. Pismo sva predala 27. februarja. Minister, to je razvidno iz dokumentov, soglasja Horvatovi ni dal že 18. febru-

arja. A sedaj sva prikazana, kot da sva midva kriva, ker ni soglasja. Sicer pa to ni vse, kar ju moti. Med drugim je po njunem sporno, kako je bila sklicana seja sveta zavoda šole, ko so izbirali vršilko dolžnosti, in pismo, ki ga je župan Milan Kerman dal svetnikom, preden so na občinskem svetu glasovali o podpori ravnateljici.

Na hitro sklicana seja sveta zavoda

Predsednica sveta zavoda šole Nada Forjan pravi, da je bila seja 1. marca, kjer so Horvatovo izbrali za v. d. ravnateljice, sklicana po telefonu, ker jim je tako tudi svetovala pravna

Dobro obveščeni so potrdili nekatere navedbe iz pisma šolskemu ministru. Tako naj bi življenje šole diktirali starejši učitelji, ki so zbrani okoli ravnateljice. Mladi so odri-njeni. Ravnateljica naj ne bi imela podpore predvsem pri zaposlenih na nižji oz. razredni stopnji.

služba šolskega ministrstva in ker se je mudilo, saj bi bila drugače šola brez ravnatelja. Po telefonu je obvestila vse člane sveta zavoda šole, razen Štefana Voroša, ki ga ni bilo doma. Da je seja, je povedala njegovim domačinom. Zanj je še dejala, da se prej, četudi je dobil vabilo, sej sveta zavoda ni udeleževal.

Še eno pismo

Pred tajnim glasovanjem na občinskem svetu o podpori kandidatki za ravnateljico je župan svetnikom predstavil pismo, ki je bilo podpisano s »starši, babice in dedki, predvsem pa občani občine Beltinci« in ki je podprlo Horvatovo. Pa ni bilo morda s tem vplivano na odločitev svetnikov? Milan Kerman: »Pismo je bilo naslovljeno na župana in občinski svet, zato je bila moja dolžnost, da seznanim svetnike. Če sedaj pravijo, da sem s tem vplival na njihovo odločitev, bi lahko dejali in me obtoževali, da če pisma ne bi dal prebrati, zakaj tega nisem storil.«

Sindikato razmerah na šoli

Za mnenje o dogajanju na šoli smo povprašali še sindikalno zaupnico in članico sveta zavoda šole Cvetko Ščančar. Dejala je, da o vsem dogajanju okoli ravnateljice šole ne more povedati ničesar, ker je na svetu zavoda

Nekateri so delali s figo v žepu, vendar ne gre za politični obračun.

Ker bi pričakovali, da kot ista politična opcija podprejo isto kandidatko, nas je zanimalo, kako to, da do tega ni prišlo? Adžič in Gruškovnjak na kratko odgovorita, da je nekdo delal s figo v žepu. »Torej je šlo za politični obračun znotraj vaše oporke?« »Ne. Ne gre za noben politični obračun.«

šole dogovorjeno, kdo lahko govori. Po njenem pa se je s šolnimi odnosi in napetimi razmerami na šoli ter nasprotovanjem med učitelji začelo pred štirimi leti. Takrat je eden od učiteljev na svet zavoda pritožil, ker mu prejšnji ravnatelj vnatelji sicer imajo ima to pravico ni omogočil napredovanja v plačilni razred, čeprav je učitelj polnjeval pogoje za to. Zgodilo se je, da so vsi obljubljali in govorili, da bodo podprli učitelja, na seji šole pa se je zgodilo ravno nasprotno. In od takrat, pravi Ščančar, so se začeli slabšati odnosi na šoli.

E-Qalin model kakovosti za institucionalno varstvo starejših

Za ustvarjanje sobivanja

Domova starejših občanov Lendava in Ljutomer v pilotnem projektu

Ljubotomski in lendavski dom starejših občanov sta bila povabljeni, da se skupaj s še štirimi slovenskimi domovi vpeljeta v sistem upravljanja kakovosti E-Qalin. Gre za evropski model kakovosti, ki je namensko prilagojen ustanovam institucionalnega varstva starejših ljudi. Razvijajo ga domovi v šestih državah Evropske unije, v Avstriji, Nemčiji, na Nizozemskem, v Luksemburgu, Italiji, na Češkem in v Sloveniji, kot pilotni projekt pa ga podpira sklad Leonarda da Vinci.

»Želim vam povedati, da je dogajanje, v katerega se vključujemo, za dom zgodovinskega pomena. Po otvoritvi je v kroniki doma to najpomembnejši korak tako za prihodnji razvoj doma kot celote in tudi za vse nas, ki v njem živimo in delamo,« je zapisal ob predstavitvi projekta zaposleni direktor ljubotomskega doma Boris Sunko.

»Mi smo se zavestno odločili, da gremo v projekt, čeprav smo bili, ko smo se zanj odločali, razpeti med izzivom, ki ga ne moreš kar izpustiti, in obveznostmi, ki jih prinaša. Navsezadnje bo uvajanje modelov kakovosti v prihodnje tudi zahteva, kot je

na primer v Nemčiji že zakonsko določeno, da mora imeti vsaka, tudi javna ustanova, uveden neki sistem kakovosti,« je dejala o tem, zakaj so pristopili k projektu, direktorica lendavskega doma mag. Angela Hozjan.

E-Qalin je zamišljen kot model merjenja kakovosti posameznih procesov v domu, ti pa so proces sprejema, proces nege, vodenja in drugi. Vsak proces je zamišljen kot krog, ki teče od načrtovanja, izvajanja, preverjanja, ugotavljanja izboljšav do vključevanja slednjih v načrtovanje procesa.

Dom je torej tisti, ki najprej ugotovi, kako ti procesi potekajo pri njih in kaj bi se dalo v tem krogotoku izboljšati. Nič zato ni predpisano od zunaj in dom si sam postavlja cilje in določa tempo sprememb. »Gre za tekmovanje s samim seboj, čeprav je res, da so možne tudi primerjave z drugimi,« je dejal o filozofiji uvajalnega modela kakovosti Boris Sunko. »Gre za učenje iz lastnega delovanja, vendar pa, ker gre za sodelovanje in maksimalno vključevanje uporabnikov, ti cilji ne morejo biti samo cilji zaposlenih. Zaposleni imajo skupaj z uporabniki možnost, dajati predloge in pripom-

be, kako se ti procesi lahko izboljšujejo,« je dejala o povezanosti stanovalcev, njihovih svojcev in zaposlenih pri ustvarjanju kakovostnejšega življenja v domu Angela Hozjan.

Pri izvedbi projekta je, kot ugotavlja Sunko, najpomembnejše, da med zaposlenimi dosežejo privolitev, soglasno odločitev in pripravljenost vsakega posameznika za polno angažiranje in ustvarjalno sodelovanje. Uspeh je torej odvisen od pripravljenosti zaposlenih za sodelovanje.

»Vendar je potem uspeh, ki pride, tudi del tvojega osebnega uspeha in mislim, da je to bistveno,« je dejala o soodvisnosti dajanja in sprejemanja v projektu Angela Hozjan. Smisel vsega, kar prinaša E-Qalin, je torej v ustvarjanju čutečega odnosa za prijaznejše sobivanje med stanovalci doma, njihovimi svojci in zaposlenimi.

Projekt E-Qalin, ki ga v Sloveniji vodi Firis Imperl & Co, razvojni inženiring socialnega varstva, bo trajal predvidoma do septembra 2007, pilotni del, ki se je začel oktobra, pa se bo iztekel julija.

Majda Horvat

Parkirišče pred bolnišnico ni varno

Do večjega parkirišča z zasebnim vlaganjem

Parkirišče pred murskosoboško bolnišnico je velik problem, je na zadnji tiskovni konferenci poudaril v. d. direktorja Vojko Berce in ugotovil, da bi potrebovali vsaj še enkrat toliko parkirnih mest, teh pa znotraj bolnišničnega kompleksa primanjkuje tudi za zaposlene. Razmere postajajo kritične tako z vidika varnosti kot zagotovitve nemotenega dostopa reševalnim vozilom.

Obstajata dve možnosti za rešitev, in sicer da obstoječem parkirišču naredi nadzidava z enim razredom, da se parkirišče razširi na zemljišče med obstoječim parkiriščem in cesto med Mursko Soboto ter Ljutomer. Vodstvo bolnišnice se je večkrat sestajalo z lastnikom mestne občine Murska Sobota Antonom Šturmom, vendar je sedaj dalo prednost prvi rešitvi. To pa bi bilo goče izpeljati le z dovoljenjem ministrstva za infrastrukturo, je lastnik celotnega bolnišničnega kompleksa. Projekt je soglasja s prodajo zemljišča ali objavi razpisa za koncesije in dolgotrajni najem objekta. Bolnišnica bo gradnja namreč že obstaja, vendar bolnišnica zanj nima, zato se bo vodstvo skupaj s strokovnjaki službami prihodnji teden na ministrstvu pogovarjalo o možnosti za izdajo dovoljenja. Pri tem bi šlo za zasebno vlaganje ali sočasno vlaganje zasebnega in javnega kapitala. »Vsak, ki bo gradil parkirišče, pa bo pobiral tudi vrnitev investicije, kar pomeni, da bi pobirali tudi na vseh parkiriščih ob bolnišnicah po Sloveniji parkirno, ki bi jo plačali obiskovalci. Brez tega ne bo šlo,« je povedal Berce, da tu ne bo šlo le za profit,« je povedal Berce.

M. H. foto: B.

Marija Sreš: Ženska ženski Živeti z radostjo kot ženska

Minil je »ženski« mesec marec in v tem času se je iz Indije zopet vrnila misijonarka Marija Sreš, da bi si med drugim ogledala tudi svojo novo knjigo *Ženska ženski*, ki je končno izšla tudi v slovenščini. Ima tudi značilen podnaslov: *O ljubezni, lepoti, prijateljstvu in drugih ženskih kvalitetah*.

Knjiga, posvečena predvsem mladim dekletom, ki v življenju niso našle smerti, je avtoričina draga knjiga, najprej je izšla v gudžeratsščini, nato pa še v angleščini pod naslovom *Pogovori s Kavito*. Zanj je sprejela tudi nagrado Gudžeratske akademije literature in umetnosti.

Po razmišljanju o tem, ali je knjiga iz tipičnega indijskega okolja (pokrajine Sabarkante v Gudžeratu, kjer je Marija pomagala starostnikom več kot trideset let) je ugotovila, kar je tudi ona, da bo knjiga dobrodošla tudi našim mladim dekletom, prav tako pa tudi njihovim materam,

starejšim prijateljicam, vzgojiteljicam, učiteljicam, svetovalkam. Je knjiga, ki opogumlja in pomaga premagati negotovost in strah, najti samospoštovanje in ljubezen in tako stopiti v življenje kot zrelo osebnost, ki ve, da je izjemna in da je vedno pod ljubečim božjim očesom.

Knjiga ima petnajst poglavij, ki v obliki pogovorov med zrelo in modro Miro ter negotovim, vendar dovzetnim dekletom oziroma mlado ženo Kavito obravnavajo najbolj zanimiva vprašanja, o katerih tako v Indiji kot tudi pri nas razmišljajo mlada dekleta: sem lepa, zakaj sem žalostna, zakaj tekmovalnost, kaj označuje žensko, kaj naredi žensko pristno, se naj zaposli ali naj skrbi samo za družino, o prijateljstvu med ženskami, o porokah iz ljubezni ali dogovorjenih, kaj je jeza, kako poslušati svoj notranji glas. Mira Kavite ne poudarja, ampak razvije pogovor tako, da Kavite sama pride do odgovorov, pri tem pa navaja

številne zglede iz življenja svojih znank in prijateljic.

Za izpolnjenost in srečno življenje je potrebnih več stvari, a prav gotovo je največja vrednota samospoštovanje in spoštovanje drugih – v tem pa je v bistvu tista univerzalna ljubezen, ki jo Bog posreduje ljudem, ti pa drug drugemu.

Ženske, to vemo, so drugačne od moških. Vsak dan se spreminjajo, ker jih obvladujejo čustva, bodisi sreče, bodisi občutka krivde, nikoli niso povsem gotove, zato je pomembno, da jim okolje – družina daje čustveno oporo. »Živi v odnosih in je lahko ustvarjalna le, če so ti odnosi dobri. Če jo drugi cenijo, še posebej njen zakonski partner, postane uspešna ter čustveno in duhovno zrela osebnost.« Vendar pa brez izobrazbe takšna osebnost skorajda ne more postati. Iz vse knjige pa veje zelo močna zavest o ženskem sestrstvu, o

MARIJA SREŠ

veliki vrednosti ženskega prijateljstva, ko ženske nehajo biti tekmičice za moško pozornost in začnejo podpirati druga drugo – česa takega pa so, če se vrnemo na začetek, sposobne le zrele ženske, ki imajo zavest o lastni (notranji) vrednosti ter spoštujejo druge.

Knjigo, ki bi morala predvsem v družine in šolske knjižnice, je prevedla Amalija Prelog Kuzmič, prva lektorica in svetovalka je bila Marija Samec, obe sta prispevali tudi prijazni spremni besedi, opremil jo je Maurice Zalaznik, izšla pa je pri založbi Gyrus iz Ljubljane.

B. B. L.

Ponovni uspeh MePZ Št. Kovača

Zbirki številnih mednarodnih priznanj in nagrad (nadalje si je zbor pripel zlato in srebro priznanje v Olomouca na Češkem junija leta 2003) je Mešani pevski zbor Štefana Kovača iz Murske Sobote dodal še eno priznanje mednarodne žirije. Na tekmovanju zborov Musica Mundi v Budimpešti, ki je potekalo od 20. do 23. marca 2005, je zbor prejel srebrno priznanje IX. stopnje, pri čemer mu je za zlato priznanje zmanjkalo le 1,22 točke, za zmagovalnim zborom v kategoriji pa je zaostal le za 2,82 točke. Po ocenitvi mednarodne žirije, ki je štela 5 članov, je zbor namreč osvojil 18,78 točke.

Mednarodno tekmovanje zborov Musica Mundi poteka že od leta 1988 v različnih državah. Tokratno tekmovanje v Budimpešti je bilo 51. po vrsti in 10. v Budimpešti. Udeležilo se ga je 50 zborov, med drugim zbori iz Japonske, Južnoafriške republike, Avstrije, Bosne in Hercegovine, Češke, Estonije, Grčije, Hrvaške, Švice in Slovenije, dva zbori iz Danske, Latvije in Švedske, trije zbori iz Nemčije, pet zborov iz Rusije ter 26 zborov iz Madžarske. Tekmovanje je potekalo v 12 kategorijah, ki so bile grupirane v 5 glavnih kategorij. Žirija je ocenjevala štiri kriterije, in sicer intonacijo, kvaliteto zvoka, izvedbo in umetniško interpretacijo. Zbori, ki so v posameznih kategorijah osvojili zlato priznanje in največ točk, so se na dan razglasitve rezultatov potegovali še za nagrado Grand Prix. Zmagal je dekleški zbor Balta iz Latvije.

MePZ Štefana Kovača, ki deluje že 38. sezono, je tekmoval v kategoriji B1, to je kategoriji mešanih zborov brez obvezne pesmi, v kateri je tekmovalo 14 zborov, vsak zbor pa se je predstavil s tremi pesmimi. MePZ Štefana Kovača, edini zbor iz Slovenije na tem tekmovanju, je predstavil pesmi J. Gallusa *Sedentem* in *telenio*, V. Miškinisa *Cantate Domino* in B. Arničja *Pustna*. Zbor je s tem mednarodnim priznanjem ponovno dokazal, da spada med uspešne slovenske zборе.

Zvečer po tekmovanju so se pevci predstavili še širšemu občinstvu s koncertom v evangeličanski cerkvi, na katerem je bil tudi slovenski veleposlanik na Madžarskem Andrej Gerenčer, ki je za celoten zbor priredil prisrčen sprejem v sredo, dan pred vrnitvijo zboru domov.

N. Z.

Karikaturni portreti Janeza Pristavca

V ljubljanski galeriji Anteja Trstenjaka je bila na ogled razstava karikaturnih portretov mariborskega akademika slikarja Janeza Pristavca. Za razstavo je nekaj slik posodil Pokrajinski muzej Ptuj, kateremu je avtor podaril 33 karikatur.

Janez Pristavec je končal Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani. Svoja dela je začel razstavljati šele pri sedemindvajsetih letih. Tako je do sedaj sodeloval na več kot osemdesetih skupnih razstavah v Sloveniji in tujini ter imel več kot dvajset lastnih v Sloveniji, največ v Mariboru. Je tudi prejemnik več nagrad, tako na domačih kot tujih tleh. V njegovih karikaturah prevladujejo obrate, zelo redko celotno telo. Včasih tudi uporablja barve, vendar le-te ne zakrivajo pomembnih linij, črt, ki ustvarjajo karikaturu. V njegovih karikaturah se skrivajo nekaj znanih obrazov, večina pa so anonimni obrazi – na hitro rečeno – z ulice.

Če človek z zvezkom in svinčnikom v roki. Na otvoritvi razstave smo vsi dobili svoje karikature z osebnim videzom in značajem portretiranca. Sam pravi, da je karikatura le kos papirčka.

Razstavo, kjer so na ogled karikature, nastale med letoma 1998 in 2004, je odprl Tone Ratič, o avtorju sta spregovorila še Stanko Gačnik in Aleš Arih, na ogled pa je bila do 28. marca.

K. K.

Kovačičev spominski večer

Zbirka kulturnih društev Ljutomer, Krizeveci, Veržej, Razkrižje v sodelovanju s Kulturnim društvom Slavka Osterca Veržej je kulturni program letošnjega že devetega spominskega večera, posvečenega Veržejcu, zgodovinarju, teologu in njihovemu buditelju Franu Kovačiču, prepustila Osnovni šoli Veržej. Mladi šolarji pri pripravi zanimiv in pesten večer s svojimi glasbenimi in pevskimi vložki bodo sodelovali. Kovačičevo delo in njegovo življenje pa je zbranim v veržejski kulturni dvorani, ki jo je posebej za to okrasil Marjan Šadl, predstavila učiteljica zgodovine na osnovni šoli v Veržejju Milena Sabotin. – Vanja Poljanec

Koncert harmonikarske skupine Holermus

Kar lepo število poslušalcev je v organizaciji Zdravilišča Radenska v kongresni dvorani hotela Radin prisostvovalo koncertu harmonikarske skupine Holermus iz Ormoža, ki je nastala na pobudo Jožeta Barina - Turice, učitelja harmonike v glasbeni šoli Ormož leta 1997. Komorna zasedba harmonik je »obogatena« še z ritem sekcijo (v Radencih spremljava klaviature - Damjan Štibilj), pogosto pa jo spremlja jo še bas in boben (Marko Janežič).

Čeprav je poteklo od ustanovitve že nekaj let, ostaja skupina, ki jo sestavljajo Aleš Zadravec (1. harmonika), Ines Čeh in Mitja Herga (2. harmonika), Zdenka Hliš (3. harmonika), Jože Barin - Turica (4. harmonika), Damjan Rajh (bas), še vedno zvesta svojim prvotnim ciljem: s svojim muziciranjem pokazati, da lahko s harmoniko izvajajo glasbo različnih zvrsti in stilov. Ne samo ljudsko in narodnozabavno glasbo, pač pa lahko s harmoniko izvajamo pravo glasbeno mavrico različnih zvrsti z različnih koncev sveta – skladbe resnega programa, zimelele melodije, skladbe zabavne glasbe ... Nekaj od naštetega smo lahko poslušali tudi na koncertu v Radencih.

Resni program: Zbor sužnjev iz opere Nabucco (G. Verdi), Badinerie iz suite v H-molu J. S. Bacha; zabavni program: Snežni valček, Dunaj ostane Dunaj, Amazing grace, Dve kitari, O happy day, Tema iz filma pesem ptic trnovk, Čebelica Maja, Memory iz muzikla Mačke ...

Ljudski program: Fse kaj lazi v priredbi J. Barin-Turice in skladbe narodnozabavnega programa: Na avtocesti, Tico, Tico ...

Skupina Holermus je v svoji kroniki zapisala, da so si ime nadeli po nekdanjem imenu Ormož, saj so bile naselju že davnega leta 1331 podeljene mestne pravice.

D. M.

Razstava del slikarske kolonije Izlake v Beltincih

V beltinskem gradu so odprli razstavo del udeležencev 41. slikarske kolonije Izlake - Zagorje. Razstava je nadaljevanje sodelovanja med dvema priznanima slovenskima kolonijama.

Likovna kolonija Izak Lipovci, ki jo organizira Društvo za napredek umetnosti Aquila Lipovci, ima 12-letno tradicijo. Slikarska kolonija Izlake - Zagorje je najstarejša likovna kolonija v Sloveniji in deluje že več kot 40 let. Cilj obeh kolonij je povezovanje umetnikov, nastanek umetniških del in predstavitev le-teh širšemu občinstvu. Gre za dogovorjeno vsakoletno izmenjavo razstav obeh kolonij. Društvo za napredek umetnosti Aquila Lipovci je namreč jeseni 2004 dela iz lipovske kolonije razstavljalo v Galeriji Medija Zagorje.

Na otvoritvi v Beltincih, na kateri se je zbralo precej ljubiteljev umetnosti, je predstavila občina Zagorje in članica

Otvoritev so popestrili člani ansambla Pax, ki ga vodi naš rojak Vlado Poredoš

sveta kolonije Izlake Ana Režun predstavila njihov kraj in njihovo kolonijo ter razstavljena dela. V nadaljevanju so si predstavniki gostiteljev in gostov izmenjali simbolična priložnostna darila ter se dogovorili za nadaljnje sodelovanje.

Na otvoritvi je za glasbo poskrbel ansambel Pax, ki ga vodi naš zasavski rojak Vlado Poredoš.

Med drugim so predstavili tudi Pesem za Izaka, skladbo, ki jo je Vlado posvetil svojemu dobremu prijatelju, sicer tudi ustanovitelju lipovske kolonije, pokojnemu Izidorju Horvatu - Izaku.

Razstava, na kateri se z 28 deli predstavlja 13 udeležencev iz Slovenije in tujine, bo na ogled do 8. aprila.

J. Pi.

Kulturni večer pri Gradu

V dvorani kulturnega doma pri Gradu so priredili kulturni večer ob dnevu žena in materinskem dnevu. V programu so nastopili ljudski pevci KD F. Prešeren - Grad, ljudske pevke iz Bakovec, nonet Lyndwa ter otroci iz vrtca in šole pri Gradu. Slavnostni govornik je bil župan Danijel Kalamar. Ker je bila pozornost namenjena ženam in materam, so le-te napolnile novo leno dvorano, vendar ni manjkalo niti moških obiskovalcev. Po kulturnem programu so za smeh in prijetno razpoloženje v gostišču Klement poskrbele ljudske pevke iz Bakovec s kratkim skečem Kak je Stefan prišlo k doktorici po zdravlilo. Organizator večera je bilo Kulturno društvo Franceta Prešerna Grad. - Ju. V., foto: I. J.

Lendavska mreža Premajhne ribe

Lendavska mreža domneвно spornih poslovnih povezav med javnimi zavodi, katerih ustanoviteljica je občina, in zasebnimi podjetji ožjih družinskih članov občinskih funkcionarjev, ki jo je ob pomoči domačih »prišepetovalcev« pred časom sestavil častnik Finance, je bila po ugotovitvah nadzornega odbora občine prenaplujen milni mehurček.

Na zadnji seji, 24. marca, je občinskimi svetnikom poročal, da je bila poraba sredstev smotna, poslovanje institucij pa je potekalo v skladu z določili Zakona o preprečevanju korupcije. Takšno mnenje so sestavili na osnovi poročil javnih zavodov, revizijske družbe in pojasnil Komisije za preprečevanje korupcije.

Nadzorni odbor je pri analizi upošteval določila Zakona o preprečevanju korupcije in pojasnila, ki mu jih je v pisni obliki 11. marca poslala Komisija za preprečevanje korupcije. Zakon sicer določa omejitve poslovanja pri javnih naročilih s podjetji, ki so v lasti sorodnikov funkcionarjev, vendar izvzema naročila male vrednosti, če je ocenjena vrednost posamičnega ali mesečnega naročila manjša od ene dvanajstine vrednosti, določene z Zakonom o izvrševanju državnega proračuna. Najvišja vrednost, ki jo določa ta zakon, je sedaj 10 milijonov tolarjev, kar pomeni, da je vrednost dvanajstine 833 tisoč tolarjev. »V obravnavanih zadevah ta vrednost ni bila dosežena,« je ugotovil o poslovnih povezavah med javnimi zavodi in podjetji družinskih članov občinskih funkcionarjev v Lendavi nadzorni odbor lendavske občine.

M. H.

Ljutomerski zdravstveni dom posloval pozitivno

Lansko leto zaznamovale pljučnice

Ljutomerski zdravstveni dom je lani izpolnil program dela, za katerega so se dogovorili z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, v nekaterih dejavnostih pa ga celo krepko presegli, kar seveda ostaja brez finančnega pokritja

»Prekoračitev je bila v kurativnem delu tako v splošnih ambulantah kot otroškem šolskem dispanzerju,« je povedal direktor zdravstvenega doma Jože Šumak, dr. med. Do povečanega obsega storitev prihaja po mnenju vodstva zaradi organizacije dela, ki poteka v dveh izmenah in ob sobotah, ko sprejemamo tudi bolnike zasebnih zdravnikov, ki potrebujejo nujno pomoč. Del preseženega programa gre pripisati tudi povečanemu zbolevanju zaradi pljučnic predvsem pri otrocih, kar je imelo za posledico več dela tudi v kliničnem laboratoriju.

Tako kot v drugih zdravstvenih domovih, tudi v Ljutomeru že nekaj časa ugotavljajo, da se s skrajševanjem bolnišničnega zdravljenja povečuje potreba po zdravstveni negi na domu, zaradi česar so plačani obseg storitev presegli za dvajset odstotkov, že nekaj let pa je presežek tudi pri nenujnih reševalnih prevozihih.

»Pogoji poslovanja niso bili lahki,« je dejal sogovornik, vendar so potem nekateri dogodki

vplivali na pozitivni poslovni izid ob koncu leta. Že ob podpisu pogodbe jim je financer za poidrugi odstotek zmanjšal priznane materialne stroške, in to na račun skupnih javnih razpisov, vendar jim jih je potem zaradi neuresničenih pričakovanih konec leta priznal. Na končni poslovni izid so vplivali tudi priznani nekoliko višji stroški na račun delovne dobe zaposlenih in poplačilo stroškov specializacije zdravnic, ki se je zaposlila v murskosoboški bolnišnici in sedaj tam nadaljuje specialistični študij. Prihodki so se povečali tudi na račun večjega obsega dela v ambulanti za medicino dela, saj so morali kmetje opraviti zdravniške preglede. »Ob vsem smo bdeli tudi nad stroški,« je dejal o dejavnostih uspešnega poslovnega izida Jože Šumak. Zdravstveni dom Ljutomer, ki zaposluje 72 delavcev, od tega 11 zdravnikov in 5 zobozdravnikov, je tako imel 636,5 milijona tolarjev prihodkov in 622,4 milijona odhodkov, tako da je posloval s presežkom v višini dobrih 14 milijonov tolarjev.

Majda Horvat

Gradis iz Ptuja je oktobra začel z gradnjo prizidka pri ljutomerskem domu, kjer bo delovala služba nujne medicinske pomoči, ki pa se navezuje na delo dežurne službe. Z deli bi morali končati januarja, vendar so po dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije zaradi neugodnih vremenskih razmer dokončanje preložili na konec aprila. Vrednost investicije je nekaj več kot 42 milijonov tolarjev in je zaradi odlaganja investicije precej višja, kot je bilo sprva načrtovano. Gradnjo so načrtovali že leta 2002, vendar potem začetek del odlagali zaradi spremembe ureditvenih načrtov in določitve druge lokacije. Občine Ljutomer in Ptuj bodo tako morale primakniti še 10 milijonov ali skupaj prispevati 20 milijonov tolarjev, država je dala 8 milijonov tolarjev, razliko ali skoraj 14 milijonov pa bo prispeval zdravstveni dom.

Pomurske lekarne poslovale dobro in uspešno

Obnova lekarne v Dobrovniku

Pomurske lekarne so ustvarile v lanskem letu 5,2 milijarde prihodkov, ob tem pa je bil presežek odhodkov nad prihodki 115 milijonov tolarjev, kar je 13 odstotkov manj kot leto prej.

»To pripisujemo zaostrovanju pogojev poslovanja, ki jih določajo proizvajalci in dobavitelji, saj so bili uvedeni ukrepi ZZZS pri cenah in medsebojno zamenljivih zdravilih. Kljub spremembam v lanskem letu smo dobro in uspešno delovali tako na strokovnem kot ekonomskem področju in dosegli zastavljene cilje,« je pojasnil direktor zavoda Ivan Zajc. Ti pa so: biti nosilec razvoja in zagotavljanja nemotene in varne preskrbe z zdravili in medicinsko tehničnimi pripomočki, kakovostno izvajanje storitev, zagotavljanje prijaznih prostorov za uporabnike in delovnih razmer zaposlenim in z ustanoviteljki skrbeti za racionalno in učinkovito lekarniško

mrežo. »Kot stroka se borimo za varno in kakovostno oskrbo bolnikov z zdravili, zato zamisel o širjenju dejavnosti v trgovsko mrežo in izdajanje zdravil brez recepta in brez kontrole za nas ni sprejemljiva,« je dejal Ivan Zajc.

Ostanek prihodkov bodo po sklepu sveta zavoda Pomurskih lekarn namenili za investicije, nepriznana amortizacija in za nagrado zaposlenim, dvanajst milijonov pa bodo razdelili za donacije subjektom iz zdravstva, kulture, športa in humanitarnim organizacijam. Večja investicija, ki jo načrtujejo, je obnova lekarniške podružnice v Dobrovniku, ki jo bodo izvedli v sodelovanju z občino. Tako že sodelujejo pri pripravi projekta, ki se nanaša na obnovo lekarniškega dela, saj bo občina ob tem obnavljala tudi prostore zdravstvene postaje.

Pomurske lekarne so kot javni lekarniški zavod s svojimi dvanajstimi lekarniškimi enotami po Pomurju in s koncesionarji, ki delu-

jejo na Cankovi, pri Gradcu, v Ževcih pri Ljutomeru, Murtski Gornjih Petrovcih in skrbijo za preskrbo z zdravili tisoč prebivalcev. V lanskem letu so sprejeli 830 tisoč receptov, ob tem pa zdravila brez recepta in pripravljena zdravila, v lekarni v Murski Soboti so pripravili 101 tisoč potrebe drugih lekarn, 101 tisoč aseptično pripravljene, 101 tisoč snih kapljic in mazil, 101 tisoč različne sterilne raztopine. Ob lekarniškimi dejavnostmi so v Pomurski lekarnah skrbeli še za preskrbo medicinsko tehničnimi pripomočki, sredstvi za nego in varovanje zdravja ter z veterinarskimi zdravili.

Konec lanskega leta je zavod posloval 84 delavcev, od tega ima 35 univerzitetno izobrazbo. Težav s kadri nimajo, in sicer zaradi načrtnega zaposlovanja in stipendiranja. Tudi v lanskem letu imeli štiri stipendiste.

Majda Horvat

Učenci pomurskih osnovnih šol so ustvarjali na temo MIR BREZ MEJA v okviru mednarodne dobrodelne akcije Plakat miru, ki jo organizira flonistično gibanje po vsem svetu.

Strokovna žirija je med 150 prispelimi slikami iz petnajstih osnovnih šol izbrala 40 majhnih umetnin, ki bodo od 1. do 10. aprila 2005 razstavljene v soboški Galeriji.

Lions klub Murska Sobota
in
Leo klub Murska Sobota

vabita na otvoritev v petek, 1. aprila 2005, ob 18.30
v soboški Galeriji.

V kulturnem programu bodo sodelovali
učenci soboške glasbene šole
Ekaterina Lepoša, violina
David Kreslin, kitara
Nives Zver, kitara
Jernej Hanc, kitara

in
pevski zbor osnovne šole I iz Murske Sobote

Program bo povezovala voditeljica Malega radia
na Murskem valu Jerneja Pirnat.

Prijazno vabljeni!

Umetnine pomurskih osnovnošolcev ponujamo v odkup podjetjem, podjetnikom, obrtnikom in posameznikom, ki zmorejo pomagati. Na otvoritvi in v času odprtja razstave si med razstavljenimi lahko sami izberete svojo malo umetnino. Celotni izkupiček akcije bo namenjen nadarjenim učencem, ki jim starši iz materialnih razlogov ne bi mogli omogočiti udeležbe na jezikovnih, glasbenih, naravoslovnih in drugih počitniških delavnicah po Sloveniji.

Prva obrtna razstava v Ljutomeru

Prieška prestolnica se ponša z bogato in dolgoletno tradicijo prirejanja sejmov in razstav. Letos mineva stoletnica odkar je dr. Karel Grosman na Glavnem trgu v Ljutomeru posnel prvi slovenski amaterski film s prikazom seje pri dogajanju iz Priekije. Na posnetku iz leta 1925 pa so člani takratnega odbora za pripravo prve obrtne razstave v Ljutomeru. Razen učitelja Baukarta (stoji tretji z leve) so bili preostali obrtniki, in sicer Vogrinec je bil krojač, Horvat pisar, Vrbnik frizer, Škrajnar slaščičar, Čeh soboslikar in Golob sodar; Pušenjak trgovec, Jelovšek krojač, Horvat pisar, Vrbnik frizer in Marš urar (sedijo). Nekaj družinskih vezi se je ohranilo do današnjih dni, še zlasti sta aktualna slaščičarska obrt Vere Škrajnar - Peischl in urarstvo Danila Marša z aktivnima obratovalnicama v ulici Cirila Juresa. N. S.

Je prekmursko zadružništvo pred dokončnim propadom?

Poslovne funkcije prevzema ZKD

V Zadružni kmetijski družbi zavračajo namigovanje, da so se v sanacijo prekmurskega zadružništva vključili le zaradi lastnih koristi

Kriza prekmurskega zadružništva sega v sredino devetdesetih let prejšnjega stoletja, ko je začel dotedanji zadružni sistem razpadati, posamezne temeljne zadružne organizacije pa so se organizirale v samostojne kmetijske zadruge. Težave v Kmetijski zadrugi Panonka, ki je bila nekoč največja kmetijska zadruga v državi, so dosegle vrhunec konec devetdesetih let, ko so njene dolgovite krepko presegle milijardo tolarjev, sanacijski program pa ni obrodil sadov. Po neuspeli uvedbi stečajnega postopka, ki ga je predlagala Pomurska banka, je zadruga predlagala prisilno poravnavo, vendar tudi ta ni uspela in stečaj Panonke je bil neizbežen.

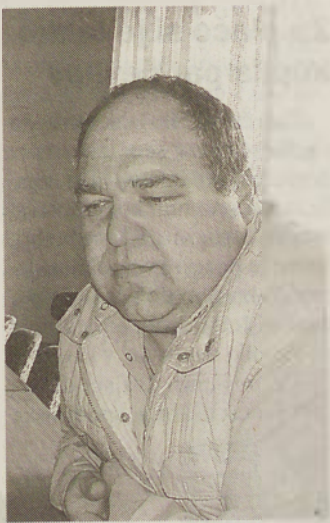
Panonka je kot enovita zadruga prenehala poslovati že sredi leta 1997, ko so bile na njenem območju ustanovljene nove kmetijske zadruge, ki pa niso imele pravnih naslednic. Danes poznavalcem razmer je jasno, da tudi nove zadruge nimajo prihodnosti, saj so bile ustanovljene z minimalnimi ustanovnimi vložki, povzeto na novo pa so bile ustanovljene zato, da ne bi prevzele obveznosti Panonke. Upravljalci in zaposleni v novih zadrukah, ki so ostali več ali manj kot v prejšnjem zadružnem sklopu, se kalkulacije niso izšle. Če so nove zadruge želele iz najetiškega odnosa s Panonko v stečaj, so morale to premoženje odkupiti in zadružniki, organizirani v novih zadrukah, so tako v bistro odkupovali premoženje, ki so ga v preteklosti sama ustvarili.

Zadruge pred ponovnim bankrotom

Kljub nepovratnim sredstvom, ki so jih zadruge dobile za nakup premoženja, ni šlo brez kreditov, z zadolževanjem pa so se začele razmere ponovno zaostriti. Do leta 2001, ko so imeli premoženje v najemu, je poslovanje teklo nemoteno, kmetijske zadruge Martjanci, razmeje pa so se začele slabšati, ko je bilo treba poravnati obveznosti do kreditov. Martjanska zadruga je prejela za nakup premoženja 25 milijonov tolarjev nepovratnih sredstev in 35 milijonov tolarjev kredita ribniškega sklada s 15-letnim odlogom plačila, 35 milijonov tolarjev kredita pri NLB, za katerega je

Dušan Domjan, KZ Martjanci: »Dokler je imela zadruga premoženje v najemu, je poslovanje teklo normalno, težave pa so se začele po odkupu premoženja, ko je bilo treba odplačevati kredite.«

Edi Špilak, ZKD Ljubljana: »Z nakupom zadružnega premoženja smo prevzeli tudi vse obveznosti zadrug, večino upnikov pa smo že poplačali. Tudi noben kmet pri tem ni bil oškodovan.«

Nekdanjega velikega Panonkinega zadružnega sistema ni več. Po razpadu Panonke je nastalo več manjših kmetijskih zadrug in tudi večina le-teh je pred bankrotom. Zadružniki so tako ostali brez premoženja, poslovne funkcije zadruge pa prevzema Zadružna kmetijska družba Ljubljana, ki je bila že doslej grosist za zadruge.

jamstvo prav tako zagotovil sklad, 10 milijonov tolarjev kredita, za katerega je dala jamstvo občina Moravske Toplice, so najeli pri Slovenski zadružni kmetijski banki, za obratna sredstva pa so vzeli še 10 milijonov tolarjev kratkoročnega kredita pri Hranilno-kreditni službi Panonka.

Usoda prekmurskega in tudi pomurskega zadružništva ostaja še naprej negotova. V manj kot desetih letih so se nekatere zadruge znašle že pred drugim bankrotom, nekaj pa jih še živijo. Da brez povezovanja ni bilo možnosti za preživetje, so zadružniki spoznali prepozno, saj bi morali o tem razmišljati takrat, ko so razbijali nekoč veliko in močno Panonko. Marsikje so zdaj že ostali brez zadrug, saj te obstajajo le formalno, najbolj tragično pa je, da so ostali tudi brez premoženja. In to celo dvakrat.

Zadruga s svojim obsegom poslovanja seveda ni bila sposobna servisirati vseh kreditnih obveznosti, zato je leto 2002 zaključila s 7 milijoni tolarjev izgube, v letu 2003 se je izguba podvojila, kljub delnemu poplačevanju obveznosti dolgujejo ribniškemu skladu več kot 82 milijonov tolarjev, imajo pa še 7 milijonov tolarjev obveznosti do Slovenske zadružne kmetijske banke. Zadruga, ki formalno sicer še obstaja, ima že od predlanskega novembra blokiran zbirni račun, vse njene poslovne funkcije pa je prevzela Zadružna kmetijska družba iz Ljubljane.

V Prekmurje prihaja ZKD

Zadružna kmetijska družba je že pred tem prevzela poslovne funkcije turniške, hotiške in dobrovniške kmetijske zadruge, ki so se znašle v težavah. Kot pravi Edi Špilak, ki je v Veleprodaji Zadružne kmetijske družbe odgovoren za prodajo semenskega materiala in za odkup poljščin za celotno Slovenijo, bil pa je tudi direktor Kmetijske zadruge Turnišče, so iskali različne načine za rešitev prekmurskega zadružništva, vendar možnosti tako rekoč ni bilo. Sam je predlagal, da zadrugo v Turnišču prevzame Zadružna kmetijska družba, ki pa je to povezovala s prevzemom vseh zadrug, ki so bile ustanoviteljice lendavske hranilno-kreditne službe. Premoženje turniške, dobrovniške in hotiške zadruge je Zadružna kmetijska družba vzela v najem februarja 2003, lani pa ga je tudi odkupila. Do najema premoženja v soboški in martjanski zadrugi je prišlo septembra 2003, odkup soboškega premoženja je bil opravljen konec lanskega leta, v martjanski zadrugi pa je prodajo premoženja preprečila občina, zato so do začetka letošnjega septembra podaljšali najemno pogodbo.

In zakaj se je Zadružna kmetijska družba sploh vključila v prekmursko zadružništvo? Edo Špilak pravi, da je ZKD krovná grosistična organizacija za vse slovenske zadruge, v maloprodajo pa se je v Prekmurje vključila iz nujnosti. Kot dobaviteljci so ji zadruge veliko dolgovali, z vključitvijo v sanacijo razmer pa je skušala doseči poplačilo tako svojih terjatev kot tudi terjatev drugih dobaviteljev. Tako so znašale samo terjatve ZKD do soboške kmetijske zadruge 160 milijonov tolarjev, do turniške zadruge 60 milijonov tolarjev, njihove terjatve do vseh prekmurskih zadrug pa so presegle 300 milijonov tolarjev. S prevzemom zadrug in njihovega premoženja je prevzela Zadružna kmetijska družba tudi vse obveznosti do upnikov, vključno s hipotekami. V vseh zadrukah so večino upnikov poplačali, so se pa pri tem finančno precej izčrpali, saj so računali na več nepovratnih sredstev ribniškega skla-

da. Namesto načrtovanih 170 milijonov tolarjev so jim odobrili le 110 milijonov tolarjev, ker niso odkupili premoženja martjanske zadruge, pa se je znesek nepovratnih sredstev znižal na 90 milijonov tolarjev.

Samo v soboški kmetijski zadrugi so prevzeli več kot 300 milijonov terjatev upnikov ter hipotekarne kredite v višini 117 milijonov tolarjev. Večino upnikov so že poplačali, tudi z bankami so uspeli najti ustrezen dogovor, medtem ko ribniški sklad ni odpisal niti tolarja svojih terjatev. Tudi noben kmet ni bil oškodovan, so pa ostali dolgovi nekaterih kmetov, ki jih verjetno ne bodo nikoli izterjali, pravi Edo Špilak, ki je po prevzemu prekmurskih zadrug ob svojem delu še posebej odgovoren za zadruge v Turnišču in Murski Soboti.

V Zadružni kmetijski družbi odločno zanikajo trditve, da so

se v sanacijo prekmurskega zadružništva vključili le zaradi lastnih interesov in koristi. Vse premoženje, ki so ga kupili, je bilo pod hipoteko, premoženje bo tu ostalo, najpomembnejše ob vsem pa je, da je ostalo v funkciji.

S prevzemom poslovnih funkcij so prevzeli tudi vse zaposlene, perspektivne lokacije pa bodo še naprej razvijali in vanje tudi vlagali. Čeprav so se s prevzemom prekmurskih zadrug finančno precej izčrpali, pa se dogovarjajo tudi z drugimi zadruhami, da bi ustanovili veliko skupno slovensko zadrugo, ki bo lahko konkurenčna tudi v Evropski uniji. Seveda bodo podpirali tudi vsako pobudo o ponovni oživitvi prekmurskega zadružništva, pri čemer pa bodo morali odločilne poteze potegniti predvsem kmetje sami.

Ludvik Kovač

OBVESTILO

AKCIJA BREZPLAČNEGA ODVOZA STARIH AVTOMOBILOV
(odjavljenih iz prometa pred 1. 5. 2004)
POTEKA DO 30. 4. 2005.

LASTNIKI, KI SE ŽELJO TAKEGA AVTOMOBILA ZNEBITI, NAJ GA ČIMPREJ PRIJAVIJO V MATIČNI OBČINI.

WOLF SKAKOVCI, D. O. O., SKAKOVCI 35, 9261 CANKOVA

Družinska zgodba

»Pričakoval bi, da mi bo pomagala«

Goran Zrim je lastnik trgovine Polo v Slovenski ulici v M. Soboti. Lani februarja jo je za 24 milijonov kupil od mame Marije, ki je te prostore, kjer je trgovina, podedovala. Zanj je bil to velik finančni zalogaj, zato jo je pred kratkim prosil, ali mu lahko pomaga. Odvrnila mu je, da če nima denarja, potem naj trgovino proda.

Goran Zrim: »Ko tole zgodbo pripovedujem prijateljem in kolegom, me vsi po vrsti sprašujejo, kako je to sploh možno, in ali jih morda ne 'zajebavam'. Ne razumejo, zakaj mi mama ne želi pomagati.«

»Ne vem, kaj naj storim. Da sem kupil trgovino, sem moral najeti 18 milijonov tolarjev posojila. Ker mi enostavno 'ne gre skozi', sem jo prosil, ali mi lahko posodi denar. Mama pa mi je odgovorila, naj trgovino prodam, če nimam denarja. Pričakoval bi, da mi bo pomagala. Sam sem ji vedno priskočil na pomoč pri njeni trgovini,« pripoveduje Goran. In zakaj se je odločil nastopiti z zgodbo v mediju? Pravi, da ga bodo nekateri verjetno obsodili, ker je šel vse skupaj povedat za časopis. »Morda pa me bodo tudi razumeli.« Pravi še, da ni videl drugega izhoda in da je o tem dolgo razmišljal. In upa, da se bo mama, ko bo to videla, omehčala in mu pomagala.

Goran je že od začetka delal v tej trgovini. Še ko je bila mama lastnica: »Po šoli sem začel delati pri njej. Vedno je govorila: 'Ti boš to peljal naprej.' Potem pa je pred dvema letoma dejala, da bo trgovino dala v najem. Zame je bil to šok. Ni mi preostalo drugega, kot da jo vzamem v najem.« Januaria leta 2003 sta sklenila najemno pogodbo. Mesečna najemnina je bila blizu tisoč evrov. Februarja 2004 pa je trgovino od nje odkupil, saj mu, tako pravi, ni preostalo drugega, ker je mama trgovino želela prodati.

Sedaj se je znašel v stiski, saj mora preživljati svojo družino. Pove, da ne ve, kako bo v prihodnje, in da si ne more predstavljati, kaj bo, če bo moral trgovino zapreti. Dejansko o tem sploh ne razmišlja, še doda.

A. B.

Konec marca 1945. v Soboti prenehala delovati okupacijska oblast

Prekmurje osvo-bojeno najprej

Rdeča armada osvobodila Mursko Soboto 3. aprila 1945

Šestega aprila 1941. so nemški okupatorji vkorakali v Prekmurje. Deset dni pozneje so predali Prekmurje Madžarom. In štiri leta pozneje je bila pokrajina osvobodjena. Prekmursko prebivalstvo je doživljalo v minulemu stoletju izjemne preizkušnje.

Pred 60 leti se je Prekmurju bližala Rdeča armada. Ceste so bile prepolne umikajočih se nemških in madžarskih beguncev. Domačini so bili preplašeni. Strah jih je bilo za lastna življenja, za imetje. Žandarji in okupatorji so bili še vedno nasilni. Čutiti je bilo vsesplošno zmedo. Veselje in strah pred prihajajočimi Rusi sta se izmenjavala. Ljudstvo si je želelo svobodo. A mnogi so se bali nepredvidljive ideologije – komunizma, ki so ga s seboj prinašali osvoboditelji.

Številni moški, sposobni za vojskovanje, so se v tistih dneh še skrivali doma. Predvsem po dolinskih vaseh, kjer je bilo proti koncu vojne najbolj razgibano narodnoosvobodilno gibanje, so te fante in može organizirali v vaške čete. Ta organizacija je zaživela dokaj dobro s prihodom Rdeče armade. Nekateri vojaški obvezniki so se v tistih dneh še odzivali na pozive okupacijske vojske in se odpravljali peš proti madžarskemu Kormendu. Tiste, ki so se znašli v tem mestu, so rdečearmejci odpeljali v ujetništvo, je zabeležil Ferdo Godina v knjigi Prekmurje 1941–1945.

Dne 30. marca 1945. leta je v Murski Soboti nehala delovati okupacijska oblast. Dan prej so začeli izpuščati zapornike. A kljub temu je 31. marca zapovedal Josef Šardy, tajnik ekspoziture tamkajšnjega naglega vojaškega sodišča, odpeljati deset moških in ženski v Črnske meje. Vse moške so tam ustrelili. Dva, ki nista bila smrtno ranjena, sta pozneje ušla. Tretji se je izvlekel izpod trupel in umrl na bližnji njivi. Ženski so nameravali ustreliti ob Muri, a so ju na Tišini izpustili.

V Bogojini je bil prvega aprila boj med Rdečo armado in Nemci, ki so se umikali proti Beltincem in reki Muri. Drugega aprila se je Rdeča armada bližala Hodošu in Prosenjakovcem. Od tu je prodirala proti Fokovcem, Selu in Vučji Gomili. Tega dne so Nemci v Martjancih razstrelili svoje tanke, ker jim je zmanjkalo bencina.

Murska Sobota je bila osvobodjena 3. aprila. Takrat so bili tam nemški okupatorji, ki mesta niso branili. Pognali pa so v zrak most čez Ledavo. Istega dne so se ruske čete usmerile proti Tišini, Petanjcem, Brezovcem in Lemerju.

V Lendavi in goricah nad njo so se vneli hudi boji. Mesto je bilo osvobodeno 4. aprila. Isti dan še Črenšovci, Bistrice. Cankova je bila osvobodjena 7. aprila. Gederovci so bili po hudih bojih osvobodjeni štiri dni pozneje.

Večina partizanov, ki so vodili od decembra 1944 do osvoboditve politično in tudi vojaško delo v Prekmurju, se je zbrala 4. in 5. aprila v Soboti. Takrat so oblikovali za vse Prekmurje vojaško zaledno organizacijo, komando območja ... Okrajnim in vaškim odborom OF so zaupali mobilizacijo za kopanje jarkov ob Muri in tudi za popravilo mostov in cest. Organizirana je bila tudi preselitev prebivalstva iz nekaterih obmurskih vasi v notranjost zaradi fronte na reki. Na območjih čez reko so bili takrat še vedno nemški vojaki, ki so utrdili svoje obrambne postojanke.

Franček Štefanec

Petinsedemdeset let Francke Dresler

Na Apaško polje jo je zvabila sestra Micka

Kot gospodinjka pomočnica je negovala malega Jeršinovca, ki je kasneje pel pri slovitih Veselih planšarjih

Pred kratim smo obiskali Francko Dresler iz Podgorja pri Apačah, da bi ji čestitali ob praznovanju njenega 85. rojstnega dne ter jo nekoliko bolje spoznali.

Njena kuhinja, kjer se najraje zadržuje, je bila skoraj pretesna, da bi sprejela tiste, ki so ji prišli voščit za rojstni dan. Nas sta na njen dom pripeljali predsednica KS Stogovci Majda Jerebic in predsednica KO RK Stogovci Milka Patekar, ki sta slavljenci,

Za plačo si je lahko kupila par čevljev

»Tisti čas ni bilo lahko priti do službe. Čeprav sem izhajala iz družine, ki je imela 18 ha zemlje, imeli smo tudi konje, smo si morali otroci iti iskat službo. Doma je posest prevzel brat Janez. Tako sem dobila delo pri družini Jeršinovec, ki je imela na Vrhniku usnjarno, v kateri je bilo zaposlenih dvajset delavcev. Tam sem kot gospodinjka

vca. Spominjam se, da je že kot otrok zelo lepo pel. Delo gospodinske pomočnice je bilo zame šola, saj sem se naučila kuhanja in drugih gospodinskih del. Moja mesečna plača je bila 150 dinarjev. To je bilo toliko, da sem si lahko kupila navaden par čevljev. Za zimski plašč pa je bilo tedaj treba odšteti 600 do 700 dinarjev. Med vojno sem bila za sedem mesecev poslana na prisilno delo pri kopanju strelnih jarkov v okolici Postojne. Tam je

darju Jeršinovcu po vojni zaplenili podjetje in je zaradi tega naredil samomor.«

Da ne bi bila vse življenje dekla

Ko so po vojni ljudje prihajali na Apaško polje, je decembra 1945. leta prišla na Pogled s svojo družino tudi njena sestra Micka z možem Ivanom Podobnikom. Čez čas jo je povabila, naj pride tja še ona. Ob tem ji je dejala: »Francka, saj ja ne baje življenje dekla!« Ubojala je, da in prišla na Pogled, kjer se je leta 1946 poročila z domačim Tomažem Dreslerjem in si ustvarila družino. Posest v letu 1973 prodali in se odselili v Podgorje. Mož ji je 1986. leta umrl, tako da živi sama s svojo dolgoletno pokojnino.

Se veliko zanimivega ni povedala – kako je s Pogleda hodila v Radgono in v Kurovo, če, kako rada je imela zvoniti. Vesela je, da jo imajo njeni sinovi. To sta sinova Tomaž in Roman. Družinama, rada pa jo obiščejo njena rejenka Mira in njena hči, ki je k njej prišla, ko je bila leto in pol. Pri njej je leta 19. leta, ko si je ustvarila družino. Zadovoljna je, da se sama poskrbi zase. Najraje je kuhanje in pečenje. Najrajši peče »buhle«. Vse se dela na vrtu in neguje rož, ki krasijo njen dom.

Ludvik Kramar

Francka Dresler ob praznovanju 85. rojstnega dne s svojima sinoma Romanom in Tomažem

dolgoletni aktivistki Rdečega križa, prišli čestitat za njen rojstni dan in jo obdarili s skromnim darilom.

Čeprav živi in gospodinja sama, nikoli ni osamljena. Vsak dan jo obiščeta sinova Roman in Tomaž. Roman ima ob njeni domačiji lasten dom in poslovne prostore, Tomaž pa le mizarske delavnice. Vseeno si vsak dan vzameta čas, da z mamo spregovorita kako besedo. Kot nam je povedala, je srečna, da je vzgojila poštena in delavna sinova.

Francka se je rodila v družini štirih otrok 9. marca 1920. leta v Gorici pri Ljubljani. Kot 15-letno dekle je šla za gospodinjko pomočnico k družini Jeršinovec na Vrhniko, iz katere izhaja pokojni pevec Veselih planšarjev Janez Jeršinovec.

pomočnica delala osem let. Vse od prvega leta sem negovala tudi znanega pevc Janeza Jeršino-

po naključju delala tudi sedanja tašča mojega sina Tomaža. Naj omenim, da so mojemu gospo-

Osma velikonočna razstava v Dobrovniku

Ohranili batik tehniko pri izdelovanju pirhov

Velikonočno razstavo v Dobrovniku je letos pripravilo Kulturno društvo Sandorja Petőfija oziroma sekcija za ohranjanje kulturne dediščine, ki deluje v okviru društva. Že pred razstavo so pripravili tudi delavnico izdelovanja pirhov, v katero se je vključilo precej mladih.

Značilnost izdelovanja pirhov v Dobrovniku je tudi tako imenovana batik tehnika, ki je bila značilna za mnoge kraje Prekmurja za obdobje pred prvo svetovno vojno in med obema vojnoma, do zdaj pa se je ohranila le v Dobrovniku. Kot je povedala članica sekcije za ohranjanje kulturne dediščine Elizabeta Urisk, se za to tehniko zanimajo tudi v drugih krajih Pomurja pa tudi obiskovalci razstave si predstavljajo izdelovanja v tej tehniki radi ogledajo. Predstavitve so imeli že tudi po raznih krajih Pomurja, med drugim tudi v Lendavi in Murski Soboti. Pri tem se najprej na jajce nanese motiv z voskom in se vse skupaj pobarva z rdečo barvo, nato polja povoskamo in dodamo še črno barvo, tako da pri jajcu izstopa rdeča barva, ozadje pa je črno. Moti-

Na velikonočni razstavi v Dobrovniku je sodelovalo 30 razstavjalcev in 30 šolarji. Za zunanji videz razstave pa je še posebno skrbela Nuša Berden.

vi na teh jajcih so tradicionalni prekmurški, ki sem jih zasledila tudi v literaturi o etnografiji Prekmurja, le da so imeli dobrovolniški nekaj specifičnosti, med drugim tudi manj črt.

Elizabeta pravi, da jo veseli, da uspejo vsako leto k sodelovanju na razstavi in delavnici pred razstavo vključiti tudi precej mladih: »Na tej delavnici, v kateri so sodelovali šolarji, je nastalo precej zanimivih izdelkov. Aktivnosti v zvezi z veliko nočjo pa so potekale tudi na osnovni šoli. Tako je letos ob šolarjih razsta-

vljalo še 30 razstavjalcev iz dobrovniške občine pri čem so se ne z različnimi tehnikami, tako da smo skupaj presteli 750 pirhov, ob prikazih pa so nastali tudi na razstavi. Potem smo se tudi s celotnim prejemnikom, ki vključuje precej tradicionalnih elementov ljudske risbe, ki čemer se je postavila tridila Nuša Berden, ki ima veliko znanja s tega področja. Stor pa je s svojimi pridobitvami izdelki popestril tudi razstavo. Strehovec.«

IZBGP.SI
Vseobsegajoči portal vaših oglasov

Ena spletna stran, ki združuje 7 časopisov z vseh koncev Slovenije. Obiščite www.izbisp.si, oddajte svoj mali oglas, ogledate si popolnejše oglase, sprejmete se po urnenih straneh in ne boste nikoli tako udobno.

DELO
Vestnik
Novice
Vestnik

Razstava velikonočnih simbolov in dobrot v Gradišču

Turistično društvo Gradišče ob velikonočnih praznikih že nekaj let pripravlja razstavo ročnih del in kulinarike. Tudi letos je bilo mogoče minuli konec tedna v tamkajšnjem združenem domu opazovati raznolike okrasne izdelke in dobrote, ki imajo izvor v velikonočni simboliki. Nekateri od njih so namenjeni predvsem okraševanju domov ob tem prazniku, drugi pa spet tradicionalnim obredom ob veliki noči. Prav gotovo so pri tem nepogrešljiva velikonočna jajca, ki simbolizirajo rojstvo in blagostanje. Ta smo lahko videli okrašena in porisana na različne načine. K simbolu blagostanja spadajo še šunka, hren, kuhana jajca in potica, ki so del jutranje pojedine po velikonočni nedeljski maši. Del vse te simbolike so še različna pregrinjala in prti z velikonočnimi motivi ter jajčki, piščančki in drugo, vse pa je bilo na omenjeni razstavi narejeno iz različnih materialov in v različnih tehnikah. Vsi ti izdelki so predvsem plod dela gospodinj in žena iz domače vasi. - C. K.

Krajevna skupnost Radmožanci

Uredili so ulično razsvetljavo

Ohranjanje ljudske obrti in skrb za lepo okolico v kraju

Va Radmožanci je tipična dolinska vas, v kateri živi okrog 350 prebivalcev. Kraj je nekoliko oddaljen od glavnih cestnih povezav v Pomurju, vendar ga od cestne povezave Lendava-Dobrovnik loči le nekaj kilometrov.

Že ob vstopu v kraj je obiskovalcu jasno, da je krajanom veliko do prijetnega okolja. Radmožanci ležijo med bukovniškim in radmožanskim prekopom, večji del prebivalcev pa je maddarske narodnosti. Ob kraju je tudi gozd Čeni log, kateremu dajejo poseben podoben in ime črne jelše.

so tudi izboljšali prometno varnost v kraju ponoči. Za ulično razsvetljavo so v času prejšnjega vodstva namenili 1,5 milijona tolarjev, v zadnjih dveh letih pa še 4,5 milijona, ostalo pa je še nekaj manjših odsekov, ki jih bo prav tako treba osvetliti. Ob tem pa so v preteklih dveh letih precej pozornosti posvečali tudi ureditvi zdravega in čistega okolja, v katerem bi se domačini in obiskovalci dobro počutili.

Radmožance namreč obiskuje zadnja leta vedno več ljudi z raznih koncev Slovenije tudi zaradi Marijinega drevesa, ki je nedaleč v Črnem logu. Na tem mestu naj

turizmu, saj imajo lepo okolje in tudi precej ohranjenih kulturnih, tradicionalnih in naravnih zanimivosti. Tako Marija Tuške izdeluje izdelke domače obrti, največ iz ličja, druga gospodinja je kot dopolnilno dejavnost registrirala peko kruha in peciva, poskušajo pa motivirati tudi druge gospodinjice, ki se v prostem času ukvarjajo s kako ljudsko obrtjo, da bi se je lotile še bolj v tržnem smislu. V kraju bi želeli koga tudi spodbuditi, da bi za goste ponudil prenočišča. V stari šoli pri vaškem domu pa želijo urediti etnografski muzej, v katerem bi zbrali stare predmete, kot so po-

Zadnja večja investicija v kraju je bila ureditev ulične razsvetljave.

Z Ivanec

V prispevku o Ivancih, ki je bil objavljen v prejšnji številki Vestnika, smo zapisali, da je domačinom pri navozu gramoz na cestni odsek od pokopališča do podprtega mostu na potoku Lipnica pomagalo Kmetijsko gospodarstvo Rakičan. Dejstvo je, da jim je omenjeno podjetje obljubilo pomoč pri gradnji novega mostu, z gramozom pa se je izkazalo podjetje Pomgrad M. Sobota, ki je poskrbelo tudi za utrditve parkirišča pri pokopališču.

J. G.

KS Ivanjci

V krajevni skupnosti Spodnji Ivanjci, ki je najmanjša v občini Gornja Radgona, bodo po programu, ki ga je sprejel in potrdil svet krajevne skupnosti, letos asfaltirali 3,1 km krajevnih cest. To jim bo uspelo, če bodo gospodinjstva, ki živijo ob teh cestah, prispevala po 170.000 tolarjev, ki naj bi jih po pogodbi zbrala z dvanajstimi obroki. Večino potrebnega denarja bo iz proračuna prispevala občina Gornja Radgona. Asfaltno prevleko bodo položili na cestah: Melajnski Vrh-Očeslavci, v spodnjih Ivanjcih, Ivanjski Vrh-Kunova in Stavešinci-Bintušak. Cesta Stavešinci-Bintušak je del vinske ceste, ki pelje po Radgonskih gorah, zato so zagotovili za izvedbo del sredstva Evropske unije za razvoj turizma. Kot je povedal predsednik KS Spodnji Ivanjci Karel Mir, bodo v tem letu asfaltirali največ kilometrov cest, odkar je ustanovljena krajevna skupnost.

L. Kr.

V Radmožancih se hitro opazi, da krajsani prizadevno skrbijo tudi za okolico.

Predsednica krajevne skupnosti Radmožanci Magdalena Rudaš

V prostorih vaškega doma je uredilo društvo Life Lendave skupaj z mladimi iz Radmožancev Hišo Life. Te prostore mladi uporabljajo predvsem ob koncu tedna, ko organizirajo športne, kulturne in zabavne aktivnosti. Pri tem mladim iz Radmožancev in sosednjih krajev finančno pomaga tudi društvo Life, ki so mu med drugim kupili računalnik, krajevna skupnost pa je poskrbela za telefonsko linijo, da so se lahko priključili na medmrežje. V kraju namreč nimajo vsi otroci računalnika in priključka na medmrežje. Mladi imajo tako tudi možnost izobraževanja in manjšo knjižnico. Organizirajo tudi tekmovanje v tenisu, nogometu, pikadu in podobno.

V vasi imajo vaški vodovod, z načrti za kanalizacijo pa so še na začetku. Projekti so že narejeni, odločajo pa se med dvema načinoma izvedbe glede na to, kateri bi bil za kraj bolj praktičen in ekonomičen. Pri vstopu v vas kupujejo tudi dve parceli, na katerih nameravajo zasaditi stare vrste prekmurskih rož.

J. Ga.

Predsednica Krajevne skupnosti Radmožanci Magdalena Rudaš, ki je na tej funkciji dve leti, je povedala, da nadaljujejo z aktivnostmi prejšnjega vodstva, pri čemer je bila v ospredju ureditev ulične razsvetljave, s čimer

bi se ljudem v letih po drugi svetovni vojni prikazovala Marija. To območje so pred leti uredili in na mestu, kjer naj bi se prikazovala Marija, postavili križ.

V kraju vidijo, kot pravi Magdalena Rudaš, prihodnost tudi v

hištvu, tekstil, kmečko orodje in podobno, v teh prostorih pa bi organizirali tudi delavnice in prikaz ljudskih obrti.

V kraju organizirajo čez leto tudi razstave ročnih del, domačih jedi in različne druge prire-

ditve. Vsako leto pa organizirajo tudi delavnice, povezane s tradicionalno pridelavo in predelavo fižola, pa tudi pripravo jedi iz teh stročnic. Za različne dejavnosti poskušajo motivirati čim več mladih.

Ognjen velikonočni petek ob reki Muri

Strašen boj človeka proti človeku

Med rdečearmejci več kot 500 žrtev

V Pomurju so Nemci zgradili med drugo svetovno vojno dve obrambni črti. Prva je potekala ob Muri, druga v notranjosti Slovenskih gor. Ob reki Muri se je raztezala od Čmuka do Gornje Radgone, od tukaj pa je vodila v Prekmurje, kjer so stari jugoslovanski vojniki in se končala pri Monobli. Rdeči armadi zaprta pot na se je odigral leta 1945 ognjen velikonočni petek.

Močne utrdbe z betonskimi bunkerji so Nemci zgradili v Veržju, če armade prodirale po cesti Mur-Veržju so zgradili precej bunkerjev tik ob Muri, nekaj pa v Komornem logu, kakor Veržje. Četrtega aprila 1945 so se enote Rdečearmeje približevale nemškemu položaju ob Muri. Nemci so tik pred prihodom Rusov pri Veržju razstrelili oba mostova čez Muro.

Naslednji dan zjutraj so enote Rdečearmeje začele obstreljevati nemške utrdbe ob Muri. Sile za prodor čez Muro pri Veržju so skoncentrirali med Dokležovjem in Bakovci. 4. aprila 1945 so z minometi začeli obstreljevati nemške bunkerje ob Muri in Veržju, kjer je bilo veliko nemške vojske.

Po dnevem obstreljevanju so Rusi začeli s prodorom čez Muro v Komarombi pri Veržju. Ruske enote so hitro in spretno postavile pontonski most, čez katerega jim je uspelo spraviti na desni breg Mure več kot bataljon z lahkim in težkim orožjem. Prvi sovjetski prodor čez Muro pa ni uspel.

Nemci so bili v Veržju dobro utrjeni in imeli so tudi tanke. V Veržju so bili takrat deli III. Wermanshaft bataljona pod vodstvom SA - Obersturmbauführerja Wörndlerja, ki so šli takoj v protinapad. Po umiku III. Wermanshaft bataljona je obrambo ob Muri prevzel komandant II. nemške tankovske armade De Angelis. Ta armada je za 8. april poročala, da je bil

Zaradi mlina na Muri v Ižakovcih je reka idilična, spokojna. A skozi zgodovino so njeni valovi ugonabljali sovražnike in osvoboditelje. S tukajšnjo preteklostjo se seznanja vedno več izletnikov. Foto: F. S.

sovražnik pri Veržju odbit.

Rusom tankov ni uspelo spraviti na desni breg Mure, tako da je bilo vzpostavljeno mostišče kmalu uničeno. Nemci so sovjetsko mostišče obstreljevali s topovi, ki so bili nameščeni na položajih v Križevcih pri Ljutomeru, na Kapeli nad Radenci in v Bučkovcih. Ruski vojniki so prodrli celo v Veržje. Začeli so se

poulični boji, ko pa je nastala nevarnost, da bodo Rusi obkoljeni in uničeni, so se začeli umikati. Kljub temu je bilo zajetih precej ruskih vojakov in ranjencev. Večino so jih Nemci postrelili. Po nemških poročilih so Rusi pri Veržju izgubili 418 vojakov. Verjetno pa še 200 več, piše v knjigi Prekija v NOB. Nemci so zajeli 148 ruskih vojakov,

7 lažjih topov, 31 strojnih pušk, 10 minometov, 15 protitankovskih topov, 219 pušk, 196 mitraljezov, 8 večjih čolnov, 15 gumijastih čolnov in 8 manjših čolnov.

Najstrašnejši v tej bitki je bil torej velikonočni petek. Rdečearmejci so prejšnji večer v spremstvu 12 Dokležovčanov pripeljali čez Muro tri ruske čete. V petek so

bili na veržjsko stran namenjeni čolni, s katerimi so vlekli čez reko telefonsko žico. Nobeden od teh, ki so z leve strani prečkali reko, ni vedel, da je prišla prejšnji večer večja nemška okrepitev. Reka je bila nemirna, zato je nosilo čolne nižje, kot so načrtovali Rusi. Na obrežju, ki se mu reče Prevalji, so bili vkopani esesovci. V prvih večernih urah se je nebo iskrilo od švigajočih granat. Na bregu je v teh nočnih urah divjal strašen boj človeka proti človeku. Reka je tekla krvava.

Sobotno jutro je bilo strahotno. Rusi so ostali brez streliva, zato so jih Nemci začeli potiskati v deročo reko, ki je neusmiljeno požirala ranjence, opešane. In potem so se Nemci umaknili v Medžimurje. Spotoma so izropali hiše, v katerih ni bilo nikogar doma. Potem na tem območju ni bilo več bojev.

Kot piše v kroniki župnije Veržje, je bila neslutena razlika med veliko nočjo leta 1941 in 1945. Leta 1941 se je začelo gorje, zatiranje, ponemčevanje, izseljevanje, umiranje. Leta 1945 pa so bili naši kraji, Evropa in svet na pragu velikih sprememb.

Franček Štefanec

SONČEK
TUI potovanja center

Murska Sobota, Slovenska 52 • 02/522 080 33

Tel. prodaja: 02/22 080 33
www.soncek.com

World of

GRADIMO IN OBNAVLJAMO

Inženir gradbeništva Danijel Smec, Doming, gradbeni inženiring

Pomursko gradbeništvo je v slovenskem vrhu

Gradbeništvo med vrhunsko kakovostjo in obrtniško nepismenostjo

Projektant Danijel Smec iz Murske Sobotice je s svojim podjetjem Doming, gradbeni inženiring, d. o. o., v preteklih desetih letih, odkar je ustanovil podjetje, uresničil že vrsto gradbenih projektov v Pomurju in skrbel tudi za nadzor nad izvajanjem njihove gradnje.

Danijel Smec je skupaj s še dvesto sodelavci v podjetju naredil vrsto novih projektov, prenov, adaptacij, med drugim prenovno šopingo in Blagovnice v Murski Soboti, blagovnice Ravnice v Beltincih, prenovno in dograditev zgradbe Zavarovalnice Triglav, železninarski gradbeni center v Beltincih, prva občinska podjetja, je bila upravljalca občine Puconci, šolo v Brezovcih je preuredil v vrtec Črna čara z igralnimi in športnimi

površinami, nekaj zgradb za proizvodnjo in skladišče Keme Puconci in drugo. Znan pa je tudi po obnovi starih hiš v ruralnem okolju, največ za zasebne naročnike. Taka je denimo tudi Španova domačija v Moščancih. Lani pa je projektiral tudi premostitev potoka Črnc v Beltincih.

Pravi, da pri obnovi trgovin in trgovskih centrov ni kakega posebnega trenda, to je precej odvisno od lastnika teh trgovin, pri tem pa se precej zgledujemo po zahodni Evropi. Pri obnovi prekmurskih hiš je precej odvisno od želja in finančnih zmožnosti lastnikov: »Odvisno je od tega, koliko je lastnik pripravljen vložiti v to, koliko ima to zgradbo rad. Različna je kakovost prenove. Mnogi bi radi imeli obnovljeno kmečko hišo, pri tem pa premalo sprašujejo strokovnjake, kako se zadeve lotiti, delajo po svoje in

Danijel Smec: »Z gradnjami moramo biti zelo pazljivi, da ne napravimo podeželja.«

Sedaj delam nekaj projektov za ljudi srednjih let, ki gradijo hiše in hočejo znova prekmursko hišo, seveda z dobrim notranjim standardom. Tudi Mursko Sobotico mi je težko gledati in s tem se strinjajo tudi moji kolegi. Obrobna stanovanjska naselja z družinskimi hišami so sicer lepo urejena, stanovanjski bloki pa so narejeni brez koncepta. Vsak dela po svoje. Naredili smo knjižnico, kulturni hram in namesto, da bi pred njega postavili parcelo z zelenico, kjer bi bil park, klopi, prostor za druženje, koncerte na prostem in podobno, nekaj metrov stran naredimo poslovni objekt, ob tem ko imamo v Murski Soboti še veliko parcel nepozidanih. Tu ni toliko kriv investitor, kot je generalno zgrešena politika, ki o tem odloča. Škoda, da civilna iniciativa ni tako močna, da bi te posege preprečila, če se že strokovnjaki na tem področju ne moremo poenotiti, pa bi se morali. Bilo je kar nekaj dobrih idej, tudi pristop arhitekta Kalamarja, a so ves čas odklonili. Če nimaš natančnega koncepta gradnje, ki se ga držiš, potem lahko vsak gradi, kakor hoče.

Ni zadovoljen tudi s podobo naših kmečkih okolij, kamor je bilo vrženega veliko denarja za različne gradbene projekte, kjer so sedaj prazne kmečke zgradbe, nedokončane, kmetijski stroji razmetani po dvorišču. Srečujem pa veliko mladih ljudi, ki imajo dobre ideje, ampak ne morejo priti do denarja, da bi jih uresničili. Denimo na področju turizma na kmetiji, kjer je država naredila absolutno premalo. Pri nas pa pišemo le velike projekte o razvoju podeželja, za katere potrošimo denar, realizacije pa potem ni: »Sem tradicionalen gradbenec in mislim, da se od naših gradbenikov iz preteklosti lahko veliko naučimo. Ti so gradili na Dunaju, v Budimpešti, Zagrebu in to znanje prinesli domov. Danes pa je zelo težko dobiti mladega zidarja, ljudi s tehnično izobrazbo je sploh premalo, in če bi imeli več teh, bi se tudi obrt in

podjetništvo bolj razvijala.

Sicer pa, kar se tiče pomurskega gradbeništva, tu mislim na največja podjetja, kot je Pomgrad, segajo prav v vrh slovenskega gradbeništva ob podjetjih, kot sta SCT in Primorje. Zaradi takih gradbenikov te nikoli ni sram, ko vidiš rezultate. Kot projektant sem nadziral nekaj njihovih gradenj in dejansko gre za kakovost pri organizaciji, pristopu, urejenosti, uporabi materialov, zadnji tehnologiji. Realno gledano so 'špica'.

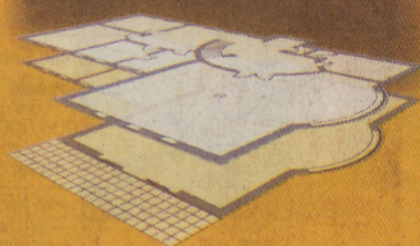
Kakovost pri delu in uporabi materiala

Tudi kar se tiče uporabe materialov v gradbeništvu, smo na tem področju dejansko v Evropi, vse dobijo v naših trgovinah in projektiramo z najnovejšo tehnologijo: »Vendar pa je v obrtništvu še precej nepismenosti. Vsak ne more biti gradbenik. Najprej je treba kakovostno izobraziti ljudi in jim šele potem dati papirje. Zaradi tega trpi kakovost, cene pa niso nižje, kot če dela kak večji izvajalec. Drugo so kakšni manjši prizidki in manjše obnove, toda če greš v zidavo hiše, se moraš vprašati, kakšen izdelek bo na koncu. Minili so časi, ko so naši mojstri delali, kar so hoteli zdomcem, ki so se med zidavo bolj redko vračali domov, potem pa so jokali, kaj so kupili za velik denar.

Zame so največji izzivi okoljevarstvene teme, tu je treba še marsikaj narediti in moramo biti zelo pazljivi, da ne napravimo podeželja. Ne razumem, kako so lahko nekateri tako navdušeni, da Angleži gradijo na Goriškem. Angleži so znani kolonizatorji, mi pa smo bili vedno narod, ki je bil od nekoga tlačjen, in se še vedno ne znajdemo. Mislim, da gre tu za sumljive posle, in naše podeželje bi lahko Angležem zelo dobro prodajali kot turistom. Kar so obnovili, ne vidim, da bi bilo kaj vredno. Bolj sem vesel, če pride sem gradit kak človek iz Ljubljane ali Štajerske.

Jože Gabor

Udobje prihodnosti

SEJEM MEGRA

18. MEDNARODNI SEJEM GRADBENIŠTVA IN GRADBENIH MATERIALOV

5. - 9. APRIL 2005, GORNJA RADGONA, OD 9. DO 18. URE

Mednarodna predstavitev projektiranja, gradnje, proizvodnje in sanacij objektov, gradbenih materialov, gradbene mehanizacije in opreme, montažnih gradenj, stavbenega pohištva, instalacij, energetike, obrti, postopkov in pripomočkov za povečanje konkurenčnosti in kontrolo kakovosti.

Bogat obsejni program s strokovnimi posveti, predstavitvijo gradbenega izobraževanja, z državnim tekmovanjem krovcev, s tekmovanjem srednjih gradbenih šol v zidanju.

Pomurski sejem, d.d., Cesta na stadion 2, 9250 Gornja Radgona

POMURSKI SEJEM

www.pomurski-sejem.si

Udobje prihodnosti

KUPON ZA VSTOP S POPUSTOM!

SEJEM MEGRA

18. MEDNARODNI SEJEM GRADBENIŠTVA IN GRADBENIH MATERIALOV

5. - 9. APRIL 2005, GORNJA RADGONA, OD 9. DO 18. URE

OB PREDLOŽITVI TEGA KUPONA LAHKO NA SEJEMSKI BLAGAJNI KUPITE VSTOPNICO ZA SAMO 800 SIT!

Pomurski sejem, d.d., Cesta na stadion 2, 9250 Gornja Radgona, www.pomurski-sejem.si

POMURSKI SEJEM

Centralno ali lokalno ogrevanje?

Ko smo se odločili, kakšen ogrevalni vir bomo uporabljali, in ko je zasnova kotlovnice narejena, se pojavi vprašanje, kako in kam pošiljati toplotno energijo za ogrevanje. V glavnem imamo v mislih centralno ogrevanje, toda opozarjamo tudi na lokalno ogrevanje, ki ima v posebnih primerih učinek centralnega ogrevanja.

Ko gre za počitniške hiše ali manjše objekte čim kompaktnejše oblike (in primerne toplotno zaščitene) in ko imamo v sredini tlorisa toplotno izmenjevalnik, je z njim mogoče ogrevati vse prostore bodisi z odpiranjem vrat bodisi s prisilnim vpihovanjem zraka, ki se segreje ob kamini. Klasičnemu nalaganju polen na ogenj se lahko izognemo z izdelki, kjer se na ogenj avtomatično nalagajo lesni peleti.

Ogrevanje z radiatorji

Največkrat se odločimo za centralno ogrevanje, pri katerem imamo razvod po vseh prostorih, kamor največkrat namestimo radiatorje. Tako pri razvodu kot pri izbiri radiatorjev je več možnosti.

Razvod naj poteka iz kurilnice vertikalno do razdelilnih omaric v vsaki etaži, iz teh omaric pa v vsaki etaži v toplotni izolaciji tal po dve cevi iz bakra ali večplastnih do vsakega radiatorja. Do radiatorja je tudi plastična cev, ki jo lahko zamenjamo s kovinsko. V radiatorju lahko cevi priključimo na več načinov. Tudi pri izbiri radiatorjev oziroma grelnih teles se splača potruditi. Instalaterji vam bodo ponudili en model, tistega, pri katerem največ zaslužijo in ga odpeljejo iz enega skladišča. Vendar obstaja

zelo veliko modelov, cenejših in dražjih, a pomembnejše so tudi druge lastnosti. V kopalnici so se že udomačili cevni radiatorji, lepi na pogled in primerni za sušenje brisač.

Konvektorsko ogrevanje

Kadar imamo v dnevnem prostoru velike zasteklitve do tal, se pojavi problem, kam namestiti grelna telesa, saj je najprimernejše, če so grelna telesa pod zasteklenimi površinami. Če nimamo talnega ali toplozračnega ogrevanja, je edina rešitev namestitev konvektorjev. To je majhno grelna telo, opremljeno s posebnim ventilatorjem, ki s prisilnim kroženjem zraka omogoča boljši prenos toplote in boljše ogrevanje prostorov. Ta rešitev je izhod v sili, nerodna in zapletena: poglobiti moramo tla (če je to sploh mogoče) in pripeljati električno energijo, nujno pa je tudi redno vzdrževanje. V večjih poslovnih zgradbah uporabljamo konvektore tako za ogrevanje pozimi kot za hlajenje poleti, kar je praktična rešitev, vendar ne najboljše, ker konvektorji ne prezračujejo prostorov in je zato treba za primerno udobje posebej vgraditi še prezračevalni sistem.

Talno ogrevanje

Ta način ogrevanja je nekaj posebnega: razporeditev toplo-

te po vertikali je pri tovrstnem ogrevanju najbolj enakomerna v primerjavi z drugimi načini odajanja toplote v prostor. Ne le to, ogreta tla sevajo toploto in zato se v tako ogretem prostoru pri nižji temperaturi zraka počutimo prav tako dobro kot pri nekaj stopinj višji temperaturi zraka pri, denimo, radiator-skem ali konvektorskem ogrevanju. Navsezadnje so tudi hoja, sedenje in igranje na prijetno

ogrevanih tleh poseben užitek. Talno ogrevanje tako pomembno prispeva k dobremu počutju, da ga predlagamo tudi v primerih, ko imamo ogrevanje urejeno drugače in toplotne moči talnega ogrevanja ne potrebu-

jemo. Predvsem v bivalnih prostorih v pritlični etaži, kjer je na tleh kamen ali keramika.

Talno ogrevanje lahko v zgradbi prevzame vso potrebno ogrevanje prostorov, tako da bi bila namestitve radiatorjev v večini primerov nepotrebno podvajanje. Izjema je kopalnica, ki ima majhno prosto površino tal in mora biti najbolj topla, zato tam namestimo tudi grelna telesa.

Toplozračno ogrevanje

Ogrevanje s toplim zrakom je v vseh pogledih najboljša rešitev. Toploto iz kotla oddamo preko prenosnika toplote zraku, ki ga ventilatorji potisnejo v bivalne prostore. Vertikalni razvod se v vsaki etaži razcepi v le pet centimetrov visoke kanale, ki jih namestimo v toplotno izolacijo pod plavajočim podom. Na koncu kanalov so posebne odprtine (pokrite z rešetkami) pod okni ali vrati. Povratni zrak se sesa preko sanitarnih prostorov in kuhinj in zapušča zgradbo preko rekuperatorja toplote (toplotni menjalnik, priprava za racionalno izkoriščanje toplote, ki odpadnemu zraku odvzame skoraj vso toploto, poleti pa ohlajenost).

Kakšno klimo potrebujete?

Kako zelo preprosto ugotovimo, kako močno klimo potrebujemo za svoj prostor?

1. Izmerimo površino prostora, ki ga želimo klimatizirati, v kvadratnih metrih (dolžina x širina).
2. To površino pomnožimo z višino prostora v metrih, da dobimo prostornino – volumen prostora v kubičnih metrih.
3. Dobljeno število kubičnih metrov pomnožimo s številko 25 W/m³ in tako dobimo že prvo oceno, kakšno klimatsko napravo potrebujemo. Če gre za podstrešje, ki je morebiti povrh še slabo toplotno izolirano, ali pa imamo prostor z velikimi steklenimi stenami, obrnjenimi proti jugu ali jugozahodu, potem je treba prostornino pomnožiti s številko 35 W/m³ ali pa tudi več.
4. Tej prvi oceni moramo prišteti še moč strojev in aparatov, ki so v prostoru, ki ga želimo klimatizirati, kajti ti aparati, npr. TV ali računalniki, tudi sproščajo v prostor določeno toplotno energijo, ki jo je treba nevtralizirati.
5. Poleg tega moramo h gornji oceni prišteti tudi po 100 W hladilne moči za vsakega človeka, ki je v prostoru.

Prijetnejše bivalno okolje

Vgradnja toplotne izolacije in izdelavo fasade je najbolje zaupati strokovnjakom, saj je na prvi pogled sicer preprosto delo, vendarle strokovno precej zahtevno. Pri izvedbi pa je treba dosledno upoštevati navodila strokovnjakov in proizvajalcev materialov, ki jih bomo uporabili.

Kakovostna toplotna zaščita hiše omogoča učinkovitejšo ogrevanje prostorov pozimi in učinkovitejšo hlajenje prostorov poleti. Z njo lahko precej zmanjšamo toplotne izgube, hkrati pa podaljšamo življenjsko dobo gradbene konstrukcije. Za tiste, ki živijo v dobro izolirani hiši znotraj zgradbe, pa je verjetno najbolj pomembno, da kakovostna izolacija zagotavlja tudi prijetno bivalno okolje.

Pravilna izvedba izolacije je zlasti pomembna na mestih, kjer obstaja nevarnost nastanka toplotnih mostov. Toplotne izgube na teh mestih so namreč precej večje kot v njihovi okolici, zato jim je treba nameniti posebno pozornost. Posebno pozornost je treba nameniti tudi vgradnji strešne izolacije, zlasti pri priključkih in prehodih sko-

zi kritino. To so namreč najbolj kritična mesta na strehi, kjer se nestrokovnost in površnost pri izdelavi najprej pokažeta. Če streha ni narejena tako, kot bi morala biti, izolacija pa je slabo vgrajena, bo bivanje v podstrešnih prostorih vse prej kot prijetno.

Toplotno izoliranje na notranji strani stavbe je prej izjema kot pravilo. Pri toplotni zaščiti na notranji strani stavbe namreč ne moremo »izrabiti« toplotne akumulativnosti sten, prostor se sicer hitro segreje, a tudi hitro ohladi. Včasih pa na fasadi oziroma na obodnih stenah ne moremo položiti izolacije in je to-

plotna izolacija na notranji strani edini način, če želimo izboljšati bivalne razmere. Za tovrstno izoliranje se odločimo zlasti, ko želimo toplotno zaščititi stene, ki mejijo na slabo ogrevane ali neogrevane prostore, kot so hodniki, garaže, stopnišča in shrambe pa tudi pri toplotni zaščiti prostorov, ki jih uporabljamo le občasno (na primer dvorane in druge prireditvene prostore).

Toplotna izolacija sten je običajno debela okoli osem centimetrov (izolacije, ki ima manj kot pet centimetrov, nima smisla polagati), kar je treba vzeti v zakup, saj se za debelino izolacije zmanjša velikost prostora. Za oblogo notranjih sten lahko med drugim uporabimo tudi lesene plošče ali mavčnokarton-ske plošče, prostor med oblogo in steno pa zapolnimo s toplotnoizolacijskim materialom.

Priredil: Milan Jerše

Ploščice in armature

od 18. marca do 9. aprila 2005

-10%

V Merkurju sledimo modnim trendom, se prilagajamo vašim željam in vam svetujemo pri izbiri vaše kopalnice!

Pri nakupu keramičnih ploščic ZIRCONIO, GORENJE KERAMIKA, IRIS, UNITED COLOURS OF BENETTON, MARTEX ter EMIL in enoročajnih sanitarnih armatur ARMAL ter UNITAS od 18. 3. do 9. 4. 2005 izkoristite 10-odstotni popust.

Popust ne velja za izdelke, ki so vključeni v druge Merkurjeve akcije.

MERKUR
Ustvarjamo zadovoljstvo

Vsa oprema za gradbeništvo na enem mestu: opaži, gradbeni odri, podporniki, distančniki, stezni pribor, vibratorji, fasade, žage, talni premazi, energetska varčna gradnja ...
Obiščite nas na sejmu MEGRA v hali B.
PTS Vauda, d. o. o., Zgornja Hajdina 83 a, 2251 Ptuj

Tondach Slovenija

S celostno ponudbo osvajajo tržišče

Pri engobirani vlečeni strešni kritini imajo v Sloveniji že tretjinski tržni delež

Tondach Gleinstätten iz avstrijske Štajerske, ki uspešno posluje že v desetih evropskih državah in v 31 tovarnah zaposluje več kot 3.400 delavcev, postaja tudi v Sloveniji vodilni proizvajalec in ponudnik strešne kritine. Vse Tondachove tovarne izdelajo letno 445 milijonov kosov strešne in 300 milijonov kosov zidne opeke, lani pa je ustvarila skupina Tondach 195 milijonov evrov prometa.

Tondach je začel s poslovanjem v Sloveniji sredi leta 1999, ko je prevzel Križevske opekarne in je bila ustanovljena družba Tondach Slovenija. Od takrat dosega družba nenehno rast proizvodnje in prodaje, ki se vsako leto povečata za okoli 20 odstotkov, povečuje pa tudi svoj tržni delež na slovenskem trgu.

Razvijajo programska orodja za izračunavanje streh, za izdelavo popisov materialov in to omogoča vsem njihovim partnerjem, da stranki sami ponudijo kakovostno storitev. Utrjujejo znanja o poznavanju kritine Tondach in novih, sodobnih tehnikah pokrivanja ob pomoči krovsko-kleparke mreže in trgovske mreže. Dokaz za to je njihovo aktivno sodelovanje pri izobraževanju mladih in podpora 6. državnega prvenstva mladih krovcev in kleparjev, ki bo v okviru sejma Megra v Gornji Radgoni.

Marcu je stekla proizvodnja na novi liniji dodatnih elementov, v osnovi pa so proizvajalci vlečenih strešnikov, bobrovcev, zarezanih bobrovcev in vlečenih zareznikov. Na novi liniji bodo izdelovali dodatne opečne elemente, in sicer slemenjake, zračnike, snegolovne strešnike in krajnike, in to v vseh oblikah in odrezih ter barvah. Vse to bodo

Jože Štrakl, direktor Tondacha Slovenija: »V petih letih smo s sedemodstotnega tržnega deleža zrasli na 28 odstotkov in to veliko pove. Na trgu je veliko konkurentov, zato izdelujemo in po ustrezni ceni ponujamo izdelke, ki so primerljivi z drugimi po obliki, barvi in asortimentu.«

izdelovali v Križevcih, kjer proizvajajo naravno opečno kritino, ki jo plemenitijo z engobami in glazurami. »Povpraševanje po engobiranih kritinah izjemno narašča in pri vlečenih strešnikih že dosega dvakratnik preteklega leta. Trenutni delež engobirane kritine je približno 33-odstoten pri vlečenih kritinah. Pri stiskanih, pri katerih smo že od prvega dneva močno tržili in reklamirali engobirane strešnike, pa je delež več kot 50-odstoten in še narašča,« z zadovoljstvom ugotavlja direktor Jože Štrakl.

Ludvik Kovač

O podatkih in dovoljenjih za gradnjo

Med željami graditelja in zahtevami okolja

Vsak, ki se želi lotiti gradnje, ve, da je treba za to zbrati kar precej podatkov in dovoljenj. Začne se že pri tem, ali je na izbranem zemljišču sploh dovoljeno graditi, kakšen objekt se lahko gradi ali so predpisane kakšne omejitve glede kulturne dediščine, komunalne infrastrukture in podobno in nasploh poznati celotno proceduro za pridobitev gradbenega dovoljenja.

O tem, kako se naši občani te zadeve lotevajo, smo se pogovarjali s svetovalcem župana občine Moravske Toplice za področje okolja in prostora mag. Milanom Šadlom: »Stranka običajno pride s svojo namero najprej na občino. Zanima jo, ali lahko zgradi objekt po svoji želji in kakšni so nadaljnji postopki za zeleno gradnjo. Večina jih zakonodaje ne pozna, zato je logično, da se stranki pomaga, kolikor se le da. Čeprav na občini nismo tisti, ki bi morali poznati celotno proceduro pri pridobivanju gradbenih dovoljenj, se kljub temu potrudimo in stranki pomagamo.

Postopek za morebitno gradnjo se začne na občini, kjer mora stranka pridobiti lokacijsko informacijo, v kateri so vse potrebne informacije o prostoru, na katerem želi stranka graditi objekt. V tej informaciji so podatki o namembnosti zemljišča, o velikosti in arhitektonski obliki objekta,

Mag. Milan Šadl: »Občanom se trudimo dati celovite informacije.«

odmikih, komunalni opremljenosti, morebitnih omejitvah (kulturna dediščina, Krajinski park ...) in podobno. Če se na zemljišču lahko gradi, se stranka napoti h geodetu, ki mora izdelati geodetski posnetek terena. Poleg tega mora stranka pridobiti kopijo katastrskega načrta, ki ga dobi na geodetski upravi. Od tu naprej je stvar nekoliko lažja. Z naštetimi dokumenti mora stranka obiskati projektanta, ki bo izdelal projekt. Projektant mora sam poskrbeti za pridobitev smernic za projektiranje in tudi soglasja k izdelanemu projektu. Z zvezanim in pečatenim projektom mora stranka vložiti vlogo za

odmero komunalnega prispevka na občini, ki ji je izdala lokacijsko informacijo. Po odmeri in plačilu komunalnega prispevka stranka vloži vlogo za gradbeno dovoljenje na pristojni upravni enoti. Vlogi mora poleg projekta in dokazila o plačnem komunalnem prispevku priložiti tudi dokazilo o lastništvu zemljišča, na katerem želi graditi objekt, plačati takso.

Vse naštetito potrebuje stranka še posebno, če je treba pridobiti kakšno posebno soglasje, ki ga izdajajo ministrstva, ali sicer srečne roke pri izbiri projekta. Običajno traja šest mesecev.

J. Ga.

primorje – z vizijo v novo razsežnost

Program

Primorje bo prihodnje leto praznovalo 60-letnico ustanovitve. Ves ta čas uspešno sledi najnovejšim trendom v gradbeništvu. S kakovostjo zgrajenih objektov, gradbenih proizvodov in storitev Primorje že dlje časa dosega evropske standarde, kar dokazujeta certifikat ISO 9001 in pravkar pridobljeni okoljevarstveni standard ISO 14001.

Primorje, d. d., spada danes prav v vrh slovenskega gradbe-

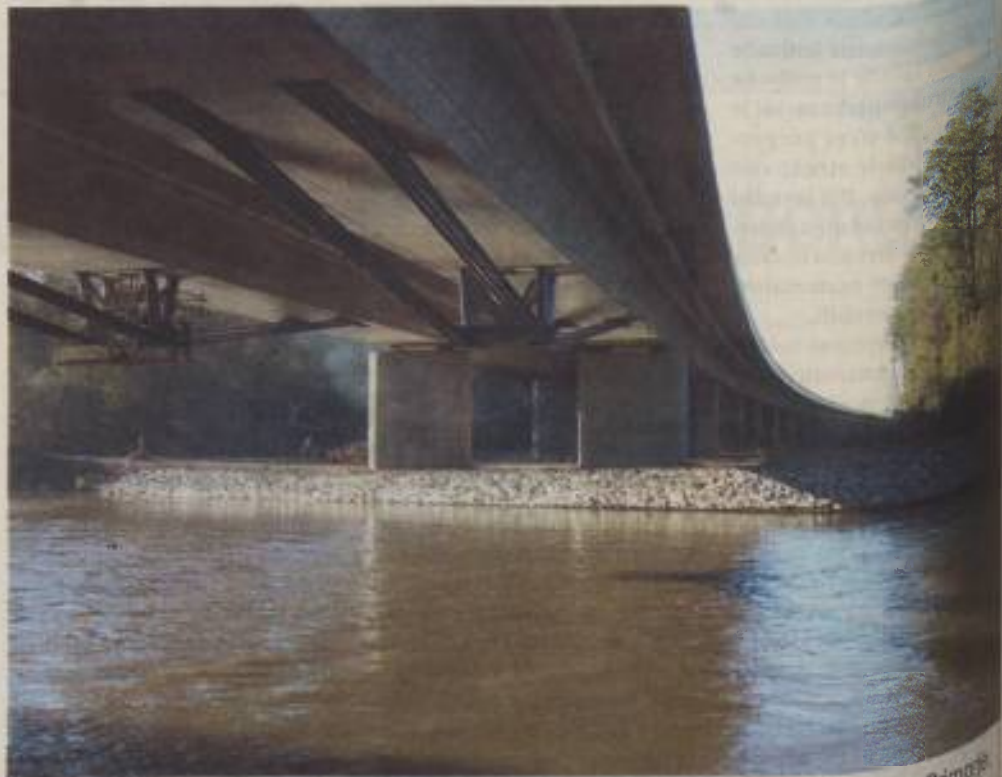
ništva in je usposobljeno za prevzemanje vseh najzahtevnejših del v gradbeništvu. V nacionalnem programu avtocest sodeluje na vseh delih cestnega križja, je vodilno podjetje v montažni gradnji hal iz prednapetih votlih plošč, tržišču skuša letno ponuditi najmanj 200 stanovanj, gradi tudi veliko energetskih objektov (elektrarne, jezovi ...), pomembni pa so tudi okoljevarstveni projekti (čistilne naprave, kanalizacije, vodovodi). Za doseganje čim večje konkurenčno-

sti sta pomembni lastna surovinska osnova in proizvodnja gradbenih materialov.

Poslovanje

Kljub izjemno zahtevnim razmeram na gradbenih trgih je Primorje, d. d., leta 2004 poslovalo uspešno, uresničilo večino poslovnih načrtov in ustvarilo 43 milijard tolarjev prometa (skupina Primorje 70 milijard).

Primorje se izzivu globalizacije prilagaja s povezovanjem z do-

Most čez Muro, najdaljši most v Sloveniji, je zgradil Gradis GPL, ki je danes član skupine Primorje.

mačimi in tujimi gradbenimi organizacijami. Zaveda se, da se bodo na trgu dolgoročno obdržala podjetja, ki bodo pravočasno prilagodila svoje marketinške strategije novim trendom, zato je nujno povezovanje in iskanje sinergijskih učinkov s partnerji doma in v tujini. Primorje ima v svojem sestavu še družbe Gradbenec GIP iz Kranja, Stavbenik iz Kopra, Rudis iz Trbovelj, CPG iz Nove Gorice, Gradis GP Ljubljana in še več manjših. Obsežne naložbe v opremo, nenehno poso-

dabljanje tehnologije, dopolnjevanje informacijskih sistemov, skrb za kakovost poslovanja, štipendiranje, usposabljanje zaposlenih, njihovo veliko znanje in motiviranost odpirajo nove možnosti razvoja podjetja.

Vizija

Dosedanji rezultati družbe vplivajo optimizem. S kakovostnim delom, inovativnostjo in povezovanjem sposobnosti v skupini bo Primorje, d. d., tudi v prihodnje izpolnjevalo pričakovanja inve-

stitorjev, delničarjev in okolice, katerem deluje. Ambiciozni goročni poslovni cilji, strastna naravnost in vztrajnost bodo družbi še vnaprej omogočali uspešno prilagajanje sprememb in obvladovanje izzivov prihodnjih poslovnih let. Z 2750 zaposlenimi, tradicijo, znanjem in izkušnjami na slovenskem in tujih trgih ter z jasno vizijo razvoja skupina Primorje se krepi svoj položaj na trgu in se razvija v vodilni poslovni sistem za gradbeništvo v Sloveniji.

Viadukt Črni Kal je upravičeno ponos skupine Primorje.

Abolicija

Morda tudi malce kaznovani, ker ste bili vzorni državljani

Lani decembra ste sodelovali pri pisanju novele, ki vam ponudijo možnost, da se odločite, ali boste ali ne boste deležni kazni. Recimo, 30 tisočakov kazni in tri kazenske točke. Septembra, ko ste otroka prvošolčka spremljali v šolo, ste parkirali na pločniku. Vestni mestni varnostni organ pa je za brisalce pustil obvestilo o kazni za napačno parkiranje. V obeh primerih ste najbrž kleli, kaj vam je bilo tega treba, in se spraševali, kaj vam je sedaj storiti. V prvem primeru ste ne-

Če vam je lani mestni redar za brisalce zataknil plačilni nalag, ker ste narobe parkirali, pa kazni niste takoj plačali oziroma ste se pritožili oziroma odločba o prekršku se ni bila pravomočna, vam kazni ne bo treba poravnati. Tisti (vzorni), ki ste kazni plačali »po pravilih«, abolicije ne boste deležni.

petih do sedmih kazenskih točk. Abolicija vas bo zajela, četudi ste storili prekrške, ki spadajo

jeni predstavniki ljudstva, ki sedijo v parlamentarnih klopih. Vendar tisti, ki ste napihali krepko število promilov ali povozili soseda ali prali denar, nimate razloga za veselje. Kar je tudi prav. Abolicije ali odpustka ali odveze, kakorkoli že želite, ne bodo deležni tisti, ki so storili prometni prekršek, za katerega je predpisana kazen prenehanja veljavnosti voznškega izpita ali denarna kazen z izrekom

med odpisane, večkrat. Denimo, da ste lani trikrat napačno parkirali in so vas petkrat ujeli na policijski radar. Kar najbrž ni najbolj prav, če smo poštene. Temeljni cilj abolicije pa je zmanjšanje sodnih zaostankov. Tako bodo, enostavno povedano, pozabili na približno sto tisoč zadev, ki so čakale na postopek. Sodišča, predvsem okrajna, ki so po novem letu prevzela vlogo sodnikov za prekrške, pa bodo zaradi tega lahko delala učinkoviteje in manj obremenjeno.

P.S.: Da je bil vaš morebitni prekršek odpisan, vam bo sporočilo pismo, ki ga bo v naslednjih mesecih, morda do poletja, prinesel pismonoša. Pa ne se znesti nad njim, če vam ne bodo oprostili prekrška ...

A. B.

Zgodilo se je ...

Med 22. in 29. marcem se je zgodilo na pomurskih cestah 18 prometnih nesreč, v katerih so se 1 oseba težje in 4 lažje telesno poškodovale, pri drugih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policisti Policijske uprave Murska Sobota so 43-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 22-krat na javnih krajih in 21-krat v zasebnih prostorih. Kaznivih dejanj je bilo 35, med njimi 16 tatvin, 10 poškodovanj tuje stvari, 3 grožnje, 2 ogrožanja varnosti, 2 izsiljevanji in 2 ponarejanji. Na mejnih prehodih so zavrnil 60 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

Javni za eno boljši

Hud boj je očitno potekal med kalici javnega reda in miru v minulih velikonočnih praznikih. Ne vemo, kaj je botrovalo njihove- mu pogumu, morda le preveč zaužite šunke in pirhov, vemo pa, da so se morali napotiti na 22 intervencij na javnem kraju in na 21 v zasebnih prostorih. Z njimi sta prespala dva kršitelja, vsi drugi pa so upoštevali njihove nasvete in se umirili. Junaki, ki so kršili javni red in mir na javnem kraju, so verjetno zadovoljni s tesno zmago, pa tudi policija je najbrž vesela, ker so imeli v prejšnjih letih na veliko nočne praznike menda več dela.

Ni lovec, morda pa je kmet

Blizu Hodoša se je nekdo znesel nad tremi lovskimi prežami in naredil za 150 tisočakov škodo. Policijski preiskovalci storilca še iščejo, zato nasvet: O dogodku lahko povprašate tudi okoliške kmetovalce, ki se zelo pritožujejo, ker jim divjad vsako leto dodobra »pospravi« pridelek. Poleg tega so še nejevoljni, ker lovci divjad premalo streljajo. Sicer pa slednja k nam hodi iz sosednje Madžarske, tako da bi ti, ki uničujejo lovske preže, lahko malce za opozorilo madžarskim lovcem pogledali, kako trdne so njihove preže.

Perilo za 50 tisočakov

Kar dobro si je verjetno nepridiprav ogledoval perilo, ki se je na velikonočni ponedeljek sušilo na stojalu v Beltincih. In kar dobro je preračunal, koliko bo »zaslužil« s tatinskimi podvigom. Domnevamo, da je po čepenju na vrhu izkoristil priložnost in preplezal balkon. Nato je na hitro pograbil perilo, ki je bilo na stojalu. In pri tem ni bil izbirčen, saj je odnesel kar za 50 tisoč tolarjev perila. Upamo le, da je med perilom že spomladanska garderoba.

A. B.

11-krat s palico

Policisti in kriminalisti soboške policijske uprave so lani uporabili 521 prisilnih sredstev. Tako so s prijemom 239-krat obvladali kršitelje, uporabili so 235 sredstev za vklepanje in vezanje, strokovno so udarili 21-krat in 11-krat s palico ter štirikrat škropili s plinskim razpršilcem. Po največ prisilnih sredstvih so morali poseči pri kršitvah javnega reda in miru (343) in 128-krat pa so jih uporabili v prometu. Uporaba prisilnih sredstev se je glede na leto 2003 povečala za 3,3 odstotka. Uporabe strelnega orožja v zadnjih petih letih ne beležijo.

A. B.

Beltinci

Naložbe koristne za vse

Denar od gramoznic naj ostane v KS

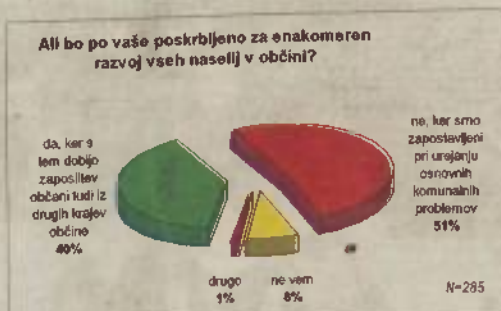
Tokratno klično akcijo pridobivanja novih naročnikov časopisa Vestnik smo izvedli v Klicnem centru slepih v Škofji Loki ponovno med prebivalci Beltincev. Zastavili smo vam naslednji vprašanja:

1. Ali bo po vaše poskrbljeno za enakomeren razvoj vseh naselij v občini, čeprav so naložbe usmerjene v Beltince - trgovsko središče in industrijsko cono v Lipovcih?

2. Uporabniki gramoznic plačujejo koncesijske dajatve, od katerih se polovica steka v občinski proračun. Kdo je po vašem mnenju upravičen do uporabe teh sredstev?

Od 466 poklicanih prebivalcev Beltincev vas je v anketi želelo sodelovati 285 vprašanih. Na prvo vprašanje vas je nekaj več kot polovica odgovorila negativno, 40 odstotkov pa se vas je z našo trditvijo strinjalo, saj soglašate, da bodo tako lahko dobili zaposlitev vsi prebivalci občine in da bo s tem mogoče enakomeren razvoj vseh naselij. Do mi od uporabnikov gramoznic, so po vašem mnenju upravičene tiste krajevne skupnosti, kjer se te gramoznice nahajajo. Tako vas meni skoraj dve tretjini vprašanih, slaba tretjina pa vas je mnenja, da naj s sredstvi razpolaga občina.

177 sodelujočim smo tudi tokrat poslali 3 svoje številke časopisa Vestnik, kjer danes berete tudi rezultate ankete, v kateri ste sodelovali. Hvaležni vam bomo, če nam boste ob ponovnem klicu, za

katerega smo se dogovorili, odgovorili na nekaj kratkih vprašanj o časopisu. Kdor pa bi želel postati redni naročnik časopisa, lahko dobi zelo lepo knjižno nagrado ali se odloči za druge ugodnosti, ki jih imajo novi naročniki. Lahko nas pokličite v Klicni center slepih v Škofjo Loko po tel. št. 04/517 00 00 in se na časopis naročite! Vsekakor vas prosimo, da nam ob ponovnem klicu odgovorite na nekaj kratkih vprašanj o časopisu, za katere smo vas prosili ob prvem klicu.

Klicni center slepih
Matevž Pintar

Predstavili delo soboških in petrovskih policistov

Porast kriminala

Komandir soboške policijske postaje Jožef Prša in komandir policijskega oddelka v Gornjih Petrovcih Anton Pletersnik sta minulo sredo predstavila delo svojih enot v preteklem letu. Iz poročil sledi, da so značilnosti javnega reda in miru podobne kot leta 2003, da je prometna varnost neugodna, vendar stabilna, in da se je povečalo število kaznivih dejanj.

Obe enoti sta obravnavali 1507 (leta 2003 1460) različnih prekrškov. 1323 prekrškov je bilo zoper javni red in mir. Tako so se, denimo, kršitve v stanovanjih zmanjšale za 12 odstotkov, v gostilnah pa se povečale za več kot polovico glede na prejšnje leto. Policijska postaja in policijski oddelek sta varovala še 56 športnih, zabavnih in drugih prireditelj. Lani so našli v prometu 11390 kršitev. Izvedli so 10330 represivnih ukrepov. Največ kršitev je bilo zaradi vožnje s preveliko hitrostjo. Po Zakonu o prekrških so zasedli 8 osebnih avtov in eno kolo z motorjem. Leta 2003 niso zasedli nobenega prevoznega sredstva. Zgodilo se je 1035 prometnih nesreč. Po dnevih v tednu se je največ nesreč pripetilo v petek. Najbolj »nevaren« mesec je bil oktober. Za 200 primerov je bilo več kaznivih dejanj kot leta 2003, ko jih je bilo 1083. Ovadili so 865 oseb. Izstopajo tatvine iz pisarn, javno dostopnih objektov in gradbišč ter vlomi. Raziskanost dejanj je 54-odstotna.

Obravnavali so še 137 različnih dogodkov, med drugim 34 požarov, 18 delovnih nesreč, 15 iskalnih akcij in 14 samomorov.

A. B.

Saubermacher Komunala

Prevarantski inkasant

Na naše uredništvo smo prejeli pismo, ki govori o delu inkasanta soboškega podjetja Saubermacher Komunala. Le-ta naj ne bi izdajal blagajniških prejemkov strankam, od katerih je pobiral denar za opravljene storitve, poleg tega je menda denar terjati tudi z grožnjami. Povrh vsega so nato od podjetja dobili opomin, čeprav so poravnali znesek računa.

Informacije smo iskali v podjetju. Direktor Branko Škafar je povedal, da vedo za ta primer. Z omenjenim inkasantom so imeli sklenjen pogodbo za opravljanje dela za tri mesece. Medtem ko je opravljal delo, so ugotovili, da del pobranega denarja za storitve ne polaga podjetju. Imel je približno 150 strank, najmanj sedmim pa ni izstavil blagajniškega prejemka, ko je pobral denar za storitve. V posameznih primerih je šlo za pet do 25 tisoč tolarjev. Z njim so nato prekinili pogodbo. Dejal je še, da so nato, ko so nepravilnosti ugotovili, stranke obvestili z dopisom, naj od inkasantov zahtevajo blagajniške prejemke, plačane obveznosti oškodovanih strank pa so vknjižili.

Celotno zadevo, tako Škafar, so še predali policiji.

A. B.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. d., Ul. a. Novaka 13, Murska Sobota

Marec – mesec mamic, žena in deklet

Mesec marec je mesec, v katerem praznujejo mamice, žene in dekleta. Na ta dan jim čestitamo in zaželimo še veliko zdravih in srečnih let. Ne smemo se jim pozabiti zahvaliti, ker nas vzgajajo in skrbijo za nas: nam perejo perilo, pomagajo pri učenju, skuhamo kosilo, nas uredijo za šolo in podobne stvari.

Ob njihovem prazniku jim v šoli izdelamo darila in jih povabimo na nastop. Svoje mame imamo radi vse leto, ne samo ob njihovem prazniku.

Laura Kocet, 3. e

Moja mama je samo moja. Nikomur je ne dam, ker je pametna, ker zame skrbeti zna. Vsak se lahko vpraša, zakaj jo imam najrajši. Z njeno pomočjo zmorem vse. Vsaka mama prava je, a moja je zame najboljša.

Zala Peterka, 2. b

Moji mamici voščim za praznik, ker jo imam zelo rada. Nikomur je ne dam, ker je pomembna oseba. Z njeno pomočjo sem prišla na svet. Čeprav sem bila včasih zelo poredna, mi je vse oprostila.

Janja Sraka 2. b

Moja mama je prijazna, dobra, prava mama. Včasih se žgečkava, vedno mi da tisto, kar si želim. Ima me rada tudi takrat, ko ji nagajam.

Marina Maučec 2. b

Učenci OŠ Beltinci

Zvončki za mamo

Med prvimi znanilci pomladnega prebujanja so nedvomno tudi zvončki, ki so komaj čakali, da pridejo na površje in zacvetijo. Tako sta lahko v okolici beltinskega gradu v teh dneh nabrali lep šopek Maja in Monika ter z njim razveselili svojo mamo Matejo ob materinskem dnevu.

J. Ž.

Velikonočne delavnice

Učenci in učitelji podaljšane bivanja na osnovni šoli v Beltincih smo pripravili ustvarjalne velikonočne delavnice, na katerih smo izdelovali različne izdelke. Najbolj smo bili veseli tega, da so učenci lahko prehajali od ene delavnice do druge, vmes zamenjali učilnice in učitelje. Pridružili so se nam tudi naši prijatelji iz podružnične osnovne šole Melinci, ki so skupaj z nami ustvarjali, se družili in igrali.

Učenci in učitelji podaljšane bivanja iz osnovne šole Beltinci

Pričakovanje pomladi

Bliža se pomlad. Sonce že kuka izza oblakov. Snega je še vedno dovolj, a počasi bo moral proč. Na travniku bodo začele cveteti trobentice, mačice, vijolice in druge cvetlice. Vse bo začelo zeleneti. Spomladi je tudi dan mamic. 25. marca je materinski dan. Seveda so mamice vesele, če jim prinesemo kakšno rožico. Spomladi tudi delamo velikonočne pirhe, ki jih potem nesemo k blagoslovu. Na drugo jutro pojemo pirhe in drugo hrano. Pomlad mi je pri srcu zato, ker potem začnejo cveteti rožice. Lahko pa tudi naredim kakšen šopek.

Melisa Kegel, 3. b, OŠ Cankova

Mladi nadarjeni Prekmurci v štajerski prestolnici

Bil je petek, 18. februarja, ko se nas je dvajset nadarjenih učencev 5., 7., 8. in 9. razredov odpravilo novim izzivom naproti. In to kar v Maribor, štajersko prestolnico. Z nami sta bila kot spremljevalca Majda in Tibor Frančič, v Mariboru pa nas je pričakal še Zdenko Temlin. Naši izzivi: obisk Regionalnega centra RTV Maribor, ogled čuda – verižnega eksperimenta na Pedagoški fakulteti in ogled razstave Soočanja v Umetnostni galeriji Maribor. Novi izzivi za vse nas!

V regionalnem RTV-centru nas je čakalo več presenečenj. V eni od sob smo se zadržali nekoliko več časa in tam smo tudi mi, prekmurci osnovnošolci, poskusili snemati. Najprej malo strahu, potem pa je junakinja Anja kaj hitro ugotovila, da je snemanje z diktafonom pravzaprav zelo preprosta reč, sedmošolka Maja pa je spoznala, da je branje za radijski prispevek resda zelo zanimivo, hkrati pa zelo natančno opravilo. Po poskusnem snemanju (nad njim smo bili navdušeni!) smo si ogledali še studio za Radio SI in spoznali kar nekaj zanimivih napovedovalk. Kako ponosni smo bili, ko so nas

napovedovalci pozdravili v eter, nas, učence OŠ Franceta Prešerna iz Črenšovca. To se pa res ne zgodi vsak dan! Potem ko so nam še zavrteli glasbo po našem izboru, smo se podali iz radijskih studiev v glasbene. Snemalec se je tam poigral z Gregorjem. Osvelil ga je z mnogimi lučmi in tako je iz Gregorja nastal še en Gregor, potem je podvojil še njega. Koliko smeha in kako zanimiv trik! V studiu, kjer snemajo plošče, smo naleteli na več komor, na sredi prostora pa nas je čakal velik črn klavir. Naš glasbenik Tadej nam je zaigral kratko klasično skladbo. Užitek ob lepih zvokih in akustiki je bil enkrat. Le v televizijskem studiu nismo našli v naši skupini niti enega junaka, ki bi zaigral televizijskega novinarja. Strah pred kamerami je bil tokrat prevelik. Pa morda ob našem naslednjem obisku!

Naslednja naša postaja je bila Pedagoška fakulteta, kjer nas je v letu fizike čakal veliki verižni eksperiment, sestavljen iz trinajstih sklopov eksperimentov. Na svoj račun niso prišli samo fantje (oni prednjačijo na tem področju), ampak tudi dekleta, že zato, ker nam je ta mega poskus predstavila predstojnica katedre za fiziko, torej znanstvenica (dokaz, da smo tudi dekleta lahko dobre »fizičarke«). Nad verižnim eksperimentom smo bili zelo navdušeni, še najbolj pa takrat, ko nas je po zadnjem eksperimentu pričakal sam Einstein (njegova slika, da ne bo pomote). Za fiziko in poskuse

pa nas je navdušil še profesor fizike, ki nam je prikazal še nekaj poskusov iz optike in elektrostatične. Kar »povleklo« nas je v fiziko! Kdo ve, mogoče pa je v tistih najbolj napetih trenutkih ob eksperimentih padla kakšna podzavestna odločitev katerega od nas, da želi nekoč, ko bo odrasel, postati fizik.

Na koncu nas je čakal še ogled galerije oziroma razstave Soočanja. Že takoj na začetku nas je pozdravila velika, pravzaprav gromozanska in zelo temna slika. Vsak od nas si jo je razlagal drugače (prav v tem je največji čar slikarskih mojstrov). Imenovala se je Breznaslova, sestavljale pa so jo valovite črte. Naslednja slika je bila iz samih ravnih črt, pravo nasprotje prejšnji. Naša radovednost se je stopnjevala! Začuden smo obstali ob sliki, ki je bila sestavljena iz treh delov, in ob njej spoznali izraz triptih. Nismo pa si ogledali le slik, temveč tudi kipce, akte, skulpture ... Srečali smo se tudi s slikarji, no, pravzaprav z njihovimi avtoportreti, ki pa so, zdaj ko smo se naučili opazovati in »brati« slike, ogromno povedali o njihovem karakterju, življenju, pogledu na slikarstvo in še marsikaj. Na koncu nas je čakala še multimedijška predstavitev slik z videoposnetki. Potepanje po galeriji smo zaključili s slikarsko delavnico, v kateri smo narisali svoje avtoportrete oziroma karikature. Koliko idej, koliko smeha, predvsem pa zadovoljstva se je razlilo ne samo po naših risbah, am-

pak po celem prostoru! Najbolj prijetno je bilo slikati na tleh. Počutili smo se kot pravi umetniki. Še on bi bil ponosen na naše umetnije!

Toda vsega lepega je konec. Vsi veseli in zares srečni (zjutraj, ker nam ni bilo treba pouku, zdaj zvečer pa zaradi novih izkušenj in spoznanj se v nas skrivajo tihi in veseli slikarji, fiziki, novinarji ...). Se vrnilo nazaj v naše Črenšovce. Vse to, kar smo doživeli v Mariboru, pa bomo shranili v mali kotiček svojega spomina, ki mor shranjemo samo najbolj pravzaprav največje doživljaje svoje mladosti.

Marija Sarjaš, Maja Tobiš, Klementina Zelko, Špela Francić, OŠ Franceta Prešerna Črenšovci, mentorica Majda Frančič

Življenje kot v filmu

Mišliš, da je tvoje življenje film, a ni. Tudi ti imaš tako kot mi težave in skrbi. Misliš, da je konec vedno srečen kot v filmu, a ni. Misliš, da maska ne izdaja a nimaš prav. Življenje ni film. Je le sreča in trpljenje obsej. Janja Horvat, 7./9. OŠ Miška Kranjca Velika Polana

Poroka za majhne

V enoti beltinskega vrtca v Ižakovcih so otroci pod mentorstvom vzgojiteljice Martine Porebske Jasmine Režonja in Simone Voroš izvedli projekt Poroka. Nanj so se pripravili en teden. Otroci so si med seboj izmenjevali videokasete porok svojih staršev, si jih doma radovedno ogledovali ter svoje navdihne pripašali v vrtec. Zadnji dan priprav so v vrtec prinesli pecivo, sokove, torte, pripravili so glasbo z radia ter se oblekli v oblačila, primerna za poročno slavo, in sicer vsak v svoj kostum svoje vloge. Dva najpogumnejša sta se odločila, da bosta nevesta in ženin. Nevesta se je sposodila poročno obleko od svoje babice. Bila ji je seveda prevelika, a je bila vseeno lepa.

B. Ž.

Mami

Moja mama je vesela, ko ji kdo kaj lepega pove. Ko se smeje, sem vesela, saj vem, da takrat srečna je.

Patricija Škafar, 2./9. OŠ Odranci

Kmetijske subvencije 2005

Jutri se začne zbiranje vlog

Zbire vloge je treba oddati najpozneje do 16. maja 2005 – Zamudniki ne bodo prejeli celotnega plačila

Do danes naj bi prejeli vsi upravičenci do ukrepov kmetijske politike obrazce za pridobitev letošnjih sredstev. Agencija za kmetijske trge je obrazce začela razposiljati 23. marca, jutri pa bodo na agenciji začeli tudi z zbiranjem zahtevkov. Predtiskane obrazce, navodila in grafične podlage je agencija razpoložljiva na domove tistih upravičencev, ki so lani oddali zbirno vlogo, sicer pa so prazni obrazci in navodila na voljo tudi na izpostavah kmetijske svetovalne službe.

neposredna plačila je za vse tržne rede skupaj namenjenih okoli 24 milijard tolarjev, od tega četrtina iz evropske blagajne, za ukrepe v okviru programa razvoja podeželja pa 28 milijard tolarjev, od tega iz evropske blagajne 80 odstotkov ali 22,4 milijarde tolarjev. V skladu z uredbo Evropske komisije bodo začeli z izplačevanjem neposrednih plačil za leto 2005 1. decembra. V agenciji še posebej opozarjajo, da bodo morali vsi, ki bodo zahtevali kakršna koli plačila za ukrepe kmetijske politike, do roka oddati zbirno vlogo.

Zoper obdavčitev subvencij v kmetijstvu se odločno zavzemajo v Kmetijsko-gozdarski zbornici. Tudi na zadnji seji upravnega odbora pomurske območne zbornice so največ časa namenili tej problematiki in zahtevali, da se obdavčevanje kmetijstva v zakonu o dohodnini ustrezno uredi. Kmetijstvo naj bo po njihovem obdavčeno po realnem katastrskem dohodku, zahtevali pa so tudi, da se v komisijo, ki bo pripravljala spremembo davčne zakonodaje, vključi tudi predstavnik Kmetijsko-gozdarske zbornice.

nem delu bo moral vlagatelj vsajati dejansko enoto rabe, za katero bo uveljavljal plačilo, s tem pa bo agencija dosegla nadzor nad dejanskimi izplačili, saj bodo izplačana le za tiste namene, za katere je vsakdo upravičen.

Del prejetih zahtevkov bodo tako kot doslej preverili kmetijski inšpektorji, zato morajo imeti kmetje ob obisku inšpektorja pripravljene kopije zbirnih vlog, letos pa tudi grafičnih podlag.

Med pomembnejšimi datumi velja omeniti še 30. april, do katerega je treba vložiti zahtevke za premije za koze in ovce, 15. maj, do katerega je treba oddati vloge za ukrepe izvajanja EU-standardov na kmetiji, 31. maj, do katerega je treba oddati vlo-

ge za posebne in klavne premije za prvo obdobje 2005 ter vpisati trajne nasade v register, 1. avgust, do katerega je treba oddati vloge za ukrepe EU-standardov za tiste kmete, ki bodo izvajali investicije, ter 16. avgust za izvajanje ukrepov ozelenitve njivskih površin. Do konca leta bodo na agenciji sprejemali tudi vloge za ukrep zgodnjega upokojevanja na kmetijah, ki je bil uveden lani.

Ludvik Kovač

Odločbe za ukrep zgodnjega upokojevanja, ki se je lani izvajal prvič, bodo izdane pred doma do letošnjega poletja. Na agencijo je v roku prispelo 197 zahtevkov, v register kmetijskih gospodarstev so že posredovali 58 zahtevkov za prenos kmetijskega gospodarstva na prevzemnika, 126 vlagateljev pa so pozvali k dopolnitvi zahtevka.

Izpolnjene obrazce bi bilo treba vrniti agenciji do 15. maja, ker pa je ta dan nedelja, bo zbirne vloge mogoče oddati priporočeno po pošti tudi še v ponedeljek, 16. maja, do 24. ure. Na agenciji bodo zbirne vloge za letošnje subvencije sprejemali tudi po 15. maju, vendar najpoz-

go, saj sicer ne bodo upravičeni do izplačil. Za posamezne zahtevke so namreč določeni posebni roki oddaje.

Letošnja novost je elektronsko izpolnjevanje zbirnih vlog, s čimer se bo skrajšal čas zbiranja podatkov, zmanjšalo pa naj bi se tudi število napak pri izpolnje-

Agencija bo za izplačane subvencije za leto 2005 obračunala akontacijo dohodnine v skladu z Zakonom o dohodnini. Ta namreč določa, da se 25 odstotkov z odločbo odobrenih sredstev šteje v davčno osnovo, od katere agencija obračuna in plača akontacijo dohodnine po 16-odstotni stopnji. V bistvu to pomeni, da se bo znesek z odločbo dodeljenih sredstev zmanjšal za 4 odstotke.

Zalanska neposredna plačila je bilo doslej izplačanih več kot 26,5 milijarde tolarjev, do konca junija pa bo po prvih ocenah izplačanih skupaj 39 milijard tolarjev. Zbirne vloge z okoli 400.000 različnimi zahtevki je lani oddalo 70.221 vlagateljev. Zahtevki za vse živalske premije za lani so še v obdelavi, rok za izdajo odločb in za izplačila pa je 30. junij 2005. Menijo, da bodo v ta namen izplačali okoli 12,5 milijarde tolarjev.

Do 10. junija, bo pa znesek dodeljenih sredstev v tem primeru za vsak dan zamude za en odstotek nižji. Kot je na novinarski konferenci povedala Sonja Bukovec, v. d. direktorice Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, bodo letos za vse ukrepe kmetijske politike upravičnim kmetijskim gospodarstvom izplačali 56 milijard tolarjev. Za

vanju obrazcev. Za to delo so usposobili okoli 300 kmetijskih svetovalcev, ki bodo delali na terenu. Ti bodo imeli dostop do vseh evidenc, s tem pa bo omogočeno sprotno preverjanje vnesenih podatkov. Novost je tudi grafični del zbirne vloge, to so letalski posnetki celotnega območja kmetijskega gospodarstva ter posnetki z manjšimi območji s parcelami v uporabi. V grafič-

Vinska ocenjevanja

Društvo vinogradnikov Strehovci

V Društvu vinogradnikov Strehovci so sklenili društveno ocenjevanje vin lanskega letnika. Sedemčlanska komisija enologov je ocenila 62 vinskih vzorcev, najvišje pa je bilo ocenjeno vino beli pinot jagodni izbor letnika 2001 vinogradništva Urisk Dobrovnik (18,52 točke).

Pri vrstni je zmagal Anton Kološa, Strehovci (18,22), beli pinot Lidija in Viktor Pivar, Strehovci (18,38), šipon Robi Mlinarič, Turnišče (17,88), modra frankinja družina Camplin, Strehovci (17,3), pri sorti kerner si delita 18,16 točke Dejan Varga, Gorica, in Geza Žilavec, Prosenjakovci, pri sorti savinjon si delita prvo in drugo mesto družina Magdič, Renkovi, in Alojz Režonja, Murska Sobota (18,28), chardonnay Robert Marko Kardiner, Dobrovnik (18,34), renski rizling družina Lipič, Strehovci (18,32), traminac družina Slepce, Strehovci (18,16), laški rizling vinogradništvo Urisk, Dobrovnik (18,36), sivi pinot družina Camplin, Strehovci (18,36). J. Ž.

Vinogradniško-sadlarsko društvo Filovci

Petčlanska komisija enologov je ocenila 47 vinskih vzorcev. Za vino vrst je dobil najboljšo oceno Ivan Horvat, Strehovci (18,27), pri sorti beli pinot si prvo mesto delijo Alojz Berden, Filovci, Alojz Vogrinčič, Filovci in Alvaro Filovci (18,30), rumeni muškat Jože Berden, Filovci (18,20), modra frankinja Marjan Lenarčič, Filovci (18,13), sauvignon Ivan Malačič, Filovci (18,50), chardonnay Ivan Malačič, Filovci (18,47), beli burgundec Anica Švenda, Murska

Sobota (18,57), renski rizling Ivan Malačič, Filovci (18,37), laški rizling - Martinova trgatav Anton Horvat, Filovci (18,30), pri sorti muškat otonel si prvo mesto delita Olga Gabor, Filovci, in Anton Horvat, Filovci (18,30), laški rizling Ivan Horvat, Filovci (18,37), ter sivi pinot Martin Gjerek, Filovci (17,97). J. Ž.

DV Radgonsko-Kapelskih gorc

Tudi v Društvu vinogradnikov Radgonsko-Kapelskih gorc, kjer imajo 150 članov, so pripravili tradicionalno društveno ocenjevanje vin. Ta so bila izredno kakovostna, saj so skoraj polovici vzorcev podelili zlate in velike zlate medalje.

Med štirimi velikimi zlatimi medaljami je prejel najvišjo oceno ledeni dišeči traminac vinogradnikov Marice in Vlada Kupljen (19,53). Kupljenova sta prejela še dve veliki zlati medalji, ena pa je pripadla Danilu Steyerju, poleg tega je bilo podeljenih 37 zlatih medalj.

Vsem, ki so sodelovali na tokratnem ocenjevanju, bodo podelili odličja na tradicionalnem vinogradniškem plesu, ki bo na Turistični kmetiji Benko v Spodnji Ščavnici v soboto, 23. aprila.

Najvišje ocene so prejeli: vrst (mešana vina) Slavko Kolbl in Fra-

nc Kupljen (18,13); šipon Ivan Štraki (17,53); laški rizling Branislav Brus (18,30); rizvanec Branislav Brus (17,97); beli pinot Franc Kupljen (18,38); chardonnay Franc Kupljen (18,57); ranina Peter Bratuša (18,33); sivi pinot Steyer vina (18,28); kerner Franc Plavec (17,93); renski rizling Slavko & Srečko Grosman (18,37); sauvignon Kmetija Fleisinger (18,20); traminac Steyer vina (iz sušenega grozdja) (19,17); muškat otonel Peter Bratuša (18,27); rumeni muškat Slavko Kolbl (18,27); modra frankinja Robert Mulec (17,43); modri pinot Franc Zupan (17,40); renski rizling PT Franc Kupljen (18,47); traminac PT Vinogradništvo Kocuvan (18,35); laški rizling IZ Vlado & Marica Kupljen (19,30); laški rizling JI Vinogradniška kmetija Medvešek - Škrobar

Cene v kmetijskih trgovinah

Zadružna kmetijska družba, prodajalna Martjanci		
SEMENSKA KORUZA:	Pakiranje:	MPC v sil:
PIONEER:		
PR37H24	25 MK	10.440,00
PR37M34	25 MK	10.440,00
PR37M81	25 MK	8.690,00
PR38F70	25 MK	9.990,00
PR39K38	25 MK	8.690,00
SYNGENTA:		
KANADA	25 MK	7.540,00
OCCITAN SUMO	25 MK	8.260,00
PACTOL	25 MK	7.040,00
MAVERIK	25 MK	9.440,00
GEYSER	25 MK	7.330,00
AGROSAAT:		
DK 475	25 MK	8.760,00
LG 23-06	25 MK	8.120,00
LG 23-07	25 MK	8.760,00
KUXXAR	25 MK	9.420,00
MINERALNA GNOJILA: Pakiranje: MPC v sil/kg		
NPK 0:10:30+0,2 B50/1		56,50
NPK 15:15:15	50/1	56,70
NPK 7:20:30	50/1	71,70
NPK 5:7:16 +3 +150/1		56,00
UREA 46%	50/1	59,70
KAN 27%	50/1	50,30

Popravek

Pri ocenjevanju vin Društva vinogradnikov Dobrovnik je prišlo ne- ljube napake. Pravilno je, da je do- bila pri vinskem vzorcu chardon- nay največ točk družina Lipič iz St- rehovec, 18,40 točke, pri vinu laš- ki rizling pa si prvo in drugo mesto delita vinogradništvo Urisk iz Do- brovnika in družina Lipič - Geren- čer iz Strehovec, 18,28 točke. J. Ž.

donnay Bela Cimerman, Čentiba, 18,37 točke; renski rizling Robert Kovač, Lendava, 18,40 točke; sauvi- gnon Štefan Kepe, Gornji Lakoš, 18,20 točke; sivi pinot Ladislav Gal, Pince, 18,30 točke; beli pinot Šte- fan Škrilec, Trimlini, 18,37 točke; traminac Štefan Požgai, Lendava, 18,20 točke; rdeče mešano Otto Petkovič, Genterovci, 16,23 točke; chardonnay - izbor Jože Sabo, Dol- ga vas, 18,43 točke, in beli pino - pozna trgatav Marjan Levačič, Len- dava, 18,20 točke. J. Ž.

Društvo vinogradnikov Velika Polana

V društvu, ki združuje 178 vino- gradnikov iz občin Velika Polana, Črenšovci, Lendava in od drugod, so z ocenjevanjem vin lanskega let- nika proslavili deset let uspešnega delovanja. Društvo je ponosno, da imajo skupaj z društvom ŠTRK Ve- lika Polana na Kranjski domačiji v Veliki Polani posajeno potomko žametne črnine z mariborskega Lenta, katere občinski vinski vi- ničar je Jože Krampač. Sicer pa ča- ka polanske vinogradnike v leto- šnjem letu sodelovanje na Polan- skih dnevih, kjer bodo imeli svojo vinoteko. Podelitev vinskih odličij bo 2. aprila v gostilni Jaklin v Čren- šovcih.

Enologi so vzeli pod drobnogled 74 vinskih vzorcev; najboljša vina pa so pridelali: vrst Ana Gerič, Ve- lika Polana, (18,33 točke); laški rizling Stanislav Balažek, Mala Pola- na (18,27); rizvanec Kolman Žižek, Gornji Lakoš (17,07); beli pinot Jože Horvat, Mala Polana (18,30); pri vinu chardonnay si prvo in dru- go mesto delita Robert Hozjan, Lendavske Gorice, in družina Ne- rad, Žižki (18,30); sivi pinot Drago Horvat, Mala Polana (18,30); renski rizling Franc Vida, Čentiba (18,27); sauvignon družina Prša, Velika Po- lana (18,27); traminac Drago Ba- lažek, Mala Polana (17,80); muškat otonel Simon Jaklin, Velika Polana (17,63); rumeni muškat Robert Horvat, Črenšovci (17,60) ter mo- dri pinot družina Prša, Velika Pola- na (17,90). J. Ž.

Agroservis, d. d., Kroška ulica 58, 9000 Murska Sobota

TEHNIČNI PREGLEDI KMETIJSKIH TRAKTORJEV IN TRAKTORSKIH PRIKLOPNIKOV NA TERENU - SPOMLADI 2005

MELINCI	04. 04.	8.00-16.00
MARKOVCI	06. 04.	8.00-18.00
GEDEROVCI	07. 04.	8.00-18.00
SV. JURJ	08. 04.	8.00-18.00
CANKOVA	09. 04.	8.00-18.00
NUSKOVA	09. 04.	8.00-18.00

JOJO TRAKTORJI
CASE
STEYR
Prijljuski
Regent
TUDI V LJUTOMERU
AMOCENTER ORMOŽ doo.
Hardek 44 c, 2270 Ormož
PELJUTOMER
tel.: 051 302 910

UGODNO TRAKTORJI

NEW HOLLAND
AMOCENTER ORMOŽ doo.
Hardek 44 c, 2270 Ormož
tel.: (02) 741 64 11
051 302 910

Nogomet – 2. SNL

Vodilna remizirala

Rezultati 20. kroga: Rudar Velenje - Nafta 1 : 1 (0 : 0), Svoboda - Dravinja 0 : 0, Izola - Argeta - Koroška Dravograd 1 : 1 (0 : 0), Aluminij - Ljubičič 1 : 1 (0 : 0), Triglav - Factor 0 : 0, Krško - Šmartno ob Paki 7 : 0 (4 : 0).

Nafta	20	12	6	2	34:16	42
Dravinja	20	13	2	5	30:18	41
Svoboda	20	11	4	5	31:23	37
Rudar	20	11	2	7	33:27	35
Dravograd	20	9	5	6	35:26	32
Aluminij	20	9	4	7	42:27	31
Triglav	20	8	7	5	35:24	31
Krško	20	7	3	10	31:32	24
Ljubičič	20	7	1	12	23:26	22
Factor	20	6	2	12	26:38	20
Izola	20	4	5	11	20:37	17
Šmartno	20	2	1	17	17:63	4

Pari 21. kroga (3. aprila ob 15 uri): Šmartno - Nafta, Dravinja - Krško, Dravograd - Svoboda, Ljubičič - Triglav, Aluminij - Rudar, Factor - Izola. T. K.

Nogomet – 3. SNL vzhod

Veržej premagal Križevce

Rezultati 15. kroga: Veržej - Križevci 4 : 0, Bistrica - Črenšovci 2 : 3 (1 : 0), Primožič, 1 : 1 (0 : 0), Kvaščina - Tišina 0 : 0, Paloma - Železničar 3 : 2, Pohorje - Šmarje pri J. 3 : 1, Šmarje pri J. - Kovinar Štore 2 : 2, Hodoš - Ormož - Zavrč 0 : 0.

Zavrč	14	11	3	1	44:9	36
Paloma	15	8	5	2	23:13	29
Bistrica	15	8	3	4	36:17	27
Črenšovci	15	6	3	4	26:26	27
Ormož	15	7	3	5	35:25	24
Primožič	14	7	3	4	28:22	24
Križevci	14	6	3	5	26:19	21
Kovinar	14	4	5	4	26:24	19
Šmarje pri J.	15	4	6	5	22:30	18
Tišina	15	4	5	6	21:24	17
Železničar	15	4	3	8	25:29	15
Bistrica	15	4	2	9	19:33	14
Črenšovci	15	2	3	10	21:47	9
Ormož	14	2	1	11	13:43	7

Pari 16. kroga (2. aprila ob 16 uri): Črenšovci - Veržej, Zavrč - Bistrica, Kovinar Štore - Hodoš, Ormož - Železničar - Paloma, Šoštanj - Šmarje pri Jelšah, Križevci - Pohorje, Tišina - Stojanci (zadnja dva 3. aprila ob 16 uri). T. K.

Rokomet

Milenium zmagal v Škofji Loki

Rokometašice Mileniuma od tretjega jutra so bile v 4. kolu prve slovenske B-lige za uvrstitve od 9. do 15. mesta. Loka so premagale ekipo Loka s 24 : 23 (13 : 9). Za Milenium so dosegle zadetke: M. Španec 8, D. Jaušovec 5, L. Šešter 4, J. Vrežl 3, S. Majcen in S. Neubauer po 2.

V 5. kolu bodo rokometiške klube trenirale na 3. mestu, gostovale pri ekipi Jadranke Hrpelje, ki vodi na lestvici brez poraza in je zbrala prav toliko točk kot Milenium, tj. 12.

T. G.

Povratna polfinalna tekma za pokal NZS (ž)

Pomurje Len Filovci – Krka 1 : 0 (0 : 0)

Pomurke se takole veselijo uvrstitve v finale! Foto: J. Z.

Nogometašice Pomurja Lena Filovci so tudi v drugo premagale večkratne državne prvakinje, igralke novomeške Krke. Potem ko so dobile Filovčanke prvo tekmo v gosteh s 3 : 1, so zmagale tudi na povratnem srečanju v murskosoboški Fazaneriji, tokrat z 1 : 0, in se tako s skupnim izidom 4 : 1 zanesljivo uvrstile v finale.

Strelka edinega zadetka v Fazaneriji je bila Andreja Glavač, ki je zadela z glavo po predlošku iz kota v 65. minuti. Tekmo v Murski Soboti je pred 400 ljubitelji nogometa vodil glavni sodnik Vrbanc s Ptuja, obračun ta hip vodilnih ekip v 1. slovenski ženski nogometni ligi pa si je v Fazaneriji ogledal tudi selektor

slovenske ženske izbrane vrste Zoran Cirkvenčič.

V finalu ženskega pokalnega tekmovanja se bosta tako 17. maja, v predtekmi moškega finala, pomerili moštvi Pomurja Lena Filovci in Senožeti. Slednje so bile z 2 : 1 in 3 : 0, skupaj s 5 : 1, v polfinalu boljše od Velesovega.

Go. G.

Nogomet – 3. SNL vzhod

Veržej : Križevci 4 : 0 (1 : 0)

15. krog 3. SNL vzhod, igrišče v Veržaju, 200 gledalcev, sodnik: Koren (Renkovič).

Strelci: 1 : 0 Kovačec (23), 2 : 0 Sunčič (74), 3 : 0 Sunčič (78), 4 : 0 Kaučič (82).

Veržej: Vugrinec, Fajdiga, Pučko, Sunčič, Hanžekovič, Vidmar,

Rihtarič, Kaučič (Osterc), Kovačec, Puhar (Rajh), Vogrinčič (Mertik). Trener: Bogdan Črnko.

Križevci: Kamnik, Škalič (Lajnsček), Horvat, Vukan, Kerčmar, Šlihthuber (Lepoša), Pojbič, Škerlak, Malačič, Bencik (Šnef), Preininger.

Rumeni kartoni: Puhar (Veržej); Vukan, Horvat, Pojbič, Preininger, Kerčmar, Lepoša (Križevci).

Rdeči karton: Preininger (Križevci).

T. K.,

foto: J. Z.

Igralci Veržeja so dajali gole, medtem ko so si Križevčani nabirali kartone.

Nogomet - PNL

Beltinci vodijo

Izidi 14. kroga Pomurske nogometne lige: Odranci - Bakovci 1 : 2, Roma - Panonija Gaberje 3 : 1, Segrap Ljutomer - Polana 0 : 1, Arcont Radgona - Tromejnik 1 : 1, Renkovič - Petišovci 1 : 0, Čarda - Bistrica 2 : 1, Beltinci - Rakičan 3 : 2.

Beltinci	14	7	5	2	36:19	26
Odranci	14	8	1	5	38:13	25
Čarda	14	7	4	3	29:14	25
Petišovci	14	7	3	4	22:16	24
Bistrica	14	6	4	4	31:23	22
Rakičan	14	6	4	4	24:19	22
Polana	14	6	4	4	16:18	22
Roma	14	6	2	6	32:22	20
Tromejnik	14	5	4	5	29:18	19
Renkovič	14	4	4	6	17:27	16
Arc. Rad.	14	3	5	6	21:32	14
Pan. Gab.	14	3	4	7	18:30	13
Seg. Ljut.	14	4	1	9	20:44	13
Bakovci	14	3	1	10	17:55	10

T. K.

Badminton

Kutnjakova trikrat na stopničkah

V Ljubljani je bilo državno prvenstvo v starostni kategoriji U-11, na katerem so dosegli lep uspeh tudi predstavniki Badmintonskega kluba Mladost Lendava. Predvsem to velja za obetavno Lucijo Kutnjak, ki je bila kar dvakrat na najvišji stopnički (pri dvojicah deklet s Kajo Stankovič iz Ljubljane in pri mešanih dvojicah z Markom Kilmešem iz Kungote), uspeh pa je dopolnila s tretjim mestom v kategoriji posameznice. Pri posameznikih se je uvrstil Marcel Gyurkač med 9. in 16. mestom.

F. B.

Pomurje v prvo ligo?

Odbojkarje moštva Pomurje-Galex - Mir čaka odločilna tekma za vstop v prvo ligo. Če bodo v soboto, 2. aprila, ob 20. uri v dvorani OŠ I premagali ekipo Telemachu Žirovnice, bo njihov cilj dosežen, v M. Soboti pa bomo v naslednji sezoni spet gledali prvoligaške tekme.

T. K.

Spidvej

Matjašec novi predsednik

Na redni letni skupščini Speedway Teama Lendava so izvolili novi 9-članski upravni odbor. Dosedanji predsednik Ladislava Kiralja je zamenjal novi predsednik Andrej Matjašec, sicer tudi mednarodni spidvejski sodnik. Spidvejisti so z zadovoljstvom sprejeli odločitev občine Lendava, ki je prevzela odgovornost za

Nogomet

Prijateljske tekme

Turnišče - Tip Tours Kobilje 2 : 4, Lipa - Dobrovnik 2 : 4, Dolina - Čentiba 0 : 5, Bistrica - Mostje 3 : 0, Slovenska ves - Šalovci 4 : 3, Nedelica - Šalovci 2 : 2, Šalovci - Veterani Turnišče 7 : 0, Olimpija (D. vas) - Kobilje 3 : 4, Kapca - Nedelica 3 : 3, Čentiba - Petišovci 2 : 3, Nafta - LUV Graz (mladi) 3 : 4 (strelca za Nafto: Vass 2 in Rous), Olimpija (D. vas) - Dobrovnik 1 : 3, Veterani Turnišče - Rotunda 8 : 3, Nedelica - Turnišče 2 : 0, Šalovci - Bratanci 5 : 3, Kapca - Dobrovnik 2 : 4, Veterani Turnišče - Turnišče 0 : 1, Mostje - Graničar 10 : 1, Motvarjevci - Kobilje 4 : 3, Motvarjevci - Žitkovci 2 : 0, Šalovci - Nedelica 3 : 4, polfinale pokala MNZ Lendava: Panonija (Gaberje) - Nafta 1 : 4. F. B., F. H.

Nogomet

Mura : Leoben 2 : 1 (1 : 0)

Štadion Fazanerija v Murski Soboti, prijateljska tekma, 100 gledalcev. Sodnik: Tratnjek (Murska Sobotica).

Strelci: 1 : 0 Kokol (16), 1 : 1 Kocelsky (53), 2 : 1 (Božič).

Mura: Mujčinović, Gospodinov, Balazic, Kapič, Omladič, Žilavec, Kokol, Karič, Najdenov, Obilinović, Rakovič. Igrali so še: Prša, Kulčar, Božič, Bulajič, Peršič, Fridl, Džafič, Horvat, Miše. Trener: Milan Miklavič.

Leoben: Schenk, Jovanović, Taboka, Feilstöckle, Rinhofer, Frustuck, Sekić, Harding, Klapič, Kocelsky, Fladerer. Igrali so še: Halmer, Huttertner, Pernsteiner, Raswaller, Multhaller, Lamprecht. Trener: Heinz Thonhofer.

Nogometaši Mure so v prijateljskem srečanju v bolj slabem vremenu zaslužno premagali avstrijsko drugoligaško ekipo. Zmaga domačih bi bila lahko še višja, saj so priložnosti zapravili še Obilinović, Rakovič in Omladič. Po izenačujočem zadetku gostov, ki so kaznovali neizkoriščene priložnosti Mure, je postavil stvari na pravo mesto pred koncem tekme Božič, spet pa se je z dobrimi asistencami izkazal Karič.

T. K.

Nogomet – 2. SNL

Rudar (V.) : Nafta 1 : 1

20. krog 2. SNL, štadion ob Jezeru v Velenju, gledalcev 250, sodnik Ponis (Koper).

Strelca: 1 : 0 Grbič (58), 1 : 1 Vogrinčič (68).

Nafta: Luk, Zemljic, Cifer, Suljič, Celcar, Ristič, Erniša (Gerencar), Bukovec, Bunc, Dominko, Vogrinčič. Trener: Milan Koblenec.

Nafta je na izredno pomembnem srečanju v Velenju iztržila točko. Lendavčani so nastopili brez Benka, ki si je poškodovale prst na nogi. V prvem delu so gledalci videli izenačeno igro obeh moštev, malce več od igre je imela Nafta. V nadaljevanju so prvi povedli domačini. Gostitelji so naredili prekršek nad Buncem za enajstmetrovko, vendar sodnik le-te ni dosodil, iz protinapada pa so domačini povedli ob pomoči Grbiča. Deset minut kasneje je po lepi akciji, ki jo je pričel Dominko, izid izenačil Vogrinčič, ki je z nizkim strelom ugnal domačega vratarja. Najlepšo priložnost za vodstvo je zapravil Ristič, ko se je po odlični podaji Dominka sam znašel pred vrati, vendar je njegov strel zletel mimo vrat. To je bila dobra predstava obeh moštev, ki najresneje konkurirata za uvrstitev v prvo ligo.

F. H.

SQUASH

Repija pomurski prvak

S turnirjem v Murski Soboti je bilo končano tekmovanje za pomursko prvenstvo v sezoni 2004/2005. Pri moških je zmagal v skupni razvrstitvi Zoran Repija (585 točk), drugi je Bojan Cvetko (425), tretji Beno Štornik (380) in četrti Gorazd Zelko (330). Pri ženskah je slavila Miranda Kavaš (395), drugo mesto je zasedla Andreja Kovač (385), tretje pa Ljubica Štornik (200).

T. K.

Kegljanje

Huda poraza Slovenije

V prijateljskih srečanjih kegljaških reprezentanc Slovenije in Madžarske, odigranih v Zalaegerszegu, so dosegli gostitelji dve visoki zmagi s 7 : 1 tako v moški kot ženski konkurenci. Edini točki za Slovenijo sta dosegla Brankica Pavlovič in Darko Bizjak. V ženskih reprezentanci je nastopila tudi Marika Kardinar iz Dobrovnika in izgubila dvoboj ter pri tem podrla 536 kegljev.

F. B.

Lendave (3. septembra) z udeležbo voznikov iz desetih držav. V lanskoli sezoni, ko so obeležili 25 let delovanja kluba in tradicije spidveja v Lendavi, vidnejših tekmovalnih uspehov sicer niso dosegli, saj z enim samim domačim tekmovalcem in ob skromnih finančnih sredstvih niso mogli resneje konkurirati ljubljancem in Krčanom. So se pa izkazali kot prireditelji, pri posodobitvi objekta in vzgoji lastnega mladega kadra.

F. B.

Mali oglasi poslej tudi na spletnem portalu izber.si!

• Ugodne cene oglaševanja na rumeni strani
• 20 % popusta za naročnike Vestnika

Mali oglase sprejemamo vsak delavnik od 8. do 14. ure, v ponedeljek do 15.30, za objavo v naslednji številki Vestnika. Oglase lahko oddate po telefonu: 02 531 19 98 ali po e-pošti: oglasi.vestnik@p-inf.si ali na spletnem mestu izber.si.

>> Izber.si oglaševanje s to ikono, po objavi na spletnem mestu www.izber.si, kjer si lahko ogledate tudi daljši opis oglaševanega predmeta ali storitve.

motorna vozila

TOVORNI AVTO MERCEDES 12 13, letnik 1986, prodam. Tel.: 041 330 878.

TRAKTORSKO FREZO, IMT, prodam. Tel.: 041 330 878. m22101

JUGO ALI ZASTAVO 101 kupim. Možen odvoz starih vozil. Tel.: 041 532 054, Šnaje, m22105

GLIO 1,2 RT, letnik 1996, prevoženih 92.000 km, prodam. Brezovci 20, tel.: 041 330 885. m22122

živali

NESNICE, grahaste, rjave, cepljene, stare 14 tednov, prodam. 600 SIT/kos. Dostava na dom. Tel.: 792 35 71. m22111

NESNICE, MLADE, HISEX, rjave, grahaste in črne, opravljena vsa cepljenja, pred nesnostjo, prodaja Farma pri Mostu, Vzrejališče vseh vrst nesnic. Naročila sprejemajo: Gostilna Horvat Nemčavci, tel.: 528 11 90, Franc Movrin Petanjci, tel.: 546 15 05, gostilna Železen Beznovci, tel.: 549 10 25, gostilna Rajser Grad, tel.: 553 11 48, gostilna Čeh Nedelica, tel.: 573 51 53. m22112

posesti

VEČ OBDELOVALNE ZEMLJE V KUPŠČINAH in 16-arsko gradbeno parcelo z 80 ari zemlje v Puževcih prodam. Tel.: 041 310 732. m22015

TRISOBNO STANOVANJE, 77 m², v Lendavski ul. v M. Soboti prodam. Tel.: 041 204 300. m22054

FRIZERSKI STUDIO V CENTRU MURSKE SOBOTE ugodno oddam v najem z delnim odkupom opreme. Tel.: 031 390 095. m22084

7 arov VINOGRADA v Lend. Goricah in doma izdelano rabljeno zidno opeko prodam. Tel.: 571 17 32, po 17. uri. m22108

DVOSONOBNO STANOVANJE v centru M. Soboti prodam. Tel.: 031 501 771. m22120

SOBO v M. Soboti dam v najem. Tel.: 031 767 592. m22121

V OKOLICI RADENCEV ALI GORNJE RADGONE najamem popolnoma opremljeno garsonjero ali enosobno stanovanje. Tel.: 031 659 838. m22123

GOZD na Goričkem kupim. Tel.: 540 12 57, 041 725 812. m22102

kmetijska mehanizacija

DVOBRAZDNI PLUG IMT 755, tračni obračalnik Panonija, gume za goveje hlev, rešetke za svinjake, dolžine 1 m, okrog 100 kosov, prodam. Telefon 540 12 57.

ŽITNI KOMBajn EPLE, seno v balah in variatorski jermen, zobčasti za kombajn Eple, prodam. Šebjanič, Peskovci 26, Šalovci. m22083

DVE TRAKTORSKI GUMI, rabljeni, dimenzije 16-9-30, in silos, 50 m³, za zrnje ali žagovino, prodam. Tel.: 586 11 41. m22106

ENOREDNI OBIRALNIK KORUZE kupim. Tel.: 041 428 649. m22086

V RESTAVRACIJI MEDUZA PORTOROŽ ZAPOSIMO VEČ NATAKARJEV IN TOČAJEV TER KUHAJEV. Stanovanje in plača po dogovoru. Tel.: 041 353 374, 05 674 20 60, Rexmaris, d. o. o., Obala 33, 6320 Portorož. m22092

kmetijski pridelki

SENO V BALAH IN TRAVO za košnjo prodam. Tel.: 041 636 622. m22109

razno

KLIMATSKO NAPRAVO za vinsko klet, malo rabljeno, prodam. Tel.: 041 252 358. m22089

ODPADNI GRAMOZNI MATERIAL: za zasilpe in nasutje v Puconcih in Gornji Radgoni damo brezplačno. BETONARNA PETELIN, d. o. o., Vaneča 81, Puconci. Tel.: 02 229 65 70 ali 02 545 95 90. m22099

V HIŠO NA RAZKRIŽJU, s centralnim ogrevanjem, vodo in elektriko sprejemmo pošten zakonski par pod zelo ugodnimi pogoji. Tel.: 584 84 86. m22110

delo

Ponujamo informacijo o pestri izbiri ročnih del pri vas doma. Radovan Malešev, s. p., Šerčerjeva 20, Velenje, tel.: 041 747 121.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO LENDAVAL d. d. Kolodvorska ulica 1, 9220 Lendava

Kmetijsko gospodarstvo Lendava d. d., obvešča, da prireja v petek, 8. 4. 2005, ob 9. uri na dvorišču KG Lendava d. d., v Lendavi, Kolodvorska ulica 1, dražbo kmetijske mehanizacije (traktorji, žitni kombajni, kombajn za sladkorno peso in traktorski priključki).

Prispevki za nakup opreme za ginekološko-porodni oddelek in novo porodnišnico

Erika Koca, Tešanovci 77, namesto cvetja za pok. Štefana Novaka – 4.000; Jožef Horvat, Dobrovnik 204c, namesto cvetja za pok. Viktorja Gomboca – 5.000; družina Balazic, Dobrovnik 269, namesto cvetja za pok. Štefana Rajha – 5.000; Štefan Šavel namesto cvetja za pok. Štefana Rajha – 5.000; Marija Kelenc, Lendavske Gorice, namesto cvetja za pok. Štefana Činča – 3.000; Franc Banutai, Vaška ulica 93, Dolga vas, namesto cvetja za pok. Štefana Činča – 3.000; Tea Goljevšček, Naselje Ljudske pravice, namesto cvetja za pok. Janija Kuharja iz Vanče vasi – 10.000; Avgust Gorčan, Vučja Gomila 23, namesto cvetja za pok. Katarino Matjašec iz Murske Sobotice – 5.000; Štefan Kandal, Vučja Gomila 22, namesto cvetja za pok. Katarino Matjašec – 5.000; družina Kološa - Vavros, Vučja Gomila, namesto cvetja za pok. Katarino Matjašec – 10.000; Štefan Gomboc, Vučja Gomila 15a, namesto cvetja za pok. Katarino Matjašec – 5.000; namesto cvetja za pok. Viktorijo Dajčar iz Lukavec so darovali: Miran Blagovič iz Branoslavca – 10.000; Bojan Blagovič, Panonska 84, Rakičan – 10.000 ter Marta Senčar in Antonija Raj – 7.000; Olga in Štefan Kuzma, Dolgovaške Gorice, namesto cvetja za pok. Marijo Zadravec – 5.000; kolektiv Kompara Peskovci namesto cvetja za pok. Milana Kozica iz Peskovca – 10.000; Josip Kerčmar, Lendavska 15, namesto cvetja za pok. Kolomana Cifra iz Kukeča – 5.000; družina Korenjak iz Černelavca namesto cvetja za pok. Katarino Matjašec iz Murske Sobotice – 10.000; Jože Matjašec z družino iz Murske Sobotice namesto cvetja za pok. Katarino Matjašec – 20.000; družina Duh iz Lipe namesto cvetja za pok. Katarino Matjašec – 10.000; Varnostna služba Nafta Lendava namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca iz Lendave – 10.000; Zdravstveni dom Lendava namesto cvetja za pok. očeta Majde Bedek – 10.000; delavci Metanola Lendava, sodelavci, namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca – 13.540; Izidor Kerec, Križevci 174, namesto cvetja za pok. Marijo Koltaj – 10.000; Sindikat Pomurskega zdravstvenega zavoda Splošne bolnišnice namesto cvetja za pok. očeta Marte Stepanovič – 10.000; sosedje iz Tomšičeve ulice v Lendavi namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca – 24.000; nečaki Zupanec, Daber 4, namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca – 5.000; Jože Zupanec, Lendavske Gorice, namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca – 10.000; Rozalija Zupanec, Gorenja vas, namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca – 10.000; sestrčna Ana, Gorenja vas, namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca – 5.000; Branka Zupanec, Cvetna ulica 7, Petišovci, namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca – 10.000; Jože Magyar, Lendavske Gorice 2, namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca – 5.000; Janez Bošnjak, Trimlini 35c, namesto cvetja za pok. Jožeta Zupanca – 5.000; Gizela Kovač in Sabina Kopač z družinama namesto cvetja za pok. Alico Štivan – 5.000; družina Šiplič iz Puzeveca namesto cvetja za pok. Alico Štivan – 15.000; družina Smodiš - Lanjšček iz Kruplavnika namesto cvetja za pok. Alico Štivan – 10.000; družina Gabrijelčič, Sveti Jurij, Rogašovci, namesto cvetja za pok. Jožeta Makoveckega – 10.000; družina Marije Bodač, Šalovci, namesto cvetja za pok. Janeza Žiška iz Šalovca – 5.000; Sindikat carinikov Slovenije Murska Sobota namesto cvetja za pok. mamo Erike Bračko – 15.000; Sindikat Panonke Murska Sobota namesto cvetja za pok. očeta Janka Horvata – 15.000; Elektrogradnje Ljutomer namesto cvetja za pok. Srečka Voglarja – 10.000; Ernest Sušlek, Vučja Gomila 19, namesto cvetja za pok. Katarino Matjašec iz Murske Sobotice – 5.000; Anton Kustec, Gornja Bistrica, namesto cvetja za pok. Nikolaja Kovačiča – 6.000; družina Rous, Naselje Jožeta Kerenčiča, namesto cvetja za pok. Jasno Gostonj – 10.000; Marija, Jože Bagaroš in Zoran z družino s Petanjec in Radenec namesto cvetja za pok. Verono Drvarič s Petanjec – 8.000 sir.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbiramo na računu št. 01100-6030278282.

Splošna bolnišnica Murska Sobota

Kako je hiša strašno prazna,
odkar tebe v njej več ni,
prej bila je tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustila draga mama, babica, prababica, tašča in botra

Cecilija Žekš

roj. Fujs
iz Prosečke vasi 27 a

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in vsem, ki ste darovali cvetje, sveče, za svete maše in orgle ter v dobrodelne namene. Hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi. Hvala patronažnim sestram Eni, Darinki in Miri za vso pomoč.

Žalujemo vsi, ki smo jo imeli radi

Srce je omagalo, dih je zastal,
spomin na te bo vedno ostal.

ZAHVALA

V 64. letu je po dolgotrajni boleznii umrl dragi mož, oče in dedek

Vili Štelcer

z Murskega Vrha 60

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga pospremili na zadnji poti, darovali vence in sveče ter prispevali v dobrodelne namene.

Posebej hvala kolektivoma Radenske in Mercatorja, enota Marjanca ter športno-kulturnemu društvu Vrčec z Mursčaka.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem žalostink in pogrebništvu Vrnbjak.

Žalujemo vsi, ki smo ga imeli radi

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti.

Vladimir Hozjan s. p., Šulinci 87/a
Tel.: (02) 55 69 046, GSM: 041 712 586

Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči.
Kako prazen je dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega glasu, smehljaja,
le sledi ostale so pomsod.

ZAHVALA

V 75. letu starosti je vihar zahrbtnje bolezni za vedno ugasnil plamen življenja naši dragi ženi, mami, stari mami, prababici in tašči

Idi Šebök

roj. Janič
iz Domanjševca 124

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala vsem, ki ste darovali cvetje, sveče, za cerkev in mrliško vežico ter nam izrekli sožalje.

Iskrena hvala osebju pljučnega in internega oddelka bolnišnice v Rakičanu ter Zdravstveni postaji Gornji Petrovec.

Posebna hvala duhovniku mag. Štefanu Beznecu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žalujemo: mož Ludvik, hčerka Ida z možem Marjanom, sin Ludvik z ženo Marijo, hčerka Cvetka z možem Ottom

unuki: Darko z ženo Lidijo, Marjan z ženo Moniko, Darja z možem Darkom, Nataša z možem Tadejem, Robi s Sandro in Anita z Dejanom

pravnuiki: Kaja, Darko ml., Melisa, Samanta, David, Timotej in Maja

Kje si, ljubi moj in očka,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

V SPOMIN

26. marca je minilo eno leto od tistega ko nas je zapustil dragi mož in očka

Štefan Gubič

iz Dolnjih Slaveč 8

Vsem, ki z lepo mislijo in prižgano svečko postojite ob njegovem grobu, najlepša hvala!

Žalujemo žena Marija in sin Štefan

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM, PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17

TEL.: (02) 53 48 060, FAX: (02) 52 31 170, 9000 MURSKA SOBOTA

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz marmornja.
Tel.: 02/542 10 24, faks: 02/542 20 24, GSM: 031 876 944
KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, p. p. Ribiška pot 1a, 9231 Beltinci

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o.
Kopališka ul. 2, Murska Sobota

D. E. POGREBNIŠTVO
telefon: 02/521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE:
UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME
BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km
PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREDITEV DOKUMENTOV
OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJAH
UREJANJE ZELENIC
PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. d., Ul. a. Novaka 13, Murska Sobota

Izber.si - Vseslovenski portal malih oglaševanj
Oglejte lahko na spletni strani svoj mali oglas za sedem slovenskih časopisov, pregledujete tam objavljeno ponudbo, prebrskate rumeno stran, ter pustite, da vas preseneti najnovejši kadrovski oglas. Breznanje po malih oglaševanjih še nikoli ni bilo tako udeleženo.

SODELUJEJO

DELO NOVICE

NOVITEKNIK

primorsko novica

VESTNIK

OGROZENOST GLAS TERNI

Po isti poti, koder odhajaš,
nevidno prihajaš nazaj -
med svoje, ki jih ne nehaš ljubiti
in ki živijo od tvoje ljubezni!

ZAHVALA

Tiho in mirno, kakor je živel,
nas je za vedno zapustil dragi
ata, stari ata, tast, brat in sorodnik

Alojz Marič

Iz Nuskove

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so
pospremili na zadnji poti, izrekli sožalje, darovali
cvetje in sveče ter prispevali v dobrotelne namene.
Iskrena hvala gospodu dekanu, pevcem
za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žalujoci vsi njegovi najdražji

Vse odhaja, kakor reka,
le spomini spremljajo človeka.

ZAHVALA

V 75. letu nas je za vedno
zapustil naš dragi mož, oče,
stari oče, boter in bratranec

Štefan Gomboc

Iz Pečarovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji
poti, darovali cvetje in sveče, za svete maše in prispevke za
nove orgle ter nam izrekli sožalje. Hvala duhovniku g. Jožetu
Hozjanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke,
gospo Heleni za besede slovesa in pogrebništvu Banfi.

**Žalujoci: žena Ema, sinova Štefan in Robert
z družinama ter vnuki Timotej, Tomi,
Boštjan, Monika in Mirjan**

ZAHVALA

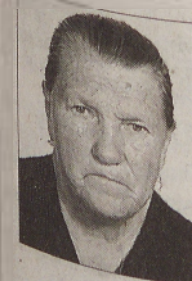
V 70. letu starosti je umrla
zlata soproga, mama in babica

Vera Celec

vzgojiteljica v pokoju
iz Rakičana

Veliko je ljudi, ki bi jim rekla hvala,
ker so ti v dobrem in slabem stali ob strani
ter te pospremili na zadnjo pot.
Dovoli svojim najbližjim,
da v tvojem imenu povemo -
vsem iskrena hvala!

**Za vselej boš v naših srcih -
soprog Štefan,
sinova Boštjan in Miki
z družino
ter sorodstvo**

Odšla si brez slovesa, brez stiska rok,
ostala boš v srcih naših vedno in
povsod.
Srce trudno je zastalo in ta težki boj
v objemu Božjem je končalo.

ZAHVALA

V 82. letu je tiho zaspala naša draga mama,
babica, prababica, tašča, sestra, teta in botra

Terezija Škrilec

Iz Suhega Vrha 20 a

Iskrena hvala dobrim sorodnikom, prijateljem, sosedom
in znancem ter vsem, ki ste našo drago mamo v tako
velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam pa
izrazili ustno in pisno sožalje, darovali vence, cvetje,
sveče, za svete maše in mrliško vežico.
Hvala gospodu dr. Tiborju Škaliču
za dolgoletno zdravniško pomoč.
Posebno lepa hvala g. župniku dr. Karlu Bedernjaku
in g. župniku Martinu Horvatu za pogrebni obred,
cerkvenim pevcem za odpete žalostinke in
govorniku Štefanu Kološi za besede slovesa.

Žalujoci vsi njeni

Ko živel sem, ljubil sem vas vse,
zdaj, ko me več med vami ni,
ljubite me v spominu vi.

V SPOMIN

1. aprila bo minilo pet let
od takrat, ko nas je zapustil
naš dragi mož, oče in stari oče

Janez Kardoš

Iz Tešanovec

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče
in z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu.

Vsi tvoji

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite!

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je
po kratki in težki bolezni
zapustila draga žena in mama

Vilma Kardoš

Iz Lucove 19

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji
poti, darovali cvetje, sveče in v dobrotelne namene.
Zahvala velja gospodu duhovniku Viljemu Kerčmarju
za pogrebni obred, pevcem žalostink in Ernestu Škerlaku
za odigrano Tišino ter pogrebništvu Hozjan.

**Žalujoci: mož Karel, posvojeni sin Franc z ženo
Tončko, vnukinja Sandra in vnuk Denis**

Bremena usode te niso zlomila,
pod zadnjim bremenom pa si omahnila.
Bolezen iz tebe vso moč je izpila ...
za tabo ostala je le še praznina.

ZAHVALA

V 90. letu je umrla

Karolina Kološa

roj. Vöröš

Iz Prosenjakovec 96 a

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, znancem in prijateljem, ki ste jo pospremili na
njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče in izrekli sožalje.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke, osebju Doma oskrbovancev
Rakičan in pogrebništvu Banfi.
Vsem iskrena hvala!

Žalujoci hčerki Mira in Mili z družino

Bolečina se da skriti,
tudi solze ni težko zatajiti,
le drage mame in babice
nam ne more nihče več vrniti.

ZAHVALA

V 86. letu starosti
nas je zapustila draga

Irena Kovačik

Iz Lemerja

Ob boleči izgubi naše najdražje se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sosedom, prijateljem, Ferijevim sodelavcem iz
TKO in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti,
darovali cvetje in sveče, nam pa izrekli sožalje.
Posebej hvala duhovnici za pogrebni obred, pevcem žalostink
in pogrebništvu Banfi.

Žalujoci njeni najdražji

V SPOMIN

8. aprila bo minilo 20 let
od takrat, ko nas je zapustil dragi

Karel Kovačik

Iz Lemerja

Hvala vsem, ki se ga še spominjate
in se ustavite ob njegovem grobu!

Vsi njegovi

Spomin je edini cvet,
ki ne ovane ...

V SPOMIN

Danes mineva šest let
od takrat, ko nas je zapustil
dragi oče in stari oče

Milovan Nedić

Iz Murske Sobote

Iskrena hvala vsem za prižgano svečo
na njegovem grobu in lep spomin nanj.

Vsi njegovi

Zdaj se spočij, izmučeno srce,
zdaj se spočij, izdelane roke.
Zaprte so utrujene oči,
le moja drobna lučka še brli.

ZAHVALA

19. marca 2005 nas je v 66. letu
po kratki bolezni zapustil

Anton Kranjec

Iz Beznovec, ki je živel v Serdici 10

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem,
ki so ga pospremili na zadnji poti ter darovali cvetje,
sveče, za sv. maše in mrliško vežico v Topolovcih.

Hvala medicinskemu osebju ZD Rogašovci,
patronažni sestri ter sosedi Dušici za nego in pomoč.

Lepa hvala g. župniku Zrimu,
pevcem in pogrebništvu Banfi.

**Žalujoci: družina Fartek, skrbnik Štefan
ter brat in sestra z družinami**

Solza spet oko je zarosila,
rana v srcu močno zaskelila,
duša nemo kliče tvoj pogled nazaj,
vsaj za trenutek,
za en sam stisk roke,
za eno samo besedo - NASVIDENJE.

V SPOMIN

3. aprila mineva eno leto bolečine, ko je trenutek
krute usode mnogo prežgodaj pretrgal nit življenja
dragega sina, očeta, sorodnika in prijatelja

Štefana Pintariča

Iz Kruplivnika 81

Življenje piše novo zgodbo, a žal brez tebe,
a ti si z nami, z nami v tistem šepetu sapice vetra,
z nami v milem petju ptic pevč, z nami v večernem siju
tisočih zvezd na nebu. Z nami ostal boš do konca dni,
pa čeprav samo kot zvest spomin.

Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem preranem grobu in z
mislijo, svečo ali poklonjenim cvetom počastite njegov spomin.

Vsi, ki te pogrešamo!

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 96. letu nas je zapustil dragi
mož, oče, tast, dedek in pradedek.

Franc Flegar

Iz Gregorčičeve ul. 53
v Murski Soboti

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi
zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, posebej
Cvetličarni Andreja iz Lendavske ulice, sveče ter
prispevali sredstva za bolnišnico v Rakičanu.

Hvala duhovniku g. Leonu Novaku za ganljive besede in
lepo voden pogrebni obred, predsedniku TVD Partizan
g. Stvarniku za poslovične besede, pevcem za odpete
žalostinke in pogrebništvu Komunala.

Zahvaljujemo se tudi osebju kirurškega oddelka bolnišnice
v Rakičanu ter gospe Jožici za pomoč in skrbno nego.

Žalujoci: žena Marija in sin Puba z družino

VRTNARSTVO ŠABJAN d.o.o.
 Ureditve, načrtovanje in vzdrževanje zelenih površin.
 Obrezovanje in škropljenje sadnega drevja in živih mej.
 Tel.: +386 (02) 537 10 80, faks: +386 (02) 537 10 81, e-mail:
 vrtnarstvo.sabjan@iol.net, Kajuhova 56, 9000 Murska Sobota, Slovenija

Vročna cena
 za ohlajeno Corollo
3.350.000 SIT
FLAMIN MS Flamin MS d.o.o., ☎ 02 530-46-60,
 Industrijska 1a, 9000 Murska Sobota, www.flamin-ms.si

ARCONT
 Ugodni zimski popust
 za okna in garažna
 vrata ARCONT
 Prodaja in montaža:
ROBERT KOZAR s.p.
 Harcegovčeva 19/c
 9250 Gornja Radgona
 tel: 02 563 10 48
 GSM: 041 539 204

Pokličite najboljšo vedeževalko ZORA, znano po nadnaravnih sposobnostih. Pomagala vam bo pri razrešitvi vaših težav. Odganja vpliv črne magije, prekletstva itd.
VEDEŽEVALKA ZORA
031 828 675, 528 14 43
 Horvat Zorica, s. p., Pušča, Ob Kapelici 15, Murska Sobota

GEO-VRTINA, d. o. o., Obrtna ulica 40, 9000 Murska Sobota
 tel./faks: 02 530 06 70, GSM: 041 741 809
 Izdelava vrtin in vodnjakov za zajem podzemnih vod,
 piezometričnih in ponikovalnih vrtin,
 geomehanika, čiščenje vodnjakov

Renato & Co.
 Renato Ritlop, s. p., Markovci 4, 9204 Šalovci
RAZVOZ KURILNEGA OLJA PO UGODNIH CENAH
Tel.: 02 556 91 50, GSM: 041 366 700

Ugodni gotovinski ali avtomobilski krediti do 7 let
 za vse zaposlene in upokojene, tudi 09.
Stari kredit ni ovira, možnost obremenitve dohodka do 50 %. Pridemo tudi na dom. Ugoden odkup in prodaja rabljenih avtomobilov.
NUMERO UNO - trgovina z motornimi vozili, Robert Kukovec, s. p., Milinska ulica 22,
 2000 Maribor, tel. 252 48 26, GSM: 041 750 560, www.numerouno-sp.si

FLAMIN MS **Ryhm & blues**
 TODAY TOMORROW TOYOTA
 Flamin MS d.o.o., ☎ 02 530-46-60, Industrijska 1a, 9000 Murska Sobota, www.flamin-ms.si

Gorilniki na biomaso tudi že na obstoječih kotlih, 031 582 865.
G - V MONTAŽA
 Ivan Šarkež, s. p.
 Ul. 22. junija 35, Petišovci.

modri krediti
 • Kako pridem do najugodnejšega dolgoročnega posojila?
 • Kje optimalno varčevati?
 • Kako bo z moje pokojnino?
Neodvisno finančno svetovanje EXPANDET
041 604 979
 Mladinska 7, 9250 Gornja Radgona

POPRAVILNO KMETIJSKE MEHANIZACIJE TER TRGOVINA NA DROBNO IN VELIKO
 Trgovina PE M. S., Cankarjeva 60, 9000 M. Sobota
 Tel.: 02/521 13 18
 Vučje vas 29a, 9242 Križevci pri Ljutomeru
 Tel.: 02/588 81 77
M. D. C. ZADRAVEC, d. o. o.
 REZERVNI DELI ZA BALIRKE SIPMA
 PRODAJA TRAKTORJEV Zetor

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B
 zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476
ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!
 Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911

Škorpioni iz vojašnice Murska Sobota se popolnjujejo s pogodbeno rezervo

V prvi polovici leta 2005 Slovenska vojska popolnjuje protiklepno četo s sedežem v vojašnici Murska Sobota s pogodbenimi pripadniki Slovenske vojske.

Enota se popolnjuje s pogodbenimi pripadniki naslednjih vojaških dolžnosti: operater in strežak na protiklepno orožje, izvidnik, mehanik za strelivo, mehanik za raketno tehniko, vezist, podčastnik za poveljnika oddelka.

S kandidati se bo sklenila pogodba za obdobje petih let z možnostjo podaljševanja.

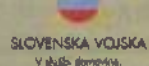
Temeljni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati kandidati, so ustrezna vojaška dolžnost, telesna in duševna sposobnost za opravljanje vojaške službe, starost manj kot 40 let, državljanstvo RS in najmanj IV. oz. V. stopnja izobrazbe.

Vas privlači uniforma, druženje z ljudmi s podobnimi interesi, kolektivni duh, občasne dinamične dejavnosti v naravi, uporaba različnega orožja, novo znanje in mnogo drugega, kar je povezano z vojaškim življenjem?

Če vas vse to mika in se želite kdaj pa kdaj odtrgati od rutine vsakdanjega življenja, službe ali študija ter spoznati nov krog prijateljev in znancev, se pridružite pogodbeni rezervi Slovenske vojske.

Vloge sprejema Izpostava za obrambo Murska Sobota oziroma njene pisarne v Gornji Radgoni, Lendavi in Ljutomeru. Podrobne informacije lahko dobijo kandidati po telefonu št. 02 523 11 00 in 02 523 13 77.

ZAKAJ PA NE?!

Svet Osnovne šole IV Murska Sobota
 razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidat za imenovanje na funkcijo ravnatelja mora izpolnjevati splošne zakonske pogoje in posebne pogoje skladno z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja - ZOFVI (Uradni list RS, št. 115/2003 - uradno prečiščeno besedilo) ter imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 5 let.

Predvideni začetek dela bo 1. 7. 2005 oziroma skladno s soglasjem ministra k imenovanju.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev, dosedanjih delovnih izkušnjah, kratkim življenjepisom ter programom oziroma vizijo razvoja in dela šole za mandatno obdobje pošljite najkasneje v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Svet šole Osnovna šola IV Murska Sobota, Trstenjakova 71, 9000 Murska Sobota, z oznako »Prijava na razpis za ravnatelja«.

Kandidati bodo prejeli pisno obvestilo o izbiri v zakonitem roku.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjetje za Informiranje, d. d., Ul. a. Novaka 13, Murska Sobota

Zima je. Pa olje že imate?
PETROL
KURILNO OLJE IN PLIN EVROPSKE KAKOVOSTI
080 22 66
 Pravčasno se pripravite na zimo in zagotovite prehitro mraz. Izkoristite ugodne pogoje plačila in že danes naročite vso toploto, ki jo potrebujete za dom - na dom. Kurilno olje in plin na brezplačni številki 080 22 66.

Prispevki za nakup opreme za ginekološko-porodni oddelek

Družina Martina Horvata, tanci 52a, namesto cvetja za pok. Rudolfa Šavla iz Martjanec - družine Bico, Štefana Ščanca - Jožeta Zvera iz Rakičana namesto cvetja za pok. Vilija Čera iz - na - 13.000; družina Jožeta iz Černelavec namesto cvetja za pok. Klara Žižek iz Murske Sobote - 5.000; Nada Obal namesto cvetja za pok. Evgena Ozvatiča iz Murske Sobote - 5.000; družina K. Šarkan iz Murske Sobote namesto cvetja za pok. Marijo Grač iz Murske Sobote - 10.000; Ginekološko-porodni oddelek, prispevek od Jakobine - 1.710; Tina Lončar, Jezera, Rakičana, namesto cvetja za pok. Emilija Hozjan iz Rakičana - 3.000; Marija Žižek, Cvetkova 8, Rakičana, namesto cvetja za pok. Marijo Petrovič iz Satahovec - 5.000; zdravniška nega in pljučnega oddelka Murske Sobota namesto cvetja za pok. soprogo dr. Franca Štavanja - 33.000; družina Kerčmar s Kukeča in Mira Prelec iz Murske Sobote namesto cvetja za pok. K. lomana Cifra s Kukeča - 1.000; sodelavci Ivanke Kovač s Petanje namesto cvetja za pok. Štefana grinčiča iz Kupšinec - 8.000; bera Koudila, Hotiza, namesto cvetja za pok. Ferdinanda Spruncija Grabšinec - 4.000 sit.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbiramo na računu št. 01100-603027826.

Splošna bolnišnica Murska Sobota

KURILNO OLJE, PREMOG

Ugodne cene in možnosti plačila.

KURIVO - PREVOZ, Juhovčeva 1, Gornja Bistrica 51, tel.: 07 81 700

MEDIAFIN KOM, d. o. o.
 Dunajska 21, Ljubljana

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA DO 300.000 SIT DO 12 OBRONOV
 PE LENDAVA:
 031 797 715, 031 581 448

kolpa

Proizvodnja in predelava plastičnih mas, d. d., Metlika
 Rosalnice 5, 8330 Metlika

Ste pripravljeni na nove izzive?

Zaposlimo dinamično in energično osebo z voljo do dela ter ustreznimi delovnimi izkušnjami na delovnem mestu.

samostojni komercialist (m/ž)
 za trženje programov Kolpa San in Kerrock na območju Madžarske

Pričakujemo:

- VII. stopnjo izobrazbe ekonomske ali tehnične smeri
- aktivno znanje madžarskega in angleškega/nemškega jezika
- 4 leta delovnih izkušenj pri trženju (zaželeno na madžarskem trgu)
- poznavanje dela z računalnikom
- izpit B- kategorije in lasten prevoz

Kandidatom/kandidatkam ponujamo zanimivo, razgibano delo, redno in stimulativno nagajevanje ter možnost dodatnega izobraževanja in napredovanja.

Z izbranim kandidatom oz. kandidatko bomo sklenili delovni razmerje za določen čas 6 mesecev z možnostjo sklenitve delovnega razmerja za nedoločen čas (zaposlitev je možna v R Sloveniji ali na Madžarskem).

Pisne ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili pošljite v 8 dneh od objave razpisa na naslov:

KOLPA Proizvodnja in predelava plastičnih mas, d. d., Metlika, Rosalnice 5, 8330 Metlika, z oznako »za razpis«.

Dodatne informacije lahko dobite osebno na sedežu družbe ali po telefonu št. 07 36 92 102.

Kandidati/-ke bodo o izboru obveščeni/-e v 30 dneh po objavi.

Spored radia Murski val

UKV 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 1. april – 00.00 SNOP, Murski val, Bojan Rajk – 05.00 Vedro v novo jutro! Simona in Marjan – 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž – 08.15 Petkov pogovor – 09.00 Poročila – 09.10 TV As, Relax – 09.45 Kulturni in športni ob koncu tedna – 10.00 Poročila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Zamurjenci, kabaret Dušana Radčiča, Džoužija, Berte in Marka – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.15 Mercator – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 13.20 Obiskujemo pomurske domačije – Od petka do petka – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.30 Romskih 60 minut – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.40 Mali oglasi – 17.30 Murski val nagrajuje – 18.30 Radijski knjižni sejem (Nevzka Emri) – 19.15 Mladi val – glasba za mlade, vaša razmišljanja (Maja, Saša in Timotej) – 20.00 Ugasni televizor, Bojan Peček in večno zelene – 24.00 SNOP

SOBOTA, 2. april – 05.00 Dobro jutro – 09.15 Mali oglasi – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Potepanje – 11.00 Poročila – 11.15 Potepajte se z nami – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Nagrada telesnega sponzorja – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.15 Oddaja tedna: Ljudski umetnik Tinč Mertuk iz Beltince – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – Od pol petih naprej: Kaj se dogaja na nogometnih igriščih po Sloveniji? Bo Mura med 6 ali v ligi zadnjosp – 17.00 Osrednja poročila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 19.00 Poročila – 19.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 20.00 Slovesna oddaja Lepote tvoje, Bojan Rajk – 24.00 SNOP

NEDELJA, 3. april – 05.00 Vedro v nedeljsko jutro! – 07.30 Panonski odmevi, oddaja o porabskih Slovencih (Uroš Bori) – 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurskih duhovnikov – 08.30 Zamurjenci – 09.00 Izbor pesmi izba – 09.30 Srečanje na Murskem valu – 10.30 Nedeljska kuhinja: Eva Bukovec in njena violina – 11.00 Poročila – 12.05 Obvestila – 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Bori) – 13.30 Čestitke, Naj dobišaj, šport – Na narodni farmi – 19.00 Poročila – 24.00 SNOP

PRODELJEK, 4. april – 05.00 Vedro v dobro jutro – 07.40 Pismo iz Porabja, Marja – 24.00 SNOP

na Sukič – 09.15 Začenjamo nov delovni teden in internetna anketa – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.15 Vaš sosed znanstvenik, Branko Žunec – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Oaj, kak san zlufto: bilanca, kako naprej ... – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Anketa – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Za zdravje – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.15 Napoved sporeda – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 MV DUR – 19.00 Poročila – 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi – 20.00 Kak je indak fajn bilo, Milan Zrinski – 21.05 Nadaljevanje večerne oddaje – 24.00 SNOP

TOREK, 5. april – 05.00 Vedro v dobro jutro! (Vida in Bojan) – 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.10 Unichem – 11.00 Poročila – 11.15 – Kratki stik – 11.30 Mali oglasi – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokoјence (Anica Kološa, Bojan Rajk) – 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev – 19.00 Poročila – 19.15 Eti ta je muzika – 20.00 Jukeboks, Boščjan Rous – 24.00 SNOP

SREDA, 6. april – 05.00 Vedro v dobro jutro, Gabriela in Dušan – 07.40 Peter Potočnik iz Beograda – 08.15 Veterinarski nasvet – 08.45 Džoužijevo pismo – 09.15 Izzivi Duška Radiča – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šiftar, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.15 Pütra – 12.30 Intervju – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Hop-top, lestvica tuje zabavne glasbe – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagrajuje – 17.40 Mali oglasi – 19.00 Poročila – 19.15 Panonski odmevi, ponovitve – 20.00 Mursko-morski val, Simona Špindler – 24.00 SNOP

ČETRTEK, 7. april – 05.00 Dobro jutro, Nataša in Dejan – 07.40 Zagrebško pismo – 09.15 Kuharski nasvet – 10.00 Poročila – 11.00 Poročila – 11.15 Reportaža tedna – 11.45 Šport za vse – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Domača plošča, lestvica – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 18.00 Mali radio – 19.00 Poročila – 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) – 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... – 24.00 SNOP

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 31. marca: ob 18.00 ameriški dokumentarni film Super veliki jaz, ob 20.00 ameriško-francoska drama Zelo dolga zaroka

Petek, 1. aprila: ob 18.00 odštekana komedija Zadata modela, ob 20.00 Zelo dolga zaroka

Sobota, 2. aprila: ob 18.00 Zadeta modela, ob 20.00 Zelo dolga zaroka

Nedelja, 3. aprila: ob 18.00 Zadeta modela, ob 20.00 Zelo dolga zaroka

Sreda, 6. aprila: ob 18.00 in 20.00 kitajsko-honkonški akcijski film Hiša letečih bodal

Ljutomer

Sobota, 2. aprila: ob 20.00 ameriška biografska drama Letalec

Nedelja, 3. aprila: ob 18.00 in 20.00 koproduksijska romantična komedija Mladi, lepi in zadeti

Gornja Radgona

Petek, 1. aprila: ob 21.00 ameriška akcijska drama Brigada 49

Nedelja, 3. aprila: ob 20.00 koproduksijska romantična komedija Mladi, lepi in zadeti

Najlepše želje ...

Vse najboljše očetu Alojzu Krpiču iz G. Slaveč in bratu Viliju Krpiču iz Černelavca ob praznovanju rojstnega želi Slavica z družino.

Dragi mami in stari mami Mariji Duh želi za njen 70. rojstni dan vse najboljše hčerka Marija z družino, pravnukinji Melanie in Nea pa babici pristikata na ličke 70 poljubčkov.

Alji Flisar želijo ob praznovanju minulega rojstnega dne vse lepo, veliko uspehov v šoli in še na mnogo leta ldi, Babi in Mihaela.

Zlatko Lucu, Dajana Kovačec, Matija Sukič, Simon Sarka, Ernest Pasičnjek, Matjaž Horvat in Saša Bohar so oz. bodo v teh dneh praznovali rojstni dan. Želimo jim vse naj, naj, naj, posebej pa ljubezen, srečo in zdravje ter kar si sami želijo – člani Športnega društva Šulinci.

Za rojstni dan želijo Marici in Zoranu Kavašu iz Bratonec mnogo zdravja in sreče v njunem življenju Klobučarjevi iz Berkovskih Prelogov, mama Joža, Alojz, Klemen, Štefka in Tone.

Na vrata drage nečakinje Anice Sukič iz Trdkove je potkal abraham. Da bi bila zdrava in srečna v krogu vseh svojih še mnogo let, želi teta Irma iz Šulincev.

Z abrahamom se je srečala draga sestrična Anica Sukič iz Trdkove. Še na mnoga zdrava in srečna leta ji kliče sestrična Irena z možem Tonetom iz Zgornjih Gorij.

Pozdrav z abrahamom ti želimo, draga Jožica Osvald iz Hrastja - Mote 22. Vse najboljše in trdno zdravje in krogu najdražjih ti želita tati Tone in Marija.

Lepe želje in trdno zdravje želim tudi mami, babici in prababici Mariji Osvald iz Hrastja - Mote za njen 76. rojstni dan in god – mož Tone.

Na prvi pomladni dan je podal roko abrahamu Mirko Horvat iz Ljutomer. Vse najboljše ter še mnogo zdravih in srečnih let mu želim žena Marjana in sin Sebastjan.

80. rojstni dan je praznovala Jožefa Špolar s Petanec. Čeprav si priklenjena na bolniško posteljo, smo ponosni na tvoje delo in voljo do življenja – nečaki z družinami.

31. marca praznuje 1. rojstni dan Tadej Pajek iz Gornje Radgone. Zdravo in srečno otroštvo ter vse najboljše v življenju mu želijo ati Branko, mamica Tanja, sestrice Sandra, botrica Marija, babica Marija, dedi Franc, teta Petra z Matjažem, teta Majda z možem Miroslavom, sestrični Tjaša in Dorotea, bratranec Teo iz Gornje Radgone, babica Danica, dedi Martin, stric Rado z Matejo ter pradedek Karl in Vinko iz Polic.

Prispevki za nakup opreme za ginekološki oddelek in novo porodnišnico

Komunala, d. o. o., Lendava namesto cvetja za pok. mamo sodelavca Štefana Zadravca – 15.000; družina Glavač, Puconci 155, namesto cvetja za pok. Marijo Sever iz Puconec – 5.000; družina Geze Žganjarja iz Moravskih Toplic namesto cvetja za pok. Štefana Viteza iz Moravskih Toplic – 5.000; Organizacija sindikata delavcev Upravne enote Murska Sobota namesto cvetja za pok. očeta sodelavca Slavka Cifra – 10.000; Organizacija sindikata delavcev Upravne enote Murska Sobota namesto cvetja za pok. očeta sodelavke Jožefe Gyorek iz Murske Sobote – 10.000; Organizacija sindikata delavcev Upravne enote Murska Sobota namesto cvetja za pok. mamo sodelavca Štefana Zelka iz Prosečke vasi – 10.000; Upravna enota Murska Sobota, Oddelek za notranje zadeve namesto cvetja za pok. očeta Jožefe Gyorek iz Murske Sobote – 15.000; družina Gizele Pintarič, Martjanci 34, namesto cvetja za pok. Štefana Viteza iz Moravskih Toplic – 5.000; Štefan Kuhar, Puconci 282, namesto cvetja za pok. Marijo Sever iz Puconec – 5.000; družina Magdič, Hotiza, Ložič 22, namesto cvetja za pok. Marijo Gaber iz Mostja – 5.000 sit. Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbiramo na računu št. 01100-6030278282.

Splošna bolnišnica Murska Sobota

Napoved prireditve

OTVORITEV LJUTOMER

V četrtek, 31. marca, ob 19. uri bo v Galeriji Anteja Trstenjaka otvoritev razstave Mateja Metlikoviča z naslovom Ilustracije/iluminacije/razsvetlitve. Dela bo predstavil dr. Ivan Štuhec, s plesno koreografijo Primavera pa bo nastopila Eva Metlikovič. Razstava bo na ogled do 29. aprila. V kulturnem programu bodo nastopili učenci Glasbene šole, otroci Vrtca Ljutomer in skupina otrok ter pevec Ivan Hudnik in prof. Marja Strojín. Izkupiček z dobrodelne prireditve bo namenjen za dograditev hiše ene od družin v občini.

MURSKA SOBOTA

V petek, 1. aprila, ob 18.30 bo v Galeriji otvoritev razstave Mir brez meja – Plakat miru 2005, ki jo prireja Lions klub in Leo klub Murska Sobota.

KONCERT

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 31. marca, ob 21. uri bo v MIKK-u Reggae dub fiesta s koncertom skupin Radikal Dub Kolektiv iz Zagreba in Radikal Dub sound system. V petek, 1. aprila, ob 21. uri pa bo sedma Metal klavnica, kjer bodo nastopile skupine Dickless Tracy (Brežice), Grizli Madams (Sevnica) in Vulvathrone (Murska Sobota).

LENDAVA

V petek, 1. aprila, ob 18. uri bo nastopil v gledališki in koncertni dvorani pevski zbor in orkester Mladžarskega radia.

DOGODEK

RADOVCI

V soboto, 2. aprila, ob 13. uri bo v gasilskem domu že 17. srečanje harmonikarjev Vaški godec.

LJUTOMER

V torek, 5. aprila, ob 17. uri bo v kulturnem domu prireditve Pomladni korak. Gre za predstavitev kulturnih dejavnosti v vrtcih občin Ljutomer, Veržej, Križevci in Razkrižje.

GLEDALIŠČE

CANKOVA

V nedeljo, 3. aprila, ob 15. uri bo v okviru Jožefovih dnevov dramska igra Kak je inda fajn bilo v izvedbi Kulturnega društva Rogošovci.

MURSKA SOBOTA

V ponedeljek, 4. aprila, ob 17. uri bo v grajski dvorani lutkovna predstava Čarobni prah avtorice Maje Končar in v režiji Nine Skrbinšek.

PREDAVANJE

MURSKA SOBOTA

- V četrtek, 31. aprila, ob 18. uri bo v Pokrajinski in študijski knjižnici topopisno predavanje Iran avtorja Igorja Klačnjaka.

- V ponedeljek, 4. aprila, ob 18. uri bo v grajski dvorani predavanje Moč misli, ki ga prireja Teozofsko društvo v Sloveniji. Predavala bo Irena P. Kristan.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Pokrajinskem muzeju je na ogled stalna muzejska razstava.

- V predverju grajske dvorane je na ogled likovna razstava del avtorja Jožeta Osterca.

- V prostorih Kluba PAC je na ogled razstava del akademskega slikarja Roberta Černelča.

- V trgovini Mass v BTC-ju je na ogled razstava Fotokluba Murska Sobota na temo Čevelj.

MORAVSKE TOPLICE

Do 17. aprila razstavlja svoja dela na razstavi Prekmurska poezija v galeriji Ajda v Termah 3000 Velko Toman.

BELTINCI

V gradu je na ogled razstava likovnih del Slikarske kolonije Izlake - Zagorje.

LJUBLJANA

V Mestni galeriji Ljubljana je na ogled pregledna razstava del Štefana Hauka.

LAASFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši je na ogled Potujoča razstava Zgodovina in zgodbe sosedstva ter razstava del slikarja Lojzeta Veberiča.

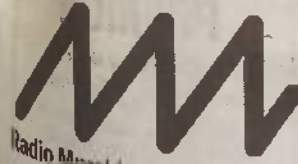
POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter koraj v vseh trgovinah in trafikah.
Podajanje za informiranje, d. d., ul. o. Novaka 13, Murska Sobota

Radio Murski val – 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE

GLASBA NAŠEGA SRCA

1. Kukavca – Strici
2. Gradalin – Polka punce
3. Ko nekomu daš roko – Zreška pomlad
4. Solza v tvojih očeh – Pogum
5. Bendžo, flavta, saksofon – Navihanke

PREDLOGA:

- Slajerska dežela – Ans. Simona Belšaka
- Pastirčkova pesem – Spev

LESTVICA OBMURSKA ZABAVNE GLASBE

1. Sin panonske sem ravnine – Kontrabant
2. Samo ge te odin čakati – Halgato Band
3. Ka si malo betežen – Marina Huber
4. Angel moj – Tadeja Miholič
5. Sela škar mri kaluri – Torpedo Band

PREDLOGA:

- Misi v raju – 2 metra pomladi
- Ivala ti – Blue Planet

Nagrada (kaseto) glasbene založbe Mandarina iz Ljubljane prejme Sonja Kuronja, Neradovci 13a, G. Petrovci.

Izdajalci kupone pošljite do ponedeljka, 4. aprila 2005, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 13 - glasujem za skladbo

GLASBA NAŠEGA SRCA:

1. Kukavca – Strici
2. Gradalin – Polka punce
3. Ko nekomu daš roko – Zreška pomlad
4. Solza v tvojih očeh – Pogum
5. Bendžo, flavta, saksofon – Navihanke

PREDLOGA:

- Slajerska dežela – Ans. Simona Belšaka
- Pastirčkova pesem – Spev

LESTVICA OBMURSKA ZABAVNE GLASBE:

1. Sin panonske sem ravnine – Kontrabant
2. Samo ge te odin čakati – Halgato Band
3. Ka si malo betežen – Marina Huber
4. Angel moj – Tadeja Miholič
5. Sela škar mri kaluri – Torpedo Band

PREDLOGA:

- Misi v raju – 2 metra pomladi
- Ivala ti – Blue Planet

Ime in priimek ter naslov:

Dellmo vstopnice za kino

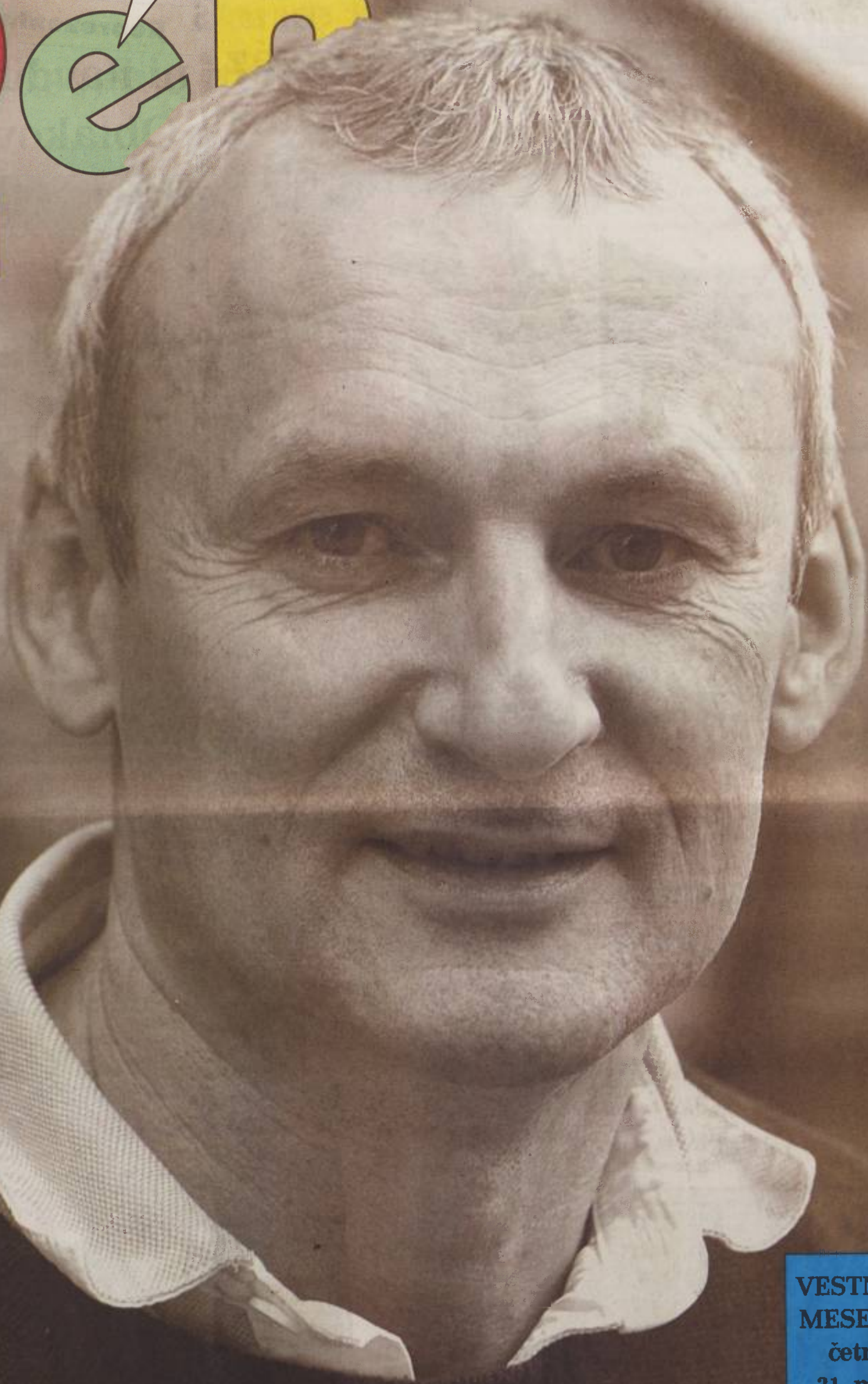
Letos je dobil oskarja za najboljši film film Punčka za milijon dolarjev. Našo nagrado prejme Štefan Gubič ml., Dolnji Slaveči 8, 9264 Grad. Čestitamo! Naše naslednje nagradno vprašanje pa se glasi:

Kdo je dobil letos oskarja za najboljšo moško stransko vlogo?

Kupon št. 13 - odgovore pošljite do torka, 5. aprila, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

pén

... iz ouke
ti stén.

LEON N. Juhrov

Prim. mag. Vladimir Pfeifer,

očni kirurg (str. 16)

VESTNIKOV
MESEČNIK,
četrtek,
31. marca
2005,
121. številka

Bomo končno v pokrajini ob Muri spregledali? Pomaga lahko oblast ali pa eden največjih strokovnjakov za očesno kirurgijo, sicer naše nižine list. Če pa želite zgolj gledati (in kaj malega prebrati), naj se priporočimo z naslednjim Pénom – pri vas bo takoj po dnevu upora proti okupatorju (28. aprila).

Zima

*Ka se je
njemi že
stoupo?*

Organoslovje na Goričkem

Končno se je zima poslovila in se lahko veselimo prvega pomladnega cvetja. A spomin na belo zimo naj vendarle ostane - pentutarski sodelavci z Goričkega so nam poslali fotografijo snežnega velikana. Nič posebnega ni v višino, zato pa je dovolj krepak v predelu, kjer so moški posebno občutljivi. Avtorji: spolovila (in celega telesa) so počitnikarji iz Sotine.

jog

ŽUR-nalizem

*Věj san te pa
sploy něj spozno!*

Novinarski poklic postaja vedno bolj nevaren, o čemer pričajo tudi mednarodni podatki o umrlih na delovnih mestih. V Pomurju sicer še nihče ni spravljal s tega sveta kakšnega predstavnika sedme sile, pa vendar je včasih dobro, če se novinar(ka) skriva pod masko in tako obravnava kakšno hudo resno temo. Kot je to storila KLARA NAĐ SOLARIČ, novinarka Nepujsaga in Večera.

frbo

Reprezentanca

Vigyáz, Klári! ni navdušen nad Oblakovo izbiro

*Oblak, zakoj si
nej pouzvo Tioja?*

Po daljšem času sta se vrnila v izbrane nogometne Slovenije fanta s prekmurske ravnice - FABIJAN NEMČAVEC in DEJAN NEMEC iz DOKLEŽOVJA. Čeprav sta že vajeni, niti eden trenutno ne igra v Prekmurju, ampak na začasnem delu v Domžalah, drugi pa v Katarju, pa to ta hip niti ni pomembno. Zanimivo je, da se nad odločitvijo selektorja Oblaka, da zentanco pokliče tudi njegovega atija, zmrduje sinček TIO. Meni namreč, da je pravočasno odvrniti se posvetil nogometni žogi in bi v reprezentanci lahko nadomestil očeta.

Dva mikrofona za enega leva

Združbe

*Viš ga, Gézeka, kelko
mikrofounof má!*

Če ste mislili, da je humorist GEZA FARKAŠ samo to, se hudo motite. A motiti se je človeško, kot je človeško tudi, če pomaga tistemu, ki pomoč potrebuje. In za nekaj takega se med drugim zavzemajo LIONS. V levji družbi je tudi človek s fotografije. Nazadnje smo ga opazovali pri vodenju dobrodelnega koncerta pri Svetem Juriju ob Ščavnici. Kako goreč humanist je Geza, dokazuje že pentutarska fotografija, saj je delal v dobrodelni vnemi kar z dvema mikrofonom ob enem. Dobro poučeni vedo povedati, da na svojih klasičnih prireditvah nikoli ne uporablja več kot enega.

tekal

Prestop(k)i

Špindler in Odarjeva zmagala

Odkar ni več v državnozborskih klopih, ljubomerni župan JOŽE ŠPINDLER sele nove politične vezi. Skupaj s podžupanjo DARJO ODAR sta se namreč odločila, da prleško prestolnico povabita numizmatika, baletnika, zgodovinarja in prvaka nacionalne stranke, ZMAGA JELINČIČA. Ta se je vabilu na obisk pokrajine zlahkih priležnosti veseljem odzval. Naši (notranje)politični viri tutajo, da so se poleg razvojnih dotakov leve in desne tudi političnih vprašanj. Konkretno: gre za morebitno politično združevanje na interesni podlagi. Če je uspelo ali ne, se ne ve, tute namreč ne vedo, ali so se pogovori končali na ulici ali v kateri od zidanic v slikovitih goricah.

*Boš ti
nacionalna?*

*Bom, če hočeš, pa
tudi nadnacionalna!*

Prostovoljstvo

Darko F. predseduje in uživa

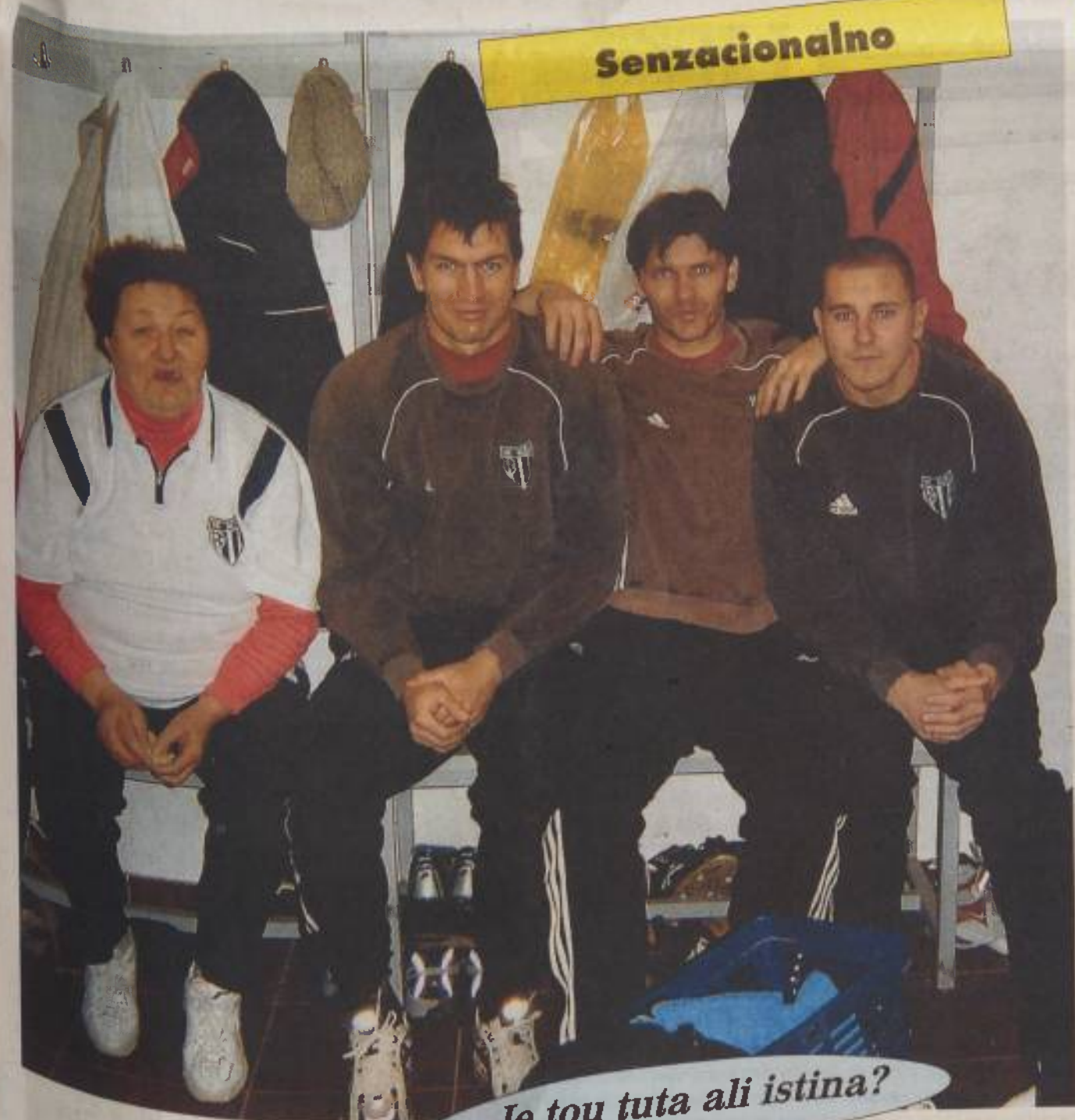

Na enega gasilca dve kelnarci!

In se je zgodila pentutarska fotografija: na sredi je uniformiran mož, sicer lastnik gostinskega lokala Jahač na Janževem Vrh, blizu pa mu je tudi frizerstvo v Gornji Radgoni. Gre za šefa gasilcev DARKA FIRŠTA, ki se je objektivu nastavljal ozaljšan z damama LIDIJO KRANJC (D) in BRANKO PERŠAK (L). Pa povejte, če gostinsko-frizersko posla naveza na radgonskem koncu ne deluje?

tekal

Mura tik pred odločilno tekmo zamenjala trenerja

Senzacionalno

Je tou tuta ali istina?

Zogobroarski fani ste verjetno kar vajeni šokantnih potez predsednika ŠD NK Mura, G. SUBANA. Presenetil je tudi tokrat, saj je tik pred tekmo, ki odloča o tem, ali bo Mura do konca prvenstva med prvo ali drugo sesterico prvoligaških klubov, zamenjal trenerja. Za trenerko, ki bo na klopi Mure na tekmi tekem, je imenoval dosedanjo navijačico TREZIKO. Ta poznata igravica Mure bolj kot kdorkoli v deželi ob Muri. Med drugim jim pravi tudi »moja deca«. Trezika pripravlja za tekmo proti Primorju napadalno taktiko, torej se je odločila za igro na vse (nič menda nima šans).

Mediterraneo Kampuš

Potem ko je že kazalo, da so se radgonske politične strasti po burnem Vodenikovem obdobju le počasi začele umirjati, je sedanji župan ANTON KAMPUŠ poskrbel za nov aferški ocvrek: odločil se je namreč, da bo namesto županovanja načeloval kuhinji ene najbolj priznanih gostiln, katere prva dama je MAJDA ŠMID. Seveda se za šefa kuhinje spodobi, da svoje kulinarčne spretnosti dokaže, preden podpiše pogodbo o dolgoročnem sodelovanju. Tako je Majda Jožetu zadala nalogo, naj pripravi kar najbolj izvirno mediteransko buzaro (s tropskimi in morskimi sadeži). Izpit je opravil z odliko, tako da tute tutajo, da bo ga boste na novem kuharskem delovnem mestu lahko občudovali še pred začetkom kmetijsko-živilskega sejma, ko je največ prometa. Veselite se novih okusov »a la campus«!

tekal

Kulinarika

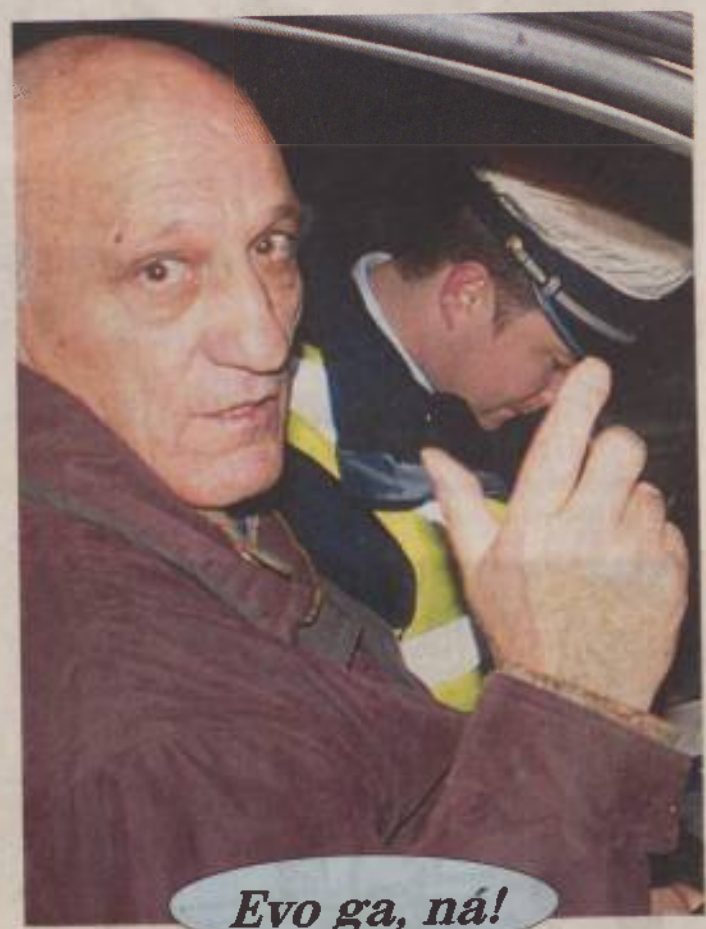

Pa me boš pošteno plačala?

Veš, da!

Dogodki

Tudi novinarji pihajo, mar ne?

Evo ga, ná!

Če ste mislili, da s(m)o novinarji zaščitena živalska vrsta, naj bo penutarska fotografija dokaz, da to ni res. Ondan (ali bolje: ono noč) je namreč gospod z belim pokrivalom svobodno pišočega žurnalista iz Gornje Radgone LUDVIKA KRAMBERGERJA povabil v uradno vozilo, da bi izpolnil državljansko dolžnost. Pentute vam lahko zaupajo, da Ludvik ni volil niti ni izpolnjeval lističev športne stave, pač pa je kratko malo pihal. Kaj je pokazal alkotest, ostaja v domeni policijskega zapisnika, lahko pa vam zaupamo, da L. K. načeloma ni v malignem delu sedmosilaške srenje.

tekal

Žan med sošolci na častnem mestu – v prvi vrsti v sredini, levo je brat Aleš.

Prvošolec Žan iz Kraljevec hodi v šolo k Svetemu Juriju ob Ščavnici. Vsi, ki ga srečujejo, občudujejo njegov pogum in voljo. Komaj vidi, a se trudi početi vse, kar delajo njegovi sošolci. Tudi brati in pisati. Zato piše z debelimi flomastri, da potem lahko prebere. Učiteljica Marija Dvoršak in vzgojiteljica Zofija Kolbl mu pomagata po svojih močeh, pa mama Marija, oče Rado, brat Aleš, bratranec Gregor, sošolci in še kdo, vendar vida ne zmorejo nadomestiti. V. d. ravnatelja Marko Kraner se je odločil, da bodo Žanu na šoli zagotovili primerne pogoje za

Bila je prava zabava.

... IN TAKO JE ŽAN DOBIL LUPO

Ivo Radin se vedno odzove na povabilo za nastop na dobrodelnem koncertu, le da natanko ve, komu bo pomoč namenjena. Tokrat je s srcem odpel za Žana.

Oste B.

Čedalje popularnejša Dica je Žanu namenila prav poseben nastop. Prvič je z njo stopila na oder hčerka Lara in novopečenemu duetu lahko napovemo lepo prihodnost. Navdušili sta več kot 800 poslušalcev.

Še en duet, ki pa ni bil prvič na odru. Še di in Geza sta stara mačka za ustvarjanje dobrega vzdušja, in ko je k temu prvič začimbe natrosila še Trezika, je vadnico preplaval smeh. Ljudje so tokrat pomagali iz dobre volje in z dobro voljo.

Duet YoZo je imel odlično spremljavo. Yo se je kar preselil med mladi del publike, Zo pa se je sam trudil na odru, zato ga tudi ni na naši fotografiji.

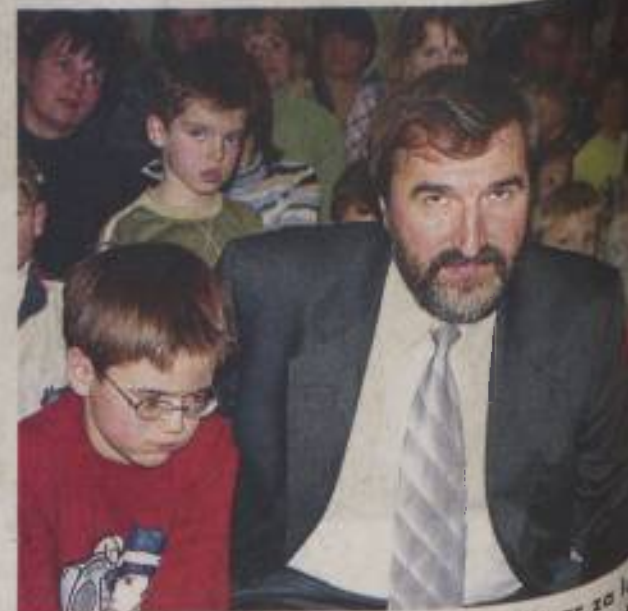
učenje. Slišal je za podoben primer v Črenšovcih, ker so na dobrodelnem koncertu in s prispevki donatorjev pomagali slepi prvošolki, in odločil se je, da po tej poti poskusi še on. Poklical je humorista Gezo Farkaša, beseda je dala besedo, projekt je podprl tudi Lions klub Murska Sobota in prvo soboto v marcu je bila šolska telovadnica pri Svetem Juriju ob Ščavnici nabito polna. Ljudje so prišli poslušat svoje otroke, Gezo, Brendija, duet YoZo, ansambel Simona Belšaka, skupino Alibi, Dico in Laro, Roka in Polono Petovar, skupino Kompromis, Iva Radina, Antonijo, Štajerskega Miša in Treziko, ki so se vsi po vrsti odpovedali avtorskemu honorarju za nastop. Za spremljavo in brezhibno tehnično izvedbo sta poskrbela Pero in Feri Horvat z Murskega vala. In tako je vstopnina v celoti ostala v blagajni za Žanovo lupo.

Z vstopnino so obiskovalci dobrodelnega koncerta prispevali kar 740 tisoč tolarjev, na prireditvi pa so prispevke k izkupičku dodali še vaščani Sovjaka (dobiček s pustovanja), upokojenci od Svetega Jurija, župnijska Karitas in domači ansambel. In odzvali so se številni donatorji. Ravnatelj nam je z navdušenjem sporočil, da so zbrali vsa za nakup lupe potrebna sredstva – nekaj več kot milijon 600 tisoč tolarjev. Vsak prispevek je bil Žanu namenjen s srcem. Če bi otrokom, ki ne vidijo, ne slišijo ali zaradi česa drugega ne zmorejo šolskih obveznosti, dodatne učne pripomočke zagotovile šolske oblasti, bi lahko rekli, da ima tudi oblast srce, pa čeprav gre za brezplačno in obvezno šolo tudi za otroke s posebnimi potrebami. Bo znala kdaj prisluhniiti s srcem?

Župan občine Sveti Jurij ob Ščavnici Anton Slana je bil navdušen nad solidarnostjo ljudi in njihovo pripravljenostjo pomagati malemu Žanu. Gezi in nastopajočim se je zahvalil za dobro gesto in sporočil, da bo tudi občina dodala svoj prispevek.

Sveti Jurij ob Ščavnici bo imel čez slabih deset let plesno skupino, ki bo nastopala skupaj z velikimi zvezdami. Že njihov prvi nastop to napoveduje. Ker je bil uspešen, obljublja, da bodo veliko vadili in da jim bomo ploskali.

Žan in Geza – oba zadovoljna, saj je denar za lupo zbran. In Žan bo lahko prebral tudi vse tisto, kar je bil doslej njegovim očem nevidno. Zanj in za vse okoli njega je svet naenkrat lepši, bolj svetel ...

Te dni sem se preselil na drugi konec sveta, v Kalifornijo, v zaščiteno naselje apartmajev Hillcrest v elitni judovski četrti West Los Angelesa. Z drugega nadstropja svojega stanovanja vidim na notranjo ulico, kjer so za živali pripravili poseben prostor, celo pasja in mačja stranišča. Gledam lastnike psov, kako jih vodijo naokrog, kako se z njimi sprehajajo, kako skrbijo zanje. Med njimi so psi različnih pasem, veliki, črni, prijazni in manj prijazni in presenetilo me je, da med njimi ni bilo nemškega ovčarja.

Živalski instinkt

V nemškem filmu Padec - bil je nominiran med petimi filmi z angleško negovorečega jezikovnega območja - posvečenem drugim Hitlerjevim dnevom v berlinskem bunkerju, je prizor, ko Eva Braun ponoči pelje na sprehod nemškega ovčarja, Hitlerjeva pasjega ljubimca. Sprehod po ograjenem vrtu je bil kratek, sirene, ki so naznanile bombni napad, so prekinile nežno potepanje po nekaj kvadratnih metrih že hudo porušene nemške prestolnice. Nekaj ur kasneje je postal fuhrerjev pes prvi triev likvidacije znotraj dobro zaščitene bunkerja. Rusi so bili pred vrati, zavezniški pa niso hoteli sklepati nobenih kompromisov o predaji. Hitler je vedel, da živ ne sme pasti v roke sovražnikom nemškega naroda. Zdravnik je dal psu zapadno scankaljem, mu krepko stisnil gobec in žival je v nekaj minutah umrla. Oficir ga je vzel v naročje in odnesel po hodniku na vrt. Te dni je izšla zgodba o tem, kako so živali preživele oziroma niso preživele konca druge svetovne vojne v nemških mestih. Opisana je usoda ljudi in živali v dresdenskem živalskem vrtu. Prav letos mineva šestdeset let od zračnih napadov v Evropi, ko je približno 13.000 ameriških in britanskih letal zmetalo na tone in tone smrtonosnih bomb nemška industrijska središča, med drugim tudi na Dresden. Meslo v štirinajstega februarja 1945 izginilo v ognju, razvalinah in pepelu. Kasnejši statistični podatki so potrdili, da je takrat

štirinajstim februarjem oglašile sirene in se je začel zračni napad, so postali vsi ukrepi v trenutku neučinkoviti. Bombniki, razporejeni v obliki preproge, so pol ure metali uničujoče bombe ter Dresden zasuli s ploho vnetljivih bomb, tako da je v mestu zagorelo na tisoče objektov, v živalskem vrtu pa je nastal pravi pekel. Zgradbe v živalskem vrtu so se rušile, kot da so iz kart. Prestrašene živali so tulile, zavijale. Bombe so najprej uničile zgradbo, v kateri so bile antilope. Ljudje so stekli iz skladišč in jim odprli vrata na dvorišče. Potem so osvobodili še žirafe, vendar so bile živali tako prestrašene, da so obstale na mestu in so jih morali čuvaji s silo spraviti na plano. Bomba, ki je padla na zgradbo z nilskimi konji, je tri živali pokopala v bazenu, kjer so se konji, zasuti z betonskimi stenami, zadušili. Čisto mlado slonico, težko štiristo kilogramov, je dobesečno vrglo nekaj metrov daleč v grmovje. Ženka severnega medveda je živa gorela. Dva svoja mladiča je pokrila s telesom in ju krepko prijel s šapami, da ji ne bi pobegnili. Čuvaj, ki je bil v bližini, je medvedko ubil, mladiča pa spravil na varno. Posebno usodo so doživele divje zveri. Levi, tigri, leopardi in črni panterji so pobesneli, kajti na hrbte so jim padali ognjeni ogorki. Prišla je četa nemških vojakov in jih vse po vrsti pobila. Bizoni in črni bivoli so zdivjali na ulice, prepolne ljudi, ki so bežali iz mesta. Živali se zanje niso zmenile, do jutra so se mirno vrnile v vrt. Zvezda živalskega vrta šimpanz Pitt, ljubljeneček otrok in odraslih, je uspel pobegniti, a se je kmalu vrnil v živalski vrt. Z eno roko se je držal za ranjen trebuh, v drugi je držal steklenico kompota, ki jo je staknil, kdo ve kje. Ljudje iz živalskega vrta so ga hoteli rešiti. Eden od mladih krotilcev živali se je sredi porušenega mesta s kolesom odpeljal iskat živinozdravnika. Pomoč je prišla prepozno, Pitt se je zastrupil z nepitno vodo. Steklenica z vloženim sadjem mu je bila poslednje zadovoljstvo v življenju. Strahoten zračni pritisk je odnesel kupolo, pod katero so bile nameščene ptice. Deset orlov je poletelo pod črno, sajasto nebo. Vendar so se ptice naslednje jutro vrnile, kajti bil je čas, ko so jih čuvaji krmili. Kljub pastem, ki so jih postavili, niso ujeli no-

zabilo življenje okrog 135.000 ljudi. Ko so zavezniška letala, za katere je vrhovni poveljnik letalstva Göring ohlolo pripomnil, da nikoli ne bodo preletela neba nad Nemčijo, začela neuslišljeno bombardirati nemška mesta, so v živalskem vrtu v Dresdenu sprejeli številne ukrepe za zaščito živali pred zračnimi napadi. Zgradili so več zaklonišč, vse živalske prostore pa so opremili z zaščitnimi aparati s peskom in ročnimi aparati s peno za gašenje požarov. Vse osebe so izurili in naučili ravnanja s protipožarnimi aparati. Ko so se ponoči med trinajstim in

benega orla, simbola nemške državotvornosti. Ptice so še kakšen dan krožile nad mestom, nato so odletele proti planinskim vrhovom. Nacistični minister za propagando Göbbels je nekaj dni po bombardiranju Dresdna v svojem radijskem govoru napadel zavezniške pilote, imenoval jih je brezdušne ubijalce, ki ubijajo nedolžne živali. Pri tem je pozabil omeniti, da so Nemci v nacističnih taboriščih ubili več milijonov ljudi.

Ameriški zgodovinar in humanist Boria Sax je napisal nev-sakdanjo knjigo Živali v nemškem rajhu s podnaslovom Domači ljubimci, nedolžni jagenjčki in holokavst. Prav nemški filozofi so se v preteklosti razpisali o kultu in simboliki orla, leva in volka, kasneje tudi psa v nemški zgodovini. Pri tem so pozabili, da tisti, ki ubije psa, izgubi prijatelja, tisti, ki ubije ljudi, ostane sam na svetu. In to je bil Hitler v filmu Padec v režiji Oliverja Hirschbiegla, v katerem je igralec Bruno Ganz odlično zaigral vlogo nemškega voditelja in stanju duševnega in telesnega razkroja.

RAZMIŠLJANJE

Maja Prettner
dijakinja

Ni dolgo od tega, ko smo praznovali prihod novega leta, novega začetka. Vsako leto si vedno znova zadamo cilje, ki jih želimo doseči, si obljublamo tisoč stvari, ki jih bomo začeli z novim letom. Skušamo si nabrati novih moči za leto, ki prihaja. Čemu taka evforija prav na ta dan?

Mar ne znamo črpati energije iz vsakdanjega življenja, nehati s kajenjem, postati resni, končati študija, biti veseli, ne da bi morali čakati na neko navidezno prelomnico, ki naj bi spremenila vse naše dotedanje navade.

Mene šele pomlad toliko prebudi, da si zastavim nekaj novega, si zarišem neko pot, ki se je bom skušala držati. Pomlad je vedno »ziherašica«. Zmeraj ve, da bo prišla za zimo. Če bi tudi mi vedeli, da bo naše delo, naše seme vedno obrodilo, ne bi bili nikoli negotovi in bi vse naredili brez pomislekov. To bi bilo odlično, saj bi nas na koncu vsake poti čakala nagrada. Že na začetku bi vedeli, da bodo vse naše želje, misli, dejanja dosegli uspeh. Ampak tako življenje bi bilo enolično in prav je, da vse ne funkcionira tako preprosto. Ne predstavljam si, da se mi za nobeno stvar ne bi bilo treba truditi, da bi bil vsak cilj dosežen brez kakršnega koli napora. Takrat se ne bi niti razveselila svojega uspeha, saj bi bil samoumeven. Normalno je, da je včasih pot do želenega cilja strma in je veliko stranpoti, na

katere zaidemo, a na koncu zmeraj pridemo do cilja. Četudi se razlikuje od naših prvotnih želja, je gotovo pravi. Nikoli ne pozabite sanjati in naj vas pomisleki ne ustavijo pred tem, da bi preprosto zagrabili priložnost, ki vam pride naproti. Nihče od vas ne zahteva, da ste vedno kos situaciji, zato ne skušajte stalno igrati vloge »najbolj trdoživega«. Ne obžalujte, če se vse ne izide, kot ste si zamislili, a naj vam ne bo zadoščeno, dokler ne dosežete tega, po čemer ste stremeli. Razdajajte se drugim, ampak ne pozabite na svoje zadovoljstvo. Vzemite si čas samo zase. Plešite na soncu do onemoglosti, pojte na ves glas, četudi vam drugi pravijo, da nimate posluha, navijte glasbo do konca in se ji prepustite, smejte se, dokler vas ne začne boleti čeljust, privoščite si najljubšo čokolado, lenarite in se odklopite od sveta. Počnite, kar vam srce poželi. Vsaj enkrat se ne ozirajte na to, kaj pravijo drugi, in zadovoljite svoje potrebe. Sama si samo tako lahko nahranim dušo.

Pomlad se mi zdi idealen čas, da se predramimo iz zimskega spanca in znova postanemo »firbčni«, ustvarjalni, radoživi, navihani... Narava se prebuja in začenja svoj novi cikel. Tako tudi mi ne smemo ostati zabubljeni, ampak se moramo znebiti svojega kokona. Brez tega, da odstranimo odvečen balast, se ne moremo razvijati naprej. V spominu naj ostanejo le dobre stvari, slabe pa naj zbledijo. Vendar si napač ne smemo očitati, saj smo tudi z njimi pridobili nova spoznanja.

Iz mene so v tem letnem času izvaljena vsa pozitivna čustva, saj me nanj vežejo mnogi lepi spomini. V mislih me že omamlja sveži aprilski dež, zamišljam si kapljice, ki se vpijejo v mojo kožo. Sonce pokuka izza oblakov in prinese s sabo optimizem. S svojo magično svetlobo bi moralo očarati še tako mrke obraze. Čemu kisli obrazi, ko pa nas obdaja taka lepota? Vsaj za trenutek odmisli, da vam šola dela preglavice, da vas jezi sosed, da vas jutri čakajo nove obveznosti, da nimate avta, kakršnega bi želeli, in se veselite majhnim radostim. Tudi vi kdaj komu kaj podarite od srca. Dovolj je že nasmech, pa boste nekomu gotovo polepsali dan, teden ali celo mesec. Tudi tisti, ki so navidez videti močni, potrebujejo prijazno besedo. Pod kožo smo vsi iz krvi in mesa. Naj vam ne bo odveč svojim bližnjim nakloniti pozornost in jim prinesiti rože s travnika, presenečeni boste, kako se bodo razveselili.

Oddajajte pozitivno energijo in zadihajte s polnimi pljuči! »Kaj je življenje, če si prevzeti od skrbi ne vzamemo časa, da bi stali in strmeli?« (William Henry Davies)

MADE IN USA

Branko Šomen

Cilka Jakelj, njeni štirje fantje in še Kamerunec povrhu

Ondan smo bili vsi prevzeti. Ker so dijaki in profesorji ljutomerske gimnazije s pripovedovanjem Kreslinove poezije napravili prav poseben dogodek. Stari roker z ženo, očetom in materjo je med predstavo sedel v dvorani kulturnega doma, ob Cilki Jakelj, ki je dogodek spočela, je bil na odru, ko se je pridružil izvajalcem tako raznežen, da ga takega še nisem videl. In je zamrmral v mikrofoni: »Zdaj vidim, da imajo ti moji teksti neki smisel.«

»Zdaj je vsak dan posebej lep ...«

Nekaj dni pozneje me sprejmejo Jakljevi na svojem domu na Spodnjem Kamenščaku. Ljubo, šef pomurske izpostave državne veterinarske uprave, je spekel jabolčni zavitek, tako da je vsa hiša dišala po sveži peki. S Cilko se umakneva v njen kabinet. Čeprav pravi: »Lepo, da si prišel na obisk, intervjuja pa ti res ne bi bilo treba delati!«

Spomnim jo, kako sem njo, Ljuba, Nejca, Mateka in Možeka prvič srečal. Gole in bose. V naturističnem kampu v Istri. Mi smo že bili tam, oni so prišli z brako prikolico. Sinovi so bili stari tam nekje pet in tri leta, Matevž in Primož sta dvojčka, Jernej pa je starejši. Ljubo je prišel do nas Pomurcev, zlasti do Radgončana Janeza, da mu v skladu s tradicijo v kampu pomagamo postaviti šotor. Kje pa je Cilka, vpraša Janez. Na eni skali leži, odgovarja Ljubo, in bere knjigo ...

»Tako si se me zapomnil,« se od srca nasmeje Cilka Jakelj. »Pa mi menda nisi zameril, da vam moškim nisem hotela biti v napoto pri tem opravilu!« Z Ljubom sta se poročila pred 30 leti. »Prvega marca je bilo. In poglej: letos je bilo 1. marca minus osemnajst, takrat pa natanko plus 18 stopinj. Na fotografijah se vidi, da smo bili vsi pomladno oblečeni.«

Ampak knjiga je od dijaških let dalje, med študijem in poučevanjem na ekonomski šoli v Soboti in na gimnaziji v Ljutomeru, vmes tudi med zaposlitvijo na Zavodu za šolstvo, njena iskrena in intenzivna prijateljica.

»Povabila sem, na literarni večer, Toneta Pavčka. Ze prej je bil moja pesniška ljubezen, od takrat naprej je ta ljubezen, prijateljstvo vzajemno. Prišel je za en dan, ostal je tri. Z Ljubom sta prekrizarila te prleške gorice po dolgem in počez. Midva pa sva klepetala do nezavesti. Spoznati takega človeka je dar za vsakega.«

Cilka je Radgončanka v Ljutomeru. »Ja, že več kot deset let sem živela tu, pa sem še vedno vsak petek sedla na avtobus, z mojimi tremi fanti, in se odpeljala na Šlebingerjev breg. Ljubo je prišel za nami, ko je imel čas.«

Vozniški izpit je naredila v zgodnji mladosti. »Potem pa deset let nisem vozila. In je prišla tista agresija na Slovenijo. Ljubo je bil poslanec. Po njega so prišli policisti in ga odpeljali na zasedanje parlamenta v Ljubljano. Jaz pa sem ostala sama s tremi fanti na vikendu mojih staršev v Negovi. Golfa pa niti vžgati nisem znala. Tri dni potem, ko se je Ljubo vrnil, sem zahtevala, da je šel z mano in sem sama peljala do Lukavcev. In od takrat vozim.«

Diplomirala je iz nemščine in slovenščine na Filozofski fakulteti. Danes poučuje le slovenščino. »Če bi lahko še enkrat začela, bi vzela slovenščino in etnologijo.«

Kreslina, rokerja, ste vzeli. Priključili k dijakom tudi nekaj profesorjev. Da smo slišali Kreslina v nemščini, angleščini,

francoščini. Zlasti je bil opazen mladi asistent, Kamerunec. »Cedric je pravzaprav moj četrti sin,« se nasmeje. »Danes je posebno naključje, da ga ni tukaj. Vrstnik in prijatelj je mojim trem sinovom in neizmerno rad je tu na Kamenščaku. Pozimi sem mu spletla debel volnen pulover, saj je zima zanj daleč premrzla. Kreslina si je prevedel iz angleščine v francoščino in prav užival je v nastopu. Sicer pa sama uživam v neskončnih pogovorih s tem mladeničem. On govori angleško, jaz nemško in včasih trajajo najine debate ure dolgo.«

Uživali so očitno vsi, ki so bili na odru. Pa tudi tisti mladi profesorji, ki so poskrbeli za sceno, glasbo, luč. In Samo

Budna, nekdanji dijak, ki je s svojo sestro spet prevzel občinstvo. »Samo mi je na cesti rekel: Do zdaj ste bili mladi profesorica, vas zdaj lahko imam za prijateljico?«

Tak projekt s predelavo rokerja pričakoval od mladih profesorjev. »Naj posebnega ni ta dogodek. S takimi projekti se ukvarjam že vse življenje. Kreslin me je popadel po lanskem decembrskem koncertu v Cankarjevem domu. Povzela sem se z njim in je nastalo. Še zdaj me pogosto pokliče. Tudi njemu je sedlovstvo Pa mladi? Radi sodelujejo pri teh predstavah?

»Drugace je kot pred leti. Talirat so vadili po večerih. Zdaj imajo raje, da opravimo nekako med poukom, da Dejstvo je, da je izredno velika učna vozačev in morajo na avtobus. Včasih ko vadijo pozneje, učence razvzamejo Ljubo, moji fantje.«

Ko sem se pred leti peljal z Dunaja vas srečal na avtocesti. S polnim avtobusom dijakov. Ki jih vozite na predstavo na Dunaj. »Možnost se je pokazala. Najska gledališča nam gredo zelo na roko, pa najamemo avtobus, kupimo vsotoplin in gremo. Saj smo imeli abonma na Mestnem gledališču, ampak je boljše, hodiš v več krajev in gledališč.«

Med vsem tem ste se nenadoma soočili z boleznijo.

»Tudi sama nisem bila prepričana, da sem ravnala prav: pred operacijo sem se k učencem in jim povedala, kaj se dogaja. Ampak ko sva se o tem pogovarjali z ravnateljem, me je potolažil, da so se zelo dobro odzvali. Tudi zdaj imajo nekako drugačen, boljši odnos. Zase pa lahko povem, da mi je zdaj življenje lepše. Bolje znam veseliti vsakega dne, vsakega človeka, dogodka. In manj mi je pomembno, če niso vse stvari na svojem mestu. Če je pobrisan prav vsak prah v hiši. Samo je lepo živeti. In zlasti, če imaš ob sebi štiri moške.«

Jože in Benedikt Brunec

Predvsem kot lik brata Džoužija iz sredinega jutranjega programa radia Murski val in iz Zamurjencev, ki je humoristična oddaja radia Murski val ter po njegovem humorističnem prispevku v Vestniku, poznate bralci našega sodelavca Jožeta Brunca. Toda Jože Brunec je brat tudi v pravem pomenu besede. Njegov brat Benedikt sicer živi v Avstraliji, toda razdalje danes ne pomenijo ničesar, pravi Jože Brunec v Murski Soboti.

Fotografija vnukinje Lily je prispela iz Avstralije v pol ure.

Brat Džouži – brat v pravem pomenu besede

Na kolesu v Čakovec

Benedikt oziroma Ben, kakor ga kličejo v Wodongi, je odšel v Avstralijo pred več kot štiridesetimi leti. Takrat je v Sloveniji primanjkovalo dela, zaslužek v tujini pa je bil boljši. Ker sva bila zelo navezana, sem ga prepričeval, naj ostane, toda Benedikt je vztrajal pri svojem, »je razložil Jože Brunec. Takrat je bil to skorajda šok za družino, kajti vedel so, da ga bodo zelo pogrešali. Če se samo spomnim, vse sva počela skupaj v takratni Soboti, ki sploh še ni imela podobne mesta, temveč je bila ena velika blatna vas, ki jo tlakovalo samo eno ulico,« se je nasmehnil Jože. Pri tem je pomislil na njune teke po kanalu, saj sta bila oba športnika, ter omenil, kako sta dvigovala uteži, ki sta jih naredila sama. Poiskala sta namreč dovolj močno krmilsko palico, na katero sta obesila kroge, ki sta jih naredila sama iz betona. Veliko sta skupaj tudi kolesarila. »V bistvu sem pedale poganjal jaz, Benedikt pa se je vozil na 'stangi'. Prekolesarila sva skoraj ves ravninski del Prekmurja. Goričko je bilo v takih primerih, ko poleg sebe voziš še nekoga na kolesu, težje dosegljivo,« smo izvedeli od našega sogovornika. Peljala sta se tudi v Čakovec. Najprej do sorodnikov v Melince, nato pa naprej na Hrvaško. Vzrok za takšno dolgo pot je bila Jožetova ampatija, s katero se je nato tudi sestel, Benedikt pa ga je potrpežljivo čakal pri kolesu.

O češnjah in grozdju

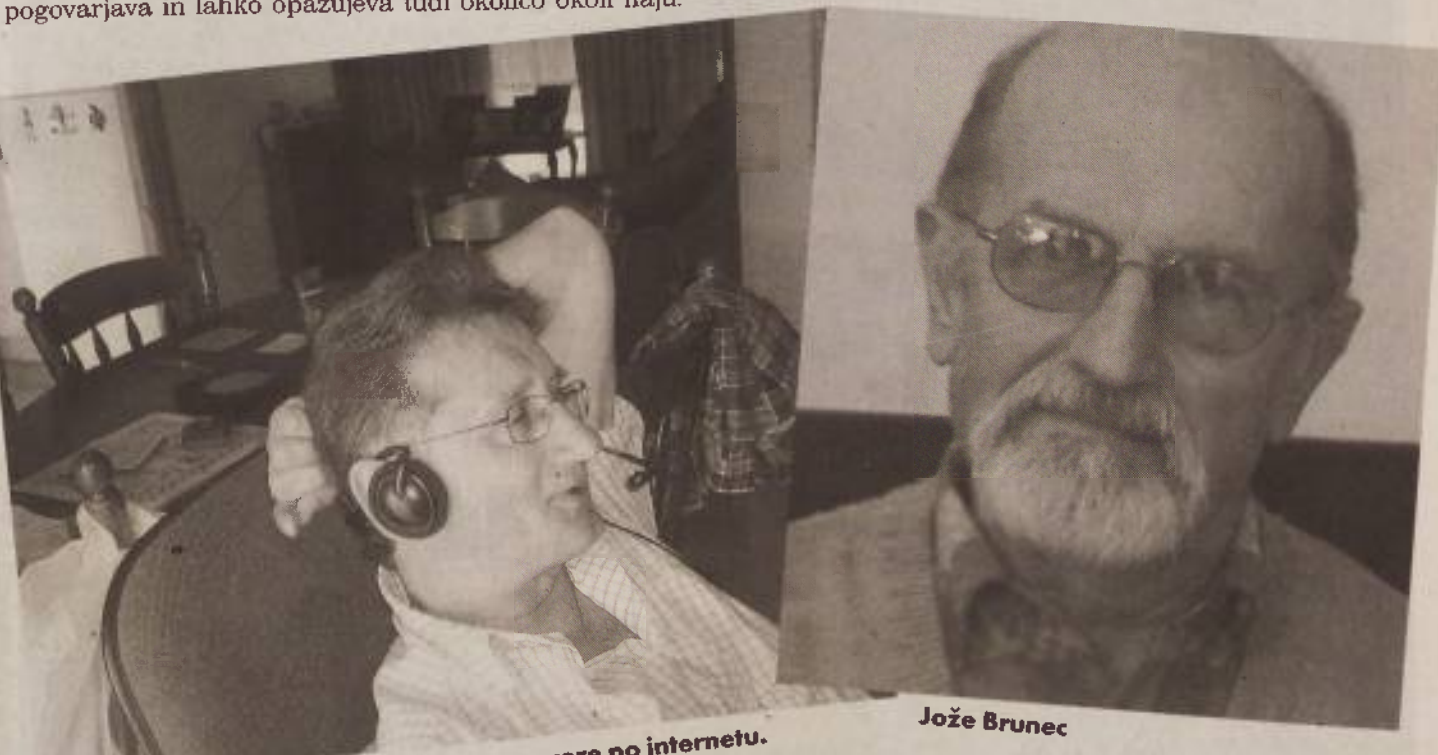
Razdalja do Hrvaške pa je veliko veliko krajša, kakor razdalja do Avstralije. Brata Brunec jo danes premagujeta s pomočjo računalniške tehnologije. Oba sta računalniška

navdušenca. Že na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, ko je internet šele pokukal v svet, sta navezovala stike po elektronskih poteh. Najprej so sicer iz Murske Sobotice v Wodongo in obratno romala pisma in telefonski klici, v njih pa sta oba ugotovila, da bi bilo veliko hitreje in ceneje, če bi se pogovarjala po računalniku in internetnih povezavah. V začetku internet še ni bil tako razvit, kakor je danes. Vedno, kadar sem hotel govoriti z bratom, sem moral najprej po telefonu poklicati v Ljubljano, tam pa so vzpostavili povezavo z Avstralijo,« se spominja Jože Brunec. V začetku sta si pošiljala le krajša besedila. Povezave so bile še zelo počasne. Zvok z glasovi najbližjih je še vedno sodel na kasete, podobe pa na fotografije, ki sta si jih pošiljala z navadno pošto. Potem je tehnologija napredovala. Prva slika, ki jo je Jože dobil iz Avstralije, je bila nekoliko nejasna, za njen prenos na domači računalnik pa je bilo treba čakati nekaj ur. Danes so stvari drugačne. Povezave so postale hitrejše, Jože in Benedikt sta si poleg zvočne omisla tudi slikovno povezavo. Ko Jože sedi za računalnikom v Murski Soboti, ga Benedikt vidi na svojem ekranu v Avstraliji. »Prav zanimivo je, ko se takole pogovarjava in lahko opazujeva tudi okolico okoli naju.

po internetu na strani www.radiomurksival.si. Gotovo sliši tudi brata Jožeta, ki nastopa v Zamurjencih, čeprav prizna, da nima velikokrat priložnosti slišati prav brata. Med Avstralijo in Slovenijo je namreč skoraj deset ur časovne razlike. Poleg tega je oddaja na sporedu, ko je on v službi. Zaposlen je kot orodjar in dela v treh izmenah. Pri tem izvemo, da so Pomurci v Avstraliji pridni delavci. To se je pokazalo pred leti, ko je delodajalec začel odpuščati zaposlene. Odpustil jih je petdeset, Jožetov brat je ostal. Slovenci imajo v Wodongu tudi svoj klub, Benedikt pa je celo v njegovem nadzornem odboru. Kadar se ne ukvarja s klubskim knjigovodstvom, igra v tamkajšnjem ansamblu na klarinet ali trobento. Ostalo je tudi navdušenje nad športom. Oba sinova sta nogometaša. Pred nedavnim je Jožetu celo namignil, da bi prišel v Slovenijo, ko bo v Evropi svetovno prvenstvo v nogometu.

Ostaja Murski val

Nazadnje je bil Benedikt v Sloveniji pred osemnajstimi leti. Takrat je bil zelo presenečen, kako se je Murska Sobotica spremenila in razvila. Pri ponovnem obisku bo

Jože Brunec

Slušalke so obvezen del opreme za pogovore po internetu.

Jaz na primer jeseni razpravljam o grozdju in trgatvi, ki smo jo opravili, brat pa mi razlaga o češnjah, ki so pri njih pravkar dozorele, pri tem pa s kamero pokaže na ženo, ki v kuhinji koščiči te iste češnje. Moram namreč dodati, da so zaradi lege Avstralije na južni polobli letni časi nasprotni našim,« je dodal Jože.

Fotografija vnukinje

Z internetno hitrostjo so prišle iz Avstralije do Jožeta tudi fotografije Benediktove vnukinje Lilly. Kako brezmejen je internet, priča dejstvo, da je nastala fotografija uro po porodu v porodnišnici v Wodongu, pol ure za tem pa je bila že na računalniku v Murski Soboti. Skorajda v realnem času pa zadnje mesece potuje v Avstralijo tudi program radia Murski val. Benedikt ga v Avstraliji posluša

presenečenje manjše, saj Jože pravi: »Včasih, ko mu povem, kaj novega so zgradili in naredili v mestu, mi pove, da je s tem že seznanjen, saj si je ob pomoči medmrežja pogledal slike, in mi hkrati pošlje še naslov internetne strani.« Jože še ni bil v Avstraliji. Dežela je še vedno tam spodaj in prej so imeli prednost drugi kraji. Z ženo sta namreč potovala po Evropi, bila v Združenih državah in še in še bi lahko naštevati. Zdaj potuje predvsem njuna hčerka Irena, ki je priznana slikarka in kiparka, čeprav Jože ugotavlja, da je zelo zaposlena tudi v Sloveniji. »Kdo ve, morebiti pa se bo Jože vseeno kdaj v prihodnosti odločil, da bosta z ženo obiskala Benedikta v Avstraliji. Morebiti bosta odpotovala celo v Tasmanijo, odkoder je Benediktova žena. Vsekakor pa do takrat ostajajo pogovori in stiki s pomočjo računalnika in interneta ter Murski val na naslovu www.radiomurksival.si

Dejan Fujs

Benedikt Brunec

LEGENDE

Lajos Vlaj, človek

Ella Pivar

»Lajos Vlaj je bil rojen v Lendavi, v Spodnji ulici. In ta Spodnja ulica je postala in ostala njegov življenjski simbol, ulica lendavskega proletariata, nasprotje Glavne ulice, v kateri je nekoč stanovala lendavska gospoda. Izšel je iz vrst proletariata in mu ostal zvest vse življenje ...« je zapisal Miško Kranjec 1966. leta ob njegovi smrti. Tih in skromen navzven, zagrenjen, uporniški navznoter je prenašal breme, ki mu ga je za popotnico naložila Spodnja ulica. Deset let po smrti so po njem poimenovali dvojezično osnovno šolo v Genterovcih, v začetku marca 2005. leta pa smo našli njegov doprski kip na odlagališču zgodovine, v shrambi lendavskega muzeja.

Sic transit gloria mundi - sem pomislila, ko smo iskali s kiparjem Ferencem Kiralyem in mladim vajencem Gorazdom iz lendavskega muzeja med poslikanimi starinskimi skrinjami na grajskem podstrešju kip Lajosa Vlaja. In takoj se mi je porodila dilema: si je sploh kdaj želel svoj doprski kip pred šolo ali drugo javno ustanovo ...

Spomnim se ga, kako je stal v začetku šest-

desetih let za prodajnim pultom v knjigarni in čakal, da vaški otroci po koncu pouka pridemo v njegov svet, med knjige, in mu povemo, kaj novega se dogaja po vaseh. Zaradi poznanstva z mojim očetom, ki je imel svoje korenine prav tako v Spodnji ulici, in zaradi ljubezni do knjig sem bila privilegirana. Za dva dni sem si lahko kar iz knjigarne sposojala madžarske in slovenske knjige.

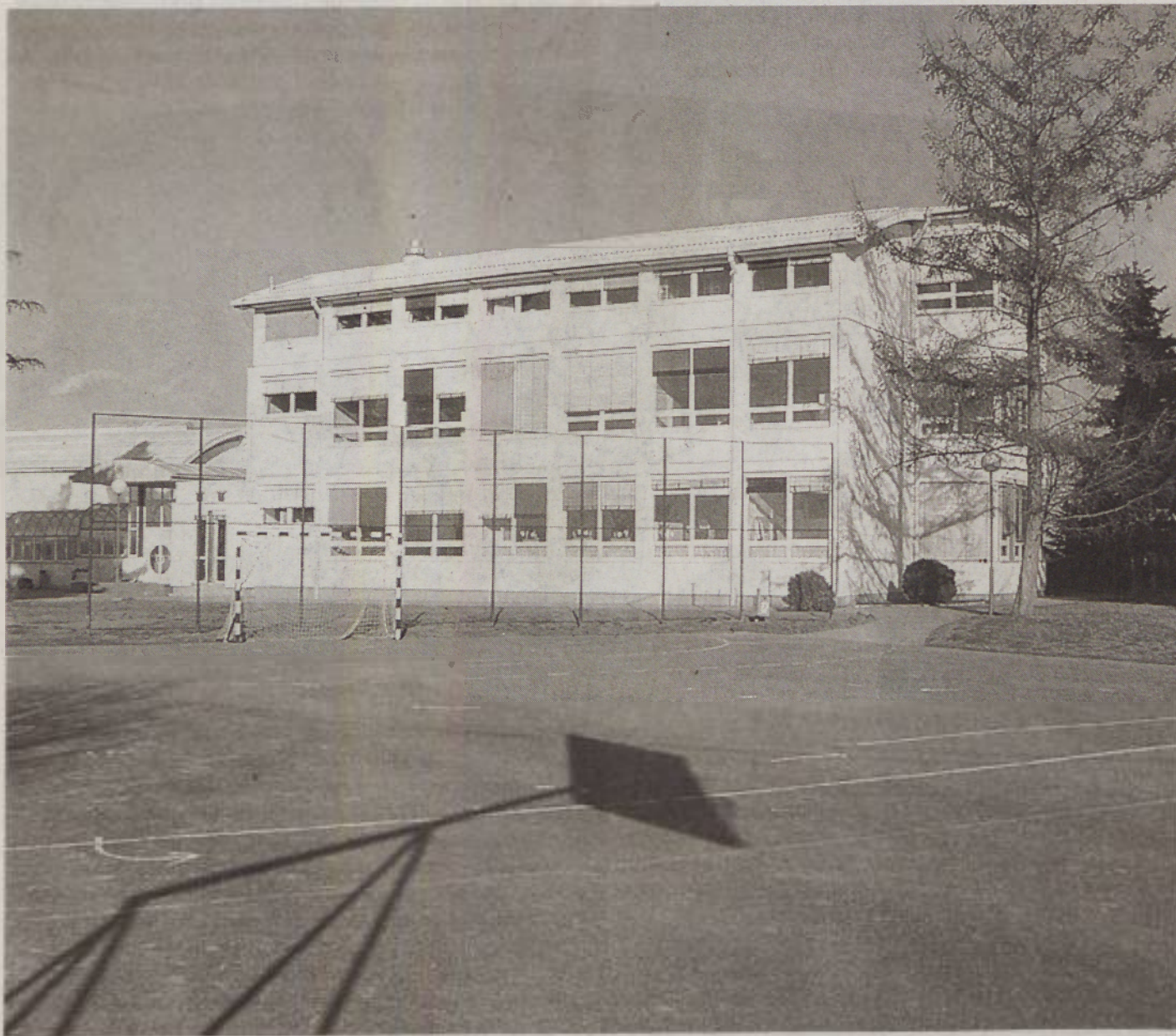

Spodnja ulica in kar je še ostalo od nje. Vlajeve rojstne hiše ni več, je pa njegov dom, bela pritlična zgradba, ki jo je odkupil od židov.

Zavil jih je v rjavi »pak-papir« in vedno naročil: »Vrni jih takšne, kot si jih dobila, le vsako črko preberi.«

»Vlaj je veliko srce,

toda ne zna poskrbeti zase. Najprej pomisli na druge, zato zanj nič ne ostane ...« je govoril moj oče in še dodal, da bi lahko živel v najlepši hiši

Štefan Varga, ravnatelj DOŠ v Genterovcih: »Sredi devetdesetih let smo na aktivu ravnateljev bivše lendavske občine pri posebni točki dnevnega reda govorili o spremembi imen šol in se odločili, da jih uradno drugače poimenujemo. Naš kolektiv, učiteljski zbor, se je s tem strinjal in smo, tako kot druge šole, tudi mi dali kip Lajosa Vlaja, ki je stal pred šolo, v lendavski muzej. Pozneje so nam nekateri to očitali. Morda smo se res prenašili in sledili trendom, toda mislim, da je naziv Dvojezična osnovna šola - Kétnyelvű Általános Iskola dostojen za našo ustanovo ...«

Dr. József Varga: »Vlaja sem spoznal kot mlad učitelj v Lendavi. Sándor Szunyogh mi je dejal, da obstaja še en človek, ki piše pesmi, in jaz sem mu pokazal tudi svojo. Prva njegova pesniška zbirka z naslovom Versak (Pesem, op. p.), ki jo je uredil dr. Vanek Šiftar, je izšla leta 1961. leta, sedem let pozneje pa mi je pripadla čast, da sem za založbo pripravil drugo zbirko pod naslovom Szolid intés (Prijazna opomin op. p.). Veličina njegovih pesmi je v neposredni izpovedni moči, verzi pa ustrezajo vedno literarnim pravilom. Bogat in navaden besedni zaklad mu omogoča tankočutno lirsko izražanje. Moramo ga spoštovati kot prvega, ki je objavil svoje pesmi pri Pomurski založbi v madžarskem jeziku. Zato sem z veseljem pozdravil pobudo, da šola v Genterovcih, kjer sem bil takrat ravnatelj, poimenujemo po Lajos Vlaju. Tem večje pa je bilo razočaranje, ko sem izvedel, da so jo v začetku devetdesetih preimenovali v Dvojezično osnovno šolo Genterovci. Na vprašanje, zakaj, je takratni ravnatelj odgovoril, da pač zato, ker se je kolektiv tako odločil. Nekateri šole v Prekmurju so obdržale prejšnji naziv. Prepričan sem, da so v Veliki Polani ponosni na svojega rojaka Miška Kranjca, po katerem se šola imenuje ...«

iz Spodnje ulice

v Glavni ulici, toda nje-
gov svet je ostal Spodnja
ulica, čeprav je ta z leti
izginila in je tistih nekaj
hiš, ki bi bile večjim mes-
tom v ponos, protikul-
turni Lendavi v bre-
me.

Ko sem se pred dnevi
sprehajala po poti levo
od sinagoge, nedaleč od
novoga kulturnega do-
ma, v senci stanovanj-
skih blokov, sem odkrila
neka hiša, ki jim je uso-
jen hiter konec. Tik pod
Glavno cesto, pod bla-
govanco, je razpotegnje-
na dolga bela pritlična
hiša. Gospa na drugi
strani postaja po mojem
vprašanju, ali je to Vla-
jeva hiša, radovedna,
zakaj me zanima.

»Rada bi kaj zapisala
o njem. Morda ste ga
poznali? Tu je rojen, pa
ga danes že čisto po-

zabili ...«

»Naj bi samo pisal pes-
mi in se manj ukvarjal s
politiko. Ko je bil moj
mož med vojno v ujet-
ništvu, je on sedel na
toplem,« mi zabrusi gos-
pa, ki pozneje pove, da se
je pred desetletji semkaj
primožila iz oddaljenega
madžarskega mesta.

»Dvomim, da se mu je
dobro godilo, saj je bil
med vojno tudi on inter-
niran,« ji odvrnem in
podvomim tudi o tem, da
bi verjela, saj je v človeški
naravi, da si o mitih in
legendah ustvari vsečno
mnenje.

Lajos Vlaij se je rodil 14.
maja 1904. leta, deset let
po tistem, ko sta se Ma-
tyas Vlaij in njegova žena
Katalin Szersen (Sršen,
p. p.) iz Bodonec prese-
lila v Lendavo. V zbor-
niku, ki je izšel 1897. leta

ob madžarskem mile-
niumu, je pod zaporedno
številko 318 zapisano:
»Matyas Vlaij, čevljarski
mojster, evangeličan, pis-
men, soproga Katalin
Szeres, katoličanka, pre-
bivališče: Spodnja ulica.«
Lajos, tretji po vrsti med
številnimi brati in ses-
trami, je od otroštva bo-
lehal in bil zelo samo-
tarski. Oče je komaj zas-
lužil za sproti in Lajos je
že v meščanski šoli spoz-
nal, kako krivičen je svet
do revežev. Oče ga je
med prvo svetovno vojno
vzel za vajenca in od
dninarjev, meščanskih
slug, vojnih invalidov in
priložnostnih delavcev,

ki so se pri njem zbirali,
veliko slišal o še večji
revščini, o vojnah, pra-
vičnejši, skoraj pravljici
socialni in socialistični
ureditvi, kjer so vsi enaki.
Rdeča revolucija je pet-
najstletnega Lajosa še
bolj prepričala o tem, da
je oblast treba predati
delavcem in kmetom,
zato se je v duhu socia-
lizma pridružil delav-
skemu gibanju v Čakov-
cu, pozneje pa v drugih
krajih, kajti kot pomoč-
nik se je udinjal tudi v
avstrijski Radgoni in Pes-
nici. Jugoslovanska ob-
last ga je zaznamovala,
kljub bolezni je moral
odslužiti 18 mesecev vo-
jaščine, po tistem pa se
nenehno javljati na po-
liciji, saj je veljal za sin-
dikalnega aktivista v de-
nikarni, Našički in v dru-
gih lendavskih obratih,
podpiral izid Ljudske
pravice, se spoprijateljil
z Miškom Kranjcem, ki
ga je v tridesetih letih
podprl na volitvah, in
znanima sindikalistoma
Josipom Kostoličem in

Ferencen Nyakasem ter
med vojno še s Štefanom
Kovačem, Ludvikom Ro-
pošo, Jenőjem Kardo-
sem in drugimi odpor-
niki. Madžarska oblast
ga je obravnavala kot
oporečnika in najprej
odpeljala v soboške za-
pore, od tam v Sombotel
in ga 1942. leta po šestih
mesečih zaradi bolezni
izpustila ter deportirala
nazaj v Lendavo, kjer se
je zaposlil pri mesarju
Boharju. Po koncu vojne
je pomagal vzpostaviti
novo oblast, toda nikoli ni
imel pomembne funk-
cije. Skromen, razmiš-
ljajoč se je z veseljem
zaposlil v novi knjigarni,

Lakásom csak kicsi,
Sárfalu kaliba.
Itt élek én: Senki
Szigetén Vágy fia.

Moj dom je majhen,
iz blata zbita koliba.
Tu živim jaz: sin Hrepenenja
na Nikogaršnjem otoku.

Ferenc Király: »Občutki so zelo različni,« je odgovoril na
vprašanje, kako doživlja, da po grajskem podstrešju
iščemo njegovo delo, doprni kip Lajosa Vlaija, ki ga je
po naročilu za skoraj simbolično ceno izdelal za
genterovsko šolo. »Kip sem delal po fotografiji in po
spominu, saj sem Vlaija zelo dobro poznal. Bil je nekaj
posebnega, intelektualca, s katerim si se lahko po-
govarjal o umetnosti. Kot študent na likovni akademiji v
Zagrebu sem se gibal v krogih, kjer smo mnogo
razpravljali, in v lendavski knjigarni sem našel v Vlaiju
razgledanega sogovornika. V začetku mi je bilo malce
nerodno, saj me je vedno prvi pozdravil in ogovarjal z
gospod Király.«

»Vaš kip bi zaslužil boljšo usodo, kot da je skrit v
muzejskem depoju,« mu pravim, ko težek bronasti kip
zaradi fotografiranja nesemo s podstrešja.

»Njegovo podobo sem klesal s posebnim čutom, saj sem
ga zelo spoštoval, in ni mi vseeno, da je v najbolj temnem
kotu v družbi preostalih, ki so jih sneli s piedestala.
Prepričan sem, da si Lajos Vlaij zasluži, da se ga
spominjamo na lepši način. Bil je naš, njegov čut za
pravičnost in humanost ter boj za uveljavljanje ma-
džarske inteligence bi mu morali zagotoviti posebno
mesto v zgodovini 20. stoletja. Mislim, da si človek
njegovega kova zasluži vsaj skromen kot v knjigarni
Bánffy ali v mestni knjižnici. Tudi polpretekla zgodovina
ima svoje zaslužne ljudi ...«

Sándor Varga: »V šestdesetih letih sem že deloval v
občinskih organih in veliko sva se pogovarja o položaju
Madžarov v Prekmurju. Najbolj mi je ostalo v spominu
leto 1966, ko sva se sprehajala po mestu in mi je
pripovedoval o svojem življenju. Ko sva se usedla pod
kamenjem nasproti zgradbe nekdanjega Gradbenika,
mi je zaupal, da odhaja v Ljubljano na zdravljenje. Kot
podpredsednik občine sem velikokrat potoval v glavno
mesto, in če je bilo možno, sem ga tudi obiskal. Živo se
je zanimal, kaj se dogaja v Lendavi, in jaz sem mu
poročal o vsem. Tudi doma sem ga obiskoval in ob
predzadnjem obisku mi je izročil zvezek, v katerem je
opisal svoje življenje. Po njegovi smrti je Miško Kranjec,
ki je tudi sam hudo bolan, vodilnim iz lendavske občine
očital, da so pozabili na človeka, ki je vse življenje delal
v korist malega človeka in Madžarov v Sloveniji, in celo
namignil, da bi lahko obeležili spomin nanj. Sprožili smo
postopek in tako smo 1972. leta dvojezično šolo v
Genterovcih poimenovali po Lajosu Vlaiju ... Res je, da je
rojen v Lendavi, tam je tudi živel, toda res je tudi, da je
svoje življenje posvetil dvojezičnosti. Morda je neznanje
čprav so šolo preimenovali, bi kip lahko ostal v
preddverju ...«

penova pomladne dni Z žogo v

Penova
akcija

Naše prve žrtve so bili mladi, ki smo jih zmotili kar med odmorom za cigarete. Kako se je torej vse pripetilo. Prišli smo zraven ter mladenke in mladeniče povprašali, ali bi bili pripravljeni dati kakšen tolar za domači nogometni klub in tako pomagati Muri, da ostane v 1. nogometni ligi. No, denarja nekako niso imeli ali pa ga vsaj niso želeli porabiti za našo idejo. Nekoliko več volje pa so pokazali, ko smo želeli, da pokažejo spretnosti v odbijanju žoge. »Še kar, zadovoljivo,« je komentirala naša nogometna izvedenka Maja. Sicer smo jim žogo obljubili kot darilo, a ko smo jim povedali, da smo iz Pena in se jim zahvalili za sodelovanje v Penovi akciji, so nam tudi to, da jim žoge nismo podarili, zlahka oprostili.

Šli smo naprej ... in se ustavili pri ljubkem paru. Niti to, da sta se vrnili poljubljala, nam ni preprečilo, da ju ne bi zmotili, in tudi njima pravi vso idejo o pomoči nogometnemu klubu in prikazu odbijanja žoge. Dekle je vprašujoče pogledalo fanta ali on morda bi, toda ni bil ravno za akcijo. Torej ni uspelo. Kaže, da sta bila kar preveč zaljubljena, da bi nam ustregla. V imenu njune ljubezni smo jima to seveda oprostili.

Zima se je na hitro poslovila in iz zasnežene dežele je nastala topla in sončna pomlad. Zato smo lepo vreme tudi mi hitro izkoristili in se nekega sončnega dne v prejšnjem tednu odpravili v murskosoboški park. Tokrat smo se odločili, da bomo poskušali pomagati domačemu propadajočemu nogometnemu klubu, obenem pa preverili, koliko so naključni sprehajalci vešči iger z žogo. In našlo se vas je kar nekaj, ki zadevo kar dobro obvladate, nekoliko manj je bilo tistih, ki ste pripravljeni s svojim prispevkom pomagati murskosoboškemu nogometašem.

Tretjič. Končno nekdo, ki bi nam morda lahko pomagal in daroval kakšen tolar za nogometni klub, toda kako, če še sam komaj preživi s socialno podporo. Žalostno je le predlagal, da bi morda mi lahko njemu podarili kakšen tolar, da bi lažje prebrodil ta mesec. Iz usmiljenja ga z odbijanjem žoge raje nismo utrujali.

Dekletom smo morali najprej razložiti, da je Mura nogometni klub, da bi razlaga jih ni spodbudila, da bi podarile kakšen tolar. Pa nič. Če bi jim razložili, da bi odbijale žogo? Ne, za to so pa one malo preveč »high«.

Nekaj časa smo imeli občutek, kot da bi se park kar naenkrat pred našim nosom izpraznil, saj ni bilo na vidiku prav nikogar. A smo le našli, tokrat dve dekleti in dva fanta. In šli smo v akcijo. Denarja tudi oni niso hoteli dati, sta pa bila fanta pripravljena odbijati žogo. Pod pogojem: če vsaj 7-krat odbijeta žogo, ne da bi padla na tla, jima žogo podarimo. In smo šli, izpod dreves smo se preselili na grajsko ploščad. Dejan se je opogumil in začel odbijati žogo. Uspelo mu je 4-krat, 5-krat, 6-krat in sedmič si je želel dati duška ter žogo brcniti visoko v zrak. Res jo je, ampak žoga je letela le navzgor, na tla namreč ni priletelo prav nič. Zakaj? Ker je ostala na bližnjem drevesu.

In kaj zdaj? Treba jo bo spraviti na tla, toda kako? Zavihali smo rokave in se lotili dela. Uporabili smo vse, kar smo našli. Kamne, vejice, plastenke, še celo nekaj snega se je našlo. Trudili smo se in ni bilo zaman. Sašo, naš drugi junak, je ciljalo zelo spretno in žoga je bila kmalu na tleh. Preden smo se poslovili, smo še njemu dali priložnost, da dokaže, da poleg ciljanja žoge obvlada tudi odbijanje žoge.

Hja, včasih se nam v življenju zgodi tudi kaj nepredvidljivega. Ampak tako je pač življenje, zanimivo in čudovito. Če ga le takega tudi jemljete, kot pravi refren pesmi, življenje je lepo, če ga živiš tako, kot se ponuja, in ne da ti se spremeniš. Mi smo v prvih pomladnih dneh zares uživali, kot smo videli, pa bodo vsi veseli vsi akterji zgodbe nogometnega kluba Mura, vam pa kljub temu želimo, da vse dneve čudovite pomladi, ki je že prišla, deželo ob Muri, preživite čim bolj sončno.

Timotej Šoš, Staša Pavlovič in Maja Prettner

Natalija Juhnov

Šalinci, velika noč, streljanje, 30 let, 2 dni in 70 kg karbida

*Čez praznike ste jih najbrž slišali.
Na njihovo velikonočno pokanje mislimo. So iz Šalincev.
To počnejo že trideset let. Ko streljajo, so 48 ur na nogah.
Porabijo 70 kg karbida.*

Ko butne »fasl«

Strelišče je dobro označeno. In tudi varovano. Dostop do njega imajo le izbrani. Publika je za ograjo. In ob točilni mizi. Deset »faslov« čaka, da se jih napolni. Najprej se da karbid. Nato se dolije voda. Vse je natančno izračunano. V »faslu« se ustvari pritisk. Z glino se zamaže, da ne uhaja plin. Zabije se še čep. Nato se »fasle« pusti. Strelci gredo do »šanka«. Treba je počakati 10 do 15 minut. Da nastane prava mešanica karbida. »Fasle« se nato podre. Vmes se pripravi zažigalna naprava. Velika bakla. Začne se streljanje. Nastane dim. In velik pok. Deset pokov. Čep odleti. V zaščitno mrežo. Po streljanju gre vse od začetka. Ponovno se postavi »fasle.« In se jih napolni. Postopek je identičen. To traja dva dni. Če na uro ustrelijo trikrat, je to potem v dveh dneh najmanj 120-krat. Do 90 kg karbida je že šlo. Pa menda tudi do 240 litrov vina in 25 zabojev piva.

A. B.
FOTO J. Z.

Polnjenje s karbidom

Prilivanje vode

Mazanje z glino

Zadnja priprava na streljanje

Zabijanje čepa

Strelci:
Aleš Bokša,
Dani Novak,
Jani Božič
in Miha Nemec

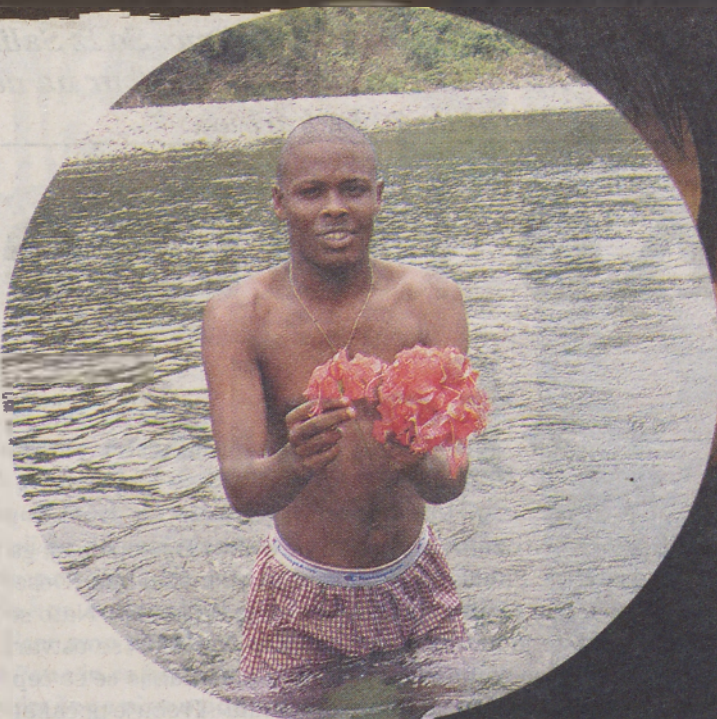
Publika

Ko smo se šli turiste v nekdanji državi, sem mislil, da je reklo »nema problema« izum naših južnih bratov. A če boste potovali na Jamajko, vam bo hitro jasno, da obstaja vsaj še ena dežela, katere prebivalcem je NO PROBLEM še bolj pisan na kožo. Ali pa na vroče hlačke, kot lahko opazite na fotografiji. Vas je zamikalo, da bi bili tako blizu svetu brez problemov kot pisec reportaže Bojan Peček (levo)?

KO »NEMA PROBLEMA«

Nekaj karibske romantike: mladenič, ki čaka v Rio Grande (ena od številnih rek, ki jih lahko občudujete ob odkrivanju naravnih lepot Jamajke) in prodaja hibiskusovo cvetje, in sončni zahod. Pravijo, da je najlepši v Negrilu na južni obali, pričujoča fotografija pa je nastala v Montego Bayu. V zaledju drugega največjega mesta Jamajke se je rodila najhitrejša »Slovenka«, atletinja Marlene Ottey. Po njeni zaslugi so skoraj vsi domačini vedeli, od kod prihajamo.

Čeprav ga ni več v tuzemskem življenju, lahko Marleya srečaš praktično na vsakem koraku, podobno kot Che Guvero na Kubi. Je najpogostejša podoba na turističnih spominkih. Sicer pa imata vera in gibanje, ki ga je širil, naziv rastafarijanstvo (po etiopskem cesarju Hailu Selassieju, katerega pravo ime je bilo Ras Tafari, in ki velja v črnem svetu za božjega odposlanca na zemlji).

Rastamani imajo znamenite pričeske (vera prepoveduje striženje), kadijo gandžo in praviloma ne uživajo alkohola. Tale na fotografiji pa si je vendarle privoščil edino domače pivo Red stripe. A rastamanov je po Marleyevi smrti vse manj. Pa tudi marihuana v deželi ni legalizirana, če ste morda mislili, da se na Jamajki kadil kar vse povprek!

Seveda nisi bil na Jamajki, če ne obišeš prestolnice Kingston in tamkajšnjega muzeja legende, Boba Marleya. Sin črne domačinke in britanskega oficirja je ponesel v svet znamenito reggae glasbo. Marley je bil revolucionar, borec za osvoboditev črncev. Jamajčani so namreč potomci afriških sužnjev, ki so jih na otok pripeljali beli gospodarji. Manj znano je, da je bil Marley uradno poročen le enkrat (žena je iz Gane in tam danes tudi živi), a je imel kar 11 otrok z osmimi (8) ženskami. A propos jamajške družine: manjše imajo 5–7, srednje 11–12, velike pa več kot 18 otrok. Marley je bil torej v tem smislu med srednje delavnimi ...

Na vseh treh največjih karibskih otokih nosijo šolarji uniforme – dekleta so iz Ocho Riosa na severni obali. Povprečna družina nima dovolj denarja, da bi hodili v šolo vsi potomci, zato šolajo največ enega ali dva, ki potem doma učijo mlajše bratce in sestre. Je pa Jamajka v primerjavi z Dominikansko republiko, še bolj pa Kubo, veliko bogatejša. Povprečna plača je okrog 400 ameriških dolarjev.

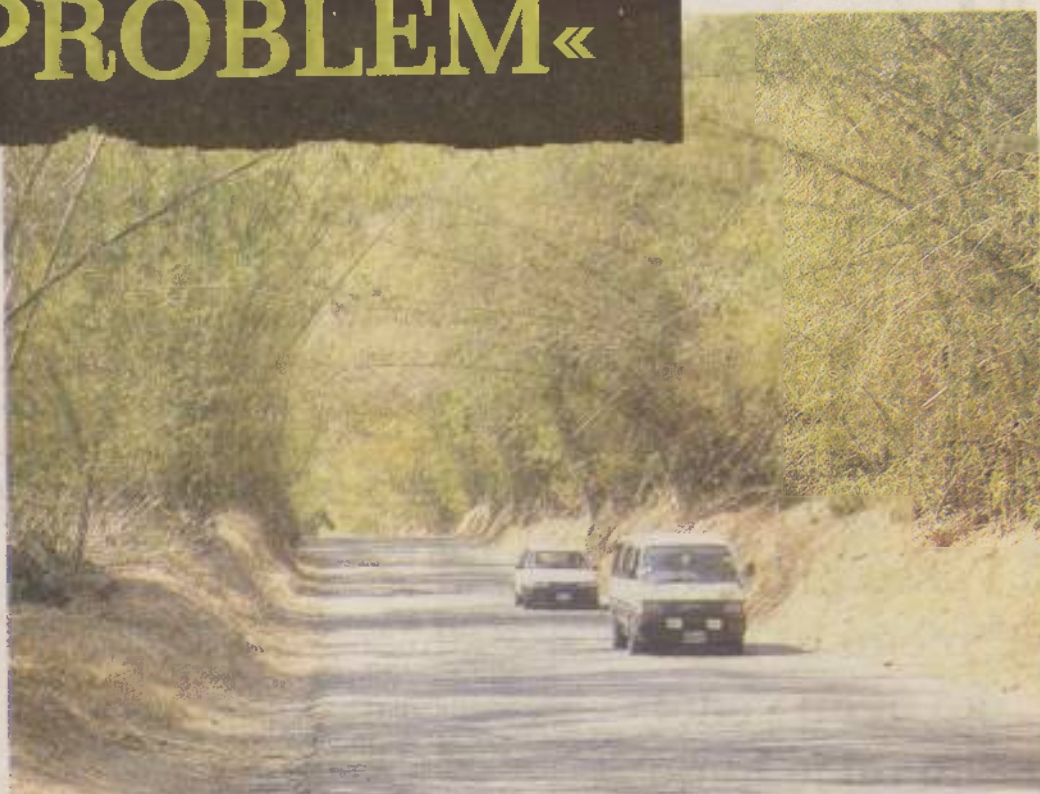
NADOMESTI »NO PROBLEM«

Ce kdo misli, da je svet Velikih Antilov enoznačen, se mora podati tako na največjega (Kuba), srednjega (Hispaniola z dvema državama – Dominikansko republiko in Haitijem) in tretjega po velikosti (Jamajka). Četrty (Portoriko) mi sicer še manjka, a že zdaj mi je jasno, da med posameznimi otoki klimatsko pa tudi po flori in favni ni bistvenih razlik. Pa vendar je vsak svet zase.

Jamajka pomeni v jeziku prvotnih naselencev, Indijancev Aravakov (španski kolonizatorji so jih na hitro iztrebili potem, ko je leta 1494 otok »odkril« Kolumb), dežela belih izvirov.

Velika je kot približno pol Slovenije (skoraj 11 tisoč kvadratnih kilometrov). Poseljena je z dvema milijonoma in pol pretežno črnškega prebivalstva, kar poltretji milijon pa jih živi v tujini, večinoma v Kanadi in ZDA, kamor so odšli za boljšim kruhom v 70. letih prejšnjega stoletja. Gre za ekonomske migrante, saj je takrat Jamajko vodil komunistični premier, ki se je povezal sosedom Fidelom Castrom. Zato je mednarodna, predvsem ameriška pomoč usahnila, množica Jamajčanov pa se je preselila v obljubeno deželo. Danes je Jamajka spet izumetniška, praktično vse gospodarstvo

je odvisno od velikega brata, pa tudi več kot 90 odstotkov turistov prihaja iz Severne Amerike. Sicer pa je Jamajka neodvisna šele od leta 1962. Vse do takrat je bila angleška kolonija. Ima status članice Britanske skupnosti narodov, prva dama države je tako angleška kraljica, jamajško ekonomijo pa vodi premier. Največ zaslužijo s kmetijstvom (sladkorni trs, piment, ingver, kava, tropsko sadje), z boksitom, čedalje pomembnejši pa postaja tudi turizem. Letno se predaja čarom jamajskih plaž okrog 2 milijona turistov, med njimi tudi mnogi ameriški petičneži. Igralec Eddie Murphy je tako v enem od mondenih hotelov v sedmih dneh »zabiksals« 40 tisoč dolarjev. Sicer pa imata jamajške korenine na primer pevec Harry Belafonte pa boksarski težkoka-tegornik Lennox Lewis in mnogi drugi.

Ena večjih pustolovščin na Jamajki je vožnja z avtomobilom. Ne samo da se nismo vajeni voziti po levi, ceste na otoku so polne lukenj, kaj lukenj – pravcati jam. Sicer pa nihče ne vozi po levi, kot je predpisano, pač pa tam, kjer je manj lukenj. Znamenita aleja bambusov v notranjosti otoka je v tem smislu med manj nevarnimi.

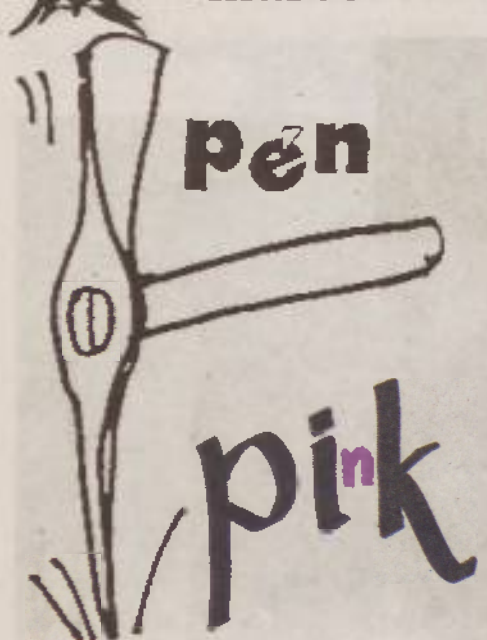
Ta čas je sušno obdobje, dnevne temperature so nekaj nad 30 stopinj in ozračje ni pregreto. Tako ni možnosti, da bi nastali nevarni hurricani. Zadnji je pustošil po otoku lanskega septembra, ime pa mu je bilo Ivan. Posledice so vidne še danes, predvsem na južni obali. Za palme brez krošenj pa ni kriv hud Ivan, pač pa tako imenovana »rumena bolezen«.

Vročekrvne Jamajčanke imajo (kot vsi v karibskem svetu) glasbo in ples v krvi, do belcev pa bojda niso ravnodušne. Ob tem, da rade plešejo, pa so očitno tudi zelo verne, saj je otok poln takšnih in drugačnih cerkva – v mestecu Annotto Bay smo tako našli na dveh ki-

lometrih glavne ceste kar dvanajst cerkva. Uradno je na otoku 362 različnih religij, katoliška še zdaleč ne prevladuje. Možje na Jamajki pa so ob reklu No problem znani po tem, da se ne pretegajo – so sicer delavni, a vse ob svojem času. Če dobro pogledate med veje, boste opazili, da gospod uživa v zaslužnem počitku.

**Vsi so prihajali,
njega ni bilo,
ko bi on vedel,
kako mi je hudo ...**

... pa nam, Murekom, ne more biti za kaj hudo, kajti prišli so vsi, tudi on. Ministri, ministrica in prvi med njimi, premier. Bivanje v najbolj sibirski od obrobni pokrajini je začel z zanimivo mislijo o eni od redkih primerjalnih prednosti naših krajev oziroma ljudi. Češ, zakaj pa Prekmurci in Prleki ne bi mogli prodajati svoje pregovorne gostoljubnosti, saj podobne ne premore noben predel matice Slovenije.

Torej: petični poslovnež Hans iz ene od evropskih metropol, ves v stresu in naveličan množice materialnih dobrin, je na svetovni turistični borzi odkril majhno, prijazno, podalpsko deželico, ki sploh ni tako daleč od njegove. In na skrajnem severovzhodu te evropske eksotike še bolj prijazno pokrajino Pomurje (ali kakor se ji bo že uradno reklo). Na prospektu je razpoznavno, da je tam obilje svežega zraka, neokrnjene narave kolikor hočeš, zdravi bioprodukti pa kar silijo, da jih zaužiješ. In kar je najbolj pomembno - vse naokrog tekajo okolju in turistom prijazni, nesebični, vedno prešerni Mureki, gostoljubni kot nihče na tej zemeljski obli. Pa se gospod odloči, da Mureke obišče. Zmaterializirano, ihtavo evropskost bo za en teden zamenjal s čudovitimi murskimi romancami, panonsko melanholijo, enkratnim sozvočjem mile narave in še bolj milega človeka. A sedem dni (in noči) mine, kot bi mignil. Konec je uslug najprijaznejših ljudi, kar jih je Hans v svojem življenju srečal. Položiti bo treba račune. Hans je prejel takega:

7 x prenočišče z zajtrkom na turistični kmetiji	210 evrov
1 x izlet z gospodarjevo snaho (in konjem)	45 evrov
1 x gorsko kolesarjenje z vaškim poštarjem	75 evrov
1 x noč ob Muri z romsko družino in večerjo	83 evrov

Skupaj: 413 evrov

Gostoljubnost snaha (konjeva je zastopil)	93 evrov
Gostoljubnost vaškega poštarja	21 evrov
(5 % popusta, ker se je v kritni napil in na pol izleta omagal)	
Gostoljubnost romskega poglavarja	38 evrov

Skupaj: 152 evrov

Svetovni popotnik gospod Hans je torej uradno pustil pri nas 565 evrov, pri čemer je pomemben delež dodatka za gostoljubnost, ki ga doslej ni plačal še nikjer. A ker je bila gospodarjeva snaha bujnih oblin in proti večeru še poudarjeno »gostoljubna«, se je Hans odločil, da o plačilu ne bo spraševal (tudi zaradi miru v hiši, saj ga je doma čakala žena).

Da se na koncu le ne bi zgodila tista z začetka:

**Vsi so prihajali,
njega ni bilo,
ko bi on vedel,
kako mi je hudo ...**

Pa ne za Janezom, ampak za Hansom, če se ne bo več vrnil zapravljat v obljubljeno Pomurje!

ured-nik

bra

Čustveno doživljanje prekmurske zemlje

Akademski slikar Nikolaj Beer je bil rojen leta 1945 v Križevcih na Goričkem. Že dolgo živi in ustvarja na Izlakah. Domuje globoko v dolini. Na vse strani se vzpenjajo planine, poraščene s smrekovimi in mešanimi gozdovi. A v njegovi duši so Goričko, Kükeč, Prekmurje. In rodni zemlji je posvetil večino svojih slikarskih stvaritev.

Letos bo imel slikar Nikolaj Beer več samostojnih razstav. V drugi polovici leta bo namreč praznoval 60-letnico življenja. Prva njegova samostojna razstava bo 7. aprila v mestni galeriji v Kranju. Razstavil bo okoli trideset del. Razstave so predvidene še v soboški, mariborski in ljubljanski mestni galeriji. Razstavljal pa bo tudi v Zagorju, kjer je sedež njegove sedanje občine, in morda še kje.

Višji kustos mag. Franc Obal je o Beerovem slikarstvu zapisal: »Med najvidnejše predstavnike gestualnega slikarstva v Sloveniji spadata Nikolaj Beer in Zdenko Huzjan. Prvi z izrazito osebno potezo in nosilnim simbolističnim značajem barve materializira v sliki svoj svet, svet emotivno doživete domače pokrajine ...«

Umetnostni zgodovinar in likovni kritik dr. Lev Menaše meni: »Beerovo umetnost so določili predvsem trije ključni faktorji: je Prekmurec, luteran in končno pripadnik generacije, ki je umetniško dozorela v sedemdesetih letih ...«

Pri Beerovem likovnem ustvarjanju gre za čaščenje kulta zemlje. Zemlje, ki je od njene plodnosti odvisen ne samo človeški obstoj, ampak tudi njegova sreča, ugotavlja Menaše. V začetku sedemdesetih let so se naši umetniki zgledovali po tako imenovani londonski šoli. Pozneje se Beer zgleduje še po drugih, angleških, nemških ..., avtorjih. In spopriime se z vizijami Nizozemca Vincenta van Goha. S sliko Črna njiva - Kükeč želi poudariti izginjajočo goričko vas, v kateri še vedno živijo duhovi spominov na preteklost. S čopičem se loteva starih prispevov časa, ki uničujejo vse človeštvo. V zadnjem času se je lotil slikanja manjših moralističnih podob pogubljenih ljudi. Menaše meni, da je Beer umetnik nasprotij. Njegovi liki so ponižane in razžaljene človeške pojave, ki bodo povečane kot zadnje, ki bodo prve. Gre za slikarjev neposreden pogled v človeka.

Slikar Nikolaj Beer je imel doslej skoraj trideset samostojnih razstav. V glavnem v domovini. Manjši razstavi je imel še v Nemčiji in Ameriki. In sodeloval je na številnih skupinskih razstavah doma in po svetu. Je član Društva likovnih umetnikov Slovenije in Društva likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije. S slednjim je še posebno tesno povezan.

Risati je začel, ko mu je bilo dobra štiri leta. Mladost je preživel v Križevcih na Goričkem. Tudi oče in mama sta bila tu rojena. Sicer pa je takšne priimke najti na bližnjem Gradiščan-

skem in precej jih je na Nizozemskem. Stari oče in stara mama sta izvirala z Gradiščanskega. Družina je imela kmetijo in oče Geza je bil poštni uradnik. V hiši Beerovih je bila namreč pošta. S to dejavnostjo se je ukvarjal že slikarjev ded. In želja družine je bila, da bi nekoč z njo nadaljeval tudi Nikolaj.

Mama Klara je marljivo gospodinjila, skrbela za družino, polje. Pri hiši je bil še očetov brat Bela, invalid iz prve svetovne vojne. Nadlogo je prinesel domov s soške fronte. Otrokom je bil prijeten družabnik. In Nikolaju so v lepem spominu trenutki, ko je oče zaigral na violino.

Nikolaj ima sestro in brata. Brat Aleksander je starejši. Je gozdarski inženir in živi v Murski Soboti. Sestra Klara je po poklicu učiteljica. Zaljubila se je v evangeličanskega duhovnika gospoda Jošarja. Prišla je v nemilost pri nekdanji ideološko drugače usmerjeni oblasti in bila ob službo. Zdaj živi z družino v Bodoncih.

Nikolaj je končal v Bodoncih štiri razrede osnovne šole. V enem razredu so bili istočasno učenke in učenci vseh štirih letnikov. Za vsak razred je bila določena druga klop. In šola je premogla še eno učilnico. V njej so si pridobivali znanje, modrost učenci 5., 6., in 7. razreda. Tujih jezikov tu niso poučevali, zato je Nikolaj obiskoval nižjo gimnazijo v Murski Soboti. Ob pol petih zjutraj se je peš odpravil 5 kilometrov daleč do železniške postaje v Gornjih Petrovcih. Bil je tako imenovani »vozač« z Goričkega. Domov se je vračal pozno popoldne. Če je bilo vreme sušno, se je vozil s kolesom. V Soboti so se vozači ločili od mestnih, ker so bili blatni ob vsakem vremenu. Ob suši so se zjutraj zmočili od rose in se zblatili od prahu s ceste. Na vprašanje, ali so jih mestni sošolci zapostavljali, je bil odgovor: »Malo se je poznalo, da smo mi načišni kak ovi.«

Po končani nižji gimnaziji si je Nikolaj zaželel oditi študirat »v neko šolo, kjer bi lahko risal«. Starejši brat je takrat študiral v Ljubljani in tja se je napotil tudi Miki, kot so Nikolaja klicali ali ga še kličejo svojci in prijatelji. Skušal je napraviti sprejemni izpit v takratni Šoli za umetno obrt. Preden se je vrnil iz Ljubljane v Križevce, je tja prispelo pismeno sporočilo, da izpita ni opravil. In zdaj so Beroovi poiskali »veze«. Takrat je bil v Križevcih za zdravnika dr. Milič, po rodu iz Ljubljane. Uspešno so posredovali družinski prijatelji iz prestolnice. Teden dni pozneje je dobil sporočilo, da je izpit

Nikolaj Beer v svojem ateljeju na Izlakah

opravil. Izpit je takrat delalo zelo malo kandidatov in prišlo naj bi do zmešnjav pri oddajanju risb, ki so bile pogoj za sprejem. Se je preimenovala v Šolo za oblikovanje. Kar je bil Miki »malo luftar«, je ni končal v predvidenem roku. Dokler je v Ljubljani stanoval z bratom, je bil njegov učni uspeh prav dober. Pozneje nekoliko slabši.

Sprejemni izpit na Akademiji za likovno umetnost je uspešno opravil. O tankejši študiju pravi: »Akademija je resna zadeva. Če se hočeš česa naučiti, imaš dovolj študijske dela od jutra do večera. Rišeš, spoznaš slikarske tehnike, zgodovino likovne anatomije ...« Vsa štiri leta študija je profesor Gabriel Stupica.

Po študiju je ostal nekaj časa v Ljubljani. »Nisem bil nič«, pravi za tisti čas. In mladostni zagnanosti si je dejal, da ne potrebuje diplome, da bo samo slikal. A ga vendar spodbujala, da je diplomiral, sicer kar ob časa po študiju. V Ljubljani je stanoval na Križevski cesti. Stanovanje je bilo »veliko« z meter debelimi zidovi. Ni bilo ogrinjala. Pozimi ni bilo preveč mrzlo, poleti pa preveč hladno. V tem večnamenskem prostoru je ustvarjal. Takrat je prodal svojih prvih del nekemu ljubljanskemu ljubitelju umetnosti. Tako je prišel do prvega zaslužka. Bil je srečen.

Pogosto se je odpravljal domov v Križevce. Oče mu je umrl leta 1974, kmalu se sestro in mamo ne bi samevala, se je za nekaj časa vrnil v Križevce. Tam je tudi ustvarjal. Mama je umrla leta 1992.

Leta 1976 so ga povabili na Izlake v tamkajšnjo likovno kolonijo. Tam je spoznal domačino umetnostno zgodovinarico Marijo Begar. Leta 1978 za tem sta se poročila. Imata hčerko Anko. Ljubljani študira sociologijo kulture in sociologijo. »Deficitarni smo vsi,« z nasmehom pravi Nikolaj. A v resnici živijo urejeno življenje. Marija uči angleščino na osnovni šoli v Zagorju. Nikolaj pa ima status svobodnega umetnika. Žena je edinka in živijo v hiši njenih staršev. Tam so uredili tudi prostoren slikarski atelej.

Na Izlakah bo letos že 42. slikarska kolonija. Verjetno je najstarejša v Sloveniji in tudi najbolj dejavna v mednarodnem smislu. Sodelujoči pustijo organizatorju po eno tam ustvarjeno umetnino. Doslej je zbranih že več kot osrednjoljnih podob in grafik. Mnoga dela so razstavljena v tamkajšnjih podjetjih, ustanovah. Za to dobiva kolonija denar za svoje poslanstvo. Nikolaj je že dolgo dejaven v vodstvu kolonije.

Je umetniški vodja Likovne kolonije Prekmurje. Trubarja v Moravskih Toplicah. Letos je na voljo že enajsta kolonija. Deluje v okviru evangeličanske cerkve. Njihov glavni pokrovnik je evangeličanski škof Geza Erniša.

Domačija v Križevcih je prodana. Ostala še zemlja, kjer nameravajo potomci postaviti hišico, kjer bi se lahko občasno srečevali. In sestra se z družinoma večkrat pripelje na Izlake in Nikolaj je pogost gost Prekmurja. Na Izlakah se počuti domače. Z ženo in pogovarja kar v prekmurščini. Odlično je naučil zlahtne in starožitne govore, ki ni popotnica z rodnega Goričkega.

Nikolaj Beer, Zahvalni dan, 1998, olje na platnu, 45 x 55 cm

Franček Štefane

YU-arhivi še nedostopni,

pen jih je odprl!

Jožef G. Bistriški

Oh, to bo pa lahko in zanimivo opravilo, sem si dejal, ko sem bil povabljen, naj odprem svoj YU-fotografski arhiv. Zame se je vse skupaj začelo decembra leta 1972, ko sem začel službo pri Vestniku.

Tale posnetek, s katerim me je ovekovečil upokojeni novinar Štefan Sobočan - Naci s Hotize, je dokaz, da sem imel na začetku precej več las kot danes. Če bi tako ostalo, me vnuk Patrik nekega dne ne bi mogel vprašati, zakaj imam na glavi luknjo. V šali sem mu odgovoril, da sem si lase izpulil in jih uporabil za brke, ki jih imam že osemindvajset let (na čigavo posebno željo, pa naj ostane skrivnost).

Leta 1979 sem dobil priložnost, da sem lahko službeno odpotoval za štirinajst dni na Kubo, čemer sem po vrnitvi pisal reportažo v nadaljevanjih. Naredil sem veliko napako, ki bi jo sedaj rad popravil, in sicer sem zapisal, da smo najprej leteli iz Beograda do Prage, od tam pa čez Tihi ocean do Karaja. Kaj Tihi, Atlantski ocean je to! Tega posnetka s kubanske plaže pa si takrat nisem upal objaviti, ker bi mi žena lahko očitala, da stojim preblizu mlade Kubanke.

Posredna čast me je doletela, ko so me izbrali v žirijo za izbor miss Pomurja, ki je potekal na prostem pred motelom Čarda. Meni so bila vsa dekleta zelo všeč, tako da skoraj nisem mogel odvrniti pogleda od njih. Kot kaže fotografija, je bil podobno vznemirjen tudi novinar Jože Jermon iz Maribora (na desni), medtem ko je bil Filip Matko (tedaj dopisnik iz Belinec za Vestnik, Večer in druge medije) veliko bolj indiferenten. Kot so pokazali nadaljnji dogodki, se mu je splačalo.

Konec sedemdesetih in v začetku osemdesetih let je pripravljalo Društvo novinarjev Pomurja tekmovanje v kegljanju za vse slovenske novinarje. Ne da bi se hvalil, ampak običajno sem bil med prvimi tremi in tako sem ponosno sprejel pokal od nekdanjega predsednika DNS za Pomurje Jožeta Šabjana (do svoje smrti je bil tudi odgovorni urednik Vestnika) in nekdanjega novinarja Vestnika Ludvika Sočiča (na sredini), ki je vodil to tekmovanje. Čez čas pa je odšel iz novinarskih vrst in postal direktor Pomurske založbe.

V naslednji številki Pénab o odprli svoj arhiv in ma Benko.

Kmalu po tistem, ko je Jugoslavija razpadla, sem skušal preizkusiti, kako deluje nova država Slovenija. Sodelavec madžarskega radia in tednika Népszav Albert Abraham me je odpeljal na mejni prehod pri Prosenjakovcih, od tam pa sem se peš podal proti vasi ter iskal morebitne prevoznike v Italijo (Albert me je vmes skrivaj fotografiral). Ker sem imel na glavi lasuljo in sem bil nekoliko drugače oblečen kot običajno, me ni nihče prepoznal. Nikogar mi ni uspelo pregovoriti za prevoz, čeprav sem ponujal takratnih tisoč nemških mark, ampak sta se pripeljala pome dva policista in med pregledu kot v kakšnem filmu odpeljala na policijsko postajo v Mursko Soboto, kjer so me zasliševali in slekli do golega. Fotografskega dokaza za to žal nimam. Eden od policistov me je prepoznal šele, ko mi je slučajno snel lasuljo. Bilo je nekaj hude krvi zaradi moje akcije, nazadnje pa se je vse končalo s premirjem.

SPOMINI NA MATIJO MAVRIČA

Bil je negovski župan, organist, cerkveni ključar, čebelar, knjigovez, slikar, geometer ...

V časih, ko promet še ni bil tako razvit kot danes, je življenje na vasi potekalo počasi. Največkrat so se obiskovali le bližnji sosedje. Glavno druženje podeželskega ljudstva so bili obiski nedeljske ali praznične maše. Družili so se tudi na »pušlšankih« in igrah amaterskih gledaliških igralcev ter božjepotnih romanjih. Tedaj tudi ni bilo take potrebe po gibanju, saj so se ljudje z živežem in vsem, kar so potrebovali za delo in življenje, oskrbovali v svoji bližini. Najnujnejše potrebščine, ki jih niso pridelali na zemlji, sol, sladkor, petrolej za razsvetljavo, platno in drugo, so lahko kupovali v trgovinicah v vsaki malo večji vasi. V bližini je bilo dovolj obrtnikov in rokodelcev, ki so znali narediti vse, kar je potreboval tedanji podeželski človek.

Našli so se tudi taki, ki so po svojih rokodelskih in umskih sposobnostih prekašali sokrajane. Eden takih je bil Matija Mavrič iz Negove, pravzaprav zaselka Negovski Vrh. Mavričevim so po domače rekli Fajfičjakovi. Rodil se je 14. februarja 1881. leta v Negovi, v zaselku Negovski Vrh, kjer je potem živel vse življenje. Leta 1925 se je poročil z Marijo Vogrinec, rojeno 1899. v Spodnji Ščavnici. V zakonu se jima je rodilo pet otrok: Marija, Anica, Pepika, Tončka in Slavko. Po sedmih letih zakona mu je žena umrla. Tedaj je prevzela skrb za otroke rejenka Lenika Ofner, ki je živel pri hiši od rojstva do smrti.

Življenje Matije Mavriča je bilo pestro. Tisti, ki so ga poznali, povedo, da je bil velik dobitnik in poštenjak. V šoli, obiskoval je trirazrednico v Negovi, je bil odličen učenec, zato je učitelj očetu svetoval, naj ga dajo v šole. Toda tedaj za podeželske otroke ni bilo velikih možnosti šolanja, razen za tiste, ki so se odločili za duhovniški poklic. Tako je Matija ostal na deželi in se sam izobraževal iz knjig ter postal nadpovprečno izobražen krajan tedanje dobe. Bil je velik slikarski talent in je ustvaril čudovita dela, ki so se ohranila in še krasijo nekatere domove. Slike, ohranjene namizne kapelice, ki jih je izrezoval iz lesa, orgle, omara, miza, ohišje stoječe ure - vse to je njegovo ohranjeno duhovno in rokodelsko bogastvo. Svoje slikarske sposobnosti je razdal tudi pri poslikavi vaških kapel, likov sv. Florjana na raznih objektih

Hčerka Matije Mavriča, Pepika, poročena Fekonja, ob knjižnem bogastvu Matije Mavriča

Matija Mavrič s svojimi otroki: sinom Slavkom ter hčerkami Anico, Marijo in Pepiko

Orgle, ki jih je leta 1911 izdelal Matija Mavrič.

in obnavljanju nabožnih kipov. Kot samouk je izdelal orgle s štirimi registri, s 63 lesenimi in 42 kovinskimi piščalmi. Celih 35 let je bil organist v negovski cerkvi in 40 let cerkveni ključar.

Matija Mavrič je kazal svoj veliki talent tudi v drugih dejavnostih. Kot slikar je slikal kulise za igre, ki so jih tedaj igrali v Negovi. Pred okupacijo Jugoslavije je bil en mandat župan občine Negova. Tudi po končani vojni je bil izvoljen za župana tedanje občine Negova. Kot velikemu poštenjaku so zaupali izmere parcel. Te je izmeril in skiciral s pomočjo naprave, ki si jo je izdelal sam. Njegovemu merjenju nikoli niso ugovarjali, saj so ga imeli za velikega poštenjaka. Zaradi svoje izobraženosti je bil sposoben pisati celo prošnje in oporoke. Bil je tudi velik čebelar.

Kot smo že omenili, je bil velik ljubitelj knjig. Prav to ga je pripeljalo do tega, da se je posvetil knjigovozništvu. Tudi tega se je naučil iz knjig. Knjige je vezal za šolo v Benediktu in Negovi ter tudi nekaterim posameznikom. Knjige in drugo kulturno dediščino Matije Mavriča na njegovem domu ohranja hčerka Pepika, ki si je z možem Friderikom Fekonjo na domačiji ustvarila družino.

Prim. mag. Vladimir Pfeifer

Verjetno so geni tisti, ki so me poklicno določili. Mati je namreč zdravnica, ustanoviteljica in dolgoletna predstojnica očesnega oddelka v murskosoboški bolnici, oče pa ekonomist, ki je odgovoren za mojo poslovnost.

V Soboti sem preživel mladost vse do študija na medicinski fakulteti. Po končani fakulteti sem se za tri leta vrnil v domače kraje, ko sem delal na medicini dela. Zanimanje za oftalmologijo in ponujena specializacija sta me ponovno pripeljali v Ljubljano, kjer sem še danes.

Moje delo, očesna kirurgija, zahteva veliko natančnost, maksimalno koncentracijo in mirnost, zato je potrebna "kondicija". Tako so moji hobiji povezani z naravo in prostostjo. Pred tridesetimi leti sem v Rakičanu pričel s pilotiranjem. Najprej jadralno letenje, nato še motorno. Jadralno letenje mi je bilo vedno ljubše, kar dokazuje tudi naslov državnega prvaka v jadralnem letenju. Bilo je leta 1982 v Subotici, v rajni Jugoslaviji, na kar sem zelo ponosen. Letim še danes, zaradi bližine največ na Lescah na Gorenjskem, čeprav mi za ta užitek velikokrat primanjkuje časa. Blizu mi je tudi morsko jadrnanje, ko se vsako leto z družino za ves mesec podamo na nepozabno avanturo. Zelo rad plavam, lani sem opravil potapljaški tečaj, sedaj komaj čakam na poletje. Pozimi je obvezno družinsko smučanje vsaj trikrat po en teden - seveda spet za kondicijo. Po Ljubljani se prevažam kar s kolesom, kar ne samo da je bolj zdravo kot v avtomobilu ali avtobusu, pač pa je zaradi gneče na mestnih cestah tudi hitrejšo.

Lani sem dosegel enega velikih uspehov, ko sem po hudih mukah opravil izpit za lovca pri LD Brezovci. Uspelo nama je s prijateljem Marjanom Šiftarjem, ki je ta čas veleposlanik v Makedoniji. Ta izpit je bil zahtevnejši od marsikaterega v moji medicinski karieri. Sedaj sem ponosen član lovske družine, čeprav razen glinastih golobov nisem ustrelil še ničesar in upam, da tudi kakšnega kozla ne bom. Sicer pa gre bolj za naravo in zdravje kot za drugo.

Danes sem zaposlen na Očesni kliniki ljubljanskega Kliničnega centra in sem vodja oddelka operiranih za sprednji segment očesa. Letno opravi okoli tisoč različnih očesnih operacij, med njimi tudi najzahtevnejše. Ko sem leta 1989 iz ZDA v kovčku prinesel prvi aparat za sodobni način operacije sive mrene z ultrazvokom v Slovenijo, še nisem razmišljal, da bo to za našo državo taka "revolucija". Aparat nam je daroval sin pokojnega Antona Banka, Slovenca, ki je skupaj z dr. Kelmanom razvil to tehniko operacije sive mrene. Tako smo bili med prvimi, ki smo pričeli s fakoemulzifikacijo. Seveda sem sam v to vložil veliko dela in iz operacije, pri

To sem jaz

Zgodba z naslovnice

kateri so pacientu prerežali polovico očesa, da so odstranili sivo mreno, da je po dveh mesecih spet videl, naredil nekaj podobnega drugemu. Sedaj operiramo s trimilimetrskim rezom in pacienti naslednji dan vidi in nima praktično nobene omejitve. Za dosti svetlo nepoznano tehniko operacije sive mrene sem prejel leta 1990 v ZDA najprestižnejšo nagrado Ameriškega združenja za taraktno in refraktivno kirurgijo - oskarja. Isto leto sem dobil tudi dobro nagrado tudi v Evropi od Evropskega združenja. To leto sem sedaj uporabljal številni očesni kirurgi širom po svetu. Tako sem spoznal tudi svet. Sedaj veliko potujem kot vabljeni predavatelj operater. Psihično najtežje so operacije, ki jih izvajam v živo pred tisočglavo množico oftalmologov v tujini, ki v dvorani spremljajo moje operacije z direktnim prenosom iz operacijske dvorane. Ko se med operacijo sprašujejo, jaz razlagam. Tako sem predaval in operiral že na praktično vseh celinah sveta. Povabil je več, kolikor sem uresničil.

Na očesni kliniki sem po več letih premora pričel s preslišanjem raženic. Operacija traja približno uro in pol in z njo bistveno boljšamo vid pri pacientih, ki so praktično slepi. Za to operacijo potrebujemo darovalce, zaradi česar so pomembne očesne banke. Pred tremi leti sem pričel s posebno tehniko operacije raženic, kateri je možnost zavrnitvene reakcije bistveno zmanjšana. To je izredno zahtevna in je zaenkrat ne uporablja še nihče drug v Sloveniji.

Še vedno imam veliko načrtov, kaj vse bi se dalo narediti, da bi ljudje videli, čeprav je pomembno tudi srce. Zadnja leta počakam čimveč časa preživeti tudi z družino, zato otroka in ženo, če mogoče, na vsa potovanja vzamem s seboj. Vedno pogosto prihajam tudi v Soboto, da se otroka lahko igra na vrtni, ki jo v Ljubljani nimamo. Če me boste kdaj videli na kolesu zamišljenega, vedite, da bo spet nekaj novega. Če me boste potrebovali, veste, kje me najdete.

Zgodbe

Ki jih piše
Žirljenja

Ob 100. obletnici rojstva akademika dr. Bratka Krefta, ki so jo letos na pomlad v Ljubljani, v Narodni in univerzitetni knjižnici, dostojno proslavili z razstavo rokopisnega, slikovnega in knjižnega gradiva ter obsežno monografijo, smo se spomnili tudi njegove življenjske sopotnice, naše rojakinje Judite Hahn iz Murske Sobote, ki je z njim prehodila

Sestrične, zapisane umetnosti, od največje do najmanjše: Livija Hahn je v Budimpešti končala plesno šolo. Vse življenje se je ukvarjala z baletom. Po vojni se je preselila v Pariz, kjer je imela proti koncu življenja svojo plesno šolo. Kot je sama povedala, je nekoč s plesom spremljala glasbeno točko Edith Piaf. Lili Legenstein - Čaki (umetniško ime Čaki je dobila, ker je bila iz Čakovca) je bila prva plesalka stopa v Kraljevini Jugoslaviji. Delala je v zagrebškem gledališču. Še zdaj, pri osemdesetih letih, se ukvarja s koreografijo. Judita Hahn, igralka. Šarika Hahn je bila pred vojno premlada, nato pa ji je vojna prekrizala načrte.

Judita Hahn: oder je njena

dobršen del skupne poti. Bogve, kakšna bi bila le-ta, če ne bi bilo njega, zanesljivo pa povsem drugačna. Sicer pa je bilo njeno življenje že na začetku polno naključij, ki so se vsa bolj ali manj srečno iztekla. Rodila se je leta 1926. Od leta 1944 je bila internirana v taborišču Auschwitz, kjer je dočakala konec vojne. Nato se je vrnila v rojstno Soboto.

Na Judito Hahn nas je opozorila Dragica Juteršnik (roj. Niševliver), ki je z njo leta 1947 igrala v Veliki puntariji. Dramsko besedilo, ki ga je dr. Bratko Kreft napisal že pred vojno, je na oder spravila soboška dramska skupina SKUD Štefana Kovača. Zanimivo je, da so ta Kreftov tekst, napisan pred vojno, prvič uprizorili šele leta 1946 v ljubljanski Drami, kjer je bil dr. Kreft dramaturg, in so bili torej soboški amaterski gledališčniki dokaj aktualni - kot je pač zahteval čas.

Zgodbo o slovensko-hrvaškem kmečkem puntu, ki se konča s smrtjo vodje kmečkih uporov Matije Gubca, je režiral pokojni Štefan Antalič, ki je bil že pred vojno v mestu znan kot dober igralec. Dramska skupina, ki je delovala v okviru Sokola, je bila izredno aktivna in je svoje izkušnje, tako priložnostni režiser kot igralci, zdaj prenesla tudi v novi, povojni čas. Na premiero, bila je v dvorani TVD Partizana, so povabili avtorja teksta, ki je obljubil, da jih obišče in si ogleda predstavo. Obisk tako imenitnega gosta, o katerem so veliko slišali ali brali tudi še pred vojno, je bil za igralce in končno tudi za mesto, kjer se ni ravno veliko dogajalo, velik in pomemben dogodek. Predstava je stekla in se brez večjih zapletov tudi končala. Aplavza v dvorani ni hotelo biti konec, po zadnjem priklonu pa so igralci v tesni garderobi nestrpnost pričakovali trenutek, ko bo znani dramatik, ki se vrti v krogu takih ljudi, kot sta recimo tovariš Kardelj ali Josip Vidmar, podal kritiko njihovega ustvarjanja. Po besedah Dragice Juteršnik je bila ocena laskava in vzpodbudna. Sicer so vedeli, pravzaprav predvidevali, da jih ne bo »raztrgal«, da bo pa z njihovo igro tako zadovoljen, pa si tudi nihče ni predstavljal. Očitno so igralci nanj naredili dober vtis, saj je svojo pohvalo na koncu potrdil še z vabilom, naj gre njihova mlada soigralka Jucika, kot so rekli Juditi Hahn, igrat v Ljubljano. Jucika je seveda ponudbo

Doma pri Kreftovih leta 1964: Judita, Bratko, sin Lev. Dr. Bratko Kreft izvira iz znane rodbine Kreftovih od Sv. Jurija ob Ščavnici. Že njegov praded Jakob Kreft (1804) se je zapisal v zgodovino. Bil je prvi deželni poslanec v dunajskem parlamentu, kjer se je zavzemal za pravice slovenskega jezika. V revolucionarnem letu 1848 je podprl program Zedinjene Slovenije. Bratko "K." je diplomiral leta 1929 (iz slovenske in južnoslovenske književnosti ter svetovne književnosti), doktoriral leta 1939. Redni član SAZU je postal leta 1961. Isto leto, nekoliko prej, je postal dopisni član Jugoslovanske akademije znanost in umetnosti. Pomemben delež v slovenski kulturi ima na številnih področjih. Med drugim: kot pisatelj, dramatik, režiser, dramaturg, literarni zgodovinar, gledališki kritik. Sin Lev je doktoriral leta 1988.

sprejela in se je potem vse skupaj nekoliko pozneje, končalo kot v prejšnji Vitez (B. Kreft) iz bele Ljubljane je poročil (J. Hahn) odpeljal v mesto pod gradom, njo poročil, ona je končala AGRFT (le. 1950). postala znana igralka, dobila sta sta in potem so srečno živeli ...

V Soboti pa zgodbe še ni bilo konec. Velike puntarije so sodelovali še v sprednji po mestu, ki so ga pripravili ob Kreftov festivalu. To je bila velika prireditev v najlepšem mesecu, v maju, dve leti po osvoboditvi, ki je prikazovala delovne

Judita Hahn kot Marjutka v Baladi o poročniku in Marjutki B. Krefta (okoli leta 1960)

Arheologinja Irena Šavel se svoje tete (mamine sestrične) Jucike rada spominja. Soboto je prihajala poredkoma, toda ko je prišla na obisk, je prinesla v hišo živahno in veselo vzdušje, ki je prevečalo vse, ki so bili takrat zraven in se pogovarjali ali le poslušali mamine in tetine spomine. Že naprej so se veselili srečanja in nestrpnost pričakovali trenutek, ko bo prišla. Zjutraj, ko je vstala, si je teta Jucika rada nabrala in pojedla pol zrele slive, češ da so ji takšne najboljše. Ob nekih praznikih sta z mamo obiskovali Kreftove v Ljubljani. Dokaj veliko stanovanje je bilo opremljeno s starinskimi pohištvi. Stričev kabinet je bil ločen s težko zaveso in vsepovsod obložen s knjigami. Kljub prenosni razliki v letih sta se Kreftova lepo razumela. Stric je bil dobrasrčen, v pogovoru doma v Soboti pa se ni rad spuščal. Umaknil se je v drugo sobo in dremal ali samo počival.

Kdo pa so ti mladi fantje?

1938. na usposabljanju v Ljubljani

V letih stare Jugoslavije, ki je bila država po prvi svetovni vojni, je večinsko kmečko prebivalstvo, ki sta mu ustrezala tradicionalizem in poudarjanje vloge cerkve, podpiralo katoliški tabor. Najmočnejša sila v katoliškem taboru je bila Slovenska ljudska stranka. V dvajsetih letih je imela Slovenska ljudska stranka krščansko socialni družbeni program in se je zavzemala za uveljavitev katoliških načel v družbenem in političnem življenju. V tridesetih letih je stranka zagovarjala koncept stanovsko korporativne države in »totalnega krščanstva«, pri katerem naj bi določal smernice vsemu idejnemu, duhovnemu, izobraževalnemu, družbenemu, gospodarskemu in političnemu življenju edinole katoliški svetovni nazor. V tridesetih letih je začel prevladovati v stranki in katoliškem taboru nasploh konservativno-avtoritarni idejni koncept, ki je izhajal iz papeževе poslanice Quadragesimo anno. Okrepila se je vloga katoliških organizacij in klubov, ki so si prizadevali za radikalno prenovno življenja po katoliških načelih.

Tudi v naši državi so se ustanovljale organizacije Orlov, ki so bile izključno katoliške, in prvo načelo vključitve vanje je bila pripravnost katoliški veri. Nekoliko kasneje so se pojavili Sokoli, pri katerih ni bila nujna katoliška veroizpoved. Ti dve skupini sta bili prisotni s sedežem društev povsod v nekoliko večjih krajih in mestih. Še dandanes se starejši ljudje spominjajo časov, ko so bili člani v kateri od obeh organizacij ter so se udeleževali telesnih aktivnosti in iger. V okviru Katoliške cerkve na Slovenskem se je pojavila skupina Marijine družbe, v kateri so se mladi, neporočena dekleta in fantje, z vso strogostjo držali pravil, ki jih je postavljala duhovščina. O eni od prekmurskih Marijinih družb sem pisal v tej rubriki prejšnje leto.

V tridesetih letih prejšnjega stoletja so se v nekaterih krajih po podeželju pojavili fantovski in dekliški odseki, ki jih je vodila takratna mladina. Skrbeli so za druženje mladih in poudarjali telesno aktivnost, podobno kot Orli in Sokoli. Fantovski odseki in dekliški krožki so bili povezani v zvezo, ki je imela podobne cilje kot nekdanja orlovska organizacija. Ta je prenehala delovati leta 1929, ko sta kralj Aleksander I. in general Petar Živković uvedla diktaturo. Diktatura ni trajala dolgo, ker je 9. oktobra 1934. neki terorist v Marseillu ustrelil kralja. Nasledil ga je 11-letni Peter II., tega pa je zaradi mladoletnosti nadomestil princ Pavle Karadjordjević, ki je hotel državo pomiriti z več demokracije.

Eden od maloštevilnih fantovskih odsekov pri nas je nastal v Žižkih pri Črenšovcih. Najprej fantovski, zatem se dekliški, imenovan tudi dekliški shod. Toda o začetkih, delovanju in organizaciji je napisanega zelo malo gradiva. Glavni predstavnik in ustanovitelj odseka je bil Jožef Horvat iz Žižkov, ki je skrbel za pravila in uvažanje športnih disciplin. V fantovski odsek je stopil tudi Imre Mirko Horvat (Salajf) iz Črenšovce, ki se svoje dejavnosti v času med vojnami še zelo dobro spominja, čeprav jih šteje že več kot devetdeset. Prav tako se tega spominja njegova žena Marija, ki je bila članica dekliškega shoda.

Vaje so imeli v Črenšovcih v veliki dvorani Narodnega doma (zgrajen leta 1930), ki je lahko sprejela 800 ljudi in je rabila različnim namenom. Imela je tudi velik balkon in oder ustrezno razsvetljavo in je bila zelo primerna za različne kulturne prireditve. Da odsek ne bi bil nepoučen o gimnastičnih športih, ki so jih najpogosteje trenirali, fantje nekoliko težje športe kot dekleta, so mlade, sposobne in zavedne članke pošiljali na seminarje in

usposabljanje večšin v Ljubljano. Tako so poslali na izobraževanje, seveda na stroške organizacije, sedemindvajsetletnega Imreja Mirka Horvata iz Črenšovce, da si je pridobil izpit za športnega mentorja in je tako lahko vodil telovadbo v domačem kraju.

Izobraževanje je bilo v Ljubljani leta 1938 – od 14. do 28. novembra. Iz vse Slovenije je bilo osemnajst kandidatov za izpit. Skupinska fotografija prikazuje te mladeniče. Imre Horvat stoji tretji z leve. Imreju Mirku je trajala takrat v mrzlem novembru pot z vlakom v Ljubljano neverjetno dolgo in veliko mesto je bilo zanj veliko čudo, saj je v belo mesto takrat stopil prvič. Vendar na izobraževanju ni bil edini Pomurec, zato se je v internatu lažje znašel. Na sporedu so imeli različna predavanja, od vzgoje, medicine, anatomije, prve pomoči do fizičnega usposabljanja na drogovi, dvigovanja uteži in razvijanja različnih gimnastičnih sposobnosti. Ko se je Imre po dveh tednih z izpitom vrnil v Prekmurje, je postal učitelj v fantovskem in dekliškem odseku ter se zavzemal za različne prireditve. Največ slave so mladi telovadci doživeli, ko je dr. Anton Korošec, vodilni slovenski politik med obema vojnami, spreten politični taktik in pragmatik, s predstavniki vojske ob obletnici izhajanja Kleklovih Novin (urednik bil narodni poslanec Jožef Klekl) obiskal Črenšovce. Po besedah gospoda Imreja in njegove soproge Marije je njihova vas takrat doživela neverjetno pozornost, prišlo je namreč veliko ljudi, da bi se udeležili te velike slovesnosti, ki je bila za črenšovsko cerkvijo in osnovno šolo, kamor je prišel politik Korošec in kjer so nastopili njihovi mladi telovadci. Nekaj skorajšnjih akrobatov, ki so nastopili na drogovi, je prišlo celo iz Ljubljane. Neuradno sem izvedel, da je bil med njimi celo pokojni olimpijec Leon Štukelj.

Bojan Zadravec

usoda

Igralci Velike puntarije v sprevedu po soboških ulicah leta 1947 (Judita označena s križcem). Fotografija s predstave, kolikor nam je znano, se ni ohranila ali pa Dragica Juteršnik, ki sedi na stolu spredaj.

Pri izgradnji nove države. Prikazana so bila vsa področja talnatnega družbenega ustvarjanja in tako tudi kulture ni izšlo manjkati. Del scene, graščino, so namestili na traktor in igralci – kot graščaki ali kot tlačani – so v mimohodu mahali delovnemu ljudstvu in bili nagrajeni s ploskanjem. Po diplomu in vse do upokojitve leta 1984 je bila Judita Hahn članica v mestnem gledališču ljubljanskem. Nastopala je pa je tudi v eksperimentalnih gledališčih, seveda na radiu (število radijske igre, kako pravljico za lahko noč pa se od časa do časa sliši še zdaj) in televiziji v TV-dramah. Na Hrvaškem je posnela glavno vlogo v filmu Druga stran medalje režiserja Fadila Hadžića. Odigrala je mnoge karakterne ženske like, ki jih je oblikovala temperamentno (podatke o njenih vlogah najdemo v različnih izostrenih pa tudi v Enciklopediji Slovenije). Poklicno kariero je začela z vlogo Laure v Stekleni menažeriji Tennessee Williamsa.

Joseph Maria R.

Duga je bijla, pa je seglij mijnola. Si smo je meli že pun kufer. Od zijme se ide. Kelko smo samo olija, pa drv pa šanjikola ponučali. Pa kelkokrat so samo oli od lanskoga novembra zdignoli. Zdignoli se je tuj slovenska vlada, pa nas razveselila s svojim obiskom v Pomurji. Pou ji je nanč nej znalo, kama so tou prišli. Ja so si kak eden priznali, ka smo mij eti na repi slovenske razvitosti. Ati je coj pravo, ka smo nej na repi liki smo tan ka je pod repon. Pa tak se nas tuj gemle. S ten ka so tej nouvi preci prefrigani, nika so nej obečali. Nej tou fajn? Fčasi so nan bar kaj obečali, zaj smo lekar nanč toga nej vredni.

Je pa ta nouva vlada strašno natančna. Tan so njin na eno ministerstvo vlomili pa so cilou gor prišli, ka njin pouleg sega drugoga eden kemični falij. Opa. No kaj takšoga! Tou je red pa disciplina. Nema mrdanja. Če bi še bole poglednoli je falilo pouleg kemičnoga tuj pet listov srat papera. Ka se njin je vlomilec osebo gor na njuvo delo, znate ka. Ka pa ne falij samo kemični, so pa razglasili argentinski strokovnjak za pesose pa tolare gospod Bajuk. Sedendeset milijard tolarof (kelko je tou kemični?) naj bi v proračuni za tekoče leto premalo pejnzej bilou. Kama de se pa zaj vlamlalo? Kak do prišli do tej milijard? Ja predlog iz vrst vladajoče koalicije prišo. Čeden. Ka bi obdavčili se pare ka nemajo dece.

Ka bi če bi obdavčili se ženske ka modrčke ne nosijo. Ali pa se moške, ka njin sigdar par kaplic v lače vujde. Lejko bi tuj obdavčili moške, šteri pouleg svoje še kakšo ljudsko vred gemlejo. Nega kunca pa nej kraja ge se bi lejko naša draga država do sej tej milijard prišla.

Državljane pa svoje ljube predrage volilce je pa nouva vlada tudi osrečila. Par lejto so si ka majo avtoje ene brezvezne nalepke gor na šajbe kelili. Pa nišče je nej znal

zakoj. Zaj so je enostavno ukinoli. Tak šlus. Adijo nalepke. 5 milijard so državljani za tou plačali, do sej gamau. Pa nikomi nika. Zaj ji več nej trbej. Ka de li zaj trbelo? Pa kama de se kelilo? Ka bi če bi je državljani toužili. Koga?

Državo. Tou že. Samo šo si je pa zmisllo te nalepke? Ja, tou te pa bole žmetno. Čeden je pa bil. Kak so fajn narod cecali. Za brez veze. Še policaji so se smijali s tej nalepk.

No nouva vlada, kak sama pravi, je naletela na kup nepravilnosti na vseh področjih. Samo naj preveč ne larmajo, kak kak je nika nej večno, dop za njimi enoga lejpora dneva

pa prišli eni ka do tou za nje pravli. V nebo vpijoče je stanje na obrambnon ministerstvu. Najšli so 72 lidij, za štere znajo samo tou ka od ministerstva plačo dobiveljo, ka pa delajo pa nišče ne vej. Pa san si ges mislo. Kontraobveščevalna služba. Tou je 72 tajni agentof. Za te pa rejsan nej trrbej znati ka delajo. Delajo za nas. Ka smo varni, ka nas Albanija ne napadne.

Ka nišče ne šverca oračja, prejk po našoj lepo državicim, kak inda. Pa ka ti jes znan kakše naloge se še tej majo.

Pa njajmo tou. Vüzen je mijmo. Letos so bajca tak bilice farbali, kak nanč ene rdeče nej med njimi bilou. Pa so sigdar tekše lepe rdeče delali. Letos so pa delali samo čarne pa bejle. Pa so nikše nalepke nej gor kelili, liki so je škrabali.

Kak so lejpe bile. Tak ka ji je se škoda bilou gesti. Pa san ji ges seglij pijto, zakoj so letos samo čarne pa bejle delali. Znate ka so pravli: »Vanev trbej iti s časom naprej, duga lejta so bile rdeče moderne, pa malo žute pa plave, viš zaj še par lejto mo pa čarne pa bejle delala, če mo živejla. Pa san nej razmo, samo san nika več nej šcel pijtati. Atijova mama do pa ja znali znali ka delajo.

P. S.: Prvi april coj ide. Pazte ka vas štoj ne nategne. Ati je pravo, ka nika nej, če nas prej sakši den, zakoj nas nebi še za prvi april.

VANJEV

Eden ključnih elementov za vživljanje v položaj drugega, je pogovor. V pogovoru pa ne smemo samo zastavljati vprašanj, ampak moramo spregovoriti tudi o svojih vtisih. To pa zato, ker je eden najpomembnejših vidikov čustvene inteligence ta, da pokažemo človeku, da ga ob tem, ko ga sprašujemo o njegovih čustvih, razumemo. Torej nas nikakor ne sme biti strah govoriti o čustvih. S preusmeritvijo tematike na čustva pogovor ne bo trpel, ampak bo prešel na višjo raven. Namreč sogovornik bo začutil, da ga razumete, in se bo odprl. Spregovoril bo o tem, kako mu je pri srcu.

RAZUMEVAJOČE IZRAŽANJE

Prof. dr. Christian Weisbach in Usuala Dachs sta v knjigi Kako razvijemo čustveno inteligenco, ki je izšla leta 1999 pri DZS, razvila posebno vajo, ki sta jo poimenovala Razumevajoči odziv. Z njo lahko tudi vi odkrijete, da se večina ljudi hvaležno odzove, če pokazete zanimanje za njihove težave. Pa ne samo to, o njih tudi odkrito spregovorijo. Pogovor lahko v najkrajšem času seže v nepričakovano globino. Ker vaja dela mojstra, v nadaljevanju navajamo pet izjav. Nanje se najprej odzovite prizadeto, tako da boste upoštevali čustva sogovornika. Drugič poskusite z izjavo, ki sogovornika ne jemlje resno.

1. Vedenje moje šestnajstletne hčerke je vedno bolj nemogoče. Nesramna je, jezikava in počne samo še tisto, kar želi. Ne vem več, kaj naj storim.
2. Moj prijatelj se želi konec tedna na vsak način odpeljati z mano na izlet, sama pa ta hip nad tem sploh nisem navdušena. Najin odnos zadnje mesece ni več tak kot bi moral biti.
3. Približno deset dni že razmišljam o tem, da bi odšel k nadrejenemu in mu predstavil svoje predloge. Prepričan sem, da bi ga zanimali. Toda vedno pride kaj vmes.
4. Moj mož ima toliko dela. Komaj še najde čas za družino. Pravi, da gara za naše potovanje na Novo Zelandijo. Toda tega potovanja se sploh ne morem več prav veseliti.
5. Težko navežem stik s svojimi sodelavci. Med odmori se vedno držijo skupaj. Ozračje je zabavno. Ko bi le ostal v svojem starem oddelku! Za vsako izjavo v nadaljevanju navajamo predlog rešitev, ki vsebuje na eni strani razumevajoči in na drugi nerazumevajoči odgovor.

PRIMER ŠT. 1

Razumevajoči odgovor

- Zdiš se mi zbegana in nemočna.
- Vznemirjena si, ker ne veš, kako se bo to nadaljevalo.
- Skrbi te.

Nerazumevajoči odgovor

- To mi je znano. Ko je bila moja hči v puberteti, sva si bili nenehno v laseh. S časom se bo unesla.
- Trše jo primi.
- Res grozno, da moraš to prenašati. Otroci si danes preveč upajo.

PRIMER ŠT. 2

Razumevajoči odgovor

- Očitno čutiš odpor.
- Začela si dvomiti o trdnosti vajine zveze.
- Ne verjameš, da lahko konec tedna spremeni vajin odnos.

Nerazumevajoči odgovor

- Vesela bi bila, če bi hotel moj mož z mano konec tedna na izlet.
- Preveč si črnogleda. Skupen konec tedna prebudi zaspan odnos.
- Preden se odločita za izlet, razčistita svoj odnos.

PRIMER ŠT. 3

Razumevajoči odgovor

- Še vedno imaš pomisleke.
- Obotavljaš se in se ne moreš odločiti za ta korak.
- Še vedno te nekaj ovira, zato ne moreš stopiti k nadrejenemu.

Nerazumevajoči odgovor

- Kaj lahko pride vmes? Odloči se in že jutri pojdi k njemu.
- Ne hodi k njemu, če te sam ne pokliče!
- Če boš še dolgo čakal, bo tvoj predlog zastarel.

PRIMER ŠT. 4

Razumevajoči odgovor

- Začela si dvomiti, ali je za dopust vredno toliko žrtvovati.
- Nisi prepričana, da je res treba toliko dela.
- Precej razočarana si - kot da si si to povsem drugače predstavljala.

Nerazumevajoči odgovor

- Zakaj prav Nova Zelandija? To je gotovo zelo drago!
- Če začnejo moški nenadoma govoriti o tem, da imajo veliko dela, takoj sproži alarm!
- Če tako gara za vaju, ga ne moreš pustiti na cedilu!

PRIMER ŠT. 5

Razumevajoči odgovor

- Počutiš se izključenega.
- Zdi se mi, da si razočaran.
- Pogrešaš stare sodelavce.

Nerazumevajoči odgovor

- To je zato, ker si tako zavrt. Kdo se pa želi družiti s takim zadržetom!
- Zato pa zdaj veliko več zaslužiš.
- Posvaril sem te pred tem oddelkom, pa me sploh nisi hotel poslušati.

Predlogi razumnih odzivov na pet primerov izjav kažejo, da je treba za zbuditev občutka razumevanja pri sogovorniku spregovoriti o njegovih čustvih. Pri opisovanju njegovih čustev moramo biti pozorni na majhne razlike in jih nazorno predstaviti. Zavedati se je namreč treba, da pestrost v izražanju čustev povečuje verjetnost, da boste natančno opisali njegovo počutje.

Mag. Simona Šarotar Žilek

Nov internet (1)

Najprej je prišel velik pok, nato bankrot. Ko se je prah polegel, se je internet znašel v nekakšni rutini. V devetdesetih, ko se je število uporabnikov interneta drastično povečevalo, se je zdelo število inovativnih in uspešnih .com podjetij neomejeno. Vendar se je kolesje sprememb ustavilo in tako smo preživeli začetek 21. stoletja z omejenimi možnostmi. Večina je uporabljala za brskanje Internet Explorer, za iskanje Google in za izmenjavo datotek Kazaa. Čakali smo na nekaj novega, vendar zaman.

Nato je prišlo leto 2004 in naenkrat so bile inovacije povsod. Mozilla je predstavila brskalnik Firefox, prvega pravega konkurenta Internet Explorerju. Opera pripravlja brskalnik, ki ga bo mogoče krmiliti z glasovnimi ukazi. Blinkx je pokazal nov način iskanja po spletu, brez uporabe ključnih besed. Vonage je osvobodil internetno telefoniranje iz omejenosti računalnika in na novo izumil telefoniranje. Aplikaciji, kot sta Grouper in Qnext, sta obrnili manjjo okrog Kazaa na glavo, saj sta omogočila izmenjavo datotek samo z ljudmi, ki jih poznamo in jim zaupamo. Vse omenjeno pri nas še ni razširjeno. Novosti ustaljenih

Z našega štedilnika

Ribja juha z ribjimi ravioli

300 g prekajenih postrvjih filejev, 60 g masla, 100 g šalotke, 300 g krompirja, 10 cl belega vina, sol, poper, lovorjev list, 100 cl zelenjavne osnove, 8 cl sladke smetane

Rezančno testo: 100 g pšenične moke, 1 jajce, malo vode, 1 cl olja, jajce za premaz

Postrvjam filejem odstranimo kožo in kosti. Polovico ribjega mesa narežemo na manjše kose. Šalotko narežemo na kocke. Maslo v kozici razpustimo, na njem posteklenimo šalotko in dodamo polovico krompirja, ki smo ga narezali na kocke. Zalijemo z vinom in zelenjavno osnovo. Začinimo in kuhamo, da se krompir zmehča, ter dodamo koščke postrvi. Prevremo, odstranimo lovorjev list in s paličnim mešalnikom juho piriramo, da dobimo gosto kremno juho. Smetano stepemo in z njo obogatimo ribjo juho. Juho postrežemo z ribjimi ravioli.

Ribji ravioli: Iz moke, jajca, olja in vode zgnetemo gladko testo, ki naj počiva 20 minut.

Za nadev skuhamo preostanek krompirja, ki ga pretlačimo. Preostanek ribjega fileja sesekljamo, začinimo in pomešamo s krompirjem.

Testo razvaljamo in razrežemo z modelom na 5 cm velike kroge. Robove testa premažemo s stepenim jajcem, v sredino pa damo nadev, prepognemo in robove dobro stisnemo. Kuhamo 10 minut v slani vodi. Kuhane odcedimo.

Telečji zrezek z grahom

600 g telečjega stegna (4 zrezki), sol, poper, 3 cl olja, 40 g masla, 60 g slanine (hamburger), 100 g čebule, 160 g zamrznjenega graha, 20 cl kisle smetane, 20 cl omake za pečenko

Telečje zrezke rahlo potolčemo, solimo in popramo. Slanino narežemo na drobne

Branko Časar,
kuharski mojster
v gostilni Pri
Lovenjaku v Polani

kocke. Čebulo sesekljamo. Grah skuhamo v slani vodi, odcedimo in vodo prihranimo. V primerni posodi segrejemo olje in maslo z obeh strani popečemo. Meso vzamemo iz posode in shranimo na toploti. Na preostanku soka v posodi dodamo malo slanino in čebulo ter zlato rumeno popražimo. Zalijemo z omako od pečene čebule, dodamo zrezke, malo podušimo, dodamo grah in kisló smetano. Vse skupaj dušimo nekaj minut. Po potrebi še začimimo in postrežemo.

Zelenjavni polpeti

200 g zamrznjene koruze, 300 g zamrznjenega brokoli, 150 g lisičk, 80 g čebule, 150 g belega kruha, 20 cl mleka, 2 jajci, peteršilj, sol, poper, drobtine po potrebi za cvrenje

Koruzo in brokoli na hitro zblazimo v vreli vodi, odcedimo in brokoli sesekljamo. Olupljeno čebulo narežemo na drobne kocke, lisičke pa na tanke rezance. Peteršilj sesekljamo. V ponvi segrejemo olje, dodamo čebulo in lisičke, prepražimo in ohladimo. Beli kruh narežemo na kocke, namočimo v mleku. Namčen kruh odcedimo in pretlačimo. Pomešamo ga z zelenjavo, peteršiljem, mešanico čebule in lisičk, jajci, soljo in poprom. Maso popramo, dodamo bele drobtine. Pustimo počivati 10 minut, nato iz mase oblikujemo kroglice. Pogačke - polpete. Z vseh strani jih popažemo in povaljamo v drobtinah. Zložimo na razgretim oljem in z obeh strani porjavimo. Polagamo jih na posodo, ki jo želimo, in jo pokrijemo s prtiček, ki popivna odvečno maslo.

Regrat v solati

350 g regrata, 300 g krompirja, 50 g bučnega olja, 5 cl jabolčnega kisa, sol, jajce

Regrat očistimo in operemo. Krompir skuhamo, olupimo in zrežemo na tanke lističe. Vse skupaj damo v skledo, popražimo z bučnim oljem in razredčenim kisom, solimo. Rahlo premešamo. Okus popramo in trimo z naribanim kuhanim jajcem.

Jabolčna šarlota

Biskvit: 2 jajci, 60 g sladkorja, 60 g masla, 1/2 vanilin sladkorja

Nadev: 400 g kislih jabolč, 2 cl rumene cimeta, 1/2 vanilin sladkorja, 2 beljake, 100 g sladkorja, 100 g sesekljanih mandljev

Omak: 100 g skute, 30 g medu, 5 cl slane smetane, 40 g brusnic

Jajci in sladkor penasto umešamo. Kosi sladkor razmeša, dodamo vanilin sladkor in moko ter narahlo premešamo. Biskvit maso namažemo na pekač, ki ga obložimo s papirjem za peko. Pečemo 10 minut pri 180 °C. Pečen biskvit zvrnemo iz pekarne, odstranimo papir in pustimo, da se ohladi. S pomočjo tortnega modela izrežemo krogi. Preostali biskvit pa narežemo na kocke. Olupljena jabolka prav tako narežemo na kocke, dodamo rum, sladkor, cimet in vanilin sladkor ter dušimo do mehkega. Biskvitne kocke vmešamo v jabolčno maso. Beljake s sladkorjem stepemo v nepečen sneg in primešamo sesekljane mandlje. Tortni model premažemo z maslom, na dno položimo biskvitno ploščo, na boki pa stresemo jabolčni nadev, poravnamo in nanj porazdelimo še snežno maso z mandlji. Šarloto pečemo v pečici 25 minut pri 180 °C. Jabolčno šarloto ohladimo in jo ponudimo še toplo s pripravljeno omako.

Omak: Skuto zmešamo z medom in sladko smetano in brusnicami v tekočo omako.

Svet
digitalnih
tehnologij

tehnologij niso zamenjale, za to bo potreben čas, so nam pa dale vsaj nove možnosti in konkurenco. Podobno kot blinkx tudi mnoga druga podjetja združujejo iskanje po spletu z iskanjem po računalniku. Internetno telefoniranje postaja tako pomembno, da vedno več velikih telekomunikacijskih podjetij ponuja to možnost. Enako ponuja »privatna« izmenjava datotek najboljšo možnost kontakta s svojimi bližnjimi.

Že kar nekaj časa smo lahko poslušali o Internetu2, ki naj bi bil popolna tehnološka preobrazba obstoječe mrežne infrastrukture. Vendar tega še nekaj let ne bo. Se pa z novimi storitvami in inovacijami način, kako uporabljamo internet, že danes spreminja.

Pri brskalnikih je Firefox že takoj po svojem prihodu 9. novembra poživil sceno. Po zadnjih analizah se je delež novih brskalnikov od takrat povečal za 5 odstotkov, medtem ko je Internet Explorer izgubil absolutno prevlado in pristal pri 89 odstotkih. Firefox je zgrajen na odprti kodi, ki mu prinaša prednosti na nekaterih področjih. Navdušuje tako uporabnike kot tudi razvijalce programske opreme, ki ponujajo razne dodatke. Nekatera podjetja so ga celo začela uporabljati v poslovne namene zaradi ocene, da je varnejši. Da Firefox prehití Internet Explorer, pa bo treba še malo počakati. Pomembno je, če bo lahko ohranil svoj pozitivni začetek.

Mag. Matej Gomboši,
univ. dipl. inž. rač. in inf.

Besede mode

KO ODVRŽEMO PLAŠČE

Tatjana Kalamar Morales

namo. Dobro si je prizadevati, da še več časa namenimo poslušanju svojega telesa. Enako velja za oblačenje. Vsaka barva, ki nam je všeč in jo priznavamo za svojo, bo na nas delovala bolj pozitivno. Vsako novo oblačilo, ki je po kroju podobno tistim oblačilom, ki po izkušnjah delujejo kot eno z našim telesom, je vrednejše nakupa. V skladu z navdušenjem po svežem in drugačnem. Pa saj se sliši kot zaljubljenost.

ŠPORTNA MOŠKA IN ŽENSKA OBLAČILA

Gre za čiste barvne kombinacije in po telesu krojena udobna oblačila. Beli se pridružujejo saharški toni in akcentna črna, dodana vrednost popolnoma udobnih oblačil pa je v obrobah eksotičnih barvnih tonov, kot so rumena, oranžna, roza in travnato zelena. Elementi mornarske mode (jahting) se mešajo v oblačilih za golf in obratno. Tudi baseball ima močan aktualni vpliv. Namesto klasičnih patentov na polo majicah so zdaj takšni z dvojno zavihano in okrasno ter akcentno pošito obrobo. Vse je v šivu. Detalj dela razliko.

Za kakršen koli detalj se bomo letos odločili, pomembna je volja, ki nas pelje naprej. »Je tudi čas za vzlet, čeprav ni točno določene poti,« je rekel Tennessee Williams.

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti KOPB

KOPB ali kronična obstruktivna pljučna bolezen je po definiciji kronično, počasno napredujoče bolezensko stanje z difuznim zoženjem dihalnih poti. Bolezen obsega kronični bronhitis in pljučni emfizem. Značilna je postopna in nepopravljiva izguba pljučne funkcije. V normalnih okoliščinah doseže pljučna funkcija najvišje vrednosti v starosti 20 do 25 let in temu obdobju nato sledi postopni upad, ki je posledica staranja. Najzgodnejša stopnja KOPB se zato lahko kaže kot nepopolni razvoj pljučne funkcije, sicer pa kot njen pospešen upad.

Dejavniki ogrožanja

Najpomembnejši dejavniki okolja so kajenje, velika izpostavljenost prahu in kemikalijam (hlapi, dražljivci, dim) na delovnem mestu in onesnažen zrak. Novejše študije iz držav v razvoju kažejo na enako obolevnost med obema spoloma, ki je verjetno posledica spreminjajočih se kadilskih navad, nekaj študij pa je tudi nakazalo večjo občutljivost žensk za vplive cigaretnega

dima. Ob predolgi in preveč intenzivni izpostavljenosti kemikalijam (param, dražljivcem, dimu) se razvije KOPB neodvisno od kajenja, vendar pa sočasno kajenje tveganje še dodatno poveča.

Najbolj znan genetski dejavnik ogrožanja je redko dedno pomanjkanje alfa 1-antitripsina. Prezgoden in pospešen razvoj emfizema in upad pljučne funkcije se pojavljata pri številnih kadilcih in nekadilcih s hudim pomanjkanjem tega encima, čeprav kajenje nevarnost bistveno poveča.

Bolezniški znaki

Najpogostejši bolezenski znak pri KOPB je kratka sapa (dispneja, naduha) med telesnim naporom, ki zmanjša bolnikovo zmogljivost za običajna vsakodnevna opravila in z zdravjem povezano kakovost življenja. Ob tem se pojavlja še kašelj z izkašljevanjem sluzi ali gnoja, in to najpogosteje zjutraj, ko človek vstane. Kašelj je praviloma blag in ga imajo pogosto za »normalen« kadilski kašelj, čeprav seveda ni normalen.

Odkrivanje bolezni

Bolniki običajno obiščejo zdravnika šele takrat, ko se stanje močno poslabša, in tako je bolezen dolgo neodkrita. Zgodnje odkrivanje bolezni, preden se bolezen razvije in pusti trajne posledice, pa je bistvenega pomena.

Najučinkovitejša metoda za odkrivanje bolezni je spirometrija ali merjenje pljučne zmogljivosti. Glede na vrednosti, dobljene z merjenjem, je mogoče ugotoviti že prisotno obstrukcijo oziroma zmanjšanje pretoka zraka v dihalih.

Zdravljenje

Ker je kajenje cigaret najpomembnejši vzrok KOPB, je glavni ukrep zdravljenja opustitev kajenja. Opustiti kajenje v obdobju, ko je pretok zraka oviran blago ali zmerno, upočasni razvoj hudo težkega dihanja. Bolnik se mora izogniti tudi drugim dražejim snovem v zraku.

Med dejavniki oviranega zračnega pretoka, ki jih je mogoče odpraviti, so mišični spazem, vnetje in povečano nastajanje izločkov. Izboljšanje vsakega od njih praviloma ublaži simptome. Mišični spazem je mogoče zmanjšati z uporabo bronhodilatatorjev, med drugim z betaadrenergičnimi agonisti (npr. s salbutamolom ali teofilinom) in aminofilinom ali teofilinom v peroralnem pripravku s počasno absorpcijo. Vnetje je mogoče ublažiti s kortikosteroidi, vendar se simptomi odzovejo nanje le pri približno 20 odstotkih bolnikov. Pri zdravljenju veliko obeta dolgo delujoči antiholinergiki tiotropij, ki utegne biti izbirno zdravilo za stabilno KOPB.

Novi statistični podatki kažejo, da je KOPB trikrat pogostejše obolenje, kot so menili poprej. Kar deset odstotkov svetovnega prebivalstva, starejšega od 40 let, naj bi obbolelo za omenjeno boleznijo. Tako je KOPB med glavnimi vzroki obolevnosti in umrljivosti v razvitih državah in tudi v državah v razvoju. Vendar pa je dobra novica, da obstaja učinkovito zdravljenje, ki lahko izboljša kakovost življenja bolnikov in upočasni napredovanje bolezni. Bolniki bodo imeli od zdravljenja korist le, če KOPB prenehajo zanemarjati, mu posvetimo več pozornosti ter spodbujamo odkrivanje in zdravljenje.

Miranda Koren, mag. farm.

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Spoštovane bralke, cenjeni bralci! Vedno pogosteje se oglašate in me sprašujete za vzroke, ki vam povzročajo glavobole, vrtoglavice, motni vid, šumenje v ušesih, aritmijo (nihajoč pritisk), napetost v prsnem košu, oteženo dihanje, bolečine v ramenih itd. Ker vam na raznih pregledih največkrat ne najdejo pravih vzrokov, ste zaskrbljeni.

Vse to, kar sem omenil, se lahko pojavlja zaradi skrivljene hrbtenice, osteomalacije, osteoporoze ali največkrat zaradi poškodbe vratnih vreten hrbtenice. Problemi se lahko pojavljajo v kompletni ali posamično. To pomeni, da lahko boli samo glava ali se pojavljajo samo vrtoglavice ali šumenje v ušesih itd. Najpogostejše pa se težave pojavljajo kar v kompletni. To pomeni, da hkrati boli glava, se pojavljajo vrtoglavice in aritmija, lahko tudi v kompletni bolečine v ramenih, vrtoglavice in aritmije, ki povzročajo napetost v prsnem košu in oteženo dihanje. Ker v zadnjem času vedno več ljudi (ne glede na spol ali starost) trpijo za osteomalacijo, se temu primerno povečujejo tudi težave. Osteomalacija je pojav mehčanja, slabljenja in demineralizacije kosti. Zdrave kosti, s tem pa tudi hrbtenica, terjajo za svoj pravilen razvoj ustrezno količino kalcija in fosforja v prehrani. Teh snovi pa telo ne more absorbirati iz hrane brez ustrezne količine vitamina D. Zato je nujno, da damo telesu poleg kalcija in fosforja zadostno količino vitamina D, ki ga lahko dobimo s sončenjem ali hrano. V večjih količinah ga vsebujejo maslo, margarina, mlečni riže, jajčni rumenjaki, lososovo olje, jetra itd. Pomanjkanje vitamina D povzroča bolečine v kosteh, zlasti v vratu, v kolkih, nogah in rebrih (prsnici). Ker se zmanjšuje kostna masa tudi v vratnem delu hrbtenice, se ta seseda. Diski se strdijo in močno ožijo, kar povzroča blokado vratnega, ušesnega, vidnega, ličnega, čelustnega in srčnega živca, to pa povzroča vrtoglavico, šumenje v ušesih, motni vid, drevenenje lica, bolečine v čeljustih (kot da bi kurenje zob), zbadanje pod dojko in pri srcu. S tem se pojavlja tudi visok tlak, ki dosega visoko stopnjo. Med gibanjem se pritisk normalizira. Bolehajo lahko vsi, ne glede na spol in starost. Razlika med osteoporozo in osteomalacijo je očitna. Pri osteoporozi se zaradi pomanjkanja kalcija in vitamina D zmanjšuje ali bolje povedano usiha beljakovinsko matično tkivo, zaradi česar postanejo kosti krhke in lomljive. Pri osteomalaciji pa je značilno, da telesu primanjkuje le vitamina D, količina kalcija je zadostna, le ta pa se zato, ker ni vezave, nabira v sklepih, zlasti v vratnem delu hrbtenice, v ramenih, komolcih, v prstih in kolkih in kolkih.

pojavljajo kamni v sečilih.

Osteomalacija in osteoporoza sta najpogostejša povzročitelja v uvodu omenjenih težav, zato vsem, ki imate navedene težave, predlagam, da opravite pregled obščitničnih žlez, pregled kostne mase, preverite količino kalcija v krvi, opravite pregled za količino paratiroidnega hormona in vitamina D. Pri nas v bioterapevtski ambulanti je prav tako mogoče opraviti pregled in uspešno zdravljenje obeh oblik bolezni. Način zdravljenja je neboleč ter veliko krajši in uspešnejši kot s pomočjo zdravil.

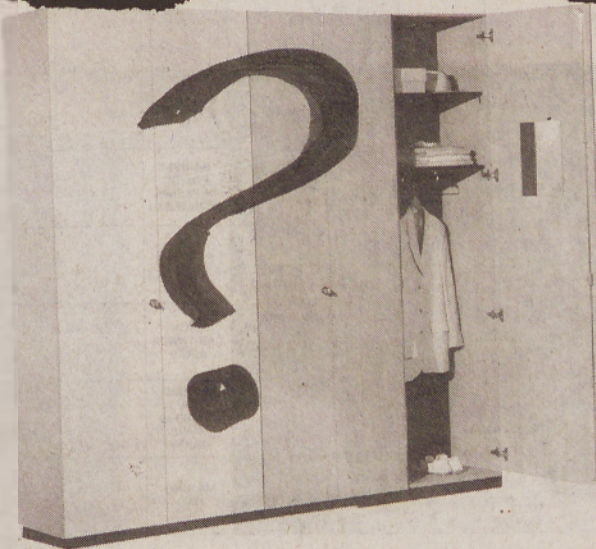
Spoznali smo dva vzroka za vaše težave. Tretji in prav tako pogost faktor, ki povzroča omenjene težave, so poškodbe vratnega dela hrbtenice. Do teh pride najpogosteje pri avtomobilskih trkih, naglem zaviranju, padcih ali nekontroliranem zasuku glave. Take poškodbe lahko povzročijo tudi samouki ali neveščki kiropraktiki z manipuliranjem hrbtenice. V teh primerih prihaja do prolapsa (zdr. ali pretrganje medvretenčne ploščice). Pri čemer se medvretenčna ploščica pretрга in se del njene mehke sredice izboči, kar povzroča boleč pritisk na živce in včasih bolniku poslabša ali povsem onemogoči gibanje. Medvretenčni ploščični prolaps lahko prizadene katerikoli del hrbtenice. Če pride do prolapsa med petim in šestim vratnim vretenom, prihaja do tesnobe, bolečin v prsih in aritmije. Če je to med tretjim in četrtem vratnim vretenom, mrtvijo roke oziroma prsti, bolijo ramena in se pojavlja aritmija. Če pride do prolapsa med prvim in drugim vretenom, so hude bolečine v glavi, ki lahko povzročajo tudi močne vrtoglavice, motni vid, šumenje in celo bruhanje. Te poškodbe največkrat zamenjajo za migreno. Stanje se ponavlja, traja lahko od nekaj ur do tudi več dni. V navedenih primerih je treba obiskati ortopeda, slikati vratni del hrbtenice in opraviti ročne masaže. Zelo učinkovite so biomasaže. Biomasaža je kombinacija masaže, okrepljene z bioenergijo. Ta diske med tretmanom močno ogreje in jih potem bioenergoterapevt z mikropraktično metodo naravna, odpravi zatekline diska in s tem dolgoročno odpravi nastale težave. Ta metoda je razvita v naši ambulanti in tako delamo.

Na glavobole, vrtoglavice, aritmijo pa tudi na oteženo požiranje in govor vplivajo še skrivljena hrbtenica v lok (šoferji, delo sede v prisilnem položaju), ter fizična izraba medvretenčnih diskov (težko dvigavanje, prehladi, neprimerna drža - frizerke, sobopleskarji -, delo s traktorji). V tem primeru postanejo diski tanki in trdi - neelastični. Hrbtne kosti (vretenca) pritiskajo druga na drugo, kar povzroča blokado določenih živcev ali živčnih skupin, le-to pa povzroča bolečine. Tudi take diske lahko zmehčamo in razširimo s posebno metodo bioterapije. Vse skupaj poveča elastičnost hrbtenice.

Da pa bo odpravljanje ali zdravljenje omenjenih težav uspešno, je potrebna prava diagnoza, kajti pravilna diagnoza je jamstvo za pravilno zdravljenje. O težavah osteoporoze, osteomalacije in poškodbah sem za društva ali skupine pripravljen pripraviti tudi predavanja z vidika zdravilstva. Zainteresirani me lahko pokličete po telefonu 02 593 17 37.

Združenje potrošnikov Pomurja svetuje

Zamuda pri dobavi pohištva

Da se trgovci oz. dobavitelji ne držijo dobavnih rokov, se dogaja kar pogosto. Podobno se je zgodilo tudi stranki, ki je v Mariboru naročila pohištvo. Ob naročilu je plačala obvezni avans, dogovorili pa so se tudi za datum dostave. Ko nas je potrošnica poklicala, je podjetje z dobavo zamujalo že več kot štiri tedne. Ker ni vedela, kaj naj stori oz. kako naj ukrepa, nas je prosila za nasvet. Svetovali smo ji, da napiše pisno zahtevo za dobavo pohištva do določenega roka, obenem pa naj zahteva plačilo odškodnine za povzročeno škodo ter plačilo obresti na vplačano kupnino. Če do sporazumnega dogovora ne bi prišlo, ima potrošnica med drugim tudi možnost, da pogodbo razdre ter zahteva vračilo kupnine z zamudnimi obrestmi, ker se nasprotna stran ni držala dogovora iz pogodbe. Podjetje jim je ponudilo brezplačno dostavo na dom ter plačilo obresti, s čimer se je naročnica strinjala. Obratovalni čas pisarne v M. Soboti: telefonsko in osebno svetovanje v ponedeljek in sredo od 10. do 13. ure, v torek, četrtek in petek osebno svetovanje po predhodnem naročilu. Tel.: (02) 534 93 90, faks: (02) 534 93 91, Trg zmage 4, p. p. 207, 9101 M. Sobota.

Andrej Cimer, vodja pisarne

HOROSKOPEN

Pripravljala: Agencija Hap

pen

Že peti zimski tabor za slepo in slabovidno mladino

Športno društvo slepih in slabovidnih (SDSS) iz Škofje Loke je organiziralo marca 2005, po šestih letih obstoja, že petič zimski tabor za slepo in slabovidno mladino na Pokljuki. Aktivnosti so vedno v Šport hotelu na Pokljuki, kjer bivalne kapacitete ustrezajo slepim in slabovidnim in smo vsako leto toplo pričakani, čeprav je hotel potreben obnove. Za slepe in slabovidne je zelo pomembno, da se vračajo v kraj, kjer so se vajeni orientirati in lahko nemoteno že prvi dan začnejo aktivno sodelovati na taboru. Vsi novinci s pomočjo drugih udeležencev že prvi dan spoznajo taborni prostor in hišni red, katerega jim vodje skupin predstavijo na prvem zboru.

Tabor je bil predvsem športno in kulturno obarvan. Aktivnosti, ki potekajo na taboru, so prilagojene slepim in slabovidnim, tako da se lahko enakovredno pomerijo med seboj. Tekmovalna narava, ki se skriva v njih, pride na plan in so ob koncu tabora kljub izčrpanosti vseeno zadovoljni. Ker na letošnji tabor ni bilo prijavljenih alpskih smučarjev, smo dopoldanski in del popoldanskega časa namenili teku na smučeh, ki je med mladimi slepimi in slabovidnimi daleč najbolj priljubljen. Preostanek popoldneva smo preživljali ob športnih in interaktivnih igrah ter sankanju. Letos smo se prvič preizkusili tudi v nočnem sankanju ob baklah. Večeri so bili namenjeni delav-

nicam, v katerih smo se preizkušali v ustvarjalnosti.

Na letošnji tabor je prišlo sedemnajst udeležencev, za katere smo skrbeli štirje voditelji. Sedem udeležencev je bilo slepih in ti potrebujejo stalno spremstvo. Zahvalil bi se še drugim trem voditeljem Jerneji Jelenc, Katjuši Koprivnikar in Igorju Miklavčiču za res kakovostno pomoč pri izvedbi tabora. Posebna zahvala gre tudi Zvezi za šport otrok in mladine Slovenije, Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvu za zdravje, Alpini Žiri, Športni zvezi Škofja Loka in Občini Škofja Loka, ki tako ali drugače podpirajo naše projekte. Skupaj omogočamo mladim slepim in slabovidnim, da kakovostno

Športno društvo slepih in slabovidnih iz Škofje Loke

Zimskega tabora za slepe in slabovidne na Pokljuki so se udeležili srednješolci iz vse Slovenije, med njimi je bil tudi Prekmurec Sandi Sabo.

V petek v Murski Soboti nastopali Omar Naber, Alya in Yogurt

Alya in Omar o življenjskih napakah, Evrosongu in tračih

V petek, 18. marca, je bil v prireditvenem centru Mešič koncert, na katerem so nastopili Yogurt, Alya in Omar Naber. Še preden sta skladnja uspela stopiti na oder, smo ju pocukali za rokav in poprosili, ali bi sodelovala v enem na hitro. Pogovoru kajpada. In

»Alya, v svojo koreografijo vlačiš mnogo časa in truda, ampak prav gotovo se ti kdaj zgodi, da ne gre vse po načrtih. Lahko odložiš katero od nerodnih situacij?«
»Hm... Aja, bilo je lani v Ljubljani na Maj-skih igrah. Ponavadi fantje skrbijo zato, da pridem pravočasno na oder, pridejo po me- »Da mi naročijo, kdaj sem na vrsti in tako na- »Ravno takrat pa sem nekaj debatirala s svojim menedžerjem v kombiju in zgodilo se je, da so že odvrtili 'intro', glasba se je že začela. Alya pa od nikoder. Tako da je šel cel »maš 'skozi', 'folk' je pel, jaz pa sem po- »čakala, da se je končal. Gor sem šla, ko so ga »plovili (smeh). Se zgodi, ampak na koncu je izpadlo kot 'fora'.«
»Kaj je bila tvoja največja napaka v življenju?«
»Da nisem dokončala glasbene šole.«
»Se nameravaš kdaj v prihodnosti odreči

priredbam?

»Nikoli. Ker mislim, da je ravno v tem 'point'. Da je zanimivo. Pripravljam pa album, na katerem bo sicer nekaj več lastnega materiala.«

Kako pa je s trači? Kakšno je tvoje mnenje o rumenem tisku?

»Sama nanje gledam s pozitivnega vidika in rumeni tisk je danes 'ful in'. Ampak se ne obremenjujem preveč, ker tisti, ki me poznajo, tako ali tako vedo, kakšna sem.«

Omar, za tebe podobno vprašanje. Tvoja življenjska napaka je ...?

»Ne vem, veliko napak je bilo, tako da ne bi omenjal nobene posebej. Zgleda pa, da prav usodne zaenkrat še nisem naredil.«

Pa dogodek, ki te je spravil v neroden položaj?

»Uh, teh je bilo toliko ... Kar nekaj v srednji

šoli, na 'faksu' in tudi na odru. Sicer pa se med nastopom na srečo še ni zgodilo nič hujšega.«

Nastopal si tudi pred večjim občinstvom.

Kako je s tremo?

»Sčasoma sem se treme znebil. Navsezadnje že pet let nastopam s svojo skupino, tako da je bolj ali manj nimam. Mogoče le med prihodom na oder, ampak potem se stvar uredi v minuti ali dveh.«

Kakšno je tvoje mnenje o Emi in ali pripravljáš kakšno presenečenje za Evrosong?

Na Emo se ne bi prijavil, če ne bi bil zmagovalec bitke talentov, saj nisem največji privrženec prireditve v taki obliki in tekmovanj nasploh. Seveda pa sem bil zmage vseeno vesel. Glede Evrosonga pa nič posebnega. Pustite se presenetiti in presenečeni boste!»

Iztok Štefanec FOTO Tanja Zrinski

preživijo del prostega časa in s prijatelji uživajo v zimskih radostih.

Naj vas ob koncu seznanim še z našimi preostalimi načrtovanimi aktivnostmi v letošnjem letu. Julija in avgusta bomo ponovno izvedli poletni tabor na Kolpi in večdnevno gorniško turo. Poskrbeli bomo tudi za redno dejavnost nekaterih naših srednješolcev v njihovih domačih krajih, kjer bodo skušali pametno izrabljati svoj prosti čas. Ob dobrem finančnem poslovanju in pridobivanju sponzorjev pa bomo v naš program sčasoma skušali uvrstiti tudi poletni tabor na morju in jesenski tabor s tandemi, za katera je že zdaj veliko zanimanja mladih slepih in slabovidnih.

Pripravil predsednik SDSS Gregor Habjan, prof., spec. šzv.

Vaše pesmi

Ljubezen res je prava bolezen!

Ti si z njo brezvezen,
daj postani že enkrat trezen!
Izmisliš imidž si svoj neki antitezen,
joj, res strašno si brezvezen!

Poljubiti si me hotel,
ob tem pa pozabil si,
da kmalu od mene boš odšel!
Zaljubljen kar tam si obstal,
pazi, dragi moj, da v biznisu ne boš zaostal!

Še samo trenutek in priljubil si se mi,
a kaj ko, saj vedela sem,
z naglimi koraki od mene boš odšel.

Alja

Najina ljubezen

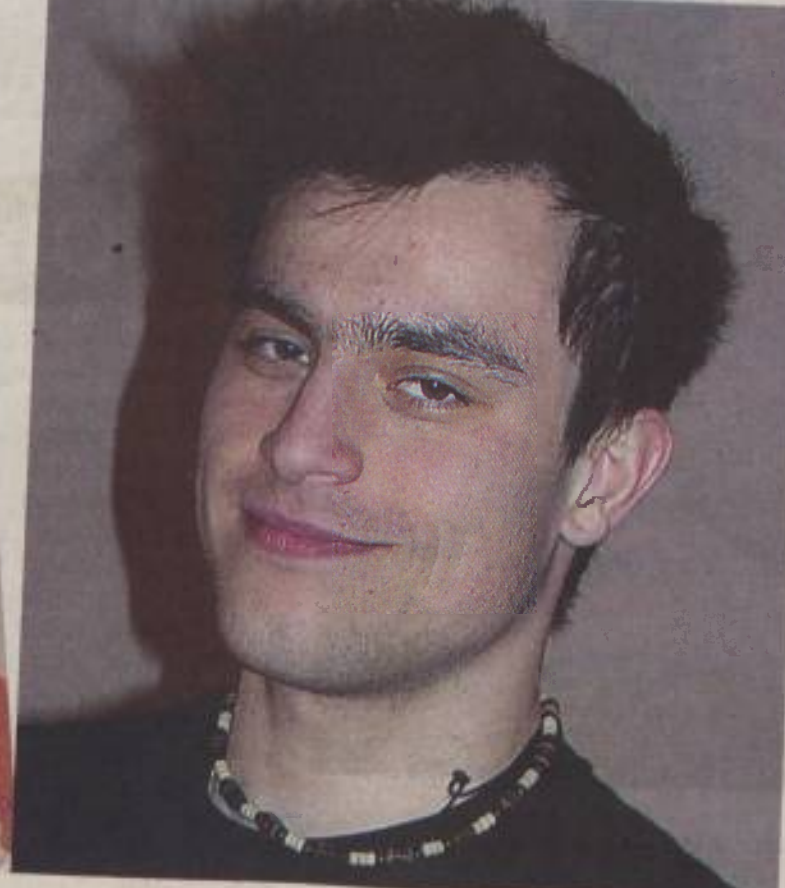
Najina ljubezen je močnejša kot strup,
najine ljubezni ne zmoti niti največji hrup,
najina ljubezen živi,
v najinih srcih ogenj radosti gori.
Najini srca si ljubezni žele,
najine skupne ljubezni.
Najina ljubezen je samo najina.
Poznaš jo ti,
poznam jo jaz.
Poznava jo le midva.
To je najina ljubezen.

Melanija

Vaša čustva

Ljubezen v mojem srcu je rasla čisto počasi. Korak za korakom, krepila je svojo moč iz trenutka v trenutek, ima svoj prostor, svojo tiho misel nate, ki je kot sonce po dežju, ki je kot oaza sredi puščave. Ljubezen je sreča, moja sreča, ker te ljubim.

Sonček

Kar je presenetilo nas, pa ni pomembnost rumenega tiska, za katerega tako ali tako vsi vemo, da preživlja našo estrado. Presenetila sta nas Alya preprostost in Omarjeva odkrita naveličnost medijske pozornosti. In kar je morda najbolj skrb zbujajoče, presenetili so nas opiti dvanaajstletnice in dvanaajstletniki, ki dobro vedo, da je tudi Omar Naber včasih pridno užival različne nelegalne substance. Oh, ta rumena!

Kraljevska družina na jajcih

Humor Nizozemcev je nekaj posebnega, kar so dokazali tudi ob pripravah na velikonočne praznike, pravzaprav na sejmu pisanic v Amsterdamu. Na posebni stojnici so pokazali in tudi prodajali pisanice z obrazi svoje kraljevske družine. Ni treba posebej poudariti, da se je ideja izplačala, pisanice pa dobro prodajale – tudi po medmrežju po vsej Nizozemski.

Nizozemska kraljevska družina na pisanicah: Kraljica Beatrix (67) in princ Bernhard (umrl leta 2004) skrajno desno. Prva z leve hčerka Maxima (33) in vnukinja Amalia, stara eno leto (spodaj).

Ljubezen Kate Bosworth

Orlando Bloom (28), britanski filmski zvezdnik, ki se je prebil na svetovno sceno z eno glavnih vlog v filmu Troja, in ameriška igralka Kate Bosworth, ki je zaslovela s filmom Beyond the Sea, sta se pred dobrima

dvema mesecema ločila in ob tem izjavila, da je po treh letih skupnega življenja prišel čas, ko morata iti vsak po svoje. Nič nenavadnega za igralce njunega kova. Toda paparaci so ju takoj po ločitvi ponovno »ujeli« skupaj – pred vhodom v njegovo stanovanje –, kako nekaj

vneto razpravljata. Vzrok za srečanje pa ni bila ponovna ljubezen ali kaj podobnega, temveč Orlandov pes. »Kate ga občuduje in nadvse ljubi. Že ko sva se dogovarjala o ločitvi, sem ji povedal, da bo bolj trpela zaradi njega, ker ga ne bo več videla, kot

zaradi mene,« se je pošalil Orlando in dodal, da sta se s Kate dogovorila, da ga bo lahko ob večerih vodila na sprehod kot nekoč

Kate in Orlandov pes na sprehodu kot v najlepših časih zakona

Dekle meseca

Kelly Hopper je bila do nedavnega televizijska moderatorka na NBC v Združenih državah. Menda je njeno oddajo v jutranjem programu gledalo tudi do 17 milijonov ljudi. Koliko honorarja je Kelly dobila, da se je na straneh znane ameriške revije pojavila samo v kratkem modrem plaščku, se ne ve, vendar je morala biti ponudba nadvse zanimiva, ne glede na posledice. Od tistega dne naprej, ko se je Kelly razgalila pred svetom, njene oddaje ni več na programu.

pada na glavo?

»Polo se igra tudi z glavo, ne samo s telesom!« je oče princeza Charlesa, nekoč opozoril sina Williama, ko ga je opozoril, da ne igra polo v ta tradicionalni angleški šport. Očitno pa ni bil dovolj previden, saj je bil princ William, vsaj po sliki sodeč, ni pravilno razumel. Zgodilo se je v začetku marca na dobrodelni tekmi v Gloucestershireu, na kateri sta sodelovala tudi oba princeva sinova – sicer v poloju je v nekem trenutku izgubil kontrolo, padel s konja in se skorajda dobesedno zaril v zemljo. Potem ko je v ozračje odnesel prah s hlač in popravil frizuro, so si vsi oddahnili in se veselo nasmejali, saj bi se padec lahko končal veliko bolj tragično, kar bi mogoče celo preložilo očetovo poroko. Zmagala je Haryjeva oddaja, kar pa pri vsej zgodbi sploh ni pomembno.

Princesa Victoria in paznica v zimskem vrtu v Melbourneu

Obisk

Poleg britanskega princa Charlesa in danskega prinčevskega para je letos obiskala Avstralijo še ena gostja modre krvi iz Evrope – švedska princesa Victoria. Povod za njen obisk je bil festival Švedski stil v Melbourneu. Na tej zanimivi manifestaciji, Victoria je bila pokroviteljica, so Avstralcem prikazali Švedsko od njene zgodovine, kulture in glasbe pa vse do prehrane in običajev. Njena prisotnost je tamkaj vzbudila dokajšnjo pozornost in je tako le še povečala sicer veliko zanimanje za prireditve. Gostovala je v gledani jutranji TV oddaji Sunrise, kjer je na zanimiv način razkrila odnose med evropskimi kraljevskimi družinami in pripovedovala o svojem življenju na švedskem dvoru. Njej na čast pa so Avstralcem izvedli muzikal Mamma Mia s hiti nekoč slavne skandinavske skupine Abba. Zadnji dan obiska je 27-letna Victoria obiskala še tamkajšnji živalski vrt. Od vseh živali so jo še najbolj navdušile koale. Ko je dve dvignila, sta se privili k njej, kot da bi bili že stari znanci.

Deset let trpljenja

Lorraine Bracco

z dvajset let mlajšim košarkarjem Jasonom Cipolli s katerim živi že tri leta in s katerim se odlično razume.

»Deset let sem se borila z depresijo in šele po terapiji z zdravili sem jo uspela premagati.« je te dni priznala Lorraine Bracco, zvezda TV-nadaljevanke Družina Soprano, v kateri igra psihiatrinjo mafijskega šefa. Zdaj se je javno izpovedala in opisala, kako se je borila z depresijo, ki se je pojavila kot posledica številnih težav, ki so se druga za drugo nizale v njenem življenju. Na ta način želi pomagati ženskam, ki se ubadajo z enakim problemom. Najhuje ji je bilo leta 1994, ko se je ločila od igralca Harveya Keitela, na katerega je bila močno navezana, ločitev pa je bila zelo dolgotrajna in mučna, ker je Harvey vztrajal, da bo on skrbel za hčerko Stello, danes staro dvajset let. V tistem času se je počutila osamljeno, predvsem zato, ker o svojih težavah in razočaranjih ni hotela govoriti z nikomer. Dve leti pozneje, živčno že precej uničena, se je ločila od igralca Edwarda Olmosa. Zdravje se ji je poslabšalo toliko bolj, ker tudi o njem ni želela spregovoriti. »Mislim, da sem bila takrat dobra mati. Delala sem vse, kar se pričakuje od matere: prala sem in likala, kuhala kosilo, Stello sem vozila v šolo. Toda počutila sem se kot služkinja, ne kot mati.« Leta 1997 so jo prijatelji pregovorili, da se je začela zdraviti. Zdravnik ji je predpisal antidepresive, ki jih je jemala leto in pol. Danes se počuti odlično. Že pet let ni jemala zdravil, zato se je tudi odločila, da spregovori o vsem, predvsem zato, ker je precej časa čutila velik odpor do zdravil in jih sploh ni hotela jemati. Bala se je, da bo postala odvisna od njih in ji bodo uničila življenje. Danes jih pa priporoča vsem. Zato je tudi sprejela ponudbo proizvajalca zdravil Pfizer, da sodeluje v reklamni akciji.

Šola visokega nogometa

Čas gre svojo pot ... Paris Hilton (24)

1984

1997

2000

2003

2005

Pravijo, da je ena od najbolj neobrzdanih ameriških plavalask. To je tudi sama potrdila, ko se je lani na TV pojavil film o tem, kako v nekem pariškem hotelu seksa s svojim prijateljem (čez dva meseca se je to pri nas ponovilo v različici s Severino). Dekletu se pravzaprav nikoli ni godilo slabo. Že pri treh letih so ji v najbolj luksuznem hotelu v New Yorku, v Waldorf-Astории, prinesli zajtrk v posteljo. S 16 leti je opustila šolanje in si privoščila razkošno življenje v ameriškem jet-setu. Ko so jo novinarji nekoč vprašali, kaj je po poklicu, je ponosno odgovorila: »Jaz sem dedinja!« Očka Hilton, lastnik svetovne verige hotelov, ki je še na smrtni postelji razmišljal, kako morajo viseti zavese pri prhi, da ne zmocijo tal, je nedavno umrl. Svoji hčerkici je zapustil 21 milijonov evrov.

Hčerke so dovolile

»Bila sva v Parizu, na vrhu Eifflovega stolpa, ko me je Rod nenadoma prijel za roko, pokleknil in vprašal, ali se želim z njim poročiti. Potem je vzel iz žepa skatlico, v kateri je bil čudovit prstan z diamantom, in mi ga nataknil na prst. Padla sem mu v objem in zašepetala DA!« Tako se je izpovedala manekenka Penny Lancaster in opisala trenutke, na katere je pravzaprav čakala vseh pet let njune zveze. To se je lahko zgodilo šele, ko so dale britanskemu rokerju Rodu Stewartu (60) blagoslov njegove tri hčerke in dva sina (najstarejša 25 let, najmlajši 10 let) iz dveh propadlih zakonov. Ko je dobil dovoljenje za poroko, z vsakim otrokom se je pogovarjal posebej, je kupil zaročni prstan za okroglih 50.000 funtov in nato njo in njene starše z zasebnim letalom odpeljal v Pariz. Datuma poroke še niso določili, ker ima Rod pred tem še manjšo obveznost, ki jo mora nujno opraviti: ločiti se mora od Rachel Hunter, s katero se je poročil leta 1990. To pa ne bo tako lahko in enostavno, saj je Rachel rahlo užaljena. Pred poroko je namreč morala podpisati dokument, po katerim ji bo ob ločitvi pripadlo le nekaj odstotkov Rodovega premoženja. Kljub majhnemu odstotku pa Rachel po vsej verjetnosti ne bo lačna, saj ocenjujejo možno premoženje na 190 milijonov dolarjev in ji tako manj kot 10 milijonov dolarjev »ne uide«.

Ta hip eden najboljših nogometašev na svetu, David Beckham, član madridskega Realja in seveda angleške reprezentance, je v začetku meseca v Londonu odprl svojo nogometno akademijo. V The David Beckham Academy se bo vsako leto zvrstilo okrog petnajst tisoč perspektivnih fantov v starosti od 8 do 15 let, ki se bodo od Davida in njegovih kolegov učili skrivnosti vrhunskega nogometa. »Mislim, da so se mi s tem izpolnile moje otroške sanje. Ko sem se kot deček hodil na nogometno akademijo Bobbyja Charltona, sem sanjal o tem, da bi imel tudi sam nekoč nogometno šolo,« je ob otvoritvi akademije povedal David. Zanimivo je, da bodo nogometno šolo lahko obiskovale tudi deklice.

Bistričan Milan Godina

Bralci Péna se predstavljajo

je postal zlatarski mojster na Dunaju

Jaz (bilo mi je okrog tri leta) in moj oče pred domačijo, v kateri sem se rodil leta 1957.

Potem ko sva se nekajkrat srečala na trgatvi v Kustečevih goricah (po domače Lemezovih) na Razkriškem bregu, sem pred kratkim končno uresničil tudi obljubo, da ga bom obiskal na Dunaju, da bi videl, kako živi, kaj dela in o tem tudi pripravil zapis za bralce Péna. Ko je prvič videl našo Vestnikovo prilogo, je dejal, da se mu zdi zelo zanimiva, ker se lahko na ta način spet srečuje z našimi kraji in ljudmi.

»Veliko tega, kako je bilo v mojih prvih desetih letih življenja na D. Bistrici, sem že

pozabil. Zelo dobro in rad pa se spominjam zimskih radosti na ledu, predvsem na bližnjem »bereku«, kot smo rekli strugi za našo hišo. Tam smo se sankali, vozili s sanmi in počeli razne vragolije. Včasih smo zakurili tudi ogenj in si pekli »špej« ali kaj drugega, kar je komu uspelo skrivaj prinesiti od doma.

Prvih pet let sem odrasčal v hiši, kjer sem se rodil in kjer sta živela v zunajzakonski skupnosti moja mama Marija Godina in oče Izidor Vučko. Nato mi je oče umrl, z mamo pa sva se preselila v

manjšo hišo njenih staršev, ki je bila v zelo slabem stanju. Življenje je bilo težko. Mama se je odločila, da bo odšla s trebuhom za kruhom v tužino. Dobila je zaposlitev na posestvu pri Dunaju, mene pa so najprej vzeli v rejo Krampačevi, nato pa sem se preselil k Špiclinovim. No, če se je le dalo, sem zahajal na obisk k Lemezovim, na dom mamine sestrčne Agate in njenega sina Slavka, mojega velikega prijatelja iz otroških let. Tam sem se počutil kot doma. In če grem danes na obisk v Slovenijo, grem k

- Po avstrijski osnovni šoli uspešno končal tudi 3-letno poklicno šolo in si pridobil naziv mojster (»Goldschleger«) v zlatarski dejavnosti.

- Poročil se je z Dunajčanko, imata tri otroke in lepo hišo sredi vrtnarije.

- Njegovi konjički so ribolov, nogomet in kuhanje.

Tule sem na delovnem mestu, v rokah pa držim tanke trakove iz zlata, ki ga stanimo na »debelino« od 0,2 do 0,0009 milimetra. Poleg tanjšanja zlato v proizvodnem procesu tudi topimo, valjamo in režemo.

od rok, zato mi je šef predlagal, naj grem v 3-letno poklicno šolo. Uspešno sem jo končal, nato sem opravil še 2-letno prakso in si tako pridobil mojstrski naziv »Goldschleger« (mojster za tanjšanje zlata). Tako sem dobil v tem podjetju tudi stalno službo, ki jo opravljam še danes. V naši firmi, kakršna je v Avstriji le še ena, izdelujemo oziroma pripravljamo posebne zelo tanke zlate lističe, ki jih uporabljajo zlatarji za pozlatitev ali restavriranje že pozlačenih predmetov in figur, tudi v cerkvah, napisov na nagrobnih spomenikih ali v druge me. Tudi jaz znam to delati, vendar se s to dejavnostjo ne ukvarjam.

Ko ima prosti čas

Kadar imam prosti čas, grem večkrat na ribolov k Donavi ali pa v kakšna dru-

ga »lovišča«. Ne morem pohvaliti s kakšno veliko uspešno lovno fejo, zaenkrat je to samo nekaj kilogramski krap, upam, da mi bo sreča nekega naklonjena. Do devetdesetega leta sem aktivno nogomet pri mladinski moštvi Schwehata napadal, zdaj pa s sredjo zberemo s veterani in igramo za svojo dušo. To je vrste prosti dan, če lahko vzame prosto (»Cleroberechtung«) kakšen dan v tednu. Takšni je pri nas navada. Zame je hobi tudi kuhanje, sem običajno jaz glavni kuhar v družini. Znam tudi bujto repo, ki me minja na kolone, ki sem v otroških letih vedno in še danes je to zame nični dan, kadar pridem na obisk k Lemezovim (Kustecim) na D. Bistrici.

Tudi tale fotografija mi je ljub spomin na otroštvo, še posebno na najboljša prijatelja Slavka Kusteca (na levi) in Ivana Špiclina (na desni).

pen par

Kala in Bojan

Znano je, da je lahko pes najboljši človekov prijatelj. To velja tudi za Kalo, ki je lastniku Bojanu iz Ljutomeru še posebno pri srcu zato, ker mu nikoli ne ugovarja, ga ima zelo rada, in ker sta oba kosmata.

FOTO
JOG

Če je potrebno, pomagam tudi na družinski vrtnariji ženinih staršev. V rastlinjaku bo kmalu zacvetelo nekaj tisoč sadik paprike.

Leta 1980 sem se poročil s domačinko Suzanne, še leta prej pa sva si začela skupaj urejati hišo, ki so nam jo v surovem stanju podarili njeni starši. Vselila se nam je leta 1981. Najprej se nam je rodila hčerka Sabina, nato sin Manuel, ki sta medtem že oba na svojem, petindvajsetimi leti pa sva dobila še hčerko Julijano. Hiša seveda še vedno pri nas uprava, da bo tako tudi talo, ko bo odrasla. Hiša je dovolj velika za dve družini.

Jožef G. Bistričan